

รางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง

นางสาวปิยวดี มากพา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE “SILAPATORN” NATIONAL AWARD FOR PERFORMING ARTISTS

Miss Piyawadee Makpa

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Thai Theatre and Dance

Department of Thai Dance

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

รางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง

โดย

นางสาวปิยวดี มากพา

สาขาวิชา

นาฏยศิลป์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.วีระชาติ เปรมานนท์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุริยางค์บัณฑิต

.....คนบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร.วีระชาติ เปรมานนท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธงสรวง อิศรางกูร ณ อยุธยา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิษุตา วุฒาทิตย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ)

ปิยวดี มากพา : รางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง. (THE "SILAPATORN" NATIONAL AWARD FOR PERFORMING ARTISTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ. ดร.วีรชาติ เปรมานนท์, 231 หน้า.

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาประวัติความเป็นมา จุดมุ่งหมาย ความคาดหวังและประโยชน์การมอบรางวัลศิลปาธร ศึกษาประวัติและผลงานศิลปินศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง ศึกษาเกณฑ์การตัดสิน กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณารางวัล สาขาศิลปะการแสดง ตลอดจนวิเคราะห์การบริหารจัดการ ผลสำเร็จ และแนวทางการพัฒนาโครงการ โดยศึกษาศิลปินศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง พ.ศ.2547 - พ.ศ.2553 ด้วยการศึกษจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการทำแบบประเมินโครงการโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรางวัลศิลปาธร

ผลจากการศึกษาพบว่า รางวัลศิลปาธรมีวัตถุประสงค์การมอบเพื่อเชิดชูเกียรติต่อศิลปิน ที่มีการสร้างผลงานที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศิลปะร่วมสมัย แบ่งประโยชน์ที่เกิดจากรางวัล คือ 1.) ประโยชน์ที่มุ่งผลต่อศิลปิน 2.) ประโยชน์ที่มุ่งต่อประชาชน 3.) ประโยชน์ที่มุ่งต่อวงการศิลปะร่วมสมัย

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – พ.ศ.2553 มีศิลปินศิลปาธรสาขาศิลปะการแสดง 7 คน สาขาดนตรีและคีตศิลป์ 7 คน และมีศิลปินศิลปาธรกิตติมศักดิ์ 2 คน ลักษณะผลงานของศิลปินคือ การประยุกต์ความรู้ด้านศิลปะการแสดงไทย ด้วยแนวคิด และหรือเทคนิคการแสดงแบบตะวันตก

ด้านเกณฑ์การตัดสิน กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณารางวัลศิลปาธรให้ความสำคัญกับ ศิลปินที่เป็นผู้มีความประพุดติและทักษะฝีมือทางด้านศิลปะการแสดงเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะสร้างผลงานเพื่อสร้างสรรค์สังคม มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

ส่วนผลการประเมินโครงการด้านการบริหารจัดการและผลสำเร็จรางวัลศิลปาธร ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาวะแวดล้อม ปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิตมีผลการประเมินระดับปานกลาง และมีแนวทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานสรรหาศิลปิน คือ 1.) เกณฑ์การตัดสินประกอบด้วยคุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัติของผลงานวิถิพุทธ 2.) เกณฑ์การคัดเลือกกรรมการ 3.) การมีส่วนร่วมของสังคม 4.) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร 5.) การใช้ประโยชน์เพื่อนำไปพัฒนาเยาวชน ในระดับประเทศและนานาชาติ 6.) การดูแลศิลปินให้มีความมั่นคงในวิชาชีพ

ภาควิชา..... นาฏยศิลป์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา..... นาฏยศิลป์ไทย..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา..... 2556.....

5272418123 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORDS : SILAPATORN AWARD

PIYAWADEE MAKPA : THE “SILAPATORN” NATIONAL AWARD FOR PERFORMING ARTISTS.

ADVISOR : PROF. WEERACHAT PREMANANDA, D.Mus., 231 pp.

The objective of this study was to examine the background, purposes, expectations and benefits of Silapatorn Award, as well as to study the biographies and works of Silapatorn performing artists during 2004-2010, criterion, process and procedure of bestowing the Silapatorn National Award for Performing Artists. In addition, the study aimed to analyze management, achievement and development method of the project by investigating the documents, conducting in-depth interviews and the project evaluation with purposive sampling from those associating with Silapatorn Award.

According to the study, it was found that the main purpose of Silapatorn Award was to glorify the artists whose works were notable, useful and functioned as models for those who are interested in contemporary art. The benefits of the award can be divided as: 1.) The benefits of the artists 2.) The benefits of people 3.) The benefits of contemporary art circle.

During 2004-2010, there were seven Silapatorn Award for Performing Arts winners, seven Silapatorn Award for Music winners and two Distinguished Silapatorn Award winners. The characteristics of their works were expressing applied Thai art in western concept and/or technique.

In terms of criterion, process and procedure of bestowing Silapatorn Award, it was found that Silapatorn Award gave precedence to the artists who were well-behaved and whose artistic competences were highly accepted in artistic circle, beneficial to society and unique.

Regarding the evaluation result of the projects' management and achievement, it was found that conditions, inputs, process and contributions were in moderate level. In terms of development method, what should be emphasized in selecting artists were: 1.) personal qualifications and qualifications of Buddhist thought works 2.) judge selection criterion 3.) participation of society 4.) publicity 5.) benefits of juvenile development both in national and international level 6.) support artists and establishing career security.

Department : Thai Dance Student's Signature

Field of Study : Thai Dance Advisor's Signature

Academic Year : 2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยผู้มีคุณูปการหลายท่าน โดยผู้วิจัยขอกล่าวถึงด้วยความรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูล ความช่วยเหลือและคำแนะนำ ดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในคำชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและกระตุ้นผู้วิจัยให้มุ่งมั่นทำวิทยานิพนธ์จนแล้วเสร็จ
กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี กรุณาจัดประกายให้เห็นความสำคัญของรางวัลที่มีต่อวงการศิลปะจนนำมาสู่การทำวิทยานิพนธ์ ทั้งช่วยสอบถาม แก้ไขรายละเอียดในผลการวิจัย อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฒาทิตย์ และรองศาสตราจารย์ธงสรวง อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรับแก้ เพื่อให้การงานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณ คือ รองศาสตราจารย์พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ ที่ส่งเสริมสนับสนุน ให้โอกาส ให้คำแนะนำผู้วิจัยตลอดมา และคุณอรพิน โอฟารานนท์ บุคลากรของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่กรุณาเอื้อเฟื้อ ช่วยค้นคว้าข้อมูล และอำนวยความสะดวกด้วยไมตรีจิต

ขอบพระคุณเจ้าของตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ ที่เผยแพร่องค์ความรู้ให้ได้ใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย ขอขอบคุณกำลังใจสำคัญในการวิจัยทุกท่าน ที่มงานลงพื้นที่ และประสานงาน เพื่อนปริญญาเอกนาฏศิลป์ไทย ปี 52 สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือที่มอบให้ เพื่อนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในความเข้าใจ และช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่เมื่อผู้วิจัยต้องทำงานแข่งกับเวลา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณบุญญานุช มากพา กำลังสำคัญที่สุด ที่พร้อมสนับสนุนผู้วิจัยอย่างเต็มความสามารถสำหรับปริญญาฉบับสุดท้ายนี้

การศึกษาค้นคว้าตลอด 2 ปี พบอุปสรรคปัญหา เนื่องจากความสงสัยของผู้ให้ข้อมูลในประโยชน์ที่จะเกิดหลังการวิจัย หรือการหลีกเลี่ยงที่จะให้ข้อมูลโดยสุภาพไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผู้วิจัยขอชี้แจงความมุ่งหมายของงานวิจัย ณ ที่นี้ว่า ต้องการเพียงสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เผยแพร่ข้อมูล อุปสรรคปัญหาของผู้ดำเนินงาน สร้างความเข้าใจถึงความต้องการ เหตุผลและข้อจำกัดต่างๆ โดยหวังประโยชน์ในการร่วมกันพัฒนาศาสตร์ศิลปะการแสดงร่วมสมัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 เหตุผลและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำจำกัดความ.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	5
1.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2.1 แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ.....	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพ สาขา ศิลปะการแสดง.....	12
2.3 แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ.....	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัยและภูมิหลังรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง.....	42
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	42
3.2 ความเป็นมาและวิธีดำเนินการรางวัลศิลปาธร.....	53
3.3 ศิลปินรางวัลศิลปาธร.....	87
3.4 บทบาทรางวัลศิลปาธร.....	103

3.5 การดำเนินงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับ รางวัลศิลปาธร.....	115
บทที่ 4 แนวทางรางวัลสาขาศิลปปะการแสดงในบริบทสังคมไทย.....	120
4.1 วิเคราะห์การดำเนินการรางวัลศิลปาธรด้วยแนวคิดการประเมินโครงการ.....	120
4.2 เกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน.....	143
4.3 แนวทางการบริหารจัดการรางวัลเชิดชูเกียรติศิลปินด้วยแนวคิด BSC.....	157
4.4 บทบาทของศิลปินและลักษณะผลงานศิลปปะการแสดงร่วมสมัยในบริบท สังคมไทย.....	165
4.5 อภิปรายผล.....	167
บทที่ 5 ข้อเสนอแนะ.....	174
5.1 ข้อเสนอแนะข้อค้นพบจากการวิจัย.....	174
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	184
รายการอ้างอิง.....	185
ภาคผนวก.....	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	231

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ลักษณะศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย	15
ตารางที่ 2 รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ.....	29
ตารางที่ 3 รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553.....	69
ตารางที่ 4 รายชื่อคณะกรรมการตัดสินศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัล “ศิลปาธร” พ.ศ.2547- พ.ศ.2553.....	74
ตารางที่ 5 รายชื่อศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553.....	88
ตารางที่ 6 อายุของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธรประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ในระหว่างการตัดสิน.....	88
ตารางที่ 7 ประสบการณ์ทำงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธรประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน	92
ตารางที่ 8 คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธรประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ.2553 ประกอบการตัดสิน	97
ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละผู้ทำแบบประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร.....	120
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินระหว่างผู้แสดง ความคิดเห็นและผู้ไม่แสดงความคิดเห็น.....	122
ตารางที่ 11 ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	124
ตารางที่ 12 บันได 4 ขั้น ก้าวสู่ศิลปิน.....	145
ตารางที่ 13 แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน.....	147
ตารางที่ 14 แผนการจัดการโครงการ.....	159

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 จำนวนคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปิน.....	78
แผนภูมิที่ 2 จำนวนครั้งการเป็นคณะกรรมการสรรหารางวัลศิลปิน.....	80
แผนภูมิที่ 3 จำนวนครั้งการเป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปิน.....	81
แผนภูมิที่ 4 จำนวนร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน.....	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 เหตุผลและความสำคัญของปัญหา

กรมอบรางวัล มีบทบาทในฐานะสิ่งที่ยืนยันถึงการได้รับการยอมรับในความสามารถของผู้ได้รับรางวัล และอีกบทบาทคือการจูงใจให้ผู้ที่ต้องการได้รับการยอมรับ ถือเอาผู้ที่ได้รับรางวัลเป็นแบบอย่างในปฏิบัติตาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการหวังผลของผู้บริหารจัดการรางวัลประเภทนั้น

รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปินทางด้านศิลปะการแสดง ถึงแม้จะมีหลากหลายชนิดรางวัล หลากหลายสถาบันที่มอบรางวัล คงมีลักษณะของการหวังผลการใช้รางวัลเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางของศิลปินเช่นเดียวกัน ต่างกันที่น้ำหนักหรือความน่าเชื่อถือของรางวัลจากสถาบันหรือหน่วยงานของภาครัฐ เนื่องจากรางวัลประเภทนี้หวังผลในการกำหนดทิศทางหรือแนวโน้มของศิลปินทางด้านศิลปะการแสดงของประเทศ เนื่องจากการได้รับความสนใจจากคนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศิลปินในปีนั้นๆ ถูกเผยแพร่ ประวัติ และผลงานอย่างแพร่หลายโดยสื่อสารมวลชนทุกแขนง ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นรางวัลลักษณะดังกล่าวมักเกิดบนความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการหรือเกณฑ์ในการคัดสรรทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและการยอมรับผลของการตัดสิน

ทั้งนี้พบว่า รางวัลศิลปาธร หรือโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม รางวัลที่มีจุดมุ่งหมาย

“1.) เพื่อสรรหา สืบค้น และยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการศิลปะ

2.) เพื่อสืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไว้เป็นทุนในการพัฒนาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.) เพื่อการเผยแพร่และสร้างขวัญกำลังใจให้กับศิลปินร่วมสมัยให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

โดยระบุตัวชี้วัดและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการคือ เกิดระบบและกระบวนการยกย่องศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะ...เกิดมาตรฐานการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัย” (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550: ออนไลน์)

โดยมุ่งเน้นกระบวนการพิจารณาข้อมูลและรายละเอียดต่างๆอย่างเป็นกลาง โปร่งใส รัศกุ่มและอำนาจประโยชน์ให้ศิลปินทุกท่านอย่างเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้เมื่อมีการดำเนินการ พบว่ามีการตั้งคำถามจากแวดวงศิลปะ เกี่ยวกับรางวัลศิลปาธร อาทิ

“...รางวัลศิลปาธร ประจำปี 2549 ที่จัดขึ้น ณ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์...แอบรู้มาว่าสาขาวรรณศิลป์ปีนี้มีคนเขียนได้รับการเสนอชื่อ(พร้อมประวัติ/ผลงาน) เต็มอัตราจำนวน 5 คน และมติของคณะกรรมการสรรหาได้ส่งรายชื่อไปให้คณะกรรมการตัดสิน 3 คน แต่กรรมการตัดสินขอครบทุกคน...รางวัลศิลปาธรนี้ดีแน่นอนครับ กฎกติกาและวัตถุประสงค์ ก็สร้างสรรค์น่าชื่นชม แต่ติดใจตรงที่กระบวนการ แต่งตั้งกรรมการ โดยเฉพาะกระบวนการตัดสิน... กรรมการสรรหา 5 คน ก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติ แต่กรรมการตัดสินในแต่ละสาขามีคนเดียว?...สำหรับปีนี้กรรมการตัดสินสาขาวรรณศิลป์ได้แก่นิตยา มาคะวิสุทธิ (ผู้มีบทบาทมากที่สุดจากเวทีซีไรต์) ซึ่งต้องเข้าประชุมตัดสินร่วมกันกับกรรมการสาขาอื่นๆ อันประกอบด้วยสาขาทัศนศิลป์ สาขาคีตศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง และ สาขาภาพยนตร์แปลกดีไหม? ศ.ดร.อภิรักษ์ โปษยานนท์ ผอ.สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะเจ้าภาพ ช่วยตอบหน่อยครับ...”(ขานชาล่านักเขียน : ศิลปาธร และซีไรต์ !?, 2549: 21บนขวา)

“...หากลองไล่เรียงสถานะของรางวัลที่แจกโดยสถาบันต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีอยู่มากมาย เราคงอดสงสัยไม่ได้ว่า แล้วรางวัลเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจริงหรือ / รางวัลเหล่านี้ทำให้วงจรของการสร้าง และแสดงผลงานศิลปะในแขนงต่างๆพัฒนาไปอย่างไร / หรือถึงท้ายที่สุดรางวัลเหล่านี้มีขึ้นเพียงเพื่อเป็นพิธีกรรมทางสังคม หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อตอบสนองต่ออึดตาขององค์กรผู้มอบรางวัลเท่านั้นเอง หรือไม่...ประเด็นที่สังคมไทยมองข้าม ขาดการให้น้ำหนักมาโดยตลอด คือการสนับสนุนให้บุคลากรมีศักยภาพทางศิลปะได้พัฒนาตัวเองอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลถึงข้อจำกัดของการดำรงชีพ รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดเงื่อนไขของการสร้างงานศิลปะ หรือกิจกรรมทางศิลปะที่ต่อเนื่องและยั่งยืน...การมีกองทุนที่มีปริมาณเงินเพียงพอสำหรับความต้องการของคนทำงานศิลปะ และมีหลักเกณฑ์จัดสรรที่ชัดเจน แทนที่จะต้องมาแก่งแย่งกัน แถมยังมีเรื่องเด็กใครเด็กมันอีกต่างหาก...ถึงวันนี้

รางวัลศิลปาธรหรือรางวัลใดก็ตาม เป็นเพียงเรื่องของปรากฏการณ์ที่แตะได้เพียงเปลือกๆผิวๆ แต่เรื่องโครงสร้างที่เป็นแก่นแท้ และมีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนยิ่งกว่ากลับไม่มีสัญญาณบ่งชี้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้น ผมได้แต่หวังว่าในปีต่อไปภายหน้า จะไม่มีความรู้สึกร่วมสมัยในหมู่ผู้คนที่เกิดขึ้นทำนองว่าศิลปาธร,แล้วไง?”(อนันต์ ลือประดิษฐ์, 2553: 4บนซ้าย)

กรรมการรางวัลศิลปาธรท่านหนึ่งกล่าวว่า

“เมื่อมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินในเรื่องอายุ ว่าศิลปินต้องมีอายุระหว่าง 30-50 ปี แต่ทำไมเมื่อประกาศผลการตัดสินกลับมีศิลปินศิลปาธรที่มีอายุเกิน”

ชาย นครชัย รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อว่า

“...ที่ประชุมเห็นว่าที่ผ่านมาเหล่าศิลปินได้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับรางวัลศิลปาธรว่ามีการเล่นพรรคเล่นพวก บุคคลที่ได้จะเป็นคนสนิทของคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงเห็นควรให้มีการปรับหลักเกณฑ์ต่างๆให้รัดกุม”(ปรับเกณฑ์ให้รางวัลศิลปาธร, 2554: 22)

งานวิจัยฉบับนี้จึงนำโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล“ศิลปาธร” มาวิเคราะห์มาตรฐาน แบบแผนและแนวทางการพิจารณารางวัลศิลปาธร ตลอดจนแนวคิด ทักษะคติ ของคณะกรรมการดำเนินงานทั้ง 3 ชุด คือ คณะกรรมการอำนาจการ คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธร ความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของศิลปิน และการบริหารจัดการรางวัลของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในระดับนโยบายและการปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค ควบคู่ไปกับการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการมาตรฐานของกระบวนการคัดสรรจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดง ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและนำเสนอรูปแบบการมอบรางวัลที่เกิดจากการเชื่อมโยงความคิดของหลายภาคส่วนเข้าด้วยกันเพื่อเป็นแนวทางสำหรับรางวัลอื่นต่อไป

1.2 คำจำกัดความ

ศิลปะการแสดง	หมายถึง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ทั้งการละคร การดนตรี การพ่อนรำ การเต้น ซึ่งอาจมีลักษณะของศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะราชสำนักหรือศิลปะร่วมสมัย
ศิลปะร่วมสมัย	หมายถึง งานดนตรี นาฏศิลป์ หรือทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นจากแนวความคิดของศิลปินที่ดำรงชีวิตในบริบทสังคมปัจจุบัน มีการผสมผสาน แนวคิด รูปแบบ เทคนิควิธีการทางศิลปะ จากประสบการณ์และความถนัดของศิลปิน

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.) ศึกษาประวัติความเป็นมา จุดมุ่งหมาย ความคาดหวังและประโยชน์การมอบรางวัลศิลปิน
- 2.) ศึกษาประวัติและผลงานศิลปินศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
- 3.) ศึกษาเกณฑ์การตัดสิน กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณารางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
- 4.) วิเคราะห์การบริหารจัดการ ผลสำเร็จ และแนวทางการพัฒนาโครงการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา การให้รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง ระหว่าง พ.ศ.2547- พ.ศ.2554

กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับการศึกษาเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ใช้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จาก

- 1.) นักวิชาการ และอาจารย์สายศิลปะ ซึ่งมีลักษณะการทำงานในฐานะผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บริหารหน่วยงาน ที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มีความสนใจ หรือรับทราบข้อมูลการมอบรางวัลศิลปิน
- 2.) ศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัลศิลปิน ที่มีระยะเวลาการทำงานศิลปะต่อเนื่องกันตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มีความสนใจ หรือรับทราบข้อมูลการมอบรางวัลศิลปิน
- 3.) ศิลปินศิลปิน ที่ได้รางวัลสาขาคีตศิลป์ – ดนตรี และสาขาศิลปะการแสดง
- 4.) คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน

โดยจำนวนของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละวิชาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับความสามารถในการให้ข้อมูลและระยะเวลาในการวิจัย

การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการทำแบบประเมินโครงการ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบประเมินแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 4 ภาคโดยมีคุณสมบัติของแต่ละวิชาชีพเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากบุคลากรที่สังกัดในสถาบันการศึกษา หน่วยงานที่มีพันธกิจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และนักวิชาการหรือศิลปินอิสระที่มีบทบาทในการทำงานในภาคต่างๆ โดยคณะกรรมการในข้อนี้ เป็นคณะกรรมการรางวัลต่างๆ ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างศิลปินศิลปินที่ไม่ได้เป็นตัวแทนของแต่ละภาค โดยผู้วิจัยเลือกจากผู้ที่จะสะดวกและสามารถให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือคณะกรรมการและศิลปินศิลปิน ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะสอบถามความคิดเห็นทางโทรศัพท์หรือสอบถามตัวต่อตัวตามหัวข้อของแบบประเมินแล้วกรอกข้อมูลลงในแบบประเมินแทนผู้ให้ข้อมูล

ประเด็นการวิเคราะห์รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง

- 1.) กระบวนการโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน
- 2.) เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติศิลปินและผลงานศิลปินศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
- 3.) บทบาทตามความคาดหวังและที่เป็นจริงของรางวัลศิลปิน ที่มีต่อศิลปินและสังคมในบริบทสังคมไทย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.) ได้แนวคิด ข้อเสนอแนะ ในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติทางด้านศิลปะการแสดง
- 2.) เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในด้านมาตรฐานกระบวนการให้รางวัลเชิดชูเกียรติ
- 3.) ได้แนวทางการบริหารจัดการรางวัลศิลปินดีเด่นทางด้านศิลปะการแสดง

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ในการวิจัยมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน อันเป็นข้อมูลทั้งเชิงลบและเชิงบวก ที่อาจมีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติในเกณฑ์ของผู้ถูกเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นศิลปินดีเด่น ผู้วิจัยจึงขอสงวนนามการอ้างอิงทำการสัมภาษณ์ โดยใส่ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ในข้อมูลรายการอ้างอิงเท่านั้น ตามหลักจรรยาบรรณของนักวิจัย ในประกาศสภาวิจัยแห่งชาติ

1.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึก ในเรื่องของทัศนคติและความคิดของนักวิชาการ อาจารย์ทางสายศิลปะ ศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัลศิลปาธรและศิลปินศิลปาธร ที่มีต่อรางวัลศิลปาธร ทั้งในส่วนของกระบวนการ สรรหา การแสดงบทบาทของผู้ได้รับรางวัล และกระบวนการบริหารจัดการรางวัล โดยใช้

1.) แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ ประกอบด้วยแนวคิดการประเมินผลโครงการ และเทคนิค Balanced Scorecard

2.) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพสาขา ศิลปะการแสดง ประกอบด้วย

2.1) แนวคิดคุณลักษณะศิลปิน

2.2) สุนทรียศาสตร์และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของ ศิลปะการแสดง

2.3) แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถของศิลปินใน อุดมคติของสังคมไทย

3.) แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ

แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

**แนวทางการมอบรางวัล
สาขาศิลปะการแสดง**

**แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
การวัดความสามารถและศักยภาพสาขา
ศิลปะการแสดง**

บทที่ 2 แนวคิด และทฤษฎี

รางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา รางวัลศิลปาธรในด้านวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่เกิดจากการมอบรางวัลตลอดจน การวิเคราะห์วิธีการตัดสิน กระบวนการจัดการรางวัล และแนวทางการปรับปรุงตลอดจน บทบาทของรางวัลที่มีต่อสังคม โดยมุ่งเน้นสาขาศิลปะการแสดง เนื่องจากรางวัลด้าน ศิลปะการแสดงทุกชนิด มักได้รับความสนใจและมีการวิพากษ์วิจารณ์ผลการตัดสินผ่านสื่อ อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย บทความทางวิชาการ บทวิจารณ์ สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปาธร ตัวแทนกระทรวงวัฒนธรรม นักวิจารณ์ศิลปะ คณะกรรมการคัดเลือก โดยมีการใช้แนวคิดและหลักการด้านการจัดการ สมัยใหม่มาซึ่งการประยุกต์ใช้ตามแนวคิดและหลักการ ดังนี้

- แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ
- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพ สาขา ศิลปะการแสดง
- แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

2.1 แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ

แนวคิดในข้อนี้ประกอบด้วยแนวคิดการประเมินโครงการ และแนวคิดการจัดการเชิง กลยุทธ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดการประเมินโครงการ

Assessment หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับนำไปสู่การตัดสินใจในขั้นประเมินผล

Evaluation หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมี หลักเกณฑ์

Evaluation เป็นกระบวนการในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจาก Assessment การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีการ และเป้าหมายของ

โครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ และพบว่ามีปัญหา อุปสรรคใดตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ โดยมีจุดประสงค์ในการประเมินผลโครงการ

เหตุผลของการประเมินโครงการ คือ

- 1.) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารได้นำไปใช้ในการตัดสินใจ
- 2.) เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจะให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสมเมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานต่างๆ

- 3.) เพื่อให้ทราบผลผลิตหรือผลกระทบจากโครงการ

- 4.) เพื่อให้ได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอ และ

- 5.) เพื่อต้องการได้รับการประกันคุณภาพ หรือการรับรองวิทยฐานะถ้าหากว่าเป็นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา(เยาวดี ราชชัยกุล วิทยุศรั, 2553: 23-24,104-105)

แนวคิดการประเมินโครงการแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม

แนวคิดการประเมินของสตัฟเฟิลบีมหรือโมเดลชิป (Stufflebeam is CIPP Modle) แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1.) การประเมินด้านบริบท หรือการประเมินเนื้อความ (Context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการ ก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการโครงการมีจุดหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล

- 2.) การประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เป็นการหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยป้อน ซึ่งอาจจำแนกเป็นบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ทรัพยากร ศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็จำแนกออกไปอีก เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

- 3.) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบท และปัจจัยป้อนว่า กระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

- 4.) การประเมินผลผลิต (Product) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้ว นำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสิน

เกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2553: 56 -59)

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ แบ่งขั้นตอนการประเมินออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1.) การกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะประเมินผล โดยผู้ประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาการเปลี่ยนวัตถุประสงค์โครงการให้เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (behavioral objectives) ที่สามารถสังเกตและวัดได้

2.) การเลือกวัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการจะวัดด้วยเงื่อนไขของผลที่จะเกิดจากวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีเวลาเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งผู้ประเมินผลโครงการเชิงจิตวิสัย จะใช้การประเมินผลโดยอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว โดยทำเท่าที่ทำได้เท่านั้น

3.) การเลือกอุปกรณ์ ซึ่งหมายถึงเครื่องมือและกระบวนการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมินผล

4.) การเลือกตัวอย่างจากประชากรเป้าหมาย คือตัวอย่างที่สามารถ เป็นตัวแทนประชากรเป้าหมาย ซึ่งอาจได้จากการสุ่มจากประชากรที่ต้องการศึกษา

5.) การกำหนดตารางเวลาการประเมินผล แบ่งเป็นการวัดก่อนเริ่มดำเนินโครงการและหลังจากโครงการเสร็จสิ้น

6.) การเลือกเทคนิควิเคราะห์ ผู้ประเมินผลโครงการพิจารณาหาเทคนิคที่เหมาะสมกับสภาพของข้อมูล(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2554: 15 – 20) โดย พิสนุ ฟองศรี แบ่ง “การวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 แบบ คือ การประเมินข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก” (พิสนุ ฟองศรี, 2553: 27)

7.) การหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2554: 20)

วิธีการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

พิสนุ ฟองศรี แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลดังกล่าวออกเป็น 3 วิธี คือ

1.) การเก็บข้อมูลถึงการศึกษาเอกสารหลักฐานต่างๆ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการ คือ การสำรวจรวบรวมและการบันทึก

2.) การเก็บข้อมูลศึกษาการสังเกต แบ่งออกเป็น การสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือการเข้าไปอยู่ร่วมในเหตุการณ์ของโครงการนั้น และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3.) การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจง ซึ่งข้อควรระวังของการสัมภาษณ์กลุ่ม คือ การที่สมาชิกที่มีคุณลักษณะหรือสถานภาพเหมือนกัน และต้องมีความสัมพันธ์ที่มีต่อกันด้วย (พิสนุ พงศรี, 2553: 275 – 285)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Data Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ข้อมูลมีลักษณะเป็นคำบรรยาย หรือเป็นการเรื่องราวจากการให้ข้อมูลหรือข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ซึ่งไม่สามารถกำหนดเป็นค่าตัวเลขได้นิยมใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่แยกได้ส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของข้อมูลมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ คือ

- 1.) แยกแยะรายละเอียดของเหตุการณ์หรือประเพณีที่ศึกษา
- 2.) จัดหมวดหมู่ของตัวชี้วัดหรือประกอบ
- 3.) ศึกษาถึงการเชื่อมโยงของตัวชี้วัดหรือส่วนประกอบ
- 4.) สรุปเนื้อหาแสดงสาระสำคัญ (สุวิมล ตีรทานนท์, 2550: 173 – 174)

2.1.2 แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์

การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การตัดสินใจ การวางแผนทาง และการควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าองค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์มีส่วนประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1.) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- 2.) การกำหนดทิศทางขององค์กร
- 3.) การกำหนดกลยุทธ์
- 4.) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 5.) การควบคุมกลยุทธ์

โดยกระบวนการควบคุมกลยุทธ์ มีเทคนิคการบริหารดุลยภาพ (Balanced Scorecard) เป็นเครื่องมือช่วยให้สามารถแปรภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กรให้เป็นการวัดผลการดำเนินงานที่ครอบคลุม และนำไปใช้เป็นกรอบในการวัดผลของระบบบริหาร และกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2552: 32-33, 293; นิรมิต เทียมทัน, 2555: 17)

Balanced Scorecard หรือการบริหารดุลยภาพ ถูกปรับปรุงจากการนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการที่มีใช้อยู่ก่อนหน้ามาจัดระบบใหม่ โดยอธิบายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของกลไกภายใต้มุมมอง 4 ด้าน หรือเป็นแผนที่ กลยุทธ์ ทั้งนี้การที่เทคนิคดังกล่าวได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางนั้นเนื่องจากสามารถอธิบายได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย (นิรมิต เทียมทัน, 2555: 23) มุมมอง 4 ด้านของการบริหารดุลยภาพ คือ การประเมินการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้

- 1.) การเงิน (Financial)
- 2.) ลูกค้า (Customer)
- 3.) กระบวนการทางธุรกิจภายในองค์กร (Internal Business Process)
- 4.) การเรียนรู้และการเจริญเติบโต (Learning and Growth)

จากมุมมองดังกล่าว เทคนิค BSC จึงมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินการ ซึ่งส่งผลต่อการดำรงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2552: 294-295, 302)

องค์ประกอบในมุมมอง 4 ด้านของ BSC มีความสัมพันธ์และส่งผลระหว่างมุมมองด้วยกัน ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ข้อคือ

- 1.) วัตถุประสงค์ (Objective) หมายถึงสิ่งที่องค์กรมุ่งหวังในด้านต่างๆ
 - 2.) ตัวชี้วัด (Measures หรือ Key Performance Indicators ; KPIs) คือ ตัวชี้วัดของวัตถุประสงค์ในแต่ละด้าน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านหรือไม่
 - 3.) เป้าหมาย (Target) คือ เป้าหมายหรือตัวเลขที่ต้องการบรรลุของตัวชี้วัดแต่ละประการ
 - 4.) แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม (Initiatives) กล่าวคือ สิ่งที่ต้องการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น แต่ยังมีใช้แผนปฏิบัติการ (เรื่องเดิม: 305-306)
- เมื่อผ่านกระบวนการเชื่อมโยงมุมมองทั้ง 4 เข้าด้วยกัน จึงเข้าสู่ขั้นตอนการจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) ใจความสำคัญคือ การถอดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ให้เป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและครอบคลุม (เรื่องเดิม: 311)

กระบวนการต่อไปคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประกอบด้วย รายละเอียดของระยะเวลา (Time Fame) ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results) งบประมาณ และทรัพยากรต่างๆ (Budget and Additional Resources) และการระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบ (Responsible Unit) (ณัฐสุพันธ์ เขจรนนท์, 2552: 313)

นอกเหนือจากการบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้จะเป็นสิ่งที่ผู้บริหารองค์กรรวมถึงบุคลากรปรารถนาแล้ว ปัจจุบันองค์กรยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ในอดีตได้ให้บทเรียนว่า การที่ดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จมีกำไรมหาศาล แต่ธุรกิจดังกล่าวทำร้ายสังคม สุดท้ายจะนำไปสู่ผลการดำเนินการทางธุรกิจที่ไม่ยั่งยืน โดยปัจจุบันองค์กรภาคธุรกิจและภาครัฐได้นำแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) มาปรับใช้ในการดำเนินกิจการ

ธรรมาภิบาล ในหน่วยงานภาครัฐหรือในภาคเอกชนนำไปปรับใช้ เรียกว่า บรรษัทภิบาล คือ วิธีการบริหารที่ดี โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า (ถวิลวดี บุรีกุลและคนอื่นๆ. 2549: 12-13; ณัฐสุพันธ์ เขจรนนท์, 2552: 374)

ในงานวิจัยฉบับนี้จะประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินโครงการในการวิเคราะห์กระบวนการจัดการรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง และแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์และเทคนิคการบริหารดุลยภาพ (Balanced Scorecard) หรือต่อไปนี้ผู้วิจัยจะเรียกว่า BSC ออกแบบและแนวคิดการบริหารจัดการรางวัลศิลปินดีเด่น โดยประยุกต์มุมมองการวัดผลด้วย BSC ของณัฐสุพันธ์ เขจรนนท์ ประกอบกับแนวคิดธรรมาภิบาล เพื่อให้ได้แนวคิดการดำเนินงานที่มีลักษณะเฉพาะในการให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงทุกมุมมอง และมุ่งประโยชน์เพื่อการสร้างต้นแบบที่ดีอันส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพสาขา ศิลปะการแสดง

ศิลปะเกิดจากความบันดาลใจ (Inspiration) ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกสะเทือนใจปลุกประสาทอินทรีย์ให้เห็นภาพขึ้นในใจแล้วอาศัยฝีมือความสามารถอันเป็นวิชาชีพ ถอดเอาความนึกเห็นมโนภาพนั้น ออกมาเป็นรูปธรรม เช่น ถ้อยคำ หรือเรื่องหรือภาพ ทำให้ผู้พบเห็นหรืออ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ (นิคม มุสิกคามะ, 2547?: 237)

โดยเนื้อหาสาระที่แสดงออกนั้น สามารถแสดงได้ทั้งผ่อนคลายจากสภาพความเป็นจริง การต่อต้านความเป็นไปของสังคม ระบายความโกรธและกลัดกลุ้ม การท้าทายสังคม (นิคม มุสิกคามะ, 2547?: 239)

ศิลปะการแสดง (Performing Arts) แปลความหมายตามรูปศัพท์ หมายถึง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ทั้งการละคร การดนตรี การพ็อนรำ การเต้น ซึ่งอาจมีลักษณะของศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะราชสำนัก หรือศิลปะร่วมสมัย ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัดความสามารถและศักยภาพด้านศิลปะการแสดง ออกเป็น 3 หัวข้อ คือ แนวคิดคุณลักษณะศิลปะการแสดง ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ และแนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย

2.2.1 แนวคิดคุณลักษณะศิลปะการแสดง

ศิลปะการแสดงในประวัติศาสตร์ประเทศไทย แบ่งตามหน้าที่ของการแสดง ที่รับใช้กลุ่มคน 2 กลุ่ม คือ ศิลปะการแสดงพื้นบ้านและการแสดงในราชสำนัก โดยมีจุดมุ่งหมายในการแสดงใช้ช่วงเริ่มต้นของวิวัฒนาการศิลปะการแสดงคือ การแสดงออกเพื่อการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของผู้แสดง ต่อมาเริ่มมีกระบวนการเรียงร้อยท่าทางเพื่อใช้เป็นการบูชาบวงสรวงเพื่อความป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อความบันเทิงใจของกลุ่มชนเมื่อมีการสังสรรค์

เมื่อมนุษย์เริ่มมีวิวัฒนาการทางสังคมแบ่งคนเป็นชนชั้นปกครอง และผู้ใต้ปกครองศิลปะจึงเริ่มถูกแบ่งให้เป็นตัวแทนของระดับความประณีต ความมีอารยะของคนสองกลุ่มที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งถูกจำกัดความตามนักวิชาการศิลปะว่าศิลปะการแสดงแบบราชสำนัก และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ต่อมาเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรมของคนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา และศาสนา ศิลปะการแสดงกลายเป็นเครื่องมือการเผยแพร่เอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ และเป็นการแสดงออกซึ่งไมตรีจิตที่ดีงาม

รูปแบบศิลปะการแสดงของไทยก่อนยุคสมัยใหม่

กล่าวคือ ศิลปะการแสดงที่เกิดก่อนหน้าสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น รูปแบบศิลปะการแสดงคงมีลักษณะเฉพาะของศิลปะตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย ทั้งศิลปะการแสดงแบบราชสำนัก และแบบพื้นบ้าน ถือเป็นารแสดงตามความเชื่อเรื่องผี ศาสนา ขนบธรรมเนียมวิธีการดำเนินชีวิต แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบการแสดงก็ถูกแบ่งตามระดับศิลปะอย่างชัดเจน กล่าวคือ ศิลปะการแสดงแบบราชสำนักแสดงเรื่องราวที่ยกย่องสถานะความเป็นสมมติเทพ ความเก่งกาจอภินิหาร เรื่องราวสมมติที่สร้างให้เกิดความชอบธรรมของการเป็นชนชั้นปกครอง ซึ่งนับเป็นเครื่องสาธยายปโภคอีกประเภทหนึ่ง นักนาฏยประดิษฐ์จึงมุ่งสร้างให้เกิดรูปแบบที่ประณีต

แหล่่มซ้าให้ลัความล้าค้ญกับรายลละเลียดการลแสดงทุกองค้ประกอบ อาทล การลแสดงโชน ละครลน แม้กระทั่งการลแสดงลละครนอทลที่ราชลสำนักได้ลนำลแนวค้ดการลแสดงอย่างลชาวบ้าน ก็ถูกลนำมาลปรับลใช้กับลวลถีลแบบลชาวลวงลเช่นกัน

ล้าหรับลศิลปะการลแสดงของลชนลชั้นได้ลปกครอง การลดำเนินลชีวิตลด้วยการใช้ลแรงงาน การลแสดงออกลจ้มุงลหมายลเพื่อลความลบันเท้จลเร้จลใจ และลเข้าลถึงลสาระลของลเร้จลราวลอย่างลรวดเร็ว เหมลลสมกับลสภาพลชีวิตลที่ลเร้บงลง่ายลไม่ลซับซ้อน และลต้องการลความลกระลขลบ เนื่องลจากลจำเป็นลนในการลใช้เวลลส่วนลใหญ่ เพื่อลประกอบลล้มาลอาชีพ ลความลเป็นลอยู่ลปากท้องลเป็นลหลัก

กระทั่งเมื่อลลัทธิการลล่าอาณานิคมลของลชาติลมหาลอำนาจ ลเริ่มลมีลบทบาทลชัดเจนลนในลแถบลเอเชียลตะวันออกลเฉ้ยงได้ล ด้วยลวิลลยลท้ศนลของลผู้นำลประเทศลที่ใช้ลศิลปะลเป็นลเครื่องลแสดงลความลเป็นลอารยละที่ลเท่าลเทียมลกับลชาติลตะวันตก ลจ้เกิดลศิลปะการลแสดงลที่ลผสมลผลลสานลข้ามลวัฒนธรรมลชั้นลคือ การลแสดงลดาโบลลวิว้จ้ก และลการลแสดงลละครลดีก้ดลดาบรลพ้ประลมาณปี พ.ศ.2450 ลลัษณะลรูปแบบลของลศิลปะลสมัยลใหม่ลของลไทยลช่วงลยุคแรกลจ้เกิดลขึ้น

ลศิลปะการลแสดงลไทยลยุคลสมัยลใหม่(ลลัทธิลสมัยลใหม่ Modernism) กลล่าวลคือลการลเปล้ยนลแปลงลรูปแบบลของลศิลปะการลแสดงลแบบลราชลสำนัก ลที่ลมุ่งลเน้นลเร้จลราวลความลเป็นลชนลชั้นลปกครอง ลความลประลณีลดีลนการลบวนลแสดงลของลศิลปะลแบบลราชลสำนัก ลจ้เป็นลศิลปะลต้องลห้ามลของลชาวบ้านลเริ่มลเปล้ยนลมาใช้ลเพื่อลเป็นลเครื่องมือลในการลปลุกลฝ้งลแนวค้ดลวัฒนธรรม ลความลค้ดลวิถีลชีวิตลอย่างลตะวันตก ลเกิดลศิลปะการลแสดงลที่ลได้รับลอิทธิพลลอย่างลตะวันตกลชัดเจน ลเช่นลละครลพูดลนพระลบาทลสมลเด็จพระลมงกุฎลเกล้าลเจ้าลอยู่หัว ลแสดงลความลค้ดลเห็นลเกี่ยวลกับลประลชาธิป้ไต้ย ลปลุกลฝ้งลแนวค้ดลทางการลเมืองลและลรัฐลนิยมลต่างลๆ ลศิลปะการลแสดงลที่ลเกิดลขึ้นลนราชลสำนักลยุคนี้ ลไม่ลจำลเพาะลชนลชั้นลปกครองลและลเผยลแพร่ลให้ลประลชาชนลทั่วลไปลได้รับลชมลเช่นกัน ลยุคลสมัยลใหม่ลของลศิลปะการลแสดงลไทย ลเกิดลเป็นลรูปแบบลชัดเจนลนยุคลที่ลไทยลตอบลรับลเป็นลพันธมิตรลกับลญี่ปุ่นลนช่วงลสงครามลโลกลศิลปะการลแสดงลไทยลถูกลถ่ายลทอดลแนวค้ดลรัฐลนิยม ลปลุกลใจลให้ลรักลชาติลและมีลรูปแบบลการลแสดงลที่ลผสมลผลลสานลวัฒนธรรมลไทยลและลวัฒนธรรมลตะวันตก ลเกิดลเป็นลรูปแบบลศิลปะลเพื่อลชีวิตลซึ่งลหมายถึงล การลใช้ลศิลปะการลแสดงลเป็นลเครื่องมือลในการลเปล้ยนลแปลงลสังคัมลและลยกระลดับลคุณภาพลชีวิตลประลชาชน

ลจากลนั้นลเกิดลรูปแบบลการลสร้างลสร้างลศ้ศิลปะลแบบลใหม่ลคือ ลศิลปะลหลังลสมัยลใหม่ ลมุ่งลให้ลลความลล้าค้ญลกับการลแสดงลออกลที่ลสัมพันธ์ลกับลสิ่งลแวดลล้อมลวัฒนธรรมลและลสังคัม ลสร้างลสร้างลลความลรู้ลแบบลบูรณลการลสื่อลและการลแสดงลเข้าลด้วยกัน

ลนลคัม ลมุสิกลกะคัมละ ลอธิบายลเกี่ยวลกับลศิลปะลร่วมลสมัยลไว้ลนสุนลทรียลศาสตร์ลทฤษฎีลแห่งลวิจ้ดลศิลปะการลที่ลเกี่ยวลข้องลกับลศิลปะการลแสดงลคือ ลศิลปะการลแสดง (Performing Art) การล

แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ผลงานเกิดจากการกระทำหรือท่าทางการ ใช้ศิลปะร่างกาย
ปรากฏการณ์ฉับพลันและเหตุการณ์เข้ามาผสมผสาน(นิคม มุสิกคามะ, 2547?: 343)

ผู้วิจัยสังเขปคำอธิบายลักษณะศิลปะสมัยใหม่ (Modernism) และศิลปะหลัง
สมัยใหม่ (Post Modernism) ไว้ในรูปแบบตารางดังนี้(กำจร สุนพงษ์ศรี, 2555: 181– 182, 270–
273)

ตารางที่ 1 ลักษณะศิลปะสมัยใหม่และศิลปะหลังสมัยใหม่

ศิลปะสมัยใหม่	ศิลปะหลังสมัยใหม่
<ul style="list-style-type: none"> - เกิดแนวคิดศิลปะเพื่อชีวิตปฏิเสชนแนวคิดศิลปะเพื่อศิลปะ - ให้ความสำคัญผลงานและศิลปินที่มีความเป็นต้นแบบ (อัตลักษณ์) - สนับสนุนให้เกิดการค้นคว้าทดลอง เพื่อสังเคราะห์สิ่งใหม่ และการสร้างนวัตกรรม - การตัดสินใจสุนทรียภาพของศิลปะพิจารณาจากอัตลักษณ์ของศิลปินที่แสดงออกผ่านความคิดสร้างสรรค์และความเป็นต้นแบบมากกว่าคุณค่าทางศีลธรรม และยึดถือความเป็นเอกภาพและความเป็นอิสระในงานศิลปะ - ต่อด้านการกำหนดทฤษฎีอย่างเคร่งครัดตลอดจนหลักการทางวิชาการศิลปะแบบเก่า - คัดค้านการหยิบยืมสิ่งดีจากแหล่งต่างๆ มาประยุกต์สร้างงานจนขาดอัตลักษณ์ - ปฏิเสธการนำกระบวนการแบบ (Style) ของลักษณะประจำถิ่น ประจำชาติมาใช้ สนับสนุนกระบวนการแบบสากล 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ให้ความสำคัญกับคุณค่าความเป็นต้นแบบ ต้นคิด - ต่อด้านปฏิเสชนคุณค่าของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หันไปนิยมการลอกเลียนแบบ ตลอดจนการนำลวดลายจากของเก่ามาใช้ตกแต่ง - ลักษณะผลงานมีลักษณะไม่สอดคล้องต่อเนื่อง ไม่คงที่ - มาตรฐานสุนทรียศาสตร์คือศิลปะแนวประชานิยม (Popular art) และพาณิชย์ศิลป์ (Commercial Art) - งานศิลปะเป็นแบบลูกผสมขาดเอกลักษณ์ - นิยมแนวคิดสรรมผสาน (Eclecticism) เป็นการเลือกผลงานหรือแนวคิดที่ดีมาก ปรับปรุงใช้สร้างงานของตนเอง - ปฏิเสธที่ให้ความสำคัญกับความล้ำลึกของสติปัญญา หลักการและการแสดงนัยสำคัญ (Signified) - วิชาการศิลปะจากแนวคิดเชิงบูรณาการจากศิลปะหลายสาขา สื่อวัสดุ

ตารางที่ 1(ต่อ) ลักษณะศิลปะสมัยใหม่และศิลปะหลังสมัยใหม่

ศิลปะสมัยใหม่	ศิลปะหลังสมัยใหม่
<p>(international Style)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความโดดเด่นการนำเสนอธรรมเนียมของชนชั้นกลาง แทนที่ธรรมเนียมของศาสนจักร ราชสำนัก และชนชั้น ปกครองที่เคยบัญญัติไว้ - ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น - คำจำกัดความที่ผอมบ่อย คือ ความเรียบง่าย ความใสบริสุทธิ์ และความมีเหตุผล 	<p>และกลวิธี</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาแสดงนัยของบริษัทร่วมสมัยที่มีความยุ่งเหยิงสลับซับซ้อน - ศิลปะสั้น ชีวิตสั้น คือศิลปะไม่มีความคงที่ เกิดขึ้นและหายไปในเวลา แนวคิดการปฏิบัติเป็นปฏิบัติการต่อหลักการสุนทรียศาสตร์และการประคคุณค่าเชิงสุนทรียะที่ศิลปะแนวสมัยใหม่กำหนดไว้ - คำจำกัดความที่พบบ่อยคือความยุ่งเหยิง ความขัดแย้ง ความไม่ชัดเจน การแสดงนัยในความหลากหลาย

สำหรับรูปแบบการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในปัจจุบันมีลักษณะงานสร้างสรรค์ของนักสร้างงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของไทย คือ

1.) การนำนาฏยลักษณะของนาฏศิลป์ดั้งเดิม มาประยุกต์ใช้ โดยประดิษฐ์ท่ารำใหม่ โดยการใช้ทั้งท่าทางที่ประยุกต์จากท่าทางการแสดงแบบดั้งเดิม และสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ แสดงถึงการสืบทอดท่าทางการแสดงแบบดั้งเดิมด้วยความตระหนักในคุณค่าความงดงาม

2.) การนำนาฏยลักษณะของนาฏศิลป์ 2 สกุลมาผสมผสาน สร้างสรรค์ท่าทางขึ้นใหม่โดยมีหลักในการเลือกใช้คือ สิ่งที่สามารถผสมผสานได้ง่าย อาทิ การนำท่าทางของนาฏศิลป์ไทย เลือกใช้เฉพาะการเคลื่อนไหวแบบเหลี่ยม มือ และเกลียวข้างมาผสมกับนาฏศิลป์ตะวันตก ให้ท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องการแนวคิดของการแสดงและความจำกัดของพื้นที่

3.) การนำนาฏศิลป์ และศิลปะการแสดงหลายชนิดมาใช้ โดยเลือกใช้ตามความเหมาะสมของลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์ชนิดนั้น โดยไม่เกิดท่าทางที่นอกเหนือจากสิ่งที่มีมา อาทิ การเลือกใช้การเต้นแบบตะวันตก ละครุ่องประกอบท่าทางนำเสนอเรื่องราว (ปิยวดี มากพา, 2556: 58)

ส่วนการให้คำจำกัดความถึงคุณลักษณะของศิลปะการแสดง นักวิชาการ นักปรัชญาได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อธิบายเกี่ยวกับบทบาทของศิลปะการแสดงที่มีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ แบ่งออกเป็น 12 ประเภท ซึ่งศิลปะการแสดงชุดหนึ่งอาจมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์มากกว่าหนึ่งบทบาทได้ บทบาท 12 ประเภท คือ การสื่อสาร, การสังสรรค์, การบันเทิง, พิธีกรรม, การออกกำลังกาย, การพอรำในพิธีกรรม, การเผยแพร่เอกลักษณ์, การรักษาเอกลักษณ์ของชาติหรือชุมชน, การสร้างสรรค์นาฏศิลป์, การศึกษา, เครื่องอุปโภคเฉพาะชนชั้น และการบันเทิงเฉพาะตน (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547: 13-22)

สมพร พุราจ อธิบายถึงบทบาทของละครที่เชื่อมโยงกับสังคมไว้ว่า

“ละครคือกระจกสะท้อนสังคม (Life Reflection) ...สังคมและชีวิตเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ละครก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย...ละครจึงมีบทบาทชี้พยากรณ์หรือกำหนดแนวทางที่สังคมควรเลือกเดินด้วยวิธีการสะท้อนความผิดพลาดในอดีต สะท้อนความเป็นไปได้ในอนาคต สะท้อนด้านมืดหรือด้านสว่างที่สังคมอยากซ่อนหรือลืม สะท้อนความทรงจำ ความสุข สะท้อนถึงบทเรียนที่ได้รับ และที่สำคัญละครควรปลูกจิตสำนึก ปลูกความคิดสร้างสรรค์ ปลูกพลังที่ซ่อนอยู่ในตัวมนุษย์ให้ลุกขึ้นมาต่อสู้ อนุรักษ์หรือแสวงหาความหมายให้กับชีวิต...ความสำคัญและบทบาทของละครต่อสังคม ทำหน้าที่ถ่ายทอดประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ความคิด ความรู้ให้กับคนรุ่นต่อๆ ไป ถ่ายทอดมาตรฐานของจรรยา ศีลธรรม และข้อกำหนด โดยผ่านทางองค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นส่วนสำคัญของการแสดง” (สมพร พุราจ, 2553: 80-82)

พลาโต แสดงทัศนะเกี่ยวกับศิลปะว่า ศิลปะจะมีค่าก็ต่อเมื่อมันส่งเสริมศีลธรรมหรือให้ความรู้ด้านปรัชญา ดังนั้นศิลปะที่ดีมีมาตรฐานควรแก่การยอมรับจะต้องเดินตามเงื่อนไขที่พลาโตวาง 3 ประการ

- 1.) ศิลปะคือการเลียนแบบให้เหมือนหรือใกล้เคียงต้นฉบับ
- 2.) ศิลปะต้องส่งเสริมศีลธรรม คือเป็นเครื่องมือสั่งสอนให้ประชาชนรู้จักความดี ศิลปะที่บ่อนทำลายศีลธรรมจะถูกห้ามเผยแพร่
- 3.) ศิลปะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ดึงดูดใจและสร้างอารมณ์ต่อพลเมือง เพราะการชมศิลปกรรมเป็นทางผ่านไปสู่อารมณ์แห่งความงาม (Plato, p.688. อ้างถึงใน พระราชวรมณี, 2540: 196)

ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการและคุณลักษณะศิลปะการแสดงในประเทศไทยดังกล่าวข้างต้น มีลักษณะสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการให้ความสำคัญถึงคุณค่าของงานศิลปะ อันหมายถึงการพิจารณาสุนทรียศาสตร์ในงานศิลปะ ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในข้อถัดไป

2.2.2 สุนทรียศาสตร์และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของศิลปะการแสดง

นักปรัชญา นักวิชาการ หลายคนได้อธิบายถึงสุนทรียศาสตร์ในศิลปะและศิลปะการแสดง ไว้ดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ ให้ความเห็นว่า สุนทรียศาสตร์ คือศาสตร์ที่เกี่ยวกับความงาม ความงามที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ เรื่องของทรรคนะ หรือเรื่องของเหตุผลในบริบทความคิดใดความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญาหรือของนักสุนทรียศาสตร์คนใดคนหนึ่ง ชนชาติตะวันตกหรือชนชาติตะวันออก รวมทั้งชนชาติไทยก็มีความงามในลักษณะเฉพาะตัว มีความเชื่อ มีทรรคนะ มีเหตุผลในความงามของตนเอง เป็นสุนทรียศาสตร์ที่สืบทอดกันมาตามสายวัฒนธรรม

สังคมแต่ละสังคมย่อมมีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของตนเอง วัฒนธรรมที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต เป็นความดั้งเดิมต่อตนเองและต่อส่วนรวม วัฒนธรรมที่พัฒนาและสืบทอดกันมา ผ่านระบบครอบครัว ระบบสังคม ระบบการศึกษา “ธรรมะ” ที่เป็นธรรมชาติ ธรรมดา ความดั้งเดิม “วัฒนธรรม” ที่คงอยู่ได้และพัฒนาให้เหมาะสม สอดคล้องกับสังคมและวิถีชีวิตทุกช่วงเวลา

อีกด้านหนึ่ง พลังสุนทรียภาพในตัวตนของเรา ได้ผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์ ศิลปกรรมขึ้น ตามลักษณะเฉพาะของตน (Individuality) นี้คือบทบาทของผลงานศิลปะของศิลปิน ที่มีอิทธิพลต่อความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะในยุคต่อๆ ไป

ความงามจะค่อยๆ สร้างความรู้ทางสุนทรียภาพให้เกิดขึ้นกับเยาวชนและส่งผลให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีความคิดสุขุม ประณีต ซึ่งเป็นคุณสมบัติของศิลปะที่ช่วยกล่อมเกลาให้คนเป็นคนดีด้วยการถ่ายทอดศีลธรรมตามหลักของพุทธศาสนา ศิลปะเหล่านี้อาจกระตุ้นให้เราแสวงหาและชื่นชมสิ่งที่ประณีตงดงาม สุนทรียภาพ ซึ่งก่อให้เกิดความสุขส่วนตน และเมื่อมีการส่งผ่านความสุขส่วนตนไปสู่ผู้อื่น ส่งผลไปสู่สังคม สังคมย่อมเกิดสันติสุข

กล่าวโดยสรุปแล้ว สุนทรียภาพในเชิงปัจเจกย่อมมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและต่อสังคม 3 ด้าน คือ

- 1.) สุนทรียภาพก่อให้เกิดความสุขส่วนตน
- 2.) สุนทรียภาพก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม

3.) สุนทรียภาพก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางศิลปกรรม (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2555: 29-48)

พระราชวรมณี

นักปรัชญาของไทยได้แสดงความคิดเห็นต่อสุนทรียศาสตร์ว่า เป็นสาขาปรัชญาที่ว่าด้วยความงามและสิ่งทั้งในงามศิลปะและในธรรมชาติ โดยศึกษาประสบการณ์ คุณค่าของความงาม และมาตรการตัดสินใจว่า อะไรงามหรือไม่ การตัดสินคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์มีได้ 3 ลักษณะคือ ความสวยงาม ความติดตาติดใจ ความเลอเลิศ นักปรัชญาหลายสำนักได้เสนอทฤษฎีเพื่ออธิบายว่า เพราะเหตุใดจึงมีการตัดสินใจว่า ศิลปวัตถุประกอบด้วยลักษณะทั้งสามนั้น นักปรัชญาดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1.) กลุ่มอารมณ์นิยม (Emotionalist) อธิบายว่า การตัดสินเกิดจากอารมณ์ที่เก็บกตไว้ในจิตได้สำนึก

2.) กลุ่มเหตุผลนิยม (Rationalist) อธิบายว่า การตัดสินเกิดจากการเห็นความกลมกลืนไม่เข้าตา

3.) กลุ่มสร้างสรรค์ (Creativist) อธิบายว่า การตัดสินเกิดจากความสามารถสร้างสรรค์ของมนุษย์ (พระราชวรมณี, 2540: 16)

สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์

ศิลปะในทัศนะของคัมภีร์นาฏยศาสตร์ คือ กระบวนการสื่อสารรสจากศิลปินไปสู่ผู้ชมผ่านทางงานศิลปะ และงานศิลปะก็คืองานที่ก่อให้เกิดรส หรืองานที่ศิลปินถ่ายทอดภาวะไว้และก่อให้เกิดรสในผู้ชมงานศิลปะ ทั้งนี้รส หมายถึง ความรู้สึกที่ตอบสนองต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ชมได้ชมงานศิลปะและความรู้สึกนั้น ทำให้ผู้ชมเกิดความเบิกบานใจ แต่รสไม่ใช่ตัวอารมณ์ที่เกิดขึ้น แต่เป็นความรู้สึกที่เรามีเพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินความสำเร็จของการแสดงมี 2 ประการ คือ

1.) ความสำเร็จในระดับมนุษย์ (Human Success) เป็นความสำเร็จจากการที่ผู้ชมมีความเข้าใจในงานตรงกับสิ่งที่ผู้สร้างต้องการถ่ายทอด สืบเนื่องจากการที่ศิลปินแสดงภาวะอะไร ผู้ชมก็ได้รับรสตามที่ศิลปินแสดงไว้ในงานศิลปะ

2.) ความสำเร็จในระดับวิญญูณ (Divine Success) คือ การที่ภาวะได้ถูกถ่ายทอดออกมาพร้อมกับนักแสดงมีอารมณ์ ความรู้สึกนั้นจริงๆ และผู้ชมได้รับรสและมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมรากับเกิดขึ้นกับตัวเอง อันเป็นลักษณะที่แสดงถึงนักแสดงและผู้ชมได้เข้าถึง

วิญญานของงานนั้นและหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน สิ่งที่แสดงออกจากผู้ชม คือ การนิ่ง ไม่ส่งเสียง ไม่มีการรบกวน

สังเกตได้ว่าการตัดสินใจคุณค่างานศิลปะการแสดงตามที่สนทนาของนาฏยศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับรสที่เกิดขึ้นของผู้ชม โดยรสที่เกิดจากภาวะซึ่งอยู่ในงานศิลปะที่ศิลปินถ่ายทอดมิใช่รสที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ศิลปะของผู้ชม และไม่เป็นต้องใช้เกณฑ์นอกเหนือจากบริบทของศิลปะมาใช้ตัดสิน

อย่างไรก็ตามมิได้หมายความว่า ศิลปะที่มีคุณค่าจะอยู่นอกเหนือจากสิ่งอื่นเนื่องจากศิลปะในทัศนะของ นาฏยศาสตร์คงมีการกล่าวถึงศิลปะที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจศีลธรรม ดังนี้ (ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์, 2542: 40-73)

1.) การแสดงละครหรือนาฏยแสดงให้เห็นสภาพของโลกที่ประกอบด้วยทุกข์และสุข (พระภคตมุนี, 2541: 39)

2.) ความรู้สึกเกือบทั้งหมดมีแหล่งกำเนิดมาจากกามะ (ความปรารถนา) ซึ่งกามะนี้มีหลากหลาย เช่น ธรรม กามะ อรรถกามะ โภกษกามะ (ความปรารถนาที่จะบรรลุธรรม ความปรารถนาที่จะบรรลุถึงความมั่งคั่ง ความปรารถนาที่จะบรรลุถึงความหลุดพ้น) (Adya Rangarcharya, 1996: 190 อ้างถึงใน ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์, 2542: 66)

3.) นาฏยเวทีนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำและความรู้สึกทั้งในทางที่ดีและในทางที่เลวของเทวดาทั้งหลาย...มันเป็นการจำลองให้เห็นถึงวิถีทางที่เป็นไปของโลกที่สาม... บางครั้งบางครั้งก็แสดงธรรมะ บางครั้งก็แสดงอรรถะ บางครั้งก็แสดงกามะ (Adya Rangarcharya, 1996: 4 อ้างถึงใน ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์, 2542: 68)

กล่าวโดยสรุปคือ ศิลปะเป็นเวทีที่ทำให้ผู้ชมได้ทดลอง รู้สึกรสของความสุขและความทุกข์ และได้ร่วมรู้สึกและใส่ใจผู้อื่น ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การตระหนักรู้ทางศีลธรรมและทำให้ศิลปะมีคุณค่าในบริบทของสังคมอีกประการหนึ่งด้วย

ถินันท์ อนวัชศิริวงศ์ จำแนกทฤษฎีสุนทรียศาสตร์เป็น 4 แนวทาง คือ

1.) ทฤษฎีที่นิยามศิลปะโดยพิจารณาคุณสมบัติของศิลปะหรือสารในสื่อที่มีคุณสมบัติเฉพาะของความเป็นศิลปะนั้นๆ

2.) ทฤษฎีที่นิยามศิลปะโดยพิจารณาตัวบุคคลที่สร้างสรรค์หรือศิลปินผู้สื่อสาร

3.) ทฤษฎีที่นิยามศิลปะโดยพิจารณาผลที่เกิดแก่ผู้เสพ หรือผู้รับสารจึงอาจตีความศิลปะอันเนื่องมาแต่อัตลักษณ์ทางสังคมของตน

4.) ทฤษฎีที่นิยามศิลปะ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สร้างงานงานศิลปะ และผู้รับสารหรือให้ความสำคัญกับศิลปะที่กระบวนการสื่อสารที่เห็นความสัมพันธ์ของผู้ส่งสาร กับสื่อ ผู้รับสารและบริบทการสื่อสารหรือวัฒนธรรม (ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์และคณะ, 2547: 8)

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของศิลปะและศิลปะการแสดง

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของศิลปะไว้ดังนี้

- 1.) มโนภาพหรือแนวคิด (Form and Conceptual)
- 2.) ความรู้สึกสะท้อนใจในความงาม (Emotion)
- 3.) การแสดงออก (Harmony – Unity – Emotion)
- 4.) องค์ประกอบของงานศิลปะ (Space and Composition)
- 5.) เอกลักษณะเฉพาะของศิลปิน (General Style – Personal Style)
- 6.) เทคนิคและวิธีการทำงาน (Technical and Methodology)
- 7.) การศึกษาเปรียบเทียบ (Comparative Studies) (นิคม มุสิกคามะ, 2547?:

278 – 279)

ส่วนเกณฑ์มาตรฐานการพิจารณาความงามตามแบบประเพณีของนาฏดุริยางค์

คือ

- 1.) ลีลาของการรำรำ
- 2.) ความไพเราะของดนตรีและการบรรเลง
- 3.) คำร้องและเนื้อร้อง
- 4.) การแสดงตามบทบาทของบทละคร
- 5.) บทพากย์และการบรรยาย
- 6.) การแต่งกาย
- 7.) การจัดองค์ประกอบของเวที

ซึ่งในรูปแบบการพิจารณาศิลปะการแสดงร่วมสมัย ซึ่งมีได้เกิดขึ้นตามแนวคิด ประเพณีนั้นต้องคำนึงถึงการบูรณาการค่านิยมหรือลักษณะเฉพาะของศิลปะแสดง และศิลปะร่วมสมัยเข้าด้วยกัน (เรื่องเดิม: 113 – 119)

2.2.3 แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย

แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย

ข้อมูลคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาของเอกสาร การสัมภาษณ์ นักวิชาการ ครูอาจารย์ และศิลปิน ประมวลเป็นข้อสรุป โดยในเบื้องต้นผู้วิจัยขอกกล่าวถึงสภาพสังคมในภาพรวมเพื่อเป็นพื้นฐานให้เห็นที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปิน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข กล่าวถึงสังคมไทยว่า นับตั้งแต่เปิดรับอารยธรรมตะวันตก และมีการวางแผนพัฒนาประเทศเป็นเวลากว่าร้อยปีนั้น พบว่าการพัฒนาประเทศมีความไม่สมดุลระหว่างสังคมชนบทและสังคมเมือง ส่งผลต่อเนื่องให้เกิดปัญหาสังคมไทยในหลายๆ ด้าน อาทิ ปัญหาแรงงาน อาชญากรรม ความยากจน และปัญหายาเสพติด ซึ่งผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม แสดงออกในลักษณะที่ประชาชนละเลยวัฒนธรรมดั้งเดิม หันไปให้ความสำคัญค่านิยมตะวันตก หรือตกเป็นทาสทางวัฒนธรรมและหันไปให้ความสำคัญการพัฒนาวัฒนธรรมด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ (2551: 177,186.) จึงมีความพยายามในการนำเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมไทย เพื่อยับยั้งมิให้ลุกลามมากขึ้น แนวทางที่สำคัญประการหนึ่งคือ การขัดเกลาทางสังคม โดยมีตัวแปรสำคัญคือ การพัฒนาคน โดยนำหลักศาสนามาประยุกต์ใช้ผ่านวิธีการเรียนการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ การสังเกตและการเลียนแบบ

ทั้งนี้ สังคมที่การสื่อสารมวลชนมีบทบาทมากช่วยส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์เลียนแบบพฤติกรรมของศิลปินนักแสดงที่ชื่นชอบ โดยพบว่าศิลปิน นักร้องมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่น [วรวิฑู สุวรรณฤทธิ์ และคณะ, 2549: 89; สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2551: 170-173; จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2551: 140-141; ศศิگانต์ เวชประสิทธิ์, 2546: บทคัดย่อ.] อาทิ แฟชั่นการแต่งกายทรงผม ท่าเต้น จังหวะดนตรี ที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสวัฒนธรรมเค – ป็อบ ต่อความนิยมในประเทศไทยขณะนี้ (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2555: 154) เป็นการยืนยันถึงบทบาทของศิลปินที่ใช้ศิลปะในการชี้นำสังคม

ดังนั้น เพื่อจะพาให้สังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมที่พึงประสงค์ ซึ่งมีคุณลักษณะ

1.) สังคมที่มีเอกภาพในความหลากหลาย กล่าวคือ สังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความคิด เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ บริบททางวัฒนธรรม แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข เป็นสังคมที่มีการเปิดกว้างการยอมรับความคิดเห็น ความต่าง

2.) สังคมที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ การที่คนมีจิตสำนึกทางด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน การจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรในประเทศอย่างรู้คุณค่า

3.) สังคมที่ภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง ทุกคนมีจิตสำนึกร่วมรับผิดชอบและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตลอดจนความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

4.) สังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรม การเปิดประเทศรับเอาข่าวสารและข้อมูลทางวัฒนธรรมจากประเทศต่างวัฒนธรรม ทำให้ได้รับค่านิยม ความคิดต่างๆ ที่เกิดประโยชน์และโทษ ดังนั้นเพื่อให้คนในสังคมสามารถยืนหยัดไม่ถูกกระแสโลกชักพาไปในทางเสื่อมศีลธรรม จึงควรมีการวางรากฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามอย่างเป็นระบบ เพื่อให้คนในสังคมรู้จักใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างถูกต้อง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546: 43-51) นั้น

ศิลปินมีบทบาทสำคัญในการจรรโลงสังคมโดยใช้ทักษะทางสุนทรียะ ซึ่งมีความจำเป็นในสังคมที่มีการแข่งขันสูง ในส่วนการบรรเทาและปลดปล่อยความตึงเครียดให้คนมีโอกาสได้รับความบันเทิง ความสุขใจ โน้มนำไปสู่ความซาบซึ้งในศิลปะ และสามารถจัดการวาทะทางอารมณ์ ความเครียด และเหตุการณ์ต่างๆ ที่มากระทบได้อย่างดี (นายศรี สุพรศิลป์ชัย, 2541: 89-90. อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546: 89)

ดังนั้น เพื่อให้ศิลปินซึ่งปัจจุบันนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อผู้รับชมได้มีส่วนช่วยนำสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมที่พึงประสงค์ได้นั้น นักวิชาการ ศิลปิน ครูอาจารย์สายศิลปะ ได้แสดงทัศนะต่อความคาดหวังในบทบาทของศิลปินที่แฝงไว้ในความหมายของศิลปินหรือบทบาทของศิลปิน ดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ รูปกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ ที่เกี่ยวกับศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปกรรมไว้ 5 ข้อคือ

1.) ศิลปินควรเป็นผู้เข้าใจมนุษย์ในเชิงจิตวิทยาเป็นประการสำคัญเพื่อสามารถตีความพฤติกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มาสู่การสร้างสรรคศิลปกรรมในแต่ละแขนงอย่างมีความหมายต่อชีวิตในสังคมอย่างแท้จริง

2.) ศิลปินควรเป็นคนดีมีจริยธรรม และมีเจตนาอันดีงามเพื่อสร้างสรรค์ศิลปะที่ดีสำหรับสังคม

3.) ศิลปินควรมีความรู้ ความคิดและหลักวิชาการที่จะถ่ายทอดหรือแสดงออกทางศิลปะ

4.) ศิลปินควรมีความสามารถในการถ่ายทอดและแสดงออกทางศิลปะมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความบริสุทธิ์ใจ

5.) ศิลปินควรอธิบายถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะให้ประชาชนเข้าใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ความนิยมชมชื่นทางศิลปะก็จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2542: 30-31)

ภัทราวดี มีชูธน กล่าวว่า พิจารณาที่ฝีมือก่อน แล้วดูความคิด ถ้าความคิดดี ความประพฤติก็ดี ถ้าไม่มีความคิด ความประพฤติที่ดี ต่อให้ฝีมือดีก็ไม่ใช่ศิลปินที่ดี (ภัทราวดี มีชูธน, **สัมภาษณ์**, 16 ธันวาคม 2555)

สุรศักดิ์ จำนงสาร กล่าวว่า ศิลปินคือคนที่สร้างผลงานศิลปะอย่างสม่ำเสมอ แต่ในกรณีศิลปินดีเด่น คือศิลปินที่มีผลงานศิลปะโดดเด่น โดยพิจารณาจากผลงานเป็นอันดับหนึ่ง แล้วจึงพิจารณาจากจิตใจและการทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยต้องมีคุณสมบัติทั้งสองอย่าง (สุรศักดิ์ จำนงสาร, **สัมภาษณ์**, 15 ตุลาคม 2555)

สามมิติ สุขบรรจง ให้คุณลักษณะของศิลปินที่ดีไว้ว่า ศิลปินคือผู้สร้างงานศิลปะที่มีความงามในเชิงสร้างสรรค์ ในเชิงให้ความเจริญงอกงามกับทั้งอารมณ์และสติปัญญา โดยภูมิหลังและการดำเนินชีวิตของศิลปินเป็นส่วนประกอบสำคัญ ซึ่งคุณลักษณะข้อแรกของการเป็นศิลปินที่ดีคือ ความรับผิดชอบตรงต่อเวลา จากการทำวิจัยพบว่า สิ่งที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักแสดงประเทศไทยคือ ตรงต่อเวลา มากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับรูปลักษณ์หน้าตาของนักแสดง (สามมิติ สุขบรรจง, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2555)

ดาริณี ชำนาญหม่อ กล่าวว่า คำจำกัดความศิลปินดีเด่น คือ คนที่อุทิศตัวอุทิศจิตวิญญาณให้กับการสร้างงานศิลปะโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์อื่น ๆ โดยทำงานในแง่ที่เป็นประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อสะท้อนมุมมองทางสังคม ไม่สร้างผลงานในลักษณะที่ทำลายศิลปวัฒนธรรมเดิมของชาติ (ดาริณี ชำนาญหม่อ, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2555)

กฤษณ์ ชัยศิลป์บุญ แสดงทัศนะว่า ศิลปินที่ดีต้องสามารถวิพากษ์วิจารณ์สังคมได้ โดยผลงานสื่อออกไปแล้วสะท้อนสภาพปัญหา สภาพความเป็นอยู่ สภาพแห่งชีวิตของสังคมสามารถตีแผ่ มีทั้งแย้งและเห็นด้วยกับสังคม (กฤษณ์ ชัยศิลป์บุญ, **สัมภาษณ์**, 20 ตุลาคม 2555)

ไพโรจน์ ทองคำสุก อธิบายถึงลักษณะศิลปินดีเด่นว่า เป็นบุคคลที่มีสามารถทางด้านศิลปะ และต้องเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนด้านคุณธรรม เป็นคนดีที่สังคมยอมรับ (ไพโรจน์ ทองคำสุก, **สัมภาษณ์**, 23 ตุลาคม 2555)

งานวิจัยของพฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ ได้ข้อสรุปว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงละครโทรทัศน์ในประเด็น เป็นคนตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบในหน้าที่และภาระงานของตน และมีความอดทนและรักงานแสดง เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญในอันดับสูงสุด ... ปრაการณที่สะท้อนมาจากการแสดงทัศนคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ชี้ให้เห็นความสำคัญของวินัยและความรับผิดชอบของนักแสดงมากกว่าคุณสมบัติของนักแสดงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสดงเสียอีก หรือเป็นเพราะว่านักแสดงละครโทรทัศน์ของไทย ยังมีปัญหาในเรื่องวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความตรงต่อเวลาจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ประเด็นการเป็นคนตรงต่อเวลา มีความสำคัญมากที่สุดและมากกว่าศักยภาพในเชิงการแสดงของนักแสดงเสียอีก นับเป็นประเด็นที่นักแสดงละครโทรทัศน์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาที่จำเป็นต้องระลึกถึง (พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ, 2544: 158-159.)

แรงโบต์ (RIMBAUD, Arthur) กวีที่มีชื่อเสียงของฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 19 กล่าวว่า กวีเป็นเสมือนโพรมีเท (Promethee) ผู้นำคนไปจากสวรรค์มาสู่มนุษย์ ตัวละครในตำนานเทพปกรณัมกรีก) ผู้ที่ได้นำคบไฟมาสู่มวลมนุษย์ ความหมายโดยนัยของคบไฟนั้นก็คือ แสงสว่างแห่งความรู้ ศิลปินก็เช่นเดียวกัน เขาจะต้องปฏิบัติภารกิจนี้ให้เสร็จสิ้น (เซบาสเตียน ตา-ยาก. 2555 : 8)

เอมิล แชนเนอแกง (ลูกศิษย์ของนักปรัชญาชื่อ ฮิปโปลิท แตน) กล่าวว่า ในตัวของเลอ เปรูแซง (ศิลปินชาวอิตาลีเลียน มีชีวิตอยู่ช่วงคริสตศตวรรษที่ 16) จะมีสองร่างในเวลาเดียวกัน เลอ เปรูแซง ในฐานะที่เป็นมนุษย์นั้นจะมีลักษณะเป็นคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า และเป็นผู้ฝ่าฝืนในลัทธิวัตถุนิยม, ส่วนเลอ เปรูแซงในฐานะที่เป็นศิลปินนั้นจะเป็นผู้ที่ศรัทธาในศาสนาและฝ่าฝืนในความลึกลับ (เซบาสเตียน ตา-ยาก. 2555 : 6)

กล่าวโดยสรุปการให้ความหมายศิลปิน คือ

1.) แรงโบต์ (RIMBAUD, Arthur) เอมิล แชนเนอแกง ภัทราวดี มีชูธน สุรศักดิ์ จ้านงสาร สามมิติ สุขบรรจง ดาริณี ชำนาญหอม กฤษณ์ ชัยศิลป์บุญและไพโรจน์ ทองคำสุกมีความเห็นในทิศทางเดียวกันคือศิลปินเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างผลงานศิลปะเพื่อให้เกิดประโยชน์กับสังคม ทั้งการให้ความรู้ ให้สติและสะท้อนสังคม

2.) ภัทราวดี มีชูธน สุรศักดิ์ จ้านงสาร สามมิติ สุขบรรจง ดาริณี ชำนาญหอม และไพโรจน์ ทองคำสุก มีความเห็นสอดคล้องกันถึงคุณสมบัติส่วนตัวของศิลปินที่ต้องมีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ เห็นความสำคัญของการสร้างงานศิลปะมากกว่าผลประโยชน์อื่นใด

3.) เอมิล แชนเนอแกง กล่าวถึง คนที่เป็นศิลปิน ที่มี 2 บุคลิกภาพในร่างเดียว คือ ด้านความเป็นปुरुชนทั่วไปไม่นับถือศาสนา ศรัทธาวัตถุนิยม แตกต่างจากเมื่อแสดงออกในฐานะของศิลปินที่เป็นผู้ฝึกฝนและศรัทธาในศาสนาของเลอ เปอูแซง

ดังได้กล่าวข้างต้น สรุปทัศนะของชาวตะวันตกและการแสดงทัศนะของนักวิชาการ ศิลปิน ครูอาจารย์ศิลปะของไทย ให้ความเห็นเกี่ยวกับศิลปินเหมือนและแตกต่างกัน คือ

1.) มีความเห็นสอดคล้องในแง่ศิลปินที่ดี คือผู้ที่สร้างงานศิลปะเพื่อจรรโลงสังคม ให้แก่คิด ใช้สุนทรียะในการงานศิลปะกลมกลืนจิตใจมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันโดยปกติสุข

2.) ความเห็นแตกต่าง ในด้านคุณลักษณะศิลปินโดยในทัศนะของศิลปิน นักวิชาการตะวันตก ศิลปินแยกออกจากคุณสมบัติความเป็นคนดีตามกรอบของสังคม แต่ทัศนะศิลปินในสังคมไทยให้ความสำคัญการประพฤติปฏิบัติตนของศิลปินมากเท่ากับทักษะฝีมือด้านศิลปะหรืออาจจะมากกว่าทัศนะศิลปะหากจะต้องร่วมงานกับผู้อื่นด้วย

ทั้งนี้หากวิเคราะห์แนวคิดของสุนทรียศาสตร์ คุณค่าของศิลปะ จุดมุ่งหมายของงานศิลปะ และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพงานศิลปะ ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับศิลปินในบริบทสังคมไทยแล้ว ผู้วิจัยสรุปสำหรับแนวคิดการตัดสินรางวัลด้านศิลปะร่วมสมัยนั้นควรจะมุ่งพิจารณาจากวัตถุประสงค์การสร้างให้เกิดความรู้สึกแบบใดกับผู้ชม แก่นแนวคิด ความสะท้อนอารมณ์ รวมถึงความต้องการในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ กับความรู้ของกรรมการตัดสิน และอัตลักษณ์เฉพาะที่ศิลปินแสดงออกทั้งรูปแบบและฟอร์ม ว่างานศิลปะการแสดงร่วมสมัยดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด

2.3 แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

องค์ประกอบสำคัญในการมอบรางวัล ประกอบด้วย แนวคิดในการมอบรางวัล กรรมการเกณฑ์การตัดสิน

2.3.1 แนวคิดการมอบรางวัล

การสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการให้รางวัลเชิดชูเกียรตินั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์จากการอธิบายวัตถุประสงค์ของรางวัลประเภทต่างๆ อาทิ

รางวัล 7 Book Awards มีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูนักเขียนคุณภาพ ส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองด้านการอ่าน การเขียนและการสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพ รวมทั้งเพื่อ

สนับสนุนผลงานที่มีเนื้อหาจรรโลงสังคมและมีความคิดสร้างสรรค์ (ความเป็นมาของรางวัล 7 Book Awards, 2555: ออนไลน์)

รางวัลซีไรต์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1.) เพื่อให้เป็นที่รู้จักถึงความสามารถด้านสร้างสรรค์ของนักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียน
- 2.) เพื่อให้ทราบถึงทรัพย์ทางวรรณกรรม ทรัพย์สินทางปัญญาวรรณศิลป์แห่งกลุ่มประเทศอาเซียน
- 3.) เพื่อรับทราบ รับรอง ส่งเสริมและจรรโลงเกียรติ อัจฉริยะทางวรรณกรรมของนักเขียนผู้สร้างสรรค์
4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสัมพันธภาพอันดีในหมู่นักเขียนและประชาชนทั่วไปในกลุ่มประเทศอาเซียน (ซีไรต์ คืออะไร, 2555: ออนไลน์)

รางวัลหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร เป็นรางวัลสร้างเสริมคนดีมีคุณธรรม เพื่อเป็นการยกย่องบำรุงขวัญให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับคัดเลือกเข้ารับรางวัล “หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร” ทั่วประเทศที่มีความตั้งใจจริง เสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ภารกิจต่างๆ ที่รับผิดชอบด้วยจิตใจที่เปี่ยมล้นด้วยคุณธรรมอันประเสริฐ อีกทั้งเพื่อส่งเสริมให้บุคคลเหล่านั้นเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพการงานของตนและเป็นแรงจูงใจ เป็นตัวอย่างแก่เพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน บุคคลทั่วไปและอนุชนรุ่นหลังที่จะมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและคุณธรรมยั่งยืน อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเยาวชนสังคมและประเทศชาติส่วนรวมด้วย (มูลนิธิอนุสรณ์หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร, 2555: ออนไลน์)

รางวัลเทพทอง มีวัตถุประสงค์

- 1.) เพื่อเป็นการส่งเสริม สร้างสรรค์ เกียรติยศ ชื่อเสียงและความภาคภูมิใจของนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์
- 2.) เพื่อส่งเสริมการผลิตและจัดรายการให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ
- 3.) เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการใช้ภาษาอันดีงามของไทย และตระหนักถึงความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 4.) เพื่อแสดงความขอบคุณต่อผู้อุปถัมภ์รายการวิทยุและโทรทัศน์
- 5.) เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (รางวัลเทพทอง, 2555: ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุปจากวัตถุประสงค์ของการมอบรางวัล แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการมอบรางวัล อันมีองค์ประกอบ คือ

1.) เชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่น โดยมีการจัดการสร้างสัญลักษณ์ของรางวัลและจัดพิธีมอบรางวัล ส่วนใหญ่จะมีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนเพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของผู้ที่ได้รับรางวัล ในข้อดีคือ ผู้ที่ได้รับรางวัลจะถูกกล่าวถึงในฐานะผู้มีผลงานดีเด่น การได้รับเกียรติ การมีโอกาสดี มีทุนทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถต่อยอดในด้านการประกอบอาชีพได้เพราะเป็นรางวัลรับรองคุณภาพ

2.) ผลงานต้องมีคุณสมบัติมุ่งเพื่อการสร้างสรรค์ จรรโลงสังคม

3.) เป็นการสร้างแบบอย่างให้กับคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแขนงรางวัลนั้น และบุคคลทั่วไป

2.3.2 เกณฑ์การมอบรางวัล

จากการค้นคว้ารางวัลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดงในประเทศไทย สามารถแบ่งประเภทรางวัลได้ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.) รางวัลที่มอบเพียงครั้งเดียว ไม่มีการมอบซ้ำอีก โดยจะเป็นการพิจารณาผลงานและคุณสมบัติของผู้รับการพิจารณา โดยมีเงื่อนไขเวลามากกว่า 1 ปี นับย้อนไปจากปีที่มีการพิจารณา รางวัลประเภทนี้ ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ รางวัลเพชรสยาม รางวัลศิลปินรางวัลอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์

ทั้งนี้จากคู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายความว่า ศิลปินแห่งชาติ เป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติโดยไม่ว่าผู้ได้รับการพิจารณาเป็นศิลปินแห่งชาติเป็นผู้ชนะรางวัลแต่อย่างไร

2.) รางวัลที่พิจารณาจากผลงานในปีนั้นๆ โดยผู้ถูกเสนอชื่อเข้าพิจารณารางวัล อาจจะเป็นผู้ที่ได้รับรางวัลดังกล่าวมาก่อนหน้านี้แล้วได้ รางวัลตามหัวข้อนี้ ได้แก่ รางวัลสุพรรณหงษ์ รางวัลตุ๊กตาทอง รางวัลโน้่นเอ็นเตอร์เทน อวอร์ด กล่าวคือคณะกรรมการจะตัดสินจาก 1 ชิ้นงานหรือหลายๆชิ้นงานในปีที่จัดให้มีการมอบรางวัล

โดยหลักเกณฑ์การมอบรางวัลประเภทที่ 1 แบ่งรายละเอียดออกเป็นข้อกำหนดทางด้านคุณสมบัติของผู้รับการพิจารณา และคุณสมบัติผลงานของผู้รับการพิจารณา ตลอดจนการกำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินการพิจารณาและคุณสมบัติของกรรมการ

รางวัลประเภทที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อมอบรางวัลสำหรับผู้มีความสามารถทางด้านศิลปะการแสดง ซึ่งพบว่ามีกรรมการมอบรางวัลให้กับศิลปิน นักปราชญ์หรือนักวิชาการ และครูอาจารย์ทางด้านศิลปะ ผู้วิจัยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรางวัลต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2 รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	1.คุณสมบัติผู้รับการพิจารณา
ศิลปินแห่งชาติ	1.) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยและยังมีชีวิตในวันตัดสิน 2.) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะแขนงนั้น 3.) เป็นผู้สร้างสรรค์และพัฒนาศิลปะแขนงนั้นๆ 4.) เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด หรือเป็นต้นแบบศิลปะแขนงนั้น 5.) เป็นผู้มีความคุณธรรม และมีความรักในงานศิลปะของตน 6.) เป็นผู้ที่มีผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)
เพชรสยาม	1.) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย 2.) อายุไม่น้อยกว่า 45 ปี (สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์) 3.) มีผลงานทางด้านงานศิลปะและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี และปัจจุบันยังมีผลงานอยู่ หรือมีการทำงานมาอย่างต่อเนื่อง 4.) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะแขนงนั้น 5.) ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยหรืออยู่ระหว่างสอบสวนหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการคดีอาญาในศาล เว้นแต่เป็นคดีที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ 6.) ไม่เคยได้รับการคัดเลือกยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น “เพชรสยาม” มาก่อน 7.) มีความประพฤติ การปฏิบัติตนชอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม จรรยาบรรณเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม 8.) เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ ยกย่อง ในสังคมร่วมงานอย่างเปิดเผยทั้งต่อหน้าและลับหลัง(สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์)
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	1.) เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาในมหาวิทยาลัย หรือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	2.คุณสมบัติผลงาน
<p>อาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ สาขา มนุษยศาสตร์และ ศิลปกรรม</p>	<p>2.) มีหน้าที่สอนนักศึกษาในปีการศึกษาที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา หรือ เทียบเท่า</p> <p>3.) มีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์ ณ วันที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ</p> <p>4.) ไม่เป็นกรรมการสภาอาจารย์ กรรมการสภาคณาจารย์ กรรมการสภาข้าราชการ กรรมการสภานักงานมหาวิทยาลัย หรือ กรรมการองค์กร ที่มีฐานเทียบเท่า ในปีที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อพิจารณา</p> <p>5.) ไม่เป็นกรรมการสรรหาอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายจาก ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ ในปีที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อพิจารณา(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>
<p>ศาสตราจารย์</p>	<p>1.) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชีวิตอยู่ในวันตัดสิน</p> <p>2.) เป็นผู้ที่มีผลงานสร้างสรรค์ทางด้านวิชาการ สังคม และศิลปวัฒนธรรม</p> <p>3.) เป็นอุปกรณ ส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่งานด้านวิชาการ สังคม และศิลปวัฒนธรรม</p> <p>4.) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม และไม่เคยมีประวัติเสียหาย</p> <p>5.) เป็นผู้ใช้ความรู้ความสามารถในสาขาของตน ให้บริการแก่สังคมเป็นอย่างดีเสมอมา(มณฑันท์, 2556: ออนไลน์)</p>
<p>ศิลปินแห่งชาติ</p>	<p>1.) ผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความคิด ความงาม คุณค่าทางอารมณ์ สะท้อนความเป็นธรรมชาติ หรือสถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรมแห่งยุคสมัย ค่านิยม จริยธรรม เอกลักษณ์ของท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของชาติ</p> <p>2.) ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงแนวคิด กระตุ้นและพัฒนาทางสติปัญญาแก่มนุษยชาติด้านศิลปะสาขานั้นๆ</p> <p>3.) ผลงานสร้างสรรค์ให้ความรู้สึกสะท้อนใจ ให้พลังความรู้และส่งเสริมจินตนาการ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	2.คุณสมบัติผลงาน
ศิลปินแห่งชาติ	<p>4.) ผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่ลอกเลียนแบบจากผู้อื่นหรือมีกวีวิธีเชิงสร้างสรรค์</p> <p>5.) ผลงานได้รับการจัดแสดงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานอ้างอิง โดยเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดพัฒนาการทางงานศิลปะอย่างเด่นชัด</p> <p>6.) ผลงานได้รับรางวัลหรือเกียรติคุณในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาเป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>
เพชรสยาม	<p>ผลงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมดีเด่น เป็นที่ยอมรับ สมควรได้รับการยกย่อง ให้หมายรวมถึงผลการสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานที่มีผลงานจากการอุทิศทุ่มเท เสียสละ เกิดประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติ สังคม และประชาชน ซึ่งปรากฏเป็นผลงานด้านเอกสารที่สืบค้นเชิงประจักษ์ และ/หรือ ผลการปฏิบัติที่ไม่ปรากฏเป็นเอกสารแต่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางของผู้เกี่ยวข้องในวงการศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น</p> <p>1.) ผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่ เป็นผลงานที่มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตนเอง</p> <p>2.) มีการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน</p> <p>3.) มีการถ่ายทอดผลงานให้ผู้อื่น(สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์)</p>
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	<p>1.) อาจารย์พึงดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป ทั้งด้านส่วนตัวและการทำงาน</p> <p>2.) อาจารย์พึงสอนศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างมีเมตตา และเป็นธรรม</p> <p>3.) อาจารย์พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต (ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	3.วิธีการดำเนินการ
<p>อาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ สาขา มนุษยศาสตร์และ ศิลปกรรม</p>	<p>4.) อาจารย์พึงปฏิบัติงานโดยมีเสรีภาพทางวิชาการ ไม่ถูกครอบงำด้วยอิทธิพลหรือผลประโยชน์ใด</p> <p>5.) อาจารย์พึงหมั่นศึกษา ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา</p> <p>6.) อาจารย์พึงปฏิบัติหน้าที่วิจัยที่มีจรรยาบรรณนักวิจัยตามข้อกำหนดของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ</p> <p>7.) อาจารย์พึงปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานเยี่ยงกัลยาณมิตร ช่วยเหลือ ส่งเสริม และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน</p> <p>8.) อาจารย์พึงสร้างและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย</p> <p>9.) อาจารย์พึงปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ</p> <p>10.) ความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ</p> <p>11.) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้</p> <p>12.) จริยธรรม คุณธรรม และมนุษยสัมพันธ์</p> <p>13.) การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556:</p>
<p>ศาสตรเมธี</p>	<p>บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการ สังคม และศิลปวัฒนธรรมสาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ กีฬาและนันทนาการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขา ธุรกิจ(มณฑันท์, 2556: ออนไลน์)</p>
<p>ศิลปินแห่งชาติ</p>	<p>ขั้นตอนที่ 1 องค์กรวิชาชีพและเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ยกเว้นศิลปินแห่งชาติ ไม่ต้องผ่านกระบวนการดังกล่าว สามารถเสนอข้อมูลประวัติชีวิตและผลงานของศิลปินที่สมควรได้รับการพิจารณาไปยังสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้โดยตรง) พิจารณาสรรหาและกลั่นกรองให้ได้ศิลปินดีเด่นตามกระบวนการสรรหา คัดเลือก (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	3.วิธีการดำเนินการ
ศิลปินแห่งชาติ	<p>ศิลปินดีเด่นระดับองค์กรวิชาชีพและเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ แล้วเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการพิจารณาในระดับชาติพร้อมข้อมูลประวัติและผลงาน ตามแบบเสนอข้อมูลประวัติชีวิตและผลงานของผู้ที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติใน 4 สาขา มายังสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประมาณสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤษภาคมของทุกปี</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ 4 สาขา 6 คณะ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ 2.2 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาสถาปัตยกรรม 2.3 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ 2.4 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง <p>กลุ่มดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.5 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง 2.6 คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง กลุ่มภาพยนตร์และละคร <p>โดยคณะอนุกรรมการการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติทั้ง 6 คณะจะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ไม่เกิน 9 คน เสนอต่อคณะอนุกรรมการอำนวยการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 คณะอนุกรรมการอำนวยการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ 1 คณะ ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองขั้นสุดท้ายในเรื่องคุณสมบัติ และกำหนดจำนวนศิลปินแห่งชาติที่จะประกาศในปีนั้นๆ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศผลการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติประจำปี โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นผู้ลงนามการประกาศเกียรติคุณ นำศิลปินแห่งชาติเข้ารับพระราชทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	3.วิธีการดำเนินการ
ศิลปินแห่งชาติ	<p>จัดงานยกย่องเชิดชูเกียรติ เช่น จัดงานเลี้ยงแสดงความยินดีแก่ศิลปินแห่งชาติ จัดแสดงผลงาน จัดนิทรรศการ ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ จัดทำฐานข้อมูลศิลปินดีเด่นและศิลปินแห่งชาติ และเผยแพร่ถ่ายทอดภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติต่อเนื่องตลอดไป ณ หออัครศิลปิน ฯลฯ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>
เพชรสยาม	<p>1.) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแบบรายงานผลคู่มือและเกณฑ์การประเมินผู้ที่สมควรได้รับรางวัล “เพชรสยาม” ประจำปี พุทธศักราช 2555 - จัดทำสรุปผลงานผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อนำเสนอคณะกรรมการในรูปแบบ Power Point และเอกสารประกอบ - กรรมการประชุมสรุปผล สรุปผล ปัญหา ข้อเสนอแนะ - ประกาศผลการคัดเลือกผู้ได้รับรางวัล “เพชรสยาม” ประจำปี พุทธศักราช 2555- ประชาสัมพันธ์ - ดำเนินการจัดเตรียมรางวัล “เพชรสยาม” และจัดเตรียมพิธีการดำเนินการในงานมอบรางวัล “เพชรสยาม” แก่บุคคลที่ได้รับเลือก <p>2.) คณะกรรมการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำการรวบรวมผลการคัดเลือกจากหน่วยงานต่างๆ - ประชุมกรรมการคัดเลือกบุคคลดีเด่นและเพชรสยาม - พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับรางวัล “เพชรสยาม” ประจำปี พุทธศักราช 2555 (สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์)
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	<p>1.) ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ เป็นผู้ดำเนินการประกาศแจ้งให้มหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดำเนินการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการยกย่องเป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ โดยผ่านสภาอาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาพนักงานมหาวิทยาลัย หรือองค์กรอื่น ฯลฯ ที่มีฐานะเทียบเท่ามาแห่งละไม่เกิน 4 ชื่อ ใน 4 สาขาวิชา (ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	4.ที่มาของคณะกรรมการ
<p>อาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ สาขา มนุษยศาสตร์และ ศิลปกรรม</p>	<p>โดยเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการยกย่อง จะต้องมีคุณสมบัติตามคุณสมบัติของ ผู้รับการพิจารณา และได้รับการยินยอมจากผู้ที่ถูกเสนอชื่อเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งส่งประวัติและผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา</p> <p>2.) เมื่อได้รายชื่ออาจารย์ที่ถูกเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นอาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ ปอมท. ให้คณะกรรมการแต่ละสาขา เป็นผู้ดำเนินการตามวิธีดังต่อไปนี้</p> <p>2.1) คณะกรรมการแต่ละสาขาจะเลือกประธานชั่วคราว เพื่อประชุมพิจารณา คัดเลือกอาจารย์ที่ได้รับการเสนอชื่อ จากหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกที่ ได้กำหนดไว้โดยพิจารณาจากแฟ้มประวัติและผลงานทางวิชาการตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด ในรอบแรกนี้ คณะกรรมการจะคัดเลือกอาจารย์ผู้มีประวัติ ผลงานดีเด่นไว้ไม่เกิน 3 ชื่อในแต่ละสาขา</p> <p>2.2) ให้คณะกรรมการแต่ละสาขา ดำเนินการคัดเลือกประธานคณะกรรมการ ในแต่ละสาขาใหม่อีกครั้ง โดยต้องไม่เป็นอาจารย์จากสถาบันที่มีชื่อของอาจารย์ ผู้(วีรชาติ เปรमानนท์, สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2556) ได้รับการคัดเลือกในรอบ แรก ทั้งนี้ ประธานและคณะกรรมการ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นประธานสภา คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศประมาณ 12-16 คน จะพิจารณาก ลั่นกรองตัดสินในรอบนี้ จากการตั้งคณะกรรมการสัมภาษณ์ ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานทั้งที่เป็นคณาจารย์ ศิษย์เก่า ผู้เกี่ยวข้องในวงการวิชาการและบุคลากร สายสนับสนุน และนักศึกษา ฯลฯ รวมทั้งตรวจสอบนิทรรศการผลงานวิชาการ ของอาจารย์ท่านนั้น(วีรชาติ เปรमानนท์, สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2556)</p> <p>คณะกรรมการที่ไปดำเนินการสัมภาษณ์/สอบถามบุคคลต่างๆ จะต้อง สัมภาษณ์อาจารย์ที่ได้รับการคัดเลือกจากรอบแรกครบทุกคน ถึงจะมีสิทธิในการ ตัดสินให้คะแนนในรอบสุดท้าย</p> <p>(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วย เรื่อง อาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัย แห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	4.ที่มาของคณะกรรมการ
<p>อาจารย์ดีเด่น แห่งชาติ สาขา มนุษยศาสตร์และ ศิลปกรรม</p>	<p>2.3 ให้คณะกรรมการแต่ละสาขา รวบรวม พิจารณากลับกรองข้อมูลจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ พิจารณาให้คะแนนตามหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกที่ได้กำหนดไว้ มติของคณะกรรมการถือเป็นเด็ดขาด ซึ่งจะเลือกอาจารย์ดีเด่นในแต่ละสาขาของตนเพียงหนึ่งชื่อเท่านั้น ส่วนอาจารย์ที่ผ่านการคัดเลือกจากรอบแรกที่ไม่ได้รับการพิจารณาให้เป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ จะได้เป็นอาจารย์ดีเด่นของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.)</p> <p>2.4 ให้ประธานคณะกรรมการแต่ละสาขา นำผลสรุปการคัดเลือกตามแบบการสรุป ส่งผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัย ปอมท. เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>
<p>ศิลปินแห่งชาติ</p>	<p>ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการคัดเลือกหรือตัดสินศิลปินแห่งชาติ ในคู่มือการสรรหาฯ บอกข้อมูลแต่เพียงผู้มีสิทธิเสนอชื่อศิลปินให้เข้ารับการพิจารณา ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 76 แห่ง - สภาวัฒนธรรมทั่วประเทศ - ศูนย์วัฒนธรรมทุกศูนย์ - ศูนย์วัฒนธรรมเขตกรุงเทพฯ - สถาบันการศึกษา - สมาคม/มูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ - องค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะทุกสาขา - ศิลปินแห่งชาติ <p>โดยมีข้อที่น่าสังเกตว่าในคู่มือการสรรหาฯมีแนวทางปฏิบัติสำหรับองค์กร/หน่วยงาน(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	5.การมอบรางวัลและการเชิดชูเกียรติ
ศิลปินแห่งชาติ	ที่จะเสนอชื่อศิลปินดีเด่นเพื่อพิจารณาเป็นศิลปินแห่งชาติที่จะต้องพิจารณาตามลำดับชั้นตอนต่างๆ ยกเว้นการเสนอชื่อของผู้เป็นศิลปินแห่งชาติที่สามารถเสนอชื่อ ประวัติ ผลงานของศิลปินที่สมควรได้รับการพิจารณาไปยังสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้โดยตรง(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)
เพชรสยาม	<p>ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการตัดสินในคู่มือ อธิบายเพียงหน่วยงานที่มีสิทธิในการเสนอชื่อศิลปินเข้ารับการพิจารณารางวัล คือ หน่วยงานต่างๆ ในสถาบันการศึกษา อันได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> -มหาวิทยาลัยต่างๆ -สำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัด -หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง <p>โดยกำหนดให้มีหน้าที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือกให้รางวัล “เพชรสยาม” และทำการคัดเลือกตามเกณฑ์การประเมินที่ได้กำหนดไว้ - ส่งรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไปยังสำนักศิลปะและวัฒนธรรม(สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์)
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติสาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	<p>ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ มอบหมายให้ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติในแต่ละสาขา โดยการเสนอจากสภาอาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาพนักงานมหาวิทยาลัย หรือองค์กรอื่น ฯลฯ ที่มีฐานะเทียบเท่ามาแห่งละไม่เกิน 4 ชื่อ สาขาวิชาละหนึ่งชื่อ ทั้งนี้ คุณสมบัติของคณะกรรมการต้องมีตำแหน่งวิชาการไม่น้อยกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ) รายละเอียดการดำเนินการในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทต่างๆ

รางวัล	5.การมอบรางวัลและการเชิดชูเกียรติ
ศิลปินแห่งชาติ	1.) เข็มกลัดศิลปินแห่งชาติ 2.) โล่เชิดชูเกียรติ 3.) เงินตอบแทนรายเดือนตลอดระยะเวลาที่มีชีวิตอยู่ในอัตราตามที่ สวธ. ประกาศกำหนด” เพื่อกำหนดเงินตอบแทนศิลปินแห่งชาติตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี และให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลาที่พิจารณานั้น(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547: 4-11)
เพชรสยาม	1.) โล่เชิดชูเกียรติ 2.) เกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ 3.) บันทึกรประวัติในหนังสือที่ระลึกรางวัลเพชรสยาม(สำนักงานศิลปะและวัฒนธรรม, 2556: ออนไลน์)
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติสาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	ประกาศเกียรติคุณ(ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554, 2556: ออนไลน์)
ศาสตรเมธี	1.) โล่ประกาศเกียรติคุณ 2.) เข็มกลัดประกาศเกียรติคุณ จำนวน 1 เข็ม 3.) ครุศาสตรเมธี(มนต์จันทร์, 2556: ออนไลน์)
รางวัล	6.ระยะเวลาในการมอบรางวัล
ศิลปินแห่งชาติ	ปีละ 1 ครั้ง
เพชรสยาม	
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติสาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม	
ศาสตรเมธี	

ข้อมูลจากตาราง ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการรางวัลเชิดชูเกียรติ
ด้านศิลปะแสดง สรุปได้ว่า

1.) คุณสมบัติของผู้รับการพิจารณา

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาของตนในระดับความเชี่ยวชาญ

เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

ได้รับการยอมรับจากสังคมที่ร่วมงานด้วยในสาขาวิชาศิลปะการแสดง

2.) คุณสมบัติของผลงาน

เป็นผลงานที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมประโยชน์ให้กับประเทศ สังคม และ
ประชาชน

เป็นผลงานที่แสดงซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะของศิลปินเท่านั้น

ผลงานเป็นรูปธรรมและมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนและไม่ต้องรับการยอมรับ

3.) วิธีดำเนินการรางวัล

หน่วยงานที่เป็นเจ้าของรางวัล จะมีการประชุมและจัดตั้งคณะกรรมการตัดสิน
รางวัล จากนั้นทำรายชื่อของศิลปินที่ถูกลงชื่อจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าสู่กระบวนการพิจารณา
ตัดสิน และประกาศผล การคัดเลือก จากนั้นจึงจัดงานมอบรางวัล เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ
และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

ทั้งนี้ในส่วนของเงื่อนไขของผลงานและคุณสมบัติผู้รับรางวัลจะถูกดำเนินการ
เฉพาะในช่วงปีแรกของการจัดตั้งรางวัล และใช้มาอย่างต่อเนื่อง

1.) ที่มาของคณะกรรมการ

หน่วยงานเสนอชื่อศิลปินจะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมเขตพื้นที่และในจังหวัดต่างๆ ส่วนงานในสถาบันการศึกษา โดยนำเสนอให้หน่วยงาน
ที่ทำหน้าที่กลั่นกรองคุณสมบัติให้ครบตามเกณฑ์ จากนั้นจึงนำเสนอประวัติและผลงานของศิลปิน
ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่ที่ประชุมของคณะกรรมการตัดสิน เพื่อตัดสินต่อไป โดยไม่มีการกำหนด
คุณสมบัติหรือเกณฑ์การคัดเลือกกรรมการตัดสิน

2.) ของรางวัลที่ได้รับ

สัญลักษณ์ของรางวัล อาทิ เข็มกลัด

ใบประกาศเกียรติคุณ

ทั้งนี้พบว่า มีเพียงรางวัลเดียวที่มีการสนับสนุนในลักษณะค่าครองชีพ
ประจำเดือนของศิลปินแห่งชาติ เนื่องจากพิจารณาจากความมุ่งหวังของรางวัลเพื่อให้เกิดการ

เผยแพร่องค์ความรู้โดยศิลปินแห่งชาติ ตลอดจนลักษณะของเจ้าของรางวัลศิลปินแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่แตกต่างจากเจ้าของรางวัลอื่นๆ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจโดยตรงในการผลักดันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งหน่วยงานอื่น ๆ นั้นเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นเจ้าของรางวัล

2.3.3 การดำเนินการเกี่ยวกับรางวัลและความคาดหวังของสังคม

อย่างไรก็ตามเมื่อมีผลในด้านบวกแล้ว ในอีกด้านผู้ที่ได้รับรางวัลจะถูกสังคมตั้งความหวังสอดคล้องกับทุนทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้นด้วย ตลอดจนเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในกรณีที่มีผู้เห็นต่างจากกรรมการตัดสินรางวัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับรางวัลในระดับชาติหรือนานาชาติมักจะถูกจับตามองเป็นพิเศษ โดยพบกระแสการวิพากษ์แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1.) ข้อกังวลเกี่ยวกับกรรมการตัดสินรางวัล

จากประวัติการดำเนินการมอบรางวัลต่างๆ ในประเทศไทยพบกรณีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับคณะกรรมการ โดยสรุป ดังนี้

- มาตรฐานในการพิจารณา กล่าวคือ การทำหน้าที่พิจารณารางวัลตามเกณฑ์ของรางวัลนั้นๆ โดยเที่ยงตรง

- ไม่ลำเอียงถือเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาทิ นายชาติตรี ศรีयाภัย นายกสุมาคม ผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ได้ให้ทัศนะไว้ในคอลัมภ์ ตบ-จวบบันเทิง ไว้ว่า

“การจัดงานมอบรางวัลที่ผ่านมาในอดีต มักจะออกมาในแบบที่ว่าค่ายไหนจัด ออกอากาศช่องไหน ค่ายนั้นช่องนั้นก็กวาดรางวัลไป ทำให้ต่างค่ายไม่ค่อยอยากจะมาร่วมงานหรือไม่ค่อยจะให้ความร่วมมือ” (เดช ดำเนิน, 2555: 85)

- ปราศจากอคติต่อลักษณะผลงานที่เข้าร่วมการพิจารณาบางประเภท

- ไม่มีอำนาจผูกขาด กล่าวคือ ไม่เป็นผู้สืบทอดการเป็นคณะกรรมการต่อเนื่องๆ หลายๆ ปี รวมถึงการเป็นคณะกรรมการในรางวัลอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการเป็นผู้ชี้นำทิศทางผลงาน ซึ่งเชื่อได้ว่ารางวัลแต่ละรางวัลมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน

- มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงการ ในข้อนี้ หมายถึง

“คณะกรรมการเป็นผู้มีประสบการณ์คร่ำหวอดอยู่ในวงการที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ตัดสิน โดยต้องได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จัก ตลอดจนมีชื่อเสียงต่อเนืองทั้งด้านงานสร้างสรรค์ งานวิชาการ งานวิจารณ์ที่แสดงถึงทัศนะที่แตกต่างจากงานที่งานสาขาของตน” (แถลงการณ์ตรวจสอบคณะกรรมการรางวัลซีไรต์ รอบคัดเลือก พ.ศ.2550, 2550 : ออนไลน์)

2.) คุณสมบัติผู้รับรางวัล

ความกังวลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมส่วนตัวของผู้ที่ได้รับรางวัล
อาทิ

“การมอบรางวัลระฆังทองบุคคลดีเด่นแห่งปี ครั้งที่ 3 ให้กับ เก่ง – เมธัส สนวนศรี ดารานักแสดงที่เคยมีพฤติกรรม สุ่มเสี่ยง ด้านการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก และสตรี โดยพบว่า การวิจารณ์นั้นพุ่งเข้าไปที่คณะผู้จัดงานและกรรมการตัดสินว่ามีหลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างไร มีความรู้กว้างขวางครอบคลุมพอที่จะตัดสินรางวัลสาขานั้นๆ ได้หรือไม่” (ข่าวเด่นประจำวัน, 2556 : ออนไลน์; วิจารณ์ เก่ง เมธัส รับรางวัลระฆังทอง, 2556 : ออนไลน์; มীন ผู้จัดระฆังทองอ้างไม่รู้, 2556: ออนไลน์)

ด้วยลักษณะปัญหาดังแสดงข้างต้น เป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลการดำเนินการรางวัลศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร เนื่องจากเป็นรางวัลที่มุ่งคาดหวังให้เกิดเป็นแบบอย่างด้านกระบวนการมอบรางวัล ศิลปะและศิลปะการแสดง ทั้งในแง่มุมมองของ จุดมุ่งหมาย การดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค เพื่อวิเคราะห์ให้ได้ข้อสรุป เพื่อนำเสนอแนวทางการ มอบรางวัลสาขาศิลปะการแสดงต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัยและภูมิหลังรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง

บทนี้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย และรายละเอียดของโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการโดยมีรายละเอียดแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

หัวข้อนี้ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับ ขอบเขตของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย มีรายละเอียดคือ

3.1.1 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาที่เป็นความคิดเห็น ทศนะของนักวิชาการ ศิลปิน ครู อาจารย์และนักวิจารณ์ สายศิลปะ เกี่ยวกับความคาดหวังถึงบทบาทของรางวัลศิลปาธรและศิลปินศิลปาธรที่มีต่อสังคม และศึกษากระบวนการการดำเนินงานโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และมีการทำแบบสอบถามเพื่อสรุปผลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณควบคู่กับการแสดงข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบการศึกษาเอกสารของโครงการและทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1.2.1 การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ตำรา สุจิตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ โดยแบ่งข้อมูลที่ศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นคือ

- 1.) ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี
- 2.) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงบทบาทของรางวัลศิลปาธร การประชาสัมพันธ์ และผลงานของศิลปินของสื่อมวลชน นักวิจารณ์ศิลปะ
- 3.) ข้อมูลเกี่ยวกับกับการดำเนินการ การมอบรางวัลศิลปาธร จุดมุ่งหมาย ประวัติ ผลงานศิลปิน รายชื่อคณะกรรมการสรรหาและตัดสินรางวัล ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานส่วนต่างๆจากหนังสือที่ระลึกโครงการสรรหาศิลปินดีเด่นรางวัลศิลปาธรของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

3.1.2.2 การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จาก

1.) นักวิชาการ และอาจารย์สายศิลปะ ซึ่งมีลักษณะการทำงานในฐานะ ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บริหารหน่วยงาน ที่มีอายุงานตั้งแต่ 3 - 5 ปีขึ้นไป ที่มีความสนใจ หรือรับทราบ ข้อมูลการมอบรางวัลศิลปาธร ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

กานต์วี ชมเชย	นักวิจัยศิลปวัฒนธรรม สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เจษฎา เนตรพลับ	อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ดาริณี ชำนาญหม่อ	อาจารย์และหัวหน้าสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถนอม ชากักดี	หัวหน้าสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ธีรภัทร์ ทองน้อม	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
นพดล อินทร์จันทร์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสาร สังคม ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นราพงษ์ จรัสศรี	ศาสตราจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปัทมา วัฒนพานิช	อาจารย์และผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พรรัตน์ ดำรุ่ง	รองศาสตราจารย์ภาควิชาศิลปะการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระวีวรรณ วรรณวิไชย	อาจารย์และคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รัศวรรณ อติศัยภาวดี	หัวหน้าสาขาวิชานาฏกรรมไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วรกมล วงษ์สถาปนา เลิศ	อาจารย์ประจำสาขาวิชากลุ่มวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
วิษุตา วุฒาทิตย์	อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
วีระชาติ เปรมานนท์	ศาสตราจารย์ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
อรพิน โอฟารานนท์	นักวิชาการวัฒนธรรม 7 ว. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวง วัฒนธรรม
เอี่ยมพร เนาว์เย็นผล	อาจารย์ประจำกลุ่มวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.) ศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัลศิลปาธร ที่มีระยะเวลาการทำงานศิลปะต่อเนื่องกัน
ตั้งแต่ 3 - 5 ปีขึ้นไป ที่มีความสนใจ หรือรับทราบข้อมูลการมอบรางวัลศิลปาธร ผู้ให้ข้อมูล
ประกอบด้วย

กฤษณ์ ชัยศิลป์บุญ	ศิลปินร่วมสมัย
ดาริณี ชำนาญหอม	ศิลปินร่วมสมัย
ธีรภัทร์ ทองน้อม	ศิลปินผู้พากย์ เจระจาโขน
นราพงษ์ จรัสศรี	ศิลปินร่วมสมัย
ภัทราวดี มีชูธน	ศิลปินร่วมสมัย
รัศวรรณ อติศัยภารดี	ศิลปินร่วมสมัย
วีระชาติ เปรมานนท์	ศิลปินนักประพันธ์เพลง

3.) ศิลปินศิลปาธร ที่ได้รางวัลสาขาคีตศิลป์ – ดนตรี และสาขาศิลปะการแสดง
ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร	ศิลปินศิลปาธร ปี 2551 สาขาดนตรี
ชลประคัลภ์ จันทร์เรือง	ศิลปินศิลปาธร ปี 2552 สาขาศิลปะการแสดง
ชัยยุทธ ไตสง่า	ศิลปินศิลปาธร ปี 2553 สาขาดนตรี

ณัฐ ยนตรรักษ์	ศิลปินศิลปากร ปี 2549 สาขาดนตรี
นิมิตร พิพิฑกุล	ศิลปินศิลปากร ปี 2550 สาขาศิลปะการแสดง
มานพ มีจำรัส	ศิลปินศิลปากร ปี 2547 สาขาศิลปะการแสดง
สินีนากู เกษประไพ	ศิลปินศิลปากร ปี 2551 สาขาศิลปะการแสดง

4.) คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น
รางวัลศิลปากร ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2548, 2553
ถนอม ช่างักดี	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2548
นิมิตร พิพิฑกุล	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2551
พรวิรัตน์ ดำรุ่ง	กรรมการตัดสินรางวัลศิลปากร ปี 2553
ภัทราวดี มีชูธน	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2547-2548
มานพ มีจำรัส	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2549 และกรรมการ ตัดสินรางวัลศิลปากร ปี 2550-2552
สินีนากู เกษประไพ	กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2553
อรพิน โอฟารานนท์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการ รางวัลศิลปากร ปี 2548-2549 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการตัดสิน รางวัลศิลปากร ปี 2550-2551

โดยจำนวนของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละวิชาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับ
ความสามารถในการให้ข้อมูลและระยะเวลาในการวิจัย

แบ่งข้อมูลตามประเด็นที่วิเคราะห์ คือ

1.) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ทักษะที่มีต่อรางวัลศิลปากรในแง่จุดมุ่งหมาย
บทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่เกิดขึ้นจริง ทั้งในแง่ที่มีต่อศิลปินและสังคม ข้อมูลส่วนนี้สัมภาษณ์
จากนักวิชาการ ศิลปิน ศิลปินศิลปากร กรรมการสรรหา กรรมการตัดสินรางวัลศิลปากร อาจารย์
สายศิลปะ

2.) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในกระบวนการจัดการสรรหา การตัดสินใจโดยสัมภาษณ์จาก กรรมการอำนวยการ กรรมการสรรหา กรรมการตัดสิน ศิลปินศิลปิน ด้านอาหาร ด้านวิธีการดำเนินงาน หลักเกณฑ์ในการสรรหาและตัดสินรางวัล ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไขปัญหา ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

3.) ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินงานของรางวัลศิลปิน จาก นักวิจารณ์ศิลปะ นักวิชาการ ศิลปิน อาจารย์และศิลปินศิลปิน

3.1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการทำแบบประเมินโครงการ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบประเมินแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 4 ภาค โดยมีคุณสมบัติของแต่ละวิชาชีพเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากบุคลากรที่สังกัดในสถาบันการศึกษา หน่วยงานที่มีพันธกิจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และนักวิชาการหรือศิลปินอิสระที่มีบทบาทในการทำงานในภาคต่างๆ โดยคณะกรรมการในข้อนี้ เป็นคณะกรรมการรางวัลต่างๆ ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างศิลปินศิลปิน ที่ไม่ได้เป็นตัวแทนของแต่ละภาค โดยผู้วิจัยเลือกจากผู้ี่สะดวกและสามารถให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการและศิลปินศิลปิน ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะสอบถามความคิดเห็นทางโทรศัพท์หรือสอบถามตัวต่อตัวตามหัวข้อของแบบประเมินแล้วกรอกข้อมูลลงในแบบประเมินแทนผู้ให้ข้อมูล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย คือ

แบบประเมินโครงการ พัฒนาขึ้นจากแนวคิดการประเมินโครงการ CIPP MODEL ของสตีฟเฟลปป์ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามวัดระดับความเห็นพัฒนาจากแบบสอบถามที่ใช้ตัวเลือกร่วมกันของสุมิล ตีรกาพันธ์(2550: 120) มีรูปแบบดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการ จำนวน 10 คน ศิลปินที่ได้รับรางวัล จำนวน 10 คน นักวิชาการศิลปะ จำนวน 10 คน อาจารย์สายศิลปะ จำนวน 10 คน ศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัล จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Sampling

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน ใช้แบบประเมินโครงการ โดยใช้แบบประเมิน CIPP MODEL มี 4 ด้าน จำนวน 18 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1. ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2. ด้านปัจจัย (Input) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3. ด้านกระบวนการ (Process) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4. ด้านผลผลิต (Product) จำนวน 7 ข้อ

การวิเคราะห์ผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลการประเมินโครงการโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย โดยใช้ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยอธิบายประกอบภาพแผนภูมิ

เกณฑ์เฉลี่ยการประเมินโครงการ

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

แบบประเมิน

โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดกรอกข้อความและใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงกับสภาพของท่าน

เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง			
อายุ	☐ 20 – ต่ำกว่า 40 ปี	☐ 40 – ต่ำกว่า 50 ปี	☐ 50 ปีขึ้นไป		
การศึกษา	☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี โท	☐ ปริญญาเอก		
อาชีพ	☐ ศิลปิน	☐ ศิลปินศิลปะ ธร	☐ อาจารย์ ศิลปะ	☐ คณะกรรมการ รางวัลต่างๆ	☐ นักวิชาการ ศิลปะ

ส่วนที่ 2 คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร”

มีจำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านสภาวะแวดล้อม

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยป้อน

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต

2. วิธีการประเมินให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยกับการดำเนินการในระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยกับการดำเนินการในระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยกับการดำเนินการในระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยกับการดำเนินการในระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยกับการดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด
ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น	หมายถึง	ผู้ประเมินโครงการไม่ทราบข้อมูลในข้อดังกล่าว

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ผู้ไม่แสดง ความคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1.	ด้านสภาวะแวดล้อม						
	1.1 ความเหมาะสมของหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย						
	1.2 วิธีการดำเนินงานเหมาะสม และปฏิบัติได้						
2.	ด้านปัจจัยป้อน						
	2.1 จำนวนบุคลากรเพียงพอ ต่อ การปฏิบัติงาน						
	2.2 ความเหมาะสมของ งบประมาณ โครงการแต่ละปี						
	2.3 วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงาน						
	2.4 ความเหมาะสมของสถานที่ที่ ใช้ในการดำเนินงาน (พิธีมอบ รางวัล)						

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ผู้ไม่แสดง ความคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
3.	ด้านกระบวนการ						
	3.1 ดำเนินงานเป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้						
	3.2 มีการติดตามการดำเนินงานทุกระยะ						
	3.3 การประเมินผลการดำเนินงานเป็นระบบ ครอบคลุมทุก ส่วนงาน						
	3.4 การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนาการดำเนินงาน						
	3.5 การคัดเลือกกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับ						
	3.6 กรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธร เป็นที่ยอมรับ						
	3.7 กระบวนการยกย่องศิลปิน ในภาพรวมเป็นที่ยอมรับ						
4.	ด้านผลผลิต						
	4.1 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ศิลปินร่วมสมัย						
	4.2 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มีส่วนช่วย ยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยแก่สังคม						

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ผู้ไม่แสดง ความคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
	4.3 โครงการสรรหาศิลปินร่วม สมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มีส่วน สนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย						
	4.4 โครงการสรรหาศิลปินร่วม สมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สามารถสืบสานและพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เป็นทุน ในการพัฒนาชาติได้						
	4.5 โครงการสรรหาศิลปินร่วม สมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สามารถสรรหาและคัดเลือก ศิลปินร่วมสมัยสาขา ศิลปะการแสดงที่มีคุณภาพและ ผลงาน เป็นที่ยอมรับต่อวงการ ศิลปะ						
	4.6 จำนวนสาขารางวัลมีความ เหมาะสม						
	4.7 เด็ก เยาวชน และประชาชนมี ความรู้และตระหนักถึงคุณค่า ของงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย						

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ นำเสนอในรูปแบบความเรียงประกอบตารางและแผนภูมิ

ผู้วิจัยขอก้าวโดยสรุปเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการดำเนินการวิจัยฉบับนี้มีรายละเอียดคือ

1.) การดำเนินการเพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา จุดมุ่งหมาย ประโยชน์ และบุคคลที่ได้รับรางวัลศิลปาทร จากเอกสารคู่มือ เอกสารที่ระลึกการมอบรางวัลศิลปาทร ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาทร ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

โดยใช้ข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ด้วยแนวคิดคุณลักษณะศิลปะการแสดง แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ซึ่งทั้งสองแนวคิด แสดงถึงลักษณะเฉพาะของศิลปะการแสดงร่วมสมัยตลอดจนความเป็นศิลปินในบริบทของสังคมไทย จากนั้นนำเสนอรูปแบบของการบรรยายในบทที่ 3 และนำเสนอแนวทางเกี่ยวกับรางวัลศิลปะการแสดง

2.) วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์กระบวนการ การดำเนินการ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณารางวัลจากเอกสารคู่มือ เอกสารที่ระลึกการมอบรางวัลศิลปาทร ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการสรรหาและตัดสิน ศิลปินศิลปาทร

วิเคราะห์ด้วยแนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ แนวคิดสุนทรียศาสตร์ และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของศิลปะ จากนั้นนำเสนอด้วยการบรรยายในบทที่ 3 และนำเสนอแนวทางเกี่ยวกับเกณฑ์ กระบวนการ การดำเนินงาน ขั้นตอนวิธีการพิจารณาคุณค่าผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบทที่ 4

3.) วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ข้อที่ 5 ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ ผลสำเร็จ การตอบรับ ความเชื่อถือ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาโครงการฯ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ นักวิจารณ์ศิลปะ ข้อมูลที่นำเสนอผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชน และข้อมูลที่ได้จากการแบบประเมินโครงการไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือศิลปิน ศิลปินศิลปาทร อาจารย์ นักวิชาการศิลปะ คณะกรรมการของโครงการฯ

วิเคราะห์ด้วยแนวคิดการประเมินผลโครงการ นำเสนอด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบคำบรรยายในบทที่ 3 และนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการโครงการตามแนวคิด BSC ในบทที่ 4

มีรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาผลงาน ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 เหตุผลและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 คำจำกัดความ
- 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.4 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย
- 1.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวิธีดำเนินการวิจัย

- 2.1 แนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพสาขา

ศิลปะการแสดง

- 2.3 แนวคิดและบทบาทการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและภูมิหลังรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง

- 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ความเป็นมาและวิธีดำเนินการรางวัลศิลปาธร
- 3.3 ศิลปินรางวัลศิลปาธร
- 3.4 บทบาทรางวัลศิลปาธร
- 3.5 การดำเนินงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับรางวัลศิลปาธร

บทที่ 4 แนวทางรางวัลสาขาศิลปะการแสดงในบริบทสังคมไทย

- 4.1 วิเคราะห์การดำเนินการของรางวัลด้วยแนวคิดการประเมินผลโครงการ
- 4.2 เกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน
- 4.3 แนวทางการบริหารจัดการรางวัลเชิดชูเกียรติศิลปินด้วยแนวคิด BSC
- 4.4 บทบาทของศิลปินและลักษณะผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทสังคมไทย
- 4.5 อภิปรายผล

บทที่ 5 ข้อเสนอแนะ

- 5.1 ข้อเสนอแนะข้อค้นพบจากการวิจัย
- 5.2 ข้อเสนอแนะ

3.2 ความเป็นมาและวิธีดำเนินการรางวัลศิลปาธร

รางวัลศิลปาธรเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในปี พ.ศ.2547- พ.ศ.2552 คือ

1.) เพื่อสรรหา สืบค้น และยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการศิลปะ

2.) เพื่อสืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไว้เป็นทุนในการพัฒนาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.) เพื่อการเผยแพร่และสร้างขวัญกำลังใจให้กับศิลปินร่วมสมัยให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ.2553 มีการปรับวัตถุประสงค์คือ

1.) เพื่อสรรหา สืบค้น และยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการศิลปะ

2.) เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์จินตนาการที่แสดงออกถึงการริเริ่มแนวคิดใหม่ ในการพัฒนาคุณภาพศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เกิดการสั่งสมและสะสมผลงานที่มีคุณค่าสำหรับเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาชาติในด้านต่างๆทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.) เพื่อการเผยแพร่และสร้างขวัญกำลังใจให้กับศิลปินร่วมสมัยให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

4.) ก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

โดยมีผลลัพธ์และประโยชน์ที่เจ้าของโครงการคือสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยคาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ คือ

ผลลัพธ์ของโครงการ

1.) ศิลปินร่วมสมัยเกิดขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่อง

2.) เกิดระบบและกระบวนการยกย่องศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะ

3.) ประวัติและผลงานศิลปินร่วมสมัยได้รับการเผยแพร่ และเป็นฐานในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะร่วมสมัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.) ศิลปินร่วมสมัยมีขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่า ยังประโยชน์ต่อวงการศิลปะ

2.) เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความรู้และตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปะ สามารถมองรู้ ดูออก และซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

3.) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สามารถเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม ตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์ของประเทศ

4.) เกิดการตื่นตัว การสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยในวงการศิลปะของประเทศ

5.) เกิดมาตรฐานการผลิตผลงานศิลปะร่วมสมัย และมาตรฐานการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัย

มีรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมโครงการคือ

1.) สรรหา คัดเลือกศิลปินร่วมสมัยรุ่นกลาง เพื่อยกย่องเป็นศิลปินร่วมสมัยดีเด่น ชื่อรางวัล ศิลปากร ในสาขาทัศนศิลป์ คีตศิลป์ วรรณศิลป์ ศิลปะการแสดง ภาพยนตร์

2.) จัดงานพิธีมอบรางวัล เชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยดีเด่น

3.) จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานศิลปินร่วมสมัยที่ได้รับรางวัล “ศิลปากร”

ทั้งนี้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยตั้งผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการไว้ 3 ข้อหลัก คือ

1.) ศิลปินร่วมสมัยเกิดขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่อง

2.) เกิดระบบและกระบวนการยกย่องศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะ

3.) ประวัติและผลงานศิลปินร่วมสมัยได้รับการเผยแพร่ และเป็นฐานในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะร่วมสมัย (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550: ออนไลน์)

โดยสมศักดิ์ เชาวน์ธาดาพงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กล่าวถึงความเป็นมาของรางวัลศิลปากรว่า

“ตั้งแต่เรามีหน่วยงานสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สำนักงานฯ เองก็อยากจะทำหน้าที่อะไรบางอย่างที่เป็นการให้ความสำคัญเพื่อให้สังคมหันกลับมา

การเอาใจใส่ ไม่เชิงเป็นการดูแล แต่เป็นการทำให้ศิลปินทุกสาขาเกิดความรู้สึกว่าเขาไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว เขาสร้างสรรค์งานที่อย่างน้อยมีองค์กรของรัฐคอยติดตามดูผลงานของเขา...หน้าที่ของศิลปินศิลปากรหลังได้รางวัลไม่ได้มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับศิลปินแห่งชาติ เงินหนึ่งแสนบาทพร้อมเข็มก็จบ แต่ต้องการให้ศิลปินศิลปากรจะเป็นเครือข่ายกับสำนักงาน อาจเป็นการช่วยงานในบางเรื่อง ให้คำปรึกษา หรือการที่สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสนับสนุนให้

เขาสร้างสรรค์งานต่อ ส่วนของศิลปินนั้นแล้วแต่ว่าจะมีความสนใจในการทำงานศิลปะเพื่อสังคมหรือไม่” (สำนักงานศิลปวัฒนธรรม. 2552: 14-15)

3.2.1 หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการ

ด้านการดำเนินกิจกรรมโครงการ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร โดยมีรายละเอียดคือ จากคู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินดีเด่น รางวัล”ศิลปาธร” ประจำปีพุทธศักราช 2549 และ พ.ศ.2553

หลักเกณฑ์

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อคัดสรรศิลปินร่วมสมัยดีเด่นนำเสนอเพื่อรับรางวัลศิลปาธร ดังนี้

ข้อ 1 คุณสมบัติของศิลปิน

- 1.1 เป็นผู้มิใช่เชื้อชาติไทย หรือ มีสัญชาติไทย
- 1.2 เป็นผู้มิถิ่นฐานในประเทศไทย
- 1.3 เป็นผู้มิอายุระหว่าง 30 – 50 ปีโดยประมาณ ในปีพ.ศ.2553 มีการปรับเกณฑ์เป็น 30-55 ปี
- 1.4 เป็นผู้มิชีวิตอยู่ในวันประกาศผลการคัดเลือก
- 1.5 มีการสร้างสรรค์ผลงานเป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชนมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
- 1.6 ผลงานสามารถสร้างปรากฏการณ์ใหม่ๆ ให้กับวงการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ข้อ 2 คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของศิลปินผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือก

- 2.1 ผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าทั้งทางอารมณ์และความคิดในแง่ความดีงาม
- 2.2 ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงแนวคิด จุดประกายการเรียนรู้ในงานศิลปะร่วมสมัยสาขานั้นๆ ให้เกิดแก่สังคม ในปี พ.ศ.2553 ปรับเป็น ผลงานแสดงออกถึงแนวคิดในการริเริ่มงานใหม่ของการสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย จุดประกายการเรียนรู้ในงานศิลปะร่วมสมัยสาขานั้นๆ ให้เกิดผลกระทบเชิงบวกแก่สังคม
- 2.3 ผลงานสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสะเทือนใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ
- 2.4 มีเทคนิคกลวิธีการสร้างสรรค์เฉพาะตน

ข้อ 3 การเผยแพร่และยอมรับคุณค่าผลงานของศิลปิน

- 3.1 ผลงานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ หรือ จัดแสดงต่อสาธารณชนมาเป็นระยะเวลาพอสมควร

3.2 กรณีสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานในต่างประเทศต้องเสนอในฐานะเป็นศิลปินไทย

3.3 ผลงานสร้างสรรค์เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากสาธารณชน

3.4 ผลงานสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของศิลปินในวงการเดียวกัน

สาขาและความหมายขอบข่าย

การสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยดีเด่นเพื่อรับรางวัล"ศิลปาธร"นั้น ในการดำเนินการตั้งแต่ปี 2547 - 2553 มีการเปลี่ยนแปลงการจัดสรรรางวัล 3 ครั้ง คือ ปี 2547-2550 กำหนดเป็น 5 สาขา

1.) สาขาทัศนศิลป์ (Visual Art) หมายถึง ศิลปะที่มองเห็นได้ด้วยตาทั้งศิลปะสองมิติและสามมิติ ในประเภทงานวิจิตรศิลป์ จำแนกเป็น

1.1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนสี และ ภาพลายเส้น

1.2) ประติมากรรม ได้แก่ งานปั้น แกะสลัก

1.3) ภาพพิมพ์ ได้แก่ ศิลปะการพิมพ์ด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่นการพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์ไม้ หรือ โลหะ เป็นต้น

1.4) ภาพถ่าย ได้แก่ ผลงานศิลปะภาพถ่ายที่เสนอด้วยสื่อและกรรมวิธีต่างๆ

1.5) สื่อประสม ได้แก่ ผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยกรรมวิธีและเทคนิคต่างๆ อย่างอิสระ ทั้งนี้รวมถึงงานศิลปะด้าน Media Arts

ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่ ศิลปิน (Artist) ภัณฑารักษ์ (Curator) นักบริหารจัดการงานศิลปะ (Cultural management) ผู้ถ่ายทอดความรู้และมีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

2.) สาขาศิลปะการแสดง (Performing Arts) หมายถึง ศิลปะการแสดงละคร นาฏศิลป์ สากล (การแสดงสมัยใหม่หรือการแสดงที่เป็นสากล) การละเล่นและการแสดงพื้นบ้านประยุกต์

ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่ ศิลปิน (Performing Artist) ผู้มีบทบาทสนับสนุนศิลปินในด้านต่างๆ (Supporting Artist) เช่น ผู้ผลิตผลงานการแสดง (Producer) ผู้บริหารงานแสดง ผู้ออกแบบฉาก ผู้กำกับการแสดง นักออกแบบท่าเต้น (Choreographer) ผู้ถ่ายทอดความรู้และมีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

3.) สาขาคีตศิลป์ (Music) หมายถึง ดนตรีและขับร้อง

ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่

3.1) นักดนตรี หมายถึง ผู้เล่นดนตรีสากลและดนตรีไทยประยุกต์

3.2) นักร้อง

3.3) วาทยากร หมายถึง ผู้ควบคุมวงดนตรีประเภทออร์เคสตรา (Orchestra) วงคลอรัส (Chorus) วงแชมเบอร์ (Chamber) ในระดับดีเลิศ

3.4) นักแต่งเพลง (Composer) หมายถึง ผู้ประพันธ์ดนตรีสำหรับวงดุริยางค์ วงแชมเบอร์ หรือวงขับร้องประสานเสียง

3.5) นักแยกและเรียบเรียงเสียงประสาน (Arranger)

3.6) ผู้ถ่ายทอดความรู้และมีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

3.7) นักบริหารจัดการสถาบันดนตรีที่โด่งดัง (Manager)

4.) สาขาวรรณศิลป์(Literature) หมายถึง ศิลปะการประพันธ์ที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณค่าทางวรรณศิลป์ มีลักษณะลีลาเฉพาะตน รูปแบบการประพันธ์มีทั้งกวีนิพนธ์ นวนิยาย เรื่องสั้น และบทละคร (ผลงานเขียนส่วนใหญ่ควรเป็นภาษาไทย)

ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่ กวี นักเขียน ผู้ถ่ายทอดความรู้และผลงานการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

5.) สาขาภาพยนตร์ (Film) หมายถึง ศิลปะการถ่ายทำ การเล่าเรื่องการแสดงทั้งที่ผลิตด้วยฟิล์มภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สื่อดิจิทัลและอื่นๆ มีขอบเขตการสร้างสรรค์งานกว้างขวาง ตั้งแต่ภาพยนตร์ทดลอง ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริงทั้งหมด (Nonfiction Film) ภาพยนตร์สั้นและภาพยนตร์บันเทิง

ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่ นักแสดง ผู้กำกับ (การแสดง หรือ บท หรือ ฝ่ายศิลป์) ผู้ผลิตผลงานภาพยนตร์ที่โดดเด่น ผู้เขียนบท ผู้ถ่ายทอดความรู้และมีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

ต่อมาปี พ.ศ. 2551- พ.ศ.2552 กำหนดเป็น 6 สาขา และคณะกรรมการการตัดสินมีมติร่วมกันในการมอบรางวัลศิลปาธรกิตติคุณ แก่ศิลปินที่มีผลงานโดดเด่นที่มีอายุเกินเกณฑ์ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ศิลปินและเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงาน รายละเอียด สาขาที่ 6 และรายละเอียดที่เพิ่มเติม ได้แก่

-สาขาที่ 3 สาขาคีตศิลป์เปลี่ยนเป็นสาขาดนตรี โดยเพิ่มรายละเอียดผู้อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก จาก 7 ข้อเป็น 8 ข้อ รายละเอียดคือ 8. บุคคลผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องด้านดนตรี เป็นต้น

-สาขาที่เพิ่มเติมมีรายละเอียด คือ

6.) สาขาการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ (Creative Design) หมายถึง การสร้างสรรค์งานออกแบบโดยใช้ปรัชญาและความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นตัวของตัวเอง เพื่อจุดประกายให้เกิดผลงานที่

มีฐานความคิดใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้ชีวิตที่สมดุลภายในบริบทของสังคมไทยและวัฒนธรรมต่อเนื่อง

การออกแบบเชิงสร้างสรรค์ ผนวกรวมผลงานในแขนงต่างๆ เช่น สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตย์ ผังเมือง ตกแต่งภายใน การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้สอยต่างๆ งานออกแบบเรขศิลป์ สิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์กราฟิก งานออกแบบสื่อภาพเคลื่อนไหว เว็บไซต์ งานออกแบบฉากละครเวที – โทรทัศน์ รวมไปถึงงานออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

6.1) สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตย์ ผังเมือง ตกแต่งภายใน

6.2) การออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้สอยต่างๆ

6.3) งานออกแบบเรขศิลป์ คอมพิวเตอร์กราฟิก กราฟฟิคดีไซน์ นักออกแบบ สิ่งพิมพ์ งานออกแบบสื่อภาพเคลื่อนไหว เว็บไซต์ งานออกแบบฉากละครเวที – โทรทัศน์ ผู้ที่อยู่ในข่ายการสรรหาและคัดเลือก ได้แก่ นักออกแบบตกแต่งภายในสถาปนิก ภูมิสถาปนิก นักออกแบบผลิตภัณฑ์ นักออกแบบเครื่องแต่งกาย นักออกแบบเครื่องประดับ นักออกแบบฉากละครเวที – โทรทัศน์ นักออกแบบสิ่งพิมพ์ (Graphics) นักออกแบบสื่อภาพเคลื่อนไหวและเว็บไซต์ เป็นต้น

และในปีพ.ศ. 2553 กำหนดให้รางวัล 9 สาขา คือ

- 1.) สาขาทัศนศิลป์
- 2.) สาขาวรรณศิลป์
- 3.) สาขาดนตรี
- 4.) สาขาศิลปะการแสดง
- 5.) สาขาภาพยนตร์

6.) สาขาสถาปัตยกรรม หมายถึงการออกแบบและวางผัง การแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของมนุษย์ โดยการแก้ปัญหาครอบคลุมถึงการออกแบบและวางผังพื้นที่ขนาดใหญ่ระดับผังเมือง ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน มัณฑนศิลป์ การแก้ปัญหาด้านจิตวิทยามนุษย์ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม แก้ปัญหาด้านความงามและประโยชน์ใช้สอย แก้ปัญหาด้านวัสดุและเทคโนโลยีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหาเพื่อผู้ด้อยโอกาส เช่นผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการ

7.) สาขามัณฑนศิลป์ หมายถึง สาขาเกี่ยวกับการออกแบบภายใน การออกแบบการ ตกแต่งพื้นที่ภายในอาคาร โดยใช้ความสำคัญของจิตวิทยาสิ่งแวดล้อม สถาปัตยกรรม การ ออกแบบผลิตภัณฑ์ รวมเข้าด้วยกัน

8.) สาขาการออกแบบ หมายถึง การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นการสร้างสรรค์งาน ถูก นำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของผู้คนในสังคม เกิดการแก้ไขปัญหา เกิดประโยชน์ใช้สอย การ ใช้ชีวิตที่ดีขึ้น

9.) สาขาเรขศิลป์หรือกราฟิกดีไซน์ หมายถึง กระบวนการออกแบบเพื่อสื่อสารอันมีการ ผสมผสานของศิลปะ เทคโนโลยี ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ โดยองค์ประกอบที่ใช้ประกอบด้วยภาพหรือ ตัวอักษรเป็นสำคัญ โดยอาศัยทักษะ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการคิด มาช่วยในการแก้ปัญหาใน การสื่อสารหรือการรับรู้ เช่น หนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ งาน ออกแบบตัวอักษร โลโก้ตราสัญลักษณ์ เครื่องหมาย ออกแบบอัตลักษณ์ เรขศิลป์สภาพแวดล้อม ออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ ไมซ์นกราฟิก ออกแบบเชิงข้อมูล

วิธีการดำเนินการสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดแนวทางการสรรหาและ คัดเลือกโดยการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย 3ชุด ได้แก่

- 1.) คณะกรรมการอำนวยการโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร
 - 2.) คณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ทางศิลปะ ซึ่งแต่งตั้งจากกลุ่มศิลปิน ศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะ นักวิจารณ์ สื่อมวลชน และ อาจารย์จากสถาบันการศึกษา
 - 3.) คณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะ
- ทั้งนี้ในคณะกรรมการแต่ละคณะจะมีบุคลากรของสำนักงานฯ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่าย เลขานุการ

ปี พ.ศ.2553 ปรับวิธีการดำเนินการสรรหาและคัดเลือก ดังนี้

การดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่

- 1.) คณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ซึ่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่มา จากกลุ่มศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะ นักวิจารณ์ สื่อมวลชน และอาจารย์จาก สถาบันการศึกษาในแต่ละสาขาทั้ง 8 สาขา มีหน้าที่สรรหาศิลปินผู้มีผลงานดีเด่นเพื่อเสนอเข้าสู่ การพิจารณาตัดสินคัดเลือกของคณะกรรมการตัดสิน

2.) คณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธร ซึ่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะจากแต่ละสาขา ทั้ง 8 สาขา มีหน้าที่พิจารณาตัดสินคัดเลือกศิลปินดีเด่นให้ได้รับรางวัลศิลปาธรในชั้นสุดท้าย ทั้งนี้ ในคณะกรรมการแต่ละคณะจะมีบุคลากรของสำนักงานฯปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ (ผู้วิจัย สันนิษฐานว่า คู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ปีพ.ศ.2553 อาจจะมีพิมพ์ตัวเลขจำนวนสาขาเปลี่ยน จาก 9 สาขาเป็น 8 สาขา เนื่องจากผลการประกาศรางวัลศิลปาธร ปีพ.ศ.2553 ประกาศทั้งสิ้น 9 สาขา)

ขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือก

ขั้นตอนแรก ฝ่ายเลขานุการ จัดส่งคู่มือหลักเกณฑ์การสรรหาและนำเสนอไปยัง คณะกรรมการทั้ง 3 คณะ

ขั้นตอนที่สอง จัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการ คณะกรรมการสรรหา และ คณะกรรมการการตัดสิน เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่สาม จัดประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการ ดำเนินงาน ต่อจากนั้นคณะกรรมการสรรหาแต่ละสาขาฯ ละ 3 ท่าน จะจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อ ร่วมกันพิจารณาแนวทางในการสรรหาในสาขานั้นๆ

ขั้นตอนที่สี่ ฝ่ายเลขานุการ จะรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยรายชื่อศิลปินแต่ละสาขา พร้อมประวัติผลงานศิลปินรวมทั้งจากส่วนที่ฝ่ายเลขานุการฯ ประมวลไว้ ร่วมกับส่วนที่เสนอมา จากเครือข่ายต่างๆ ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสรรหา

ขั้นตอนที่ห้า คณะกรรมการสรรหาแต่ละสาขา โดยการรวบรวมรายชื่อจากการคัดสรร ขึ้นมาเอง ร่วมกับรายชื่อที่ฝ่ายเลขานุการมอบให้ นำมาประมวลและพิจารณาศิลปินที่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คัดสรรจนเหลือจำนวน 2 – 6 คน (ของแต่ละสาขา) นำเสนอ ข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร ตัวอย่างผลงานเสนอต่อไปยังคณะกรรมการตัดสิน

ขั้นตอนที่หก คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาข้อมูล รายละเอียดต่างๆ อย่างเป็นกลาง โปร่งใส รัดกุม และอำนวยการประโยชน์ให้แก่ศิลปินทุกท่านอย่างเท่าเทียมกัน พิจารณาคัดเลือก ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นที่เหมาะสมที่สุดเป็นผู้ได้รับรางวัล โดยใช้วิธีออกเสียงอย่างเปิดเผยและเป็น เอกฉันท์

เมื่อได้ทราบผลการคัดเลือกอย่างเป็นทางการแล้ว สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม จัดพิธีมอบรางวัลให้แก่ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นดังกล่าวแล้ว รวมทั้งจัดกิจกรรม นิทรรศการเผยแพร่ผลงาน

ปี พ.ศ. 2553 ปรับขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือก ดังนี้

ขั้นตอนแรก ฝ่ายเลขานุการ จัดส่งคู่มือการสรรหาและคัดเลือกให้แก่คณะกรรมการทั้ง 2 คณะ เพื่อทราบและศึกษา

ขั้นตอนที่สอง จัดประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ แต่ละสาขาฯ ละ 3 ท่าน เพื่อร่วมกัน กำหนดแผนการดำเนินงาน และร่วมกันพิจารณาแนวทางในการสรรหาในสาขานั้นๆ

ขั้นตอนที่สาม สำนักงานฯ ออกประกาศเชิญชวนให้เครือข่าย บุคคล และหน่วยงานต่างๆ ส่งข้อมูลประวัติและผลงานของศิลปินเพื่อขอรับการพิจารณา

ขั้นตอนที่สี่ ฝ่ายเลขานุการรวบรวมข้อมูลรายชื่อศิลปินแต่ละสาขาพร้อมประวัติและ ผลงานศิลปินรวมทั้งจากส่วนที่ฝ่ายเลขานุการฯ ประมวลไว้ รวมกับส่วนที่เสนอมาจากเครือข่าย ต่างๆ สำหรับนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหา

ขั้นตอนที่ห้า คณะกรรมการสรรหาแต่ละสาขาพิจารณาจากการคัดสรรรายชื่อที่ตนเอง ชื่นชมมาเอง รวมกับรายชื่อที่ฝ่ายเลขานุการมอบให้ นำมาประมวลและพิจารณาศิลปินที่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คัดสรรจนเหลือจำนวน 3 – 5 คน แล้วจัดทำรายละเอียดของ ข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร ตัวอย่างผลงาน เพื่อเสนอต่อไปยังคณะกรรมการตัดสิน

ขั้นตอนที่หก คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาข้อมูล รายละเอียดต่างๆ อย่างเป็นกลาง โปร่งใส รัดกุม และอำนวยความสะดวกให้แก่ศิลปินทุกท่านอย่างเท่าเทียมกัน จนได้ศิลปินร่วมสมัย ดีเด่นที่เหมาะสมที่สุดเป็นผู้ได้รับรางวัล โดยใช้วิธีออกเสียงอย่างเปิดเผยและเป็นเอกฉันท์

ขั้นตอนที่เจ็ด เมื่อได้รับทราบผลการคัดเลือกอย่างเป็นทางการแล้ว สำนักงานฯ จัดพิธี มอบรางวัลและนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน เพื่อเชิดชูเกียรติให้แก่ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล ศิลปารุดังกล่าว

ความสำคัญของข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน

ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปินเพื่อประกาศเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล ศิลปารุด นับเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหาศิลปินในแต่ละ สาขา ซึ่งคณะกรรมการตัดสินชุดนี้จะมีหน้าที่พิจารณาตัดสินผู้ที่สมควรเพื่อประกาศเชิดชูเกียรติ เป็นศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปารุด

ข้อมูลที่มีการนำเสนอเข้ามาจึงมีความสำคัญมาก ทั้งนี้ถ้าข้อมูลมีคุณภาพมากเพียงใดก็ จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น

ข้อมูลศิลปินจึงควรประกอบด้วย ประวัติชีวิต การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ ผลงาน สร้งสรรค์ ประวัติการแสดงผลงาน การเผยแพร่ผลงาน ภาพผลงาน วีดิทัศน์บันทึกผลงาน แถบ เสียงบันทึกผลงาน หนังสือที่เป็นผลงาน เป็นต้น

การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานรางวัลศิลปาธร

วิธีการตัดสินศิลปินรางวัลศิลปาธรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547- พ.ศ.2553 มีการเปลี่ยนแปลงคือ

1.) การตัดสินโดยคณะกรรมการทุกสาขาร่วมกันลงคะแนนเสียง หลังจากที่คณะกรรมการสรรหาได้เสนอชื่อศิลปินและผลงานแล้ว วิธีการนี้ใช้กับปี พ.ศ.2547-พ.ศ.2552

2.) การตัดสินโดยคณะกรรมการของแต่ละสาขา โดยในขณะที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อและผลงานของศิลปินมีคณะกรรมการตัดสินสาขาอื่นอยู่ในที่ประชุมด้วย วิธีการนี้เริ่มใช้ในปี 2553

3.) ปัจจุบัน (พ.ศ.2554- พฤษภาคม พ.ศ.2556) รางวัลดังกล่าวได้ประกาศเลื่อนการพิจารณาขอรางวัลจากทุก 1 ปี เป็นทุก 2 ปี โดยให้เหตุผลถึงจำนวนศิลปินร่วมสมัยมีน้อยไม่เพียงพอต่อการสรรหาและตัดสิน

“การขยายเวลาในการสรรหาและประกาศยกย่องศิลปิน จาก 1ปีเป็นประกาศทุก 2 ปี โดยครั้งต่อไปจะประกาศใน พ.ศ.2555 เดือนมิถุนายน สาเหตุจากการหารือกับคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร พบว่าศิลปินร่วมสมัยที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ยังมีจำนวนน้อย มีตัวเลือกไม่มาก และเป็นโอกาสให้ศิลปินร่วมสมัยได้สร้างผลงานและพิสูจน์ตัวเอง”(สศร. ยึดประกาศรางวัลศิลปาธร 2 ปี ครั้ง ที่ศิลปินร่วมสมัยมีน้อย-ยังไม่ถึงเกณฑ์, 2554: 22)

4.) การประชุมร่วมกับนักวิชาการเพื่อหาแนวทางปรับหลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลศิลปาธร

“เพื่อแก้ปัญหาเรื่องเรียนความไม่เป็นกลางของคณะกรรมการ และสร้างให้รางวัลศิลปาธรเป็นรางวัลอันทรงเกียรติ โดยมีแนวทางเบื้องต้นคือการปรับเกณฑ์การสรรหาให้มีกำหนดอายุผู้รับรางวัลที่ชัดเจน ผลงานต้องเป็นที่ประจักษ์ของสังคม เปิดกว้างให้ศิลปินทุกกลุ่ม สถาบันการศึกษา หรือชุมชนส่งรายชื่อผู้เห็นสมควรเข้ารับการพิจารณาได้ โดยศิลปินศิลปาธรในอนาคตต้องมีผลงานในการทำงานร่วมกับชุมชน สร้างประโยชน์ให้ชุมชนด้วย”(ปรับเกณฑ์ให้รางวัลศิลปาธร, 2554: 22; ศิลปาธรเลิกละเล่นพวก, 2554:15)

ของรางวัลที่ได้

1.) เข็มกลัดศิลปาธร

- 2.) เงินสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงาน 100,000 บาท
- 3.) โล่ประกาศเกียรติคุณ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร เกี่ยวกับการดำเนินการในด้านต่างๆ

“เหตุผลของการตั้งคณะกรรมการตัดสินโดยไม่แบ่งแยกการตัดสินแต่ละสาขาแต่ใช้วิธีโหวตจากคณะกรรมการหลากหลายสาขา จากการให้ข้อมูลของ สมศักดิ์ เชาวน์ธาดาพงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยคือ ความต้องการให้เกิดบูรณาการทางความคิดระหว่างสาขาต่างๆ เข้าด้วยกัน เพราะศิลปะไม่แยกเป็นส่วนๆ อีกต่อไป...ถึงแม้การตั้งคณะกรรมการตัดสินที่รวมหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดการบูรณาการความคิด แต่ก็มีแนวโน้มที่จะปรับการตั้งคณะกรรมการเป็นชุดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาในการตัดสิน เนื่องจากมีความเห็นของคณะกรรมการบางท่านว่า เป็นไม่ได้ที่คณะกรรมการที่มีความสามารถในการตัดสินคุณค่าและความลุ่มลึกของผลงานศิลปะสาขาที่ตนไม่ได้เชี่ยวชาญ...มีความเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการตัดสินไม่ให้ซ้ำชุดเดิมมานานๆ เพราะจะเป็นเหตุผลให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานตามรสนิยมของคณะกรรมการที่ตัดสิน มิใช่การสร้างงานศิลปะตามความถนัดในแบบของตนเอง”(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 14)

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินการของรางวัล

นักวิชาการและนักวิจารณ์ศิลปะ เห็นตรงกันถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการสรรหาและมอบรางวัล ควรดำเนินการ 2 ปี จึงจะมีการมอบรางวัล 1 ครั้ง โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการ ดังนี้

ท่านที่ 1 อาจารย์สายศิลปะที่เคยมีบทบาทในฐานะกรรมการสรรหาศิลปินเสนอชื่อเข้าเป็นศิลปินศิลปาธรกล่าวว่า

“คณะกรรมการควรให้หลายองค์กรด้านศิลปะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเสนอชื่อศิลปินเข้าสู่กระบวนการพิจารณา เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของศิลปินตามภูมิภาคอื่น เพราะศิลปินที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่มีผลงานอยู่เฉพาะในกรุงเทพฯ ซึ่งในกรณีที่ผู้บริหาร สศร.ให้ข่าวผ่านสื่อว่า เหตุผลในการเลื่อนพิจารณารางวัลเป็น 2 ปี เนื่องจากศิลปินมีน้อยนั้น เห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะศิลปินใน

ภูมิภาคอื่นๆยังมีอยู่อีกมาก แต่กรรมการสรรหายังไม่สามารถเข้าไปสืบค้นหรือทำความเข้าใจได้อย่างทั่วถึง สาเหตุส่วนหนึ่ง มาจากการที่คณะกรรมการสรรหาส่วนใหญ่ก็เป็นคนที่อยู่และทำงานในกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ยุติธรรมกับศิลปินที่ทำงานอยู่กับชุมชนในท้องถิ่น ดังนั้นคิดว่าคงเป็นการสมควรที่คนในชุมชนจะมีบทบาทในการเสนอชื่อศิลปินที่มีบทบาทในชุมชนตัวเอง”

ท่านที่ 2 อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวถึงรูปแบบของการประชาสัมพันธ์โครงการที่ น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับการดำเนินการโครงการ ว่า

“ 1.) เมื่อได้ศิลปินที่ผ่านพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเพื่อให้นักวิชาการ ครูอาจารย์และศิลปินที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะ หรือแม้แต่นักศึกษาสายศิลปะได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นต้นแบบในปีนั้นๆ เพราะถือว่าคนกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่มีศิลปินศิลปิน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้คือการได้ประชาสัมพันธ์รางวัล ตัวศิลปินให้รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเข้าถึงศิลปะตามความคาดหวังของรางวัลด้วย

2.) เมื่อได้ผู้ถูกเสนอชื่อแล้ว ควรมีทุนสนับสนุนให้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อพิสูจน์ฝีมือในระยะเวลา 3-6 เดือน แล้วนำผลงานนั้นเผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านศิลปะอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการตัดสิน ในส่วนนี้ประโยชน์ที่ได้รับคือ คณะกรรมการตัดสินเอง ก็ได้รับฟังเสียงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านศิลปะด้วยว่ามีความคิดเห็นอย่างไร ต่อจากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการของคณะกรรมการตัดสิน และศิลปินที่ได้รับรางวัลเองก็จะได้รับการยอมรับมากขึ้นกว่าการตัดสินจากกรรมการเพียงกลุ่มเดียว”

ท่านที่ 3 อาจารย์สายศิลปะที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน กล่าวถึงรูปแบบการดำเนินงานที่ทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้โครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ว่า

“หากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานทางด้านศิลปะในการจัดการรางวัล คาดว่าน่าจะเกิดประโยชน์ในการจัดการได้ครบทุกวัตถุประสงค์ของงาน และเชื่อว่าจะมีงบประมาณจากส่วนงานที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมโครงการบรรลุผลได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น พื้นที่ในการนำเสนอผลงานของศิลปิน พื้นที่ในการจัดการมอบ

รางวัล งบประมาณในการจัดงานหรืองบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินเป็นต้น”

ท่านที่ 4 ศิลปิน

“การที่มีจุดมุ่งหมายสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินที่ได้รางวัล แล้วศิลปินที่ไม่ได้รางวัลล่ะ ก็จะได้หมดกำลังใจใช่ไหม รางวัลนี้ เป็นดาบสองคม เจ้าของรางวัลจะทำอะไรจะต้องทบทวนให้รอบคอบ”

ท่านที่ 5 ศิลปิน

“การเป็นหน่วยงานรัฐ ถ้าทำอะไรให้รัดกุม โปร่งใส รางวัลก็จะน่าเชื่อถือ ศิลปินที่ได้รางวัลก็ได้รับการยอมรับ ศิลปินที่ไม่ได้รางวัลก็จะพยายามพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นรางวัลทรงเกียรติ ได้รางวัลก็จะเป็นที่ภาคภูมิใจ เพื่อนร่วมอาชีพจะยิ่งให้การยอมรับ แต่ถ้าไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่ได้มา ศิลปินดีเด่น จะเป็นการทำลายเกียรติศิลปินท่านที่ได้รับรางวัล เพราะเขาจะถูกครหา ทำลายเกียรติของศิลปินที่ไม่ได้รางวัลด้วย เพราะกลายเป็นว่า ศิลปินที่ถูกเสนอชื่อเข้าไปพร้อมกันมีผลงานด้อยกว่า ทั้งที่เกณฑ์และกระบวนการยังไม่ชัดเจน”

ท่านที่ 6 กรรมการท่านหนึ่งที่มีบทบาทในโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธรอย่างต่อเนื่องให้ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินการ

“งบประมาณในการจัดงานไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการดูแลศิลปินที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี”

ท่านที่ 7 อาจารย์ศิลปะ กล่าวว่า

“เกณฑ์เรื่องอายุควรพิจารณาให้ดีกว่านี้ เพราะอายุ 55 ปี ถ้าเป็นข้าราชการก็ใกล้เกษียณแล้ว มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานกันแล้ว ในศิลปินแห่งชาติบางท่านก็อายุ 50 กว่า ฉะนั้น เกณฑ์ของรางวัลต้องดูให้รอบคอบ ว่าสุดท้ายจะให้ความสำคัญกับอะไร เช่น

1.) ตั้งใจมอบรางวัลให้ศิลปินรุ่นกลาง ก็ควรปรับลดอายุลง แล้วไม่ควรพิจารณางานทั้งหมด เพราะรุ่นกลางเป็นช่วงหลงผิดหลงถูก หรืองานบางชิ้นก็เป็น

เพียงนักแสดงเท่านั้น ไม่ได้สร้างสรรค์อะไรใหม่ สิ่งที่เราควรทำคือคัดเลือกพิจารณา เฉพาะชิ้นงานในปีที่ตัดสิน เวลามอบรางวัลก็มอบให้ผลงานของศิลปินท่านนั้น เด็กเยาวชนที่ต้องการหาต้นแบบก็จะได้ศึกษาจากผลงานที่มีคุณภาพจริงๆ ไม่เหมารวมว่าผลงานของศิลปินท่านนั้นดีทั้งหมด รางวัลนี้ต่างจากศิลปินแห่งชาติที่ยกย่องศิลปินจากผลงานที่ทำมาเกือบทั้งหมดของชีวิตศิลปิน ส่วนรางวัลที่ให้รุ่นกลาง เพื่อจะสร้างให้เขาเกิดแรงบันดาลใจสร้างงานอีกเรื่อยๆ เพื่อค้นพบตัวตนทางศิลปะของตัวเอง ควรพิจารณาเฉพาะเป็นชิ้นๆ ไป ปีต่อไปเขาก็ส่งผลงานมาพิจารณาได้อีก ส่วนกรรมการก็มีหน้าที่เหมือนผู้ชี้แนะว่า ผลงานชิ้นนี้ดีแล้ว ด้วยการตัดสินให้เขาได้รางวัล จนสุดท้ายเขาจะตกผลึกความรู้ จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่เชี่ยวชาญจริงๆ ต่อไปสังคมไทยก็จะเกิดผลงานศิลปะที่มีคุณค่า มีคุณภาพมากขึ้นเรื่อยๆ ตามเจตนารมณ์ของโครงการ

2.) จุดมุ่งหมายมอบรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจศิลปินร่วมสมัย ไม่ควรกำหนดอายุ เพราะควรจะเป็นศิลปินคนไหนก็ได้ที่สร้างงานศิลปะร่วมสมัย ที่มีสิทธิ์จะได้รับกำลังใจจากหน่วยงานของรัฐ ตามที่เจ้าของรางวัลบอกว่าศิลปะร่วมสมัยเป็นสิ่งที่สังคมยังไม่รู้จัก ยังไม่ยอมรับ เลยต้องการสร้างรางวัลนี้ขึ้นเพื่อให้ศิลปินมีกำลังใจ เพราะหากกำหนดอายุศิลปินที่อายุไม่เข้าเกณฑ์ แต่ก็ทำงานร่วมสมัยเหมือนกัน จะพานหมดกำลังใจทำงาน

ในการปรับเกณฑ์อายุของศิลปินขึ้นไปเป็น 55 ปี สันนิษฐานว่าน่าจะมาจาก การที่ให้สัมภาษณ์ว่าศิลปินร่วมสมัยมีน้อย และหายาก ซึ่งหากลองแก้ไขด้วยการให้มีผู้มีส่วนในการเสนอชื่อศิลปินร่วมสมัยหลากหลายมากขึ้นไม่ใช่กลุ่มก๊วนเดียว แล้วปรับเกณฑ์การพิจารณาผลงานขึ้นเดียว ศิลปินน่าจะมีความพอให้สรรหา เพราะที่มีศิลปินน้อยส่วนหนึ่งอาจมาจากต้องดูคุณภาพผลงานทั้งหมด จึงมีเข้าเกณฑ์มาน้อย แต่ก็น่าจะสงสัยว่าหากพิจารณาคุณภาพของผลงานทั้งหมด ทำไมศิลปินบางท่านที่ได้รับรางวัลยังมีข้อครหาถึงคุณภาพผลงานอยู่”

ท่านที่ 8 กรรมการรางวัลศิลปาธร

“ควรปรับช่วงอายุของศิลปินรุ่นกลาง จาก 30-50 ปีลงเป็น 30-40 หรือ 45 ปี เนื่องจากช่วงอายุ 50 ปี ของศิลปินนั้น สันนิษฐานได้ว่ามีระยะเวลาในการทำงานศิลปะมาเพียงพอสำหรับการตกผลึกความรู้ ไม่ใช่ช่วงกำลังทดลอง นำเสนอแนวคิดใหม่ๆเหมือนช่วง 10 ปีแรกของการทำงานศิลปะ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่

ต้องการให้หน่วยงานของภาครัฐเข้ามาสนับสนุน และควรให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพราะบางปีจะพบว่าศิลปินที่ได้ไม่ตรงกับคุณสมบัติบางข้อที่กำหนดไว้”

ท่านที่ 9 กรรมการรางวัลศิลปาธร

“เงินรางวัลที่ได้รับ ไม่เพียงพอต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เงิน 100,000 บาทควรให้ในลักษณะกำลังใจ และควรมีงบประมาณสำหรับการสร้างสรรค์ประมาณ 200,000 บาท ต่อคนและควรสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานต่อจากปีที่ได้รับรางวัลประมาณ 2 ปี โดยมีการประเมินผลงานโดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอย่างต่อเนื่อง”

ท่านที่ 10 กรรมการรางวัลศิลปาธร

“ลักษณะการให้ทุนของรางวัลศิลปาธร มีความเหมาะสมในด้านเป็นการให้เปล่า ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับให้ศิลปินต้องส่งผลงานให้ตรวจสอบ เพราะศิลปินควรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม การเมือง หรือแม้แต่การทำงานของภาครัฐ จึงจะทำให้ศิลปะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์”

ท่านที่ 11 นักวิชาการวัฒนธรรม

“การมีการมอบรางวัลศิลปาธร นับเป็นนิมิตหมายอันดีในการที่ภาครัฐเริ่มเห็นความสำคัญและคุณค่าของศิลปะทางดนตรีและนาฏยศิลป์”

โดยสรุปข้อเสนอแนะในการดำเนินการรางวัลศิลปาธรคือ

- 1.) การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมเข้ามีส่วนร่วม ทั้งในด้านการเสนอชื่อศิลปินเข้ารับการคัดเลือก, การร่วมมือกับองค์กรอื่นในการบริหารจัดการรางวัล
- 2.) การเพิ่มการรับรู้ข้อมูลการดำเนินงาน โดยเฉพาะในระยะการคัดเลือกและการตัดสิน เพื่อประโยชน์ในด้านการเผยแพร่ชื่อเสียง และการได้รับการยอมรับ
- 3.) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของคณะกรรมการในส่วนที่ต้องการให้เปิดเผยชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินเพื่อที่จะได้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น ก่อนที่คณะกรรมการตัดสิน
- 4.) การพัฒนาเกณฑ์และกระบวนการสรรหาและตัดสินให้ชัดเจน โปร่งใส

5.) ความยุติธรรมของการดำเนินงาน โดยศิลปินร่วมสมัยที่อยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ได้มีโอกาสในการถูกเสนอชื่อเข้ารับการตัดสิน

6.) การดำเนินงานตามเงื่อนไข เกณฑ์ของรางวัลศิลปาธรอย่างตรงไปตรงมา

7.) การเตรียมการในด้านงบประมาณให้เกิดความเพียงพอต่อการดำเนินการรางวัล

3.2.2 คณะกรรมการและแนวคิดในการตัดสินรางวัลศิลปาธร

หัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินรางวัล ตลอดจนแนวคิดในการสรรหา การตัดสินทั้งด้านคุณสมบัติของศิลปิน และผลงานที่สร้างสรรค์ กับบทสัมภาษณ์ที่แสดงความคิดเห็นจากศิลปิน อาจารย์ นักวิชาการทางด้านศิลปะเกี่ยวกับคุณสมบัติ แนวคิดในการตัดสินของกรรมการ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการ สรรหาคณะกรรมการ คุณสมบัติและแนวคิดในการตัดสินศิลปะการแสดงร่วมสมัย จากการวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีสุนทรียะในศิลปะการแสดงร่วมสมัย และความคาดหวังของสังคมที่มีต่อรางวัล

จากนั้นเป็นการนำผลที่ได้สู่การวิเคราะห์ผลภาพรวมด้านคุณสมบัติ และสุนทรียะ ในผลงานที่พบจากศิลปินศิลปาธรในหัวข้อ 3.2 ต่อไป รายละเอียดในส่วนนี้คือ

3.2.2.1 คณะกรรมการรางวัลศิลปาธร

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กำหนดแนวทางการสรรหาและคัดเลือก โดยการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่

1.) คณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ซึ่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่มาจากกลุ่มศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะ นักวิจารณ์ สื่อมวลชนและอาจารย์จากสถาบันการศึกษาแต่ละสาขาทั้ง 9 สาขาทำหน้าที่สรรหาศิลปินผู้มีผลงานดีเด่นเพื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการการตัดสิน

2.) คณะกรรมการการตัดสินรางวัลศิลปาธรซึ่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะและนักวิจารณ์ ในแต่ละสาขาทั้ง 9 สาขาทำหน้าที่พิจารณาตัดสินคัดเลือกศิลปินดีเด่นให้ได้รับรางวัลศิลปาธร (7ปีที่ผ่านมา รางวัลศิลปาธร, 2553: 33.)

ตารางที่ 3 รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น
รางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ประธานกรรมการ							
ร.ต.อ.สุรพันธ์ ไอลถานุเคราะห์(ศิลปินนัก ถ่ายภาพไทย)	/						
นายนิธิ สถาปิตานนท์[ศิลปินแห่งชาติสาขา ศิลปะสถาปัตยกรรม(แบบร่วมสมัย)]		/	/	/	/	/	
ศ.ปรีชา เกาทอง[ศิลปินแห่งชาติสาขา ทัศนศิลป์(จิตรกรรม) ศาสตราจารย์สาขาศิลปะ ไทย เชี่ยวชาญทัศนศิลป์ ศิลปะไทย จิตรกรรมไทย]							/
สาขาศิลปะ							
นายสมชาย ชันอาสา(นักวิจารณ์เพลง, บรรณาธิการนิตยสาร)	/						
รศ.สุกรี เจริญสุข(รองศาสตราจารย์ วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล)	/		/				
นายวิโรจน์ ควันธรรม (นักจัดรายการวิทยุ พีธีกร)		/					
รศ.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร (รองศาสตราจารย์ ด้านดุริยางคศิลป์ เชี่ยวชาญดนตรีคลาสสิคร่วม สมัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิลปิน ศิลปาธร พ.ศ.2551)		/					

ตารางที่ 3(ต่อ) รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัย
ดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาศิลปะ							
นางสาวศดับพิน รัตนเรือง (นักจัดรายการวิทยุ นักขับร้องประสานเสียง)			/				
นางสาวสีส้ม เขียมสรรพางค์ (นักจัดรายการวิทยุ นักขับร้องประสานเสียง)			/				
นางจุฬมณี สุทัศน์ ณ อยุธยา(อาจารย์ภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)			/				
นายนรอรอด จันทร์กล้า (อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักไวโอลิน วาทยากร)			/				
สาขาดุริยางคศิลป์							
นายชูวิทย์ ยุระยง (อาจารย์สาขาดนตรีสากล ผู้อำนวยการวง)				/			
นางสาวบุปผวรรณ ธีระวรรณวิไล (อดีตผู้อำนวยการสถาบันจินตนาการดนตรี)				/			
นายเกียรติ โกสิย์เจริญ (ผู้ช่วยผู้จัดการ กลุ่มงานการตลาดระบบสารสนเทศ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)				/			
สาขาดนตรี							
นายณรงค์ ปรางค์เจริญ (นักประพันธ์เพลงนักเปียโน ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2550)					/		
นายเกรียงศักดิ์ ศิลากอง(ผู้กำกับละครเวที ผู้อำนวยการและผู้คัดสรรภาพยนตร์เทศกาลภาพยนตร์โลกแห่งกรุงเทพฯ)					/		

ตารางที่ 3(ต่อ) รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัย
ดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาคณตรี							
ศ.โรเบิร์ต ฮัลลiday (Robert Halliday) (ผู้เชี่ยวชาญด้านมอญศึกษา)					/		
นายวิรัช อยู่ถาวร (นักดนตรี นักแต่งเพลง)						/	
นายภูกร(สุทิน) ศรีณรงค์ (นักไวโอลิน ผู้อำนวยการ เพลงวงดุริยางค์เยาวชนไทย)						/	
นายจิรพรรณ อังศวานนท์ (นักแต่งเพลง นัก กีตาร์)						/	
นายบวรพงศ์ ศุภโสภณ (นักวิจารณ์ดนตรี นัก จัดรายการ)							/
นายธนภัทร มัธยมจันทร์ (นักกีตาร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรดนตรีร่วมสมัยสถาบัน ดนตรี เคพี เอ็น นักจัดรายการวิทยุ)							/
นายนรเศรษฐ หมัดคง (ดีเจ นักวิจารณ์ดนตรี)							/
สาขาศิลปะการแสดง							
นางรัศมี เผ่าเหลืองทอง(นักเขียนบท นักแปล ผู้กำกับละครเวที อาจารย์สอนวรรณกรรมและ การละคร)	/						
รศ.นพมาส แวหงส์(รองศาสตราจารย์ด้าน ศิลปการละคร นักแปลและนักเขียนบทละคร)	/						
นางภัทราวดี มีชูธน(ศิลปินสาขา ศิลปะการแสดง)		/					

ตารางที่ 3(ต่อ) รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัย
ดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาศิลปะการแสดง							
รศ.อรชุนมา ยุทธวงศ์ (รองศาสตราจารย์ ภาควิชาศิลปะการละคร ศิลปินอิสระ ที่ ปรึกษาทางด้านศิลปะการแสดง ผู้กำกับ รายการสำหรับเด็ก)		/					
นายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกติน(นักเขียน นัก วิจารณ์ภาพยนตร์ อาจารย์สาขาวิชา ภาพยนตร์)		/	/				
ผศ.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ [ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนาฏดุริยางคศิลป์ ศิลปินแห่งชาติสาขา ศิลปะการแสดง(นาฏศิลป์)]			/				
นายนคร วีระประวัติ(ประธานชมรมวิจารณ์ บันเทิง กรรมการตัดสินการประกวดดนตรี – ร้องเพลง ประธานคณะกรรมการ- คณะกรรมการ งานประกวดรางวัลภาพยนตร์)			/				
นายนพพล โกมารชุน (นักแสดง ผู้กำกับละคร ผู้จัดละคร)			/				
นายมานพ มีจำรัส (นักแสดง กำกับลีลา กำกับการแสดง ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2548)			/				
รศ.ชมนาด กิจจันทร์ (รองศาสตราจารย์ สาขา นาฏศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทา)				/			

ตารางที่ 3(ต่อ) รายชื่อและประสบการณ์วิชาชีพของคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัย
ดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาศิลปะการแสดง							
นายอนุชา ทวีรคานนท์ (ผู้อำนวยการสถาบัน ไทยคดีศึกษา อาจารย์สาขาวิชาหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการผลิตโฆษณามูลนิธิ ศิลปาชีพฯ)				/			
นางเต็มเดือน เกษะโกมล (อาจารย์สอน บัลเลต์)				/			
นายนิมิตร พิพิธกุล (ศิลปินศิลปาธร พ.ศ. 2550)					/		
นายประดิษฐ์ ประสาททอง (กำกับการแสดง เขียนบท ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2547)					/		
นายพิเชษฐ กลั่นชื่น (นักแสดง กำกับลีลา กำกับการแสดง ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2549)					/	/	
นายปวิตร มหาสารินันท์ (นักวิจารณ์ละคร เวที)						/	
นางสาวอมิธา อัมระนันท์ (นักวิจารณ์ละคร เวที)						/	
ผศ.พนิดา รูปนางกูร (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการละคร)							/
นางสินีนางุ เกษประไพ (ศิลปินศิลปาธร พ.ศ. 2551)							/
นายอภิรักษ์ ชัยปัญหา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม บทละคร)							/

ข้อมูลในตารางที่ 2 นำมาจากเอกสารที่ใช้แจกในพิธีมอบรางวัลศิลปินแต่ละปี (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 8-9, 2548: 6-11, 2549: 7-9, 2550: 6-10, 2551: 6-11, 2552: 4-6, 2553: 116-123) พบว่าคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้ที่มีผลงานในแวดวงศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนเองสรรหา และมีผลงานหรือมีชีวิตความเป็นอยู่หรือมีบทบาท มีชื่อเสียงทางด้านศิลปะการแสดงในพื้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งผลการศึกษาในส่วนนี้อาจจะมีผลต่อทิศทางของศิลปินศิลปิน ซึ่งผู้วิจัยจะแสดงข้อมูลใน 3.2 ต่อไปนั้น โดยลักษณะการทำงานด้านศิลปะของคณะกรรมการนั้น พบว่ามีสัดส่วนของศิลปินศิลปิน จำนวน 5 ท่าน เป็นนักวิชาการ จำนวน 3 ท่าน เป็นนักวิจารณ์ศิลปะ จำนวน 7 ท่าน เป็นสื่อมวลชน จำนวน 4 ท่าน และอาจารย์ในสถาบันการศึกษา จำนวน 14 ท่าน และอื่นๆซึ่งประกอบด้วยศิลปินแห่งชาติ และศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัลศิลปิน จำนวน 8 ท่าน และมีประธานในการสรรหาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาอื่นที่ไม่ใช่สาขาศิลปะการแสดง คนตรี

ตารางที่ 4 รายชื่อคณะกรรมการตัดสินศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน พ.ศ.2547- พ.ศ.2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ประธานกรรมการ/รองประธาน							
นายอำนาจ วีรวรรณ (ศาสตราจารย์พิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ)	/	/	/				
นายสุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมร่วมสมัย)				/	/	/	
นายนิธิ สถาปิตานนท์ (ศิลปินแห่งชาติสาขา ศิลปะสถาปัตยกรรม แบบร่วมสมัย)							/
นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ (รองประธาน) (กำกับภาพยนตร์สารคดี)					/	/	
คณะกรรมการตัดสินทุกสาขาพร้อมกัน							
นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ				/			

ตารางที่ 4(ต่อ) รายชื่อคณะกรรมการตัดสินศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกulpt/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
คณะกรรมการตัดสินทุกสาขาร่วมกัน							
นายสุเมธ ชุ่มสาย ณ อยุธยา (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมร่วมสมัย)	/	/	/				
นายถวัลย์ ดัชนี (ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ จิตรกรรม)	/	/	/				
รศ.ธงทอง จันทรางศุ (รองศาสตราจารย์ด้านนิติศาสตร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิองค์การสื่อสารมวลชน)	/	/	/				
รศ.นิตยา มาศะวิสุทธิ (กรรมการรางวัลซีไรต์ นักเขียน)	/	/	/				
รศ.บรรจง โกศัลวัฒน์ (รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาพยนตร์ นักเขียนบทภาพยนตร์ นักตัดต่อภาพยนตร์)	/	/	/				
นางภัทราวดี มีชูธน (ศิลปินสาขา ศิลปะการแสดง)	/						
นายนิวัติ กองเพียร (นักวิจารณ์ศิลปะภาพเปลือย)	/	/	/				
คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญยะรัตเวช (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ดนตรีสากล)		/	/				
ศ.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (ศาสตราจารย์สาขา นาฏยศิลป์ เชี่ยวชาญด้านนาฏยศิลป์ไทย)		/	/				
นายประทักษ์ ใฝ่ศุภการ (อาจารย์และนักดนตรีแจ๊ส)				/	/	/	

ตารางที่ 4(ต่อ) รายชื่อคณะกรรมการตัดสินศิลปนิพนธ์ร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
คณะกรรมการตัดสินทุกสาขาร่วมกัน							
นายบรูซ แกสตัน (นักดนตรี ผู้ก่อตั้งวงดนตรี ฟองน้ำ ศิลปินศิลปาธรกิตติคุณปี พ.ศ.2552)				/	/		
นายสมเถา สุจริตกุล (วาทยกร นักประพันธ์ เพลง ศิลปินศิลปาธรกิตติคุณปี พ.ศ.2551)						/	
นายสมเถา สุจริตกุล (วาทยกร นักประพันธ์ เพลง ศิลปินศิลปาธรกิตติคุณปี พ.ศ.2551)						/	
นายฉัตรวิชัย พรหมทัตตเวที (นักออกแบบ ผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร)				/	/	/	
รศ.อิทธิพล ตั้งโฉลก (รองศาสตราจารย์สาขา นิเทศศิลป์ เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์)				/	/	/	
นางสาวเกล้ามาศ ยิบอินซอย (ผู้อำนวยการ สำนักงานมูลนิธิพระราชินีเวศมฤคทายวัน)				/	/	/	
ผศ.สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการศูนย์ มนุษย์วิทยาสิรินธร)				/	/	/	
รศ.ยุพร แสงทักษิณ (รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)				/	/	/	
นายโดม สุขวงศ์ (นักวิชาการด้านภาพยนตร์ นักวิจารณ์ภาพยนตร์)				/	/	/	

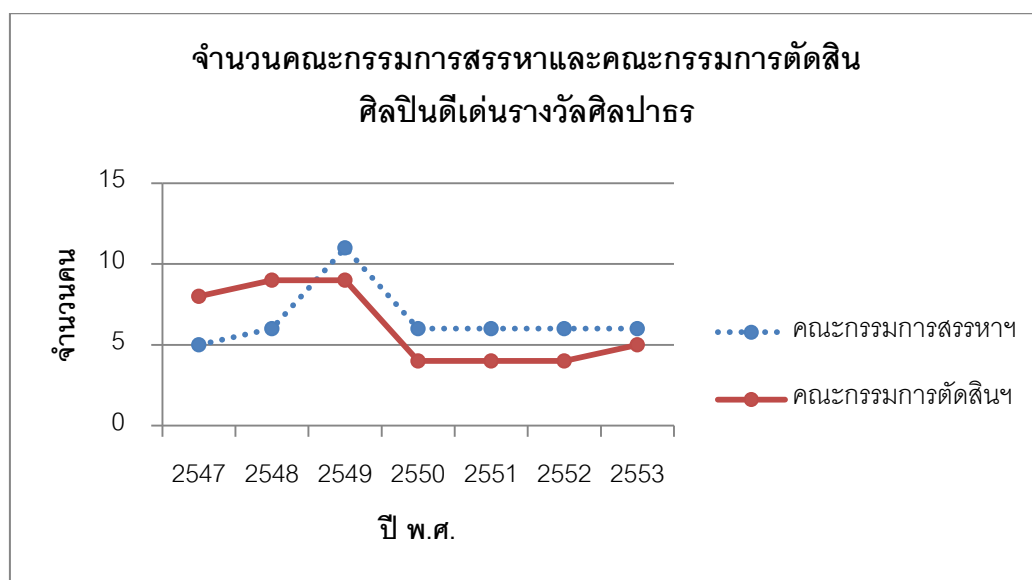
ตารางที่ 4(ต่อ) รายชื่อคณะกรรมการตัดสินศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553

ตำแหน่ง/ชื่อ สกุล/ประสบการณ์วิชาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
คณะกรรมการตัดสินทุกสาขาร่วมกัน							
นายอภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล (ผู้กำกับภาพยนตร์ นักเขียนบทภาพยนตร์)				/	/	/	
ม.ล.ภาวินี สันติศิริ (นักออกแบบผลิตภัณฑ์)					/	/	
นายประชา สุวิธานนท์ (นักออกแบบกราฟิกดีไซน์ นักเขียน)					/	/	
นายพรชัย บุญสม (สถาปนิก)					/	/	
นายมานพ มีจำรัส (นักแสดง กำกับลีลา กำกับการแสดง ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2548)				/	/	/	
สาขาคดนตรี							
นายจิรพรรณ อังศวานนท์ (นักแต่งเพลง นักกีตาร์)							/
รศ.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร (รองศาสตราจารย์ ด้านดุริยางคศิลป์เชี่ยวชาญดนตรีคลาสสิคร่วมสมัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2551)							/
นายวิทยา ตุมรสุนทร (ผู้ก่อตั้งวงกองดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ)							/
สาขาศิลปะการแสดง							
รศ.พรรัตน์ ดำรุง (รองศาสตราจารย์ภาควิชาศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเชี่ยวชาญด้านละครสำหรับเด็ก)							/
นายประดิษฐ์ ประสาททอง (กำกับการแสดงเขียนบท ศิลปินศิลปาธร พ.ศ.2547)							/

จากข้อมูลในตารางนำมาจากเอกสารที่ใช้แจกในพิธีมอบรางวัลศิลปาธรแต่ละปี (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 8-9, 2548: 6-11, 2549: 7-9, 2550: 6-10, 2551: 6-11, 2552: 4-6, 2553: 116-123) แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้ที่มีผลงานในแวดวงศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนเองสรรหา และมีผลงานหรือมีชีวิตความเป็นอยู่หรือมีบทบาท มีชื่อเสียงทางด้านศิลปะการแสดงในพื้นที่กรุงเทพฯ โดยลักษณะการทำงานด้านศิลปะของคณะกรรมการนั้น พบว่ามีสัดส่วนของศิลปินศิลปาธร จำนวน 5 ท่าน เป็นนักวิชาการ จำนวน 3 ท่าน เป็นนักวิจารณ์ศิลปะ จำนวน 7 ท่าน เป็นสื่อมวลชน จำนวน 4 ท่าน และอาจารย์ในสถาบันการศึกษา จำนวน 14 ท่าน อื่นๆซึ่งประกอบด้วยศิลปินแห่งชาติ และศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัลศิลปาธร จำนวน 8 ท่าน

ทั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินแสดงผลในแผนภูมิ เพื่อแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของคณะกรรมการแต่ละชุดเปรียบเทียบในปีที่ดำเนินการ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 จำนวนคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินศิลปินดีเด่นรางวัลศิลปาธร

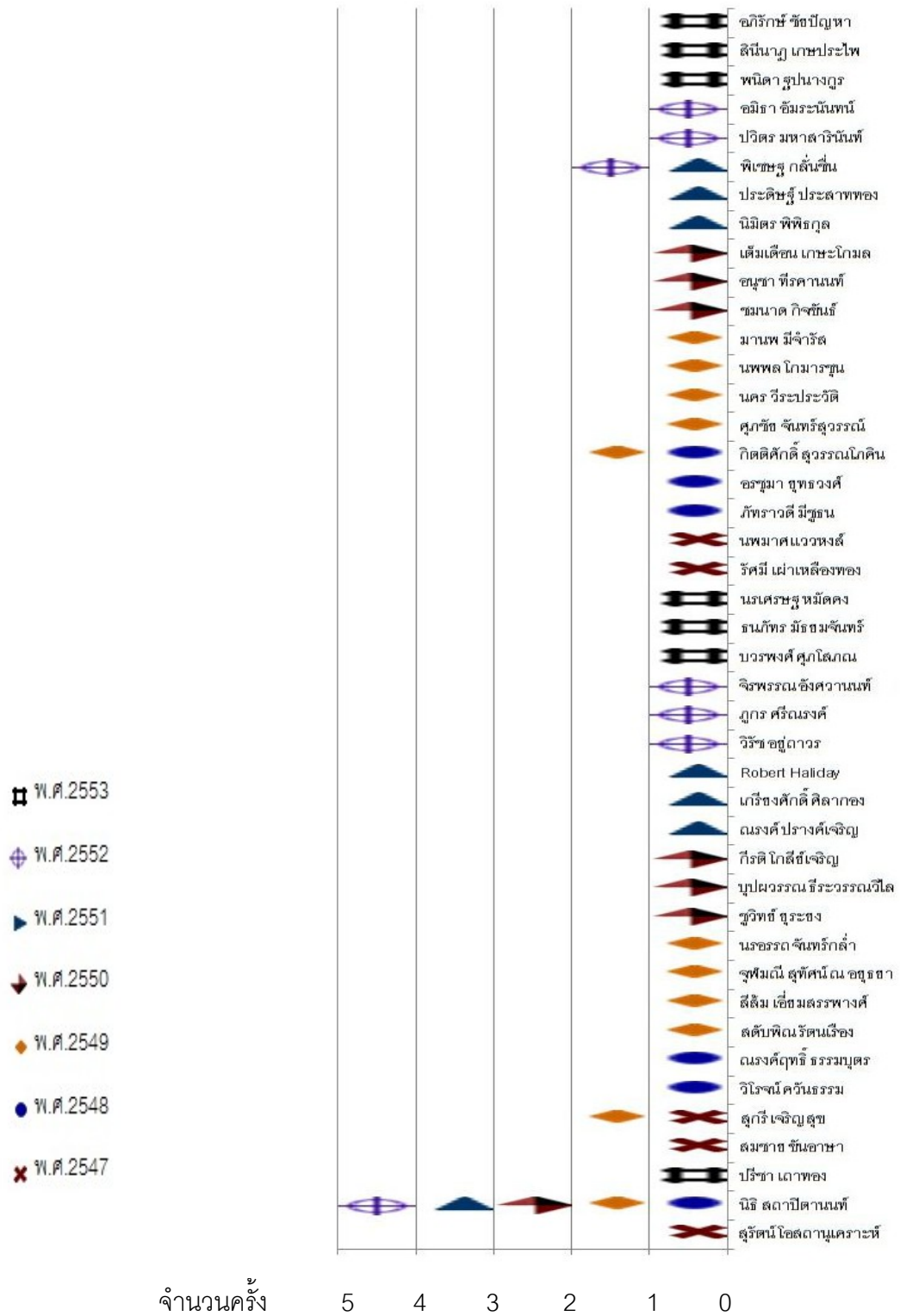

จากข้อมูลแสดงการขึ้นลงของกราฟทั้งคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินพบว่า

1.) ในช่วง 3 ปีแรก จำนวนของคณะกรรมการทั้งสองชุด มีจำนวนไม่คงที่ ปีแรกที่ดำเนินการมีจำนวนคณะกรรมการน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปีที่ 3

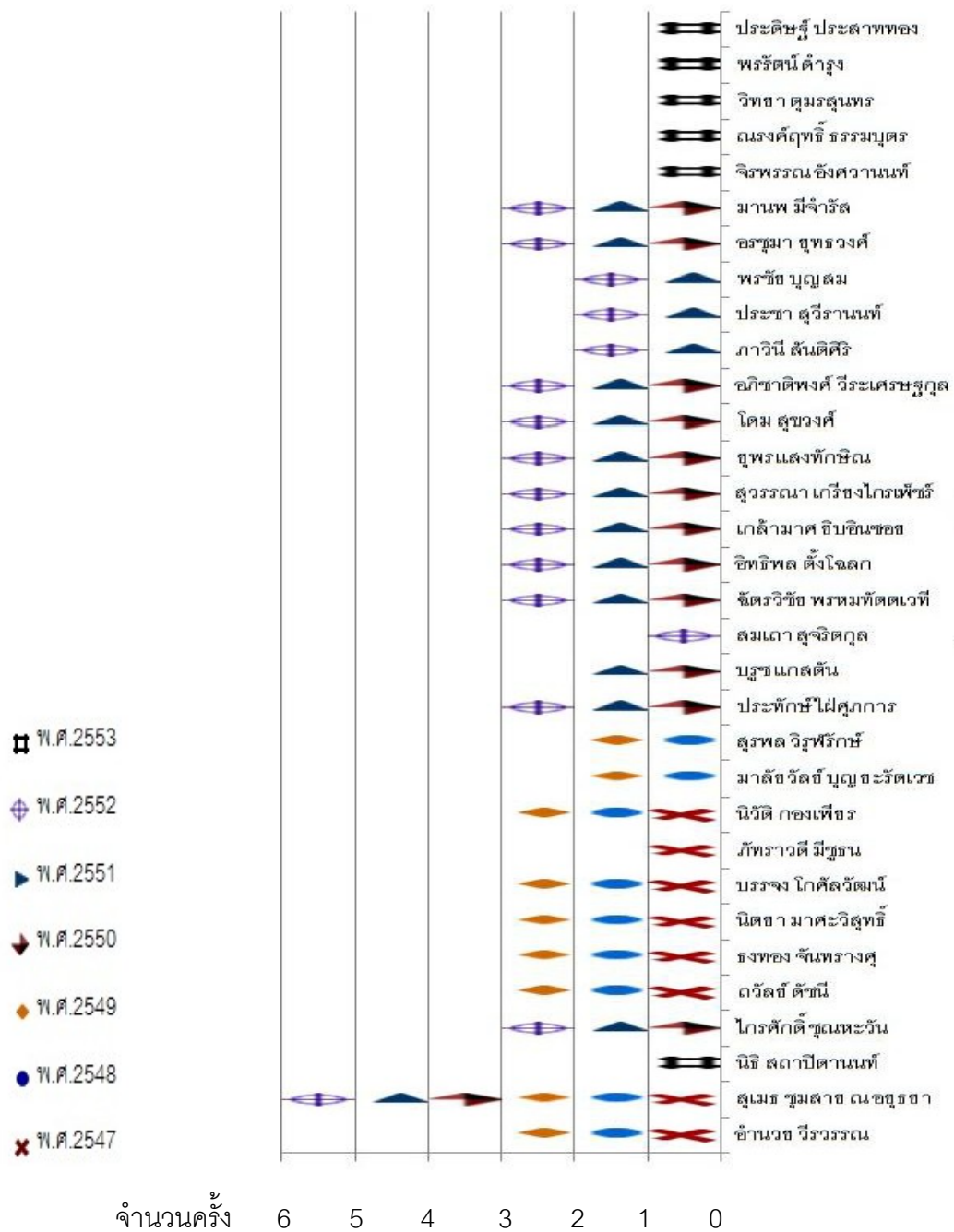
2.) ในช่วงปี 4 ถึง ปีที่ 7 คณะกรรมการทั้ง 2 ชุดมีจำนวนคณะกรรมการเท่ากันคือ คณะกรรมการสรรหาอยู่ที่ 6 ท่าน และคณะกรรมการตัดสินในปีที่ 4-6 มีจำนวน 4 ท่าน ปีที่ 7 มีจำนวน 5 ท่าน

แผนภูมิที่ 2 จำนวนครั้งการเป็นคณะกรรมการสรรหารางวัลศิลปินพร

จากแผนภูมิ พบว่าคณะกรรมการสรรหามีความถี่ในการเป็นกรรมการสรรหา 1 ครั้งต่อท่าน จำนวน 38 ท่าน เป็นกรรมการสรรหา 2 ครั้งต่อท่าน จำนวน 3 ท่าน และพบว่าในการดำรงตำแหน่งประธานในการสรรหา 2 ท่าน เป็นประธานท่านละ 1 ครั้ง และมี 1 ท่าน เป็นประธานทั้งหมด 5 ครั้ง

แผนภูมิที่ 3 จำนวนครั้งการเป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธร

จากแผนภูมิภาพแสดงรายละเอียดจำนวนครั้งของคณะกรรมการสรรหาและ
คณะกรรมการตัดสิน พบว่า

คณะกรรมการสรรหา

- 1.) ประธานกรรมการสรรหา มีทั้งหมด 3 ท่าน กรรมการมีทั้งหมด 41 ท่าน
- 2.) 2 ท่าน เป็นประธาน 1 ครั้ง และ 1 ท่านเป็นประธาน 5 ครั้ง
- 3.) 39 ท่าน เป็นกรรมการ 1 ครั้ง และ 2 ท่านเป็นกรรมการ 2 ครั้ง

คณะกรรมการตัดสิน

- 1.) ประธานกรรมการตัดสิน มีทั้งหมด 3 ท่าน กรรมการมีทั้งหมด 18 ท่าน
- 2.) 1 ท่าน เป็นประธาน 6 ครั้ง 1 ท่าน เป็นประธาน 3 ครั้ง และ เป็นประธาน 1 ครั้ง 1 ท่าน
- 3.) 7 ท่านเป็นกรรมการ 1 ครั้ง
- 4.) 6 ท่านเป็นกรรมการ 2 ครั้ง
- 5.) 16 ท่านเป็นกรรมการ 3 ครั้ง

โดย สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา กรรมการตัดสินปี 2547 -2549 และประธานคณะกรรมการ
การตัดสินรางวัลศิลปาธร ปี 2550 - 2552 กล่าวถึงหลักการคัดเลือกและคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับ
รางวัลว่า

“ได้ใช้เกณฑ์การคัดเลือกและดำเนินงานอย่างรัดกุม โปร่งใสและยุติธรรม
โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ชุด
ด้วยกัน คือ คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการ
ตัดสิน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในศิลปะแขนงต่างๆที่ต้องทำงานกันอย่างหนักทั้งในแง่
การมอง การตีโจทย์ การประเมิน ถือเป็นความยากของการให้รางวัลศิลปาธร”
(ในความเคลื่อนไหว: ศิลปินดีเด่นแห่งศิลปาธร ปี 2552, 2552: C6[บน])

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณสมบัติและการดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาและกรรมการตัดสิน สรุปได้ดังนี้

- 1.) ลักษณะของกรรมการ ต้องเป็นผู้มีความเที่ยงธรรม มีความน่าเชื่อถือ จิตใจดี ต้องเป็น
คนกว้างขวาง รู้จักศิลปินมาก รู้จักศิลปินลึกซึ้ง เป็นคนดี มีหัวใจดีปะ มีความเที่ยงธรรม
- 2.) สิ่งที่จะทำให้ผลการตัดสินน่าเชื่อถือ คือความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการ จึงควรมี
การเผยแพร่การคัดเลือกคณะกรรมการ

- 3.) การใช้คะแนนเสียงข้างมากตัดสินคุณค่าศิลปินและผลงานจะเป็นการลดคุณค่าและไม่น่าเชื่อถือ จึงควรพิจารณาจากผลงานดีเด่นที่ได้รับการยอมรับจากคนในวงการ จึงไม่สนับสนุนการเปิดให้มีการโหวตคะแนนเลือกศิลปินอย่างกว้างขวาง เพราะคะแนนโหวตจัดตั้งได้
- 4.) การพิจารณาผลงานต้องพิจารณาทั้งหมด พิจารณาเฉพาะส่วนไม่ได้ ต้องพิจารณาทั้งหมด ควรมีความหลากหลายและเข้าถึงได้ทุกชนชาติ
- 5.) คณะกรรมการตัดสินควรมีผลงานทางด้านศิลปะร่วมสมัยที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับจากแวดวงศิลปะ
- 6.) คณะกรรมการตัดสินรางวัลไม่ควรกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับอายุแต่ควรพิจารณาที่ระยะเวลาในการสั่งสมประสบการณ์ และคุณค่าของผลงานด้านศิลปะร่วมสมัย
- 7.) คณะกรรมการไม่ควรมีอำนาจผูกขาด ไม่เป็นคณะกรรมการต่อเนื่อง หลายๆ ปี รวมถึงการเป็นคณะกรรมการในรางวัลอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการเป็นผู้ชี้นำทิศทางการผลงาน
- 8.) การได้รับการยอมรับในด้านคุณวุฒิ และความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง
- 9.) การแต่งตั้งให้กรรมการตัดสิน มีหน้าที่ตัดสิน คัดเลือกศิลปินดีเด่น ให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของกรรมการ
- 10.) การปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ เช่น

ท่านที่ 1 อาจารย์และผู้บริหารหน่วยงานทางด้านศิลปะ กล่าวถึงการได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินว่า

“ตัวเองก็มีข้อสงสัยว่า ใครเป็นคนเลือกคณะกรรมการ มีเกณฑ์การเลือกที่เหมาะสมแล้วหรือยัง เพราะเมื่อเห็นชื่อก็รู้ๆกันอยู่ว่าใครเป็นอย่างไร คณะกรรมการนี้มีความสำคัญ กรรมการน่าเชื่อถือ ผลการตัดสินก็น่าเชื่อถือตามไปด้วย ศิลปินที่ได้รับการคัดเลือกก็จะได้รับการยอมรับ”

ท่านที่ 2 ศิลปินและอาจารย์สายศิลปะ

“กรรมการไม่เหมาะสมทั้งด้านปริมาณ คุณสมบัติและประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสม ตัวอย่างในเรื่องปริมาณเท่าที่ทราบ กรรมการสรรหา 2 คน ไม่เพียงพอในการสรรหาศิลปินทั่วประเทศมาให้ตัดสิน และกรรมการบางคนก็ไม่ใช่นักที่ติดตามดูศิลปะการแสดง แล้วจะเชื่อได้อย่างไรว่าจะสามารถวิพากษ์วิจารณ์การ

แสดงได้ หรือการที่คณะกรรมการตัดสินมาจากคนละสาขา ถึงเวลาตัดสินสาขาอื่นจะใช้ความรู้ ประสบการณ์อะไรมาตัดสิน อย่างทัศนศิลป์ร่วมโหวตตัดสิน ศิลปินสาขาศิลปะการแสดงเป็นต้น หรือแม้แต่การที่คณะกรรมการสาขา ศิลปะการแสดงเชี่ยวชาญด้านการละคร แต่ตัดศิลปินที่เชี่ยวชาญด้านการเต้น การรำให้ได้รางวัล เขาเอาอะไรตัดสิน นี่ยังไม่รวมถึงกรรมการที่ไม่ได้มี ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเลย”

“สัมพันธ์ภาพส่วนตัวของกรรมการกับศิลปิน คิดว่าหากเป็นผู้ที่มี คุณธรรม จริยธรรมจริง กรรมการจะต้องขอถอนตัว เพื่อไม่ให้ผลการตัดสิน อาจจะถูกกล่าวหาเรื่องเพราะรัก แล้วความยุติธรรมจะอยู่ตรงไหน ที่เขาเรียกว่า การสนับสนุนโดยเสนาหา”

“การที่ศิลปินได้รับการชื่นชมจากสื่อที่ไม่มีความรู้จริง ก็เป็นผลกระทบ ในกรณีที่กรรมการจะเอาข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินก็คงไม่ได้ กรรมการต้อง พิจารณาให้ครบถ้วน และไม่เห็นความเหมาะสมของการเชิญสื่อมวลชนมาเป็น กรรมการ หรือการเป็นนักวิจารณ์ศิลปะ ก็ต้องพิจารณาด้วยว่าพื้นฐานความถนัด เดิมคืออะไร เพราะไม่เช่นนั้นกรรมการที่ได้มาจะไม่สามารถพิจารณาได้รอบด้าน และครบถ้วน”

“ที่ได้รับข้อมูลมา ทราบว่ากรรมการสรรหาบางท่านได้รับแต่งตั้งแต่ก็ ไม่ได้ทำหน้าที่สรรหา นั่งรอให้มีเล่มข้อมูลมาถึงมือ”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปาธร

“กรรมการที่ตัดสิน รู้จักศิลปิน หรือดูผลงานมาบ้างหรือยัง กรรมการมี วิทยุผมน้อยกว่าตัวศิลปินหรือเปล่า เด็กตัดสินมอบรางวัลให้ผู้ใหญ่หรือไม่ จริงๆ แล้วไม่ศรัทธารางวัลหรือการประเมินอะไรหรอกนะ เพราะกรรมการทั้งหลายนี้ยังไม่เคยเห็นหน้าเห็นตา หรือเข้ามาคลุกคลี หรือดูผลงานอะไรเลย”

ท่านที่ 4 ศิลปินสาขาศิลปะการแสดง

“รางวัลนี้ยกย่องศิลปินดีเด่นด้านผลงาน ไม่ใช่ศิลปินยอดนิยม จึงไม่เห็น มีความจำเป็นต้องมีกรรมการจากสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนจะใช้ความรู้ทาง ศิลปะในเชิงลึกในการสรรหาหรือตัดสินได้อย่างไร”

ท่านที่ 5 อาจารย์สายศิลปะ

“สาขาดนตรีและศิลปะการแสดงมีความหลากหลายจนสับสนไม่แน่ใจว่าจะให้รางวัลความสำเร็จที่ตัวบุคคล หรือผลงานที่โดดเด่นของบุคคลนั้น เพราะหลายคนไม่เคยมีผลงานแสดงในประเทศไทยมาก่อน บางคนมีอาชีพครูเป็นงานหลัก และที่มีงานแสดงเป็นเพียงปีละไม่กี่ครั้ง บางคนเคยได้รับรางวัลสำคัญในต่างประเทศ บางคนไม่เคยได้รับรางวัลอะไรมาก่อน ทุกอย่างดูจะขึ้นอยู่กับเส้นสายและความพอใจของกรรมการ”

“ต้องโทษกรรมการคัดเลือกและกรรมการสรรหา ที่บางกลุ่มเป็นพรรคพวกเพื่อนฝูงที่เรียนมาจากสถาบันเดียวกัน เมื่อเข้ามาเป็นกรรมการก็เลือกเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดในกลุ่มตนเอง”

“กรรมการมีอาวุโสและประสบการณ์น้อย อีกทั้งส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิของศาสตร์นั้นๆอย่างแท้จริง ผลการพิจารณามอบรางวัลศิลปาธรจึงได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในทุกปี”

ท่านที่ 6 ศิลปิน

“ในสายตาของผม มันเป็นการทำลายศิลปะและศิลปินดีๆของชาติ เมื่อปรากฏให้เห็นชัดถึงระบบพรรคพวก เส้นสายและผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม”

“มันเป็นการมอบรางวัลที่สร้างความแตกแยกและขัดแย้งอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน นำอายุที่บุคคลบางคนที่ไม่สมควรได้รับรางวัลถูกยกย่องขึ้นมาเป็นศิลปินต้นแบบของชาติ”

ท่านที่ 7 อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ

“กรรมการสรรหาเป็นผู้ที่มีการดำเนินชีวิตในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีบ้างที่ออกไปทำกิจกรรมในต่างจังหวัด ทั้งทำการสอน ทำการอบรม แต่ก็พบว่าส่วนใหญ่ผู้ได้รับรางวัลเป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ทั้งนี้จึงส่งผลกระทบต่อการเล่นไปพิจารณา 2 ปีครั้ง ซึ่งมีความเห็นว่า ศิลปินร่วมสมัยที่มีฝีมือยังมีอีกมากที่อยู่ตามต่างจังหวัด เพียงแต่ยังไม่เป็นที่รู้จักเพราะอยู่ห่างจากสื่อ แต่หากมีการตัดสินรางวัลในปีนั้น แล้วพบว่าศิลปินยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนสามารถงดเว้นการมอบรางวัลสาขาดังกล่าวในปีนั้นๆ”

3.2.2.2 แนวคิดในการตัดสินรางวัลศิลปิน

ข้อนี้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อของคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปิน

- 1.) การพิจารณาผลงานศิลปินมาจากการสร้างผลงานอย่างต่อเนื่อง ผลงานศิลปะไม่มุ่งเน้นเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ต้องตอบโจทย์สังคมด้วย
- 2.) กรรมการสรรหา พิจารณาจากศิลปินที่มีผลงานดีเด่นฝีมือต้องเป็นที่ยอมรับ มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทำงานมามากที่สุด
- 3.) พิจารณาศิลปินดีเด่นจากฝีมือทางศิลปะ จากนั้นจึงพิจารณาที่ความคิดและความประพฤติ ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้
- 4.) การพิจารณารางวัลให้ศิลปิน ต้องพิจารณาจากผลงาน สร้างงานมาระยะหนึ่ง จากนั้นก็พิจารณาที่อุปนิสัยของศิลปิน
- 5.) การพิจารณาผลงานของศิลปิน ควรดูจากงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ลอกเลียนแบบ
- 6.) การพิจารณาศิลปินพิจารณาจากผลงานที่มีอัตลักษณ์ร่วมกับการทำประโยชน์ต่อสังคม

ข้อมูลข้างต้น แสดงถึงเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือคุณสมบัติของศิลปินและคุณสมบัติของผลงานที่นำมาตัดสิน โดยมีรายละเอียดสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาในคู่มือการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน ที่ผู้วิจัยแสดงรายละเอียดไว้ใน บทที่ 2 ซึ่งจากผลจากการดำเนินการตามเกณฑ์ดังกล่าว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพิจารณา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ตัวอย่างบางส่วน คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปิน

“ศิลปินที่ได้เป็นศิลปินศิลปิน ก็ยอมรับได้ เพราะก็เป็นคนคุ้นหน้าคุ้นตา เมื่อมีกิจกรรม เจอกันก็มีอยู่ไม่กี่คน หมายถึงศิลปินในกรุงเทพฯ ที่ทำงานร่วมกัน”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปิน

“ส่วนใหญ่ก็ยอมรับได้หมด สำหรับคำตัดสิน จะมีบ้างก็กรณีเรื่องความอาวุโส หรือประสบการณ์ อีกคนควรได้ก่อน แต่ไม่ใช่คนที่ได้ไม่ควรได้ แต่มีอีกคนควรได้ก่อน แต่ก็ไม่ทราบว่าตอนตัดสินมีการเสนอชื่ออีกคนเข้าไปด้วยหรือไม่”

ท่านที่ 3 อาจารย์ศิลปะและอดีตตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงาน

“รางวัลเขาต้องให้สำหรับผู้ที่อยู่ในวงการมานาน ยาวนานพอ ไม่ใช่การทำงานช่วงสั้นๆ ของศิลปิน ซึ่งคล้ายกับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ซึ่งเป็นการการันตีศิลปินท่านนั้นไปทั้งชีวิตเลย แล้วอย่างนี้ศิลปินจะมีแรงผลักดันอะไรเมื่อได้รางวัลในช่วงที่อายุ หรือประสบการณ์ยังน้อยอยู่ ก็ไม่ต้องกระตือรือร้นแล้วใช่ไหม หยุดสร้างงานก็ได้แล้วนั่นหรือ ซึ่งควรพิจารณาผลงานแบบซีไรต์ คือเขามองเฉพาะงานหนึ่งชิ้น มอบรางวัลเฉพาะชิ้นงานนั้น ของศิลปินท่านนั้น เฉพาะปีนั้น ปีต่อไปศิลปินก็จะมีแรงผลักดันในการสร้างงานต่อไป”

ท่านที่ 4 อาจารย์สายศิลปะและผู้บริหารหน่วยงานศิลปะ

“ไม่แน่ใจว่ารางวัลนี้มีขึ้นเพื่ออะไรจริงๆ เพราะมีรางวัลศิลปินแห่งชาติแล้ว ทั้งที่คุณสมบัติและอายุก็ไม่ได้แตกต่างกันเท่าไร”

“คุณสมบัติที่แท้จริงของศิลปินศิลปินคืออะไรแน่ แทบไม่มีใครทราบ มันเปลี่ยนแปลงทุกปีและแต่ละครั้งมันเปลี่ยนไปเพื่อให้ใกล้เคียงกับบุคคลที่ต้องการจะมอบรางวัลให้ โดยเฉพาะเรื่องอายุที่ดูเหมือนต้องการให้มีช่วงห่างจากศิลปินแห่งชาติ แต่ที่ปรากฏคือ หลายท่านมีอายุเกินกว่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศิลปินศิลปินกิตติคุณ บางท่านถือเป็นคนต่างชาติ บางท่านเพิ่งกลับมาพำนักในเมืองไทยและมีผลงานในสาขาที่ได้รางวัลเพียงไม่กี่ปี และเป็นเพื่อนในกลุ่มเดียวกับศิลปินศิลปินก่อนหน้า”

3.3 ศิลปินรางวัลศิลปิน

หัวข้อนี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะแนวคิดในการสร้างผลงานของศิลปินศิลปิน ด้วยแนวคิดทฤษฎีสุนทรียะในศิลปะการแสดงร่วมสมัยตามข้อสรุปจากแนวคิดของคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสิน และวิเคราะห์เนื้อหาสาระของผลงานกับแนวคิดการพัฒนาสังคมไทยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีรายละเอียดแต่ละหัวข้อดังนี้

3.3.1 ศิลปินศิลปิน

จากการดำเนินการคัดสรรศิลปินเพื่อเข้ารับรางวัลศิลปินตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – พ.ศ.2555 มีผู้ได้รับรางวัลศิลปิน สาขาดนตรีและศิลปะการแสดง ดังนี้

ตารางที่ 5 รายชื่อศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553

พ.ศ.	ดนตรี / คีตศิลป์	ศิลปะการแสดง
2547	ดนุ ฮันตระกูล	ประดิษฐ์ ประสาททอง
2548	บัณฑิต อึ้งรังษี	มานพ มีจำรัส
2549	ณัฐ ยนตรรักษ์	พิเชษฐ กลั่นชื่น
2550	ณรงค์ ปรางค์เจริญ	นิมิตร พิพิธกุล
2551	ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร รางวัลศิลปาธรกิตติคุณ สมเถา สุจริตกุล	สินีนางุ เกษประไพ
2552	เด่น อยู่ประเสริฐ รางวัลศิลปาธรกิตติคุณ บรูซ แกสตัน	ชนประคัลภ์ จันทร์เรือง
2553	ชัยยุทธ ไตสง่า	นิกร แซ่ตั้ง

ข้อมูลจากตารางที่ 5 นำมาจากเอกสารที่ใช้แจกในพิธีมอบรางวัลศิลปาธรแต่ละปี (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 27-31, 38-43, 54, 56-57, 2548: 36-43, 52-59, 82, 91, 2549: 39-41, 46-49, 83-85, 86-88, 2550: 85-91, 92-97, 2551: 102-105, 106-109, 2552: 94-99, 100-103, 2553: 29-40, 41-50) ทั้งนี้เพื่อพิจารณาให้เห็นถึงลักษณะของผลงานของศิลปินรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผลงานของศิลปินศิลปาธรที่เป็นข้อมูลประกอบในเอกสารเผยแพร่ของโครงการฯ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นในกรณีที่เอกสารของโครงการฯ มีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 6 อายุของศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ในระหว่างการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	อายุของศิลปินศิลปาธรในระหว่างการตัดสิน
ดนตรี / คีตศิลป์	
ดนุ ฮันตระกูล	53 ปี
บัณฑิต อึ้งรังษี	35 ปี
ณัฐ ยนตรรักษ์	52 ปี

ตารางที่ 6 (ต่อ)อายุของศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ในระหว่างการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	อายุของศิลปินศิลปาธรในระหว่างการตัดสิน
ณรงค์ ปรากฏ์เจริญ	34 ปี
ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร	46 ปี
เด่น อยู่ประเสริฐ	40 ปี
ชัยยุทธ ไตสง่า	44 ปี
ศิลปะการแสดง	
ประดิษฐ์ ประสาททอง	44 ปี
มานพ มีจำรัส	38 ปี
พิเชษฐ กลั่นชื่น	35 ปี
นิมิตร พิพิธกุล	39 ปี
สินีนางุ เกษประไพ	36 ปี
ชนประคัลภ์ จันทรเรือง	55 ปี
นิกร แซ่ตั้ง	39 ปี

จากตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุศิลปินศิลปาธรทั้งด้านคีตศิลป์-ดนตรีและ ศิลปะการแสดงพบว่า

คุณ ฮันตระกูล ณัฐ ยนตรรักษ์และชนประคัลภ์ จันทรเรือง เป็นศิลปินศิลปาธรที่มีอายุเกิน เกณฑ์ที่กำหนด ในส่วนของรางวัลศิลปาธรกิตติคุณ ผู้จัดงานได้ระบุถึงคุณสมบัติเบื้องต้นไว้แล้วว่า เป็นผู้ที่มีอายุเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของรางวัลศิลปาธร คือ สมเถา สุจริตกุลและ บรูซ แกสตัน ศิลปินอีก 11 ท่าน มีอายุระหว่าง 30-50 ปี ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของรางวัลศิลปาธร

ผลการจากตัดสินที่พบศิลปินมีอายุเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า
ท่านที่ 1 อาจารย์ศิลปะ กล่าวว่า

“เกณฑ์เรื่องอายุควรพิจารณาให้ดีกว่านี้ เพราะอายุ 55 ปี ถ้าเป็นข้าราชการก็ใกล้เกษียณแล้ว มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานกันแล้ว ในศิลปินแห่งชาติบางท่านก็อายุ 50 กว่า ฉะนั้น เกณฑ์ของรางวัลต้องดูให้รอบคอบ ว่าสุดท้ายจะให้ความสำคัญกับอะไร เช่น

1.) ตั้งใจมอบรางวัลให้ศิลปินรุ่นกลาง ก็ควรปรับลดอายุลง แล้วไม่ควรพิจารณางานทั้งหมด เพราะรุ่นกลางเป็นช่วงลองผิดลองถูก หรืองานบางชิ้นก็เป็นเพียงนักแสดงเท่านั้น ไม่ได้สร้างสรรค์อะไรใหม่ สิ่งที่ต้องทำคือคัดเลือกพิจารณาเฉพาะชิ้นงานในปีที่ตัดสิน เวลามอบรางวัลก็มอบให้ผลงานของศิลปินท่านนั้น เด็ก เยาวชนที่ต้องการหาต้นแบบก็จะได้ศึกษาจากผลงานที่มีคุณภาพจริงๆ ไม่เหมารวมว่าผลงานของศิลปินท่านนั้นดีทั้งหมด รางวัลนี้ต่างจากศิลปินแห่งชาติที่ยกย่องศิลปินจากผลงานที่ทำมาเกือบทั้งหมดของชีวิตศิลปิน ส่วนรางวัลที่ให้รุ่นกลาง เพื่อจะสร้างให้เขาเกิดแรงบันดาลใจสร้างงานอีกเรื่อยๆ เพื่อค้นพบตัวตนทางศิลปะของตัวเอง ควรพิจารณาเฉพาะเป็นชิ้นๆ ไป ปีต่อไปเขาก็ส่งผลงานมาพิจารณาได้อีก ส่วนกรรมการก็จะมีหน้าที่เหมือนผู้ชี้แนะว่า ผลงานชิ้นนี้ดีแล้ว ด้วยการตัดสินให้เขาได้รางวัล จนสุดท้ายเขาจะตกผลึกความรู้ จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่เชี่ยวชาญจริงๆ ต่อไปสังคมไทยก็จะเกิดผลงานศิลปะที่มีคุณค่า มีคุณภาพมากขึ้นเรื่อยๆ ตามเจตนารมณ์ของโครงการ

2.) จุดมุ่งหมายมอบรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจศิลปินร่วมสมัย ไม่ควรกำหนดอายุ เพราะควรจะเป็นศิลปินคนไหนก็ได้ที่สร้างงานศิลปะร่วมสมัย ที่มีสิทธิ์จะได้รับกำลังใจจากหน่วยงานของรัฐ ตามที่เจ้าของรางวัลบอกว่าศิลปะร่วมสมัยเป็นสิ่งที่สังคมยังไม่รู้จัก ยังไม่ยอมรับ เลยต้องการสร้างรางวัลนี้ขึ้นเพื่อให้ศิลปินมีกำลังใจ เพราะหากกำหนดอายุศิลปินที่อายุไม่เข้าเกณฑ์ แต่ก็ทำงานร่วมสมัยเหมือนกัน จะพานหมดกำลังใจทำงาน

ในการปรับเกณฑ์อายุของศิลปินขึ้นไปเป็น 55 ปี สันนิษฐานว่าน่าจะมาจาก การที่ให้สัมภาษณ์ว่าศิลปินร่วมสมัยมีน้อย และหายาก ซึ่งหากลองแก้ไขด้วยการให้มีผู้สิทธิ์ในการเสนอชื่อศิลปินร่วมสมัยหลากหลายมากขึ้นไม่ใช่กลุ่มก้อนเดียว แล้วปรับเกณฑ์การพิจารณาผลงานขึ้นเดียว ศิลปินน่าจะจะมีมากพอให้สรรหา เพราะที่มีศิลปินน้อยส่วนหนึ่งอาจมาจากต้องดูคุณภาพผลงานทั้งหมด จึงมีเข้าเกณฑ์มาน้อย แต่ก็น่าสงสัยว่าหากพิจารณาคุณภาพของผลงานทั้งหมด ทำไมศิลปินบางท่านที่ได้รับรางวัลยังมีข้อครหาถึงคุณภาพผลงานอยู่”

ท่านที่ 2 กรรมการรางวัลศิลปาธร

“ควรปรับช่วงอายุของศิลปินรุ่นกลาง จาก 30-50 ปีลงเป็น 30-40 หรือ 45 ปี เนื่องจากช่วงอายุ 50 ปี ของศิลปินนั้น สันนิษฐานได้ว่ามีระยะเวลาในการ

ทำงานศิลปะมาเพียงพอสำหรับการตกลึกความรู้ ไม่ใช่ช่วงกำลังทดลอง นำเสนอแนวคิดใหม่ๆเหมือนช่วง 10 ปีแรกของการทำงานศิลปะ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ต้องการให้หน่วยงานของภาครัฐเข้ามาสนับสนุน และควรให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพราะบางปีจะพบว่าศิลปินที่ได้ไม่ตรงกับคุณสมบัติบางข้อที่กำหนดไว้”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปาธร

“ส่วนใหญ่ก็ยอมรับได้หมด สำหรับคำตัดสิน จะมีบ้างก็กรณีเรื่องความอาวุโส หรือประสบการณ์ อีกคนควรได้ก่อน แต่ไม่ใช่คนที่ได้ไม่ควรได้ แต่มีอีกคนควรได้ก่อน แต่ก็ไม่ทราบว่าตอนตัดสินมีการเสนอชื่ออีกคนเข้าไปด้วยหรือไม่”

ท่านที่ 4 อาจารย์ศิลปะ

“สำหรับเกณฑ์รางวัลนี้คิดว่า วัตถุประสงค์กับเกณฑ์การตัดสินยังลักลั่นกันอยู่ โดยเฉพาะเรื่องอายุ คือเจตนาจะให้รางวัลกับศิลปินรุ่นกลางที่กำลังพยายามทดลอง ค้นหาตัวตน แต่กลับกำหนดช่วงอายุขึ้นไปถึงรุ่นใหญ่ เลยไม่แน่ใจจะเสนอแนะอย่างไร แนะนำได้แค่ทำให้เลือกก่อนว่าจะให้ความสำคัญกับอะไร ศิลปินรุ่นใหม่มีกำลังใจ และจะสามารถพัฒนางานได้ถูกทิศทาง หรือจะยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินรุ่นใหญ่ที่มีผลงานเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปะร่วมสมัย ผลกระทบที่ชัดเจนจากปัญหานี้ คือ การไม่สามารถหาศิลปินรุ่นใหม่ที่มีช่วงอายุดังกล่าว มีผลงานดีทุกผลงานที่สร้างผ่านมาให้ทุกคนในแวดวงศิลปะยอมรับได้ ก็เพราะเขากำลังลองผิดลองถูกอยู่ ซึ่งหมายความว่าต้องมีทั้งผลงานที่ดีและไม่ดี แต่เกณฑ์ให้พิจารณาผลงานที่ต่อเนื่องมา ซึ่งยากนะกว่าจะหาคนแบบที่ต้องการได้”

ท่านที่ 5 อาจารย์อาวุโสที่ได้รับเชิญเป็นกรรมการหลากหลายรางวัล

“ศิลปาธรกิตติคุณ มายังไง มีเกณฑ์อะไรในการตัดสิน ถ้าในแง่ที่ต้องการมอบให้ศิลปินที่มีผลงานดีแต่อายุเกินเกณฑ์ ก็ควรมีคำตอบสำหรับศิลปินศิลปาธรบางคนก็อายุเกินเกณฑ์แต่ไม่ถูกนับเป็นศิลปาธรกิตติคุณ”

โดยสรุปผลการตัดสินศิลปินรางวัลศิลปาธร มีข้อเสนอแนะ คือ

- 1.) การดำเนินการให้ตรงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
- 2.) พิจารณาบทบาทของเกณฑ์การตัดสินให้เหมาะสมกับผลที่ต้องการได้รับ
- 3.) ศิลปินอาวุโสที่มีผลงานมากกว่าควรได้รับการพิจารณาก่อนศิลปินที่อ่อนอาวุโสและมีประสบการณ์น้อยกว่า โดยจากผลการรับรางวัลเมื่อเรียงตามปีแล้ว พบว่ามีผู้อาวุโสน้อยได้รับการตัดสินให้ได้รางวัลก่อนศิลปินที่มีอาวุโสมาก ในที่นี้สันนิษฐานได้เพียงว่าในปีนั้นกระบวนการสรรหาคงไม่ครอบคลุมศิลปินที่มีคุณสมบัติให้การถูกเสนอชื่อ

ตารางที่ 7 ประสบการณ์ทำงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ. 2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	ประสบการณ์ทำงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
ดนตรี / คีตศิลป์	
ดนุ ฮันตระกูล	งานสอน นักดนตรี เรียบเรียงและอำนวยเพลง เริ่มการทำงานดนตรีตั้งแต่ พ.ศ.2520 – พ.ศ.2546 (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 27-31, 54) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
บัณฑิต อึ้งรังษี	ผู้อำนวยเพลง (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2548: 36-43, 83) มีผลงานในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่
ณัฐ ยนตรรักษ์	งานสอน นักดนตรี ผู้จัดการแข่งขันดนตรี นักประพันธ์เพลง พ.ศ. 2518 - พ.ศ. 2549 แสดงคอนเสิร์ตมาแล้วกว่า 210 รายการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ได้สร้างสรรคบทเพลงสำหรับเดี่ยวเปียโน (concert piece) ที่แสดงลีลาและเอกลักษณ์ของเสียงเปียโน รวมทั้งแสดงถึงศักยภาพของนักเปียโนฝีมือเลิศ (virtuoso) ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ได้ประพันธ์เพลงเดี่ยวเปียโนในโครงสร้างใหญ่ แบบโซนาต้า (piano sonata) ซึ่งได้มีการนำออกแสดงในคอนเสิร์ต ทั้งในและต่างประเทศ(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2549: 39-41, 83-85) หมุนเวียนแสดงผลงานในประเทศไทยและต่างประเทศ

ตารางที่ 7 (ต่อ) ประสพการณ์ทำงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	ประสพการณ์ทำงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
ณรงค์ ปรางค์เจริญ	ผู้ประพันธ์เพลง งานสอน พ.ศ.2545 นำเสนอผลงานการประพันธ์ในเวทีระดับนานาชาติเป็นครั้งแรกในงาน Asian Music Week ณ มหาวิทยาลัย Arkansas ในฐานะนักประพันธ์รับเชิญหลักจากนั้นเขาได้รับเชิญเป็นนักประพันธ์รับเชิญ และได้แสดงผลงานการประพันธ์ในหลายที่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550 : 85-91) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร	<p>งานสอน นักประพันธ์เพลง</p> <p>บทประพันธ์แต่งใน พ.ศ. 2532 เพลง กลางคืนและรุ่งเช้าในสกลจักรวาล (Night and Morning in the Spheres) สำหรับวงออร์เคสตรา ได้รับการยอมรับและทำการแสดงที่ประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้นเป็นต้นมามีผลงานการประพันธ์ที่ได้รับการยอมรับอีกมากมาย</p> <p>ผลงานการประพันธ์เพลงประกอบด้วย</p> <p>ผลงานสำหรับวงออร์เคสตรา ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซิมโฟนี 3 บท - คอนแชร์โตสำหรับระนาดเอกและวงออร์เคสตรา 2 บท - ซิมโฟนีโพเอ็ม 4 บท - คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา 1 บท - ไวโอลินคอนแชร์โต 1 บท <p>ผลงานประเภทเชมเบอร์ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สตริงควอเต็ต 2 บท - ทริโอ 2 บท <p>(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2551: 102-105)</p> <p>แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ) ประสพการณ์ทำงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	ประสพการณ์ทำงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
เด่น อยู่ประเสริฐ	งานสอน นักดนตรี นักประพันธ์เพลง และวาทยกร เริ่มงานประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเสียงประสาน พ.ศ. 2534 ในปี พ.ศ. 2541 แสดงผลงานดนตรีในงานคอนเสิร์ตที่มีชื่อเสียง (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 94-99) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
ชัยยุทธ โตสง่า	นักดนตรี งานสอน ประสบความสำเร็จในระดับสูงจากการประลองเป่าพาทย์ในเวทีต่างๆ ผลงานความสำเร็จในยุควงดนตรีบอยไทยและกังสดาล ในปี พ.ศ. 2533-2554 ผลงานความสำเร็จในยุค Bangkok Xylophone ในปี พ.ศ.2545-ปัจจุบัน (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553 : 29-40) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
ศิลปะการแสดง	
ประดิษฐ์ ประสาททอง	กำกับการแสดง เขียนบท วิทยากร และนักแสดง ผลงานที่มีชื่อเสียงเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 เป็นต้นมา อาทิ กำกับการแสดง เรียบเรียงบท และร่วมแสดง ละครเวทีสะท้อนปัญหาโสเภณี เด็กเรื่องพิชฐาน...เอ๋ย แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547 : 38-43, 56-57)
มานพ มีจำรัส	นักแสดง กำกับการแสดง ออกแบบท่าทาง ผลงานการกำกับลีลา กำกับการแสดงและการเป็นนักแสดง เริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่ พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2548 : 52-59 , 91) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 7 (ต่อ) ประสพการณ์ทำงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสินใจ

ชื่อ-สกุล	ประสพการณ์ทำงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสินใจ
พิเชษฐ กลั่นชื่น	ศิลปิน ผลงานที่เริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ในงานพิธีเปิด-ปิด กีฬาเอเชียนเกมส์ และมีการสร้างสรรค์และแสดงผลงานอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2549: 46-53, 86-88; ประวัติการทำงานโดยย่อ : พิเชษฐ กลั่นชื่น, 2556: ออนไลน์) มีผลงานเผยแพร่ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่
นิมิตร พิพิฑกุล	กำกับการแสดง งานสอน เขียนบท บริหารจัดการการแสดง เริ่มงานเขียนบทและกำกับการแสดงตั้งแต่ศึกษาที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประมาณ พ.ศ. 2529 แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550: 48-53, 92-97)
สินีนฎ เกษประไพ	กำกับการแสดง นักแสดง แลบทละคร เขียนบทละคร มีผลงานการแสดงและกำกับการแสดงเริ่มในปี พ.ศ.2536 เรื่อยมา (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2551 : 103-105) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
ชนประคัลภ์ จันทรเรือง	งานสอน นักแสดง กำกับการแสดง เขียนบท เป็นครุภาควิชาศิลปะการละคร อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกือบ 20 ปี ได้ชื่อว่าเป็นสุดยอดปรมาจารย์ด้านการเขียนบท รวมถึงสุดยอดของผู้กำกับการแสดง (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 38-42, 100-103) แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่
นิกร แซ่ตั้ง	เขียนบท กำกับการแสดง นักแสดง การเผยแพร่ผลงาน เริ่มตั้งแต่ปี 2541 เปิดแสดงสู่สาธารณชนตาม โรงละครและหอศิลป์ รวมถึงการแสดงตามมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ในปี 2549-2550 แปรคุณแปรได้เปิดโรงละครขนาดเล็กขึ้น แสดงผลงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553: 41-50)

จากตารางที่ 7 ประสบการณ์ทำงานของศิลปินที่คณะกรรมการใช้ประกอบการสรรหาและตัดสิน พบว่า

ศิลปินด้านดนตรีและคีตศิลป์ มีการทำงานดนตรีอยู่ในประเทศไทยเป็นหลัก ทั้งรูปแบบงานสอน วิทยากรพิเศษ นักดนตรี นักประพันธ์เพลง และทำงานในลักษณะเดียวกันนี้ในต่างประเทศ 5 ท่าน อีก 2 ท่านก่อนได้รับรางวัลมีผลงานหลักอยู่ในต่างประเทศ

ศิลปินด้านศิลปะการแสดง มีการทำงานศิลปะการแสดงอยู่ในประเทศไทยเป็นหลักทั้งรูปแบบงานสอน วิทยากรพิเศษ นักแสดง ผู้กำกับ ผู้เขียนบท และทำงานในลักษณะเดียวกันนี้ในต่างประเทศ 6 ท่าน อีก 1 ท่านก่อนได้รับรางวัลมีผลงานหลักอยู่ในต่างประเทศ

ระยะประสบการณ์ทำงานของศิลปินที่เผยแพร่และได้รับการยอมรับของศิลปิน เริ่มตั้งแต่ 5 ปี คือ ณรงค์ ปรางเจริญ ส่วนศิลปินอีก 12 ท่าน คือ ดนู อันทระกุล ณัฐ ยนตรรักษ์ ณรงค์ฤทธิธรรมบุตร เด่น อยู่ประเสริฐ ชัยยุทธ ไตสง่า ประดิษฐ์ ประสาททอง มานพ มีจำรัส พิเชษฐ กลั่นชื่น นิมิตร พิพิฑกุล สีนินาฏ เกษประไพ ชนประคัลภ์ จันทรเรืองและนิกร แซ่ตั้ง มีผลงานที่เผยแพร่และได้รับการยอมรับตั้งแต่ 7- 20 ปีกว่า ยกเว้น บัณฑิต อึ้งรังสี ที่เอกสารเผยแพร่ผลงานศิลปินศิลปินไม่มีข้อมูลปีที่เริ่มได้รับการยอมรับหรือเผยแพร่ผลงาน

ทั้งนี้พบข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลงานที่เผยแพร่ในต่างประเทศเป็นส่วนประกอบในการตัดสินนั้น มีข้อเท็จจริงอีกด้านเกี่ยวกับคุณภาพของงานที่เผยแพร่ หรือความเป็นมาของการได้ไปเผยแพร่ผลงาน ดังนี้

ท่านที่ 1 ศิลปิน

“ศิลปินศิลปินบางท่าน ศิลปินในเมืองไทยไม่ให้การต้อนรับ แต่ต่างประเทศชื่นชม”

ท่านที่ 2 ศิลปินที่มีบทบาทเป็นนักวิชาการศิลปะ

“การแสดงบนเวทีนานาชาติ มีหลายเหตุผลในการแสดงนะ แต่เหตุผลหนึ่งคือ เขาทำหนังสือประชาสัมพันธ์ไปทุกภูมิภาคของโลก แล้วศิลปินก็สมัครไปเอง ใช้ทุนตัวเอง เหตุผลการไปแบบนี้ สมควรจะใช้ประกอบการรับรองว่าศิลปินท่านนั้นมีคุณภาพหรือไม่”

ท่านที่ 3 อาจารย์ศิลปะที่มีบทบาทในการพัฒนามาตรฐานรางวัลด้านศิลปะการแสดง
 “การพิจารณาควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ทำงานของศิลปินที่มี
 ระยะเวลายาวนานให้เหมาะสมกับการมอบรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ เพราะเมื่อเห็น
 ผลการตัดสินศิลปินที่ได้รางวัลบางท่าน ยังมีผลงานไม่เทียบเท่ากับศิลปินที่ยัง
 ไม่ได้รับการเสนอชื่ออีกหลายท่าน”

ตารางที่ 8 คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร
 ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
ดนตรี / คีตศิลป์	
ดนุ ยืนตระกูล	เสนองานประพันธ์ดนตรีร่วมสมัย ภายใต้วงดนตรีภาควิทยดุริยางค นำเสนอผลงานเพลงไทยประยุกต์ ภายใต้วงดนตรีใหม่ไทยออร์เคสตรา การแสดงคอนเสิร์ตทั้งในประเทศและต่างประเทศ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 27-31, 54)
บัณฑิต อึ้งรังษี	ศิลปินผู้อำนวยเพลงด้วยความสุขุมและมั่นใจ ลีลาในการเล่นดนตรีของเขา เต็มไปด้วยความชัดเจนและไม่เร่งรีบ แสดงให้เห็นถึงสัมผัสที่นุ่มนวล แสดงได้อย่างน่าตื่นเต้นเร้าใจ ผู้ชนะร่วมในการแข่งขันวาทยกระดับโลก MaazelVilar International Conductor's Competition) ปี 2545 ชนะการแข่งขัน International Competition for Yong Conductors กรุง ลิสบอน ประเทศโปรตุเกส ปี พ.ศ.2542(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วม สมัย, 2548: 36-43,83)
ณัฐ ยนตรรักษ์	ประพันธ์เพลงเดี่ยวเปียโนที่นำเสนอเอกลักษณ์และจิตวิญญาณไทย ใน กรอบการสร้างสรรค์และวิธีการนำเสนอแบบสากลหลายครั้ง ผู้ว่าราชการ เมือง Terrell รัฐ Texas สหรัฐอเมริกา ได้ประกาศเกียรติคุณให้วันที่ 16 ตุลาคม 1997 เป็นวัน “ณัฐ ยนตรรักษ์” (Nat Yontararak's Day)

ตารางที่ 8 (ต่อ) คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปิน ประกอบการตัดสิน
ณรงค์ ปรารงค์เจริญ	<p>รางวัลที่ได้รับจากผลงานการประพันธ์</p> <p>Second Prize of Toru Takemitsu Composition Award 2004, Tokyo Opera City Cultural Foundation, 2004</p> <p>Second Prize of Alexander Zemlinsky International Composition Competition Cincinnati 2005</p> <p>Winner of Pacific Symphony's 2005 American Composer Competition, Orange County, California</p> <p>Winner of ACL Yoshiro IRINO Memorial Prize, Asian Composers League, 2005(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550 : 85-91)</p>
ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร	<p>การผสมผสานลักษณะที่โดดเด่นของดนตรีไทยให้เข้ากับเทคนิคการแต่งเพลงคลาสสิกร่วมสมัยตะวันตก เป็นบทประพันธ์ที่เกิดจากความเชี่ยวชาญในดนตรีตะวันตก และความหลงใหลในดนตรีไทยและความเป็นไทย สะท้อนในทุก ๆ บทประพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นซ็อบเพลง แรบบิดาลใจ ทำนอง จังหวะ แต่ยังคงไว้ซึ่งเทคนิคการประสานเสียงดนตรีร่วมสมัยที่มีความเป็นสากล(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2551: 102-105)</p>
เด่น อยู่ประเสริฐ	<p>เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีร่วมสมัยในระดับสากล โดยเฉพาะด้านดนตรีแจ๊ส อีกทั้งยังเป็นนักประพันธ์เพลง วาทกร และมีความสามารถด้านการดนตรีอันเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>รางวัลหลุยส์อาร์มสตรอง(Louis Armstrong Jazz Award), รางวัลนักเปียโนยอดเยี่ยม (Outstanding Musicianship Awards จากเทศกาลดนตรีแจ๊สที่ วิทยาลัยซานดิเอโก(San Diego City College Jazz Festival) และเทศกาลดนตรีแจ๊สไลโอเนล แฮมตัน (Lionel Hampton Jazz Festival) (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 94-99)</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ) คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร
ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
เด่น อยู่ประเสริฐ	<p>รางวัลนักดนตรียอดเยี่ยม (Outstanding Musicianship Awards) จากเทศกาลดนตรีแจ๊สที่เมืองวิชิทา(Wichita Jazz Festival)และเทศกาลดนตรีแจ๊สที่เมืองกรีลี (Greeley Jazz Festival)</p> <p>รางวัลการประพันธ์เพลงเดล ไดคินส์ (Dale Dykins Composition Award)</p> <p>รางวัลดาวনীทสำหรับวงดนตรียอดเยี่ยม (Down Beat Award)</p> <p>รางวัล คมชัดลึก อวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยม(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 94-99)</p>
ชัยยุทธ โตสง่า	<p>นำเทคนิคทางดนตรีไทยผสมผสานกับดนตรีสากลตะวันตก ทั้งยังคงสามารถดำรงรักษาความเข้มข้นในทางดนตรีไทยแบบฉบับดั้งเดิม</p> <p>ประพันธ์และบรรเลงเพลงระนาดเอกคอนแชร์โต้</p> <p>ก่อตั้งวงดนตรีกำไล (วงดนตรีไทยร่วมสมัยหญิงล้วน)</p> <p>รางวัลนักระนาดเอกยอดเยี่ยมจากเวทีประกวดวัดพระพิเรนทร์ พ.ศ. 2533</p> <p>รางวัลชนะเลิศแสงทิพย์ประลองปีพาทย์หน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ.2537</p> <p>รางวัลสี่ส้นอะวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยมในเพลง A Day on Sado Ireland จากผลงานชุด Siameas Samba พ.ศ.2539</p> <p>รางวัลสี่ส้นอะวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยมในเพลง Tatakuru จากผลงานชุด Spizy Brazil พ.ศ.2544 (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553 : 29-40)</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร
ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
ศิลปะการแสดง	
ประดิษฐ์ ประสาท ทอง	กำกับ ร่วมแสดง เขียนบทละครร่วมพัฒนาเยาวชนสะท้อนปัญหาสังคม รางวัลผู้สร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมเยาวชนดีเด่น จากสภาองค์กรเด็กและ เยาวชนแห่งชาติ รางวัลศิลปินแห่งชาติจากภัทราวดีเธียเตอร์ รางวัลผู้ประกอบการทางสังคมดีเด่น (ASHOGA Fellow) จากองค์การโ ซาก้า ประเทศอเมริกา(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547 : 38-43, 56-57)
มานพ มีจำรัส	ลีลานาฏศิลป์ร่วมสมัย Dance performance/Musical plays/performance ออกแบบฉาก ออกแบบท่าเต้น กำกับการแสดง และ สร้างการแสดงร่วมสมัยที่มีพื้นฐานจากนาฏศิลป์ไทยร่วมความรู้ที่ได้จาก ศิลปศาสตร์ต่างๆ รางวัลศิลปินแห่งชาติจากภัทราวดี เธียเตอร์ (สำนักงาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2548 : 52-59 , 91)
พิเชษฐ กลั่นชื่น	การสร้างสรรค์ผลงานโดยเน้นการฝึกฝนรำไทย นาฏศิลป์ (โขน, ยักษ์) สร้างสรรค์ กำกับและแสดงในนาฏศิลป์ร่วมสมัย ชุด อิทปีัจจยตา สร้างสรรค์ กำกับและแสดงการแสดง ชุดพญาคชทันต์ : ความเสียสละคือ การให้ที่ ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นนาฏศิลป์รูปแบบละครใน แสดงเดี่ยวนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด พญาคชทันต์ดงสง ตัวแทนศิลปินไทยในนาม LifeWork Dance Company นำการแสดงชุด ผมเป็นยักษ์ : I am a demon (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2549: 46-53, 86-88; ประวัติการทำงานโดยย่อ : พิเชษฐ กลั่นชื่น, 2556: ออนไลน์)

ตารางที่ 8 (ต่อ)คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร
ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
นิมิตร พิพิธกุล	<p>การทำงานด้วยวิธีคิดเชิงสังคม ผสานกับวิถีเชิงชุมชนชาวบ้าน แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ เรื่องของการใช้หลักการเดิน รำ และละครเวที จากทั้งสามแหล่งก็เลยหลอมรวมเป็นองค์ความรู้ที่ได้มา เป็นผู้ริเริ่มโครงการโรงละครชุมชน Community theatre ในนามของโรงละครชุมชนมันตา ดำเนินงานผลักดันศิลปะในระดับท้องถิ่นจนสามารถสร้างศิลปินจากคนในพื้นที่ขึ้นมาได้ ในนามของ คณะหุ่นสายเสมา รางวัลศิลปินแห่งชาติสาขาการการแสดง จากภัทราวดี เอียเตอร์ ปี 2542</p> <p>รางวัลยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2528 และ พ.ศ.2532</p> <p>รางวัลละครส่งเสริมพระพุทธศาสนา หุ่นสายสีทามหานุรุช เทศกาลละครกรุงเทพ</p> <p>รางวัลละครร่วมสมัยดีเด่นประจำปีจากนักวิจารณ์ ณ ประเทศญี่ปุ่น ยักษ์ ตัวแดง Akaoni (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550: 48-53, 92-97)</p>
สินีนางู เกษประไพ	<p>นักแสดงละครเวที</p> <p>กำกับการแสดงที่มีเนื้อหาช่วยพัฒนาเยาวชนและสังคม</p> <p>การแปลบทละคร(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2551 : 103-105)</p>
ชนประคัลภ์ จันทร เรือง	<p>ผลงานกำกับละคร เขียนบทและกำกับการแสดง</p> <p>ตั้งคณะละครมรดกใหม่ ร่วมกับลูกศิษย์ ชนประคัลภ์ จันทรเรื่องฝึกฝนลูกศิษย์ผ่านละครคลาสสิก เพื่อสร้างวัฒนธรรมการดูละครให้กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้งในสังคมไทย(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 38-42, 100-103)</p>
นิกร แซ่ตั้ง	<p>ละครเวทีร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงได้กับวิถีชีวิตประจำวันสะท้อนความเป็นไปของสังคมโลก และยังสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ในฐานะและมุมมองความเป็นไทยต่อโลกสมัยใหม่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553: 41-50)</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2553 ประกอบการตัดสิน

ชื่อ-สกุล	คุณสมบัติและลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ประกอบการตัดสิน
นิกร แซ่ตั้ง	ทุนวัฒนธรรม จากกระทรวงการต่างประเทศ ญี่ปุ่น พ.ศ.2543 ละครส่งเสริมสุขภาพยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2550 รางวัลละครยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2550 รางวัลละครส่งเสริมศิลปะดีเด่น เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2551 รางวัลละครยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2552 (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553: 41-50)

จากตารางที่ 8 ลักษณะผลงานของศิลปินศิลปาธร ด้านดนตรีและคีตศิลป์ คือ

- 1.) ลักษณะการประพันธ์เพลงมีการประยุกต์ดนตรีไทยร่วมกับดนตรีตะวันตก
- 2.) มีเนื้อหาในการนำเสนอ เรื่องราว วิถีชีวิต ความคิดและลักษณะเฉพาะของดนตรีไทย

ในงานดนตรีตะวันตก

- 3.) เป็นนักดนตรีที่มีฝีมือที่ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ
- 4.) ผลงานแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในคุณค่า เอกลักษณะเพลงไทย
- 5.) สร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยในฐานะศิลปินไทย

ลักษณะผลงานศิลปินศิลปาธร ด้านศิลปะการแสดง แบ่งเป็น 2 รูปแบบ

1.) การเต้น/รำ(ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกาย) เป็นการใช้พื้นฐานความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในการแสดงโดยการผสมผสานท่าทางเข้ากับเทคนิคตะวันตก หรือการแสดงออกด้านท่าทางแบบไทย รำไทย แต่นำเสนอในรูปแบบการแสดงที่เป็นแนวคิดของนาฏศิลป์หรือศิลปะการแสดงตะวันตก

2.) เป็นละครเวที อันเป็นศิลปะการแสดงตะวันตก แล้วนำเสนอเนื้อหา สารระ วิถีคิดแบบคนไทย

โดยทั้ง 2 รูปแบบ มุ่งเน้นเสนอเนื้อหา สารระที่จรรโลง และยกระดับจิตใจของคนในสังคม ทั้งรูปแบบหลักธรรมจากศาสนา ปรัชญา หรือเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในมรดกทางด้านศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายแบบไทยทั้งในเวทีของประเทศไทยและเวทีนานาชาติ

อย่างไรก็ตาม มีการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ ถึง ความรู้ความสามารถของผู้ให้การรับรอง หรือยกย่องผลงานของศิลปินไทยในต่างประเทศ ในด้าน ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบท วัฒนธรรม และศิลปะแบบไทย อาทิเช่น

ท่านที่ 1 อาจารย์ศิลปะและศิลปินที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า

“การพิจารณาจากผลงานที่ได้รับการยอมรับในต่างประเทศ ต้องถี่ถ้วน เพราะสร้างงานตามบริบทและศิลปะแบบไทย แล้วได้รับการยอมรับใน ต่างประเทศ แต่ในประเทศไทยไม่ยอมรับ ผลงานชิ้นนั้นไม่น่าจะนำมาใช้ ประกอบการพิจารณา เพราะต่างชาติจะใช้ความรู้อะไรในการให้รางวัลผลงาน แบบไทย เหมือนกับคุณได้รับคำชมจากชาวต่างชาติว่ารำไทยสวย คุณจะภูมิใจ เท่ากับศิลปินแห่งชาติ สาขานาฏศิลป์ไทยชมหรือไม่ เป็นตัวอย่างง่ายๆ น่าจะ เข้าใจได้”

ท่านที่ 2 ศิลปิน

“งานที่ไปต่างประเทศ และมีการชื่นชมในต่างประเทศ ก็ไม่ได้ หมายความว่าดี เพราะกรรมการที่ตรวจสอบเป็นคนต่างชาติ ไม่มีความรู้เรื่อง ไทย แล้วจะนับผลงานนี้ว่ามีคุณภาพคงไม่เหมาะสม”

ท่านที่ 5 ศิลปิน

“รางวัลศิลปาธรกิตติคุณ ให้ประโยชน์อะไรกับวงการศิลปะร่วมสมัย หรือ ศิลปินร่วมสมัย หรือประเทศไทย เพราะบางท่านก่อนหน้าจะได้รับรางวัล ก็ไม่เคย มีผลงานอะไรในประเทศไทย”

3.4 บทบาทรางวัลศิลปาธร

อภิรักษ์ โปษยานนท์ ผู้อำนวยการคนแรกของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นผู้มี บทบาทในฐานะผู้ก่อตั้งรางวัลศิลปาธร จากการสัมภาษณ์ อภิรักษ์ โปษยานนท์ ในนิตยสาร Hi-Class ถึงที่มาและจุดมุ่งหมายของรางวัลศิลปาธร ได้ชี้แจงว่า

“ผมมองว่ากรมใหม่อย่าง สศร. น่าจะมีการสนับสนุนเชิดชูเกียรติศิลปินที่ ทำงานมานานพอสมควรแล้ว แต่อาจจะอยู่ในช่วงกลางของชีวิตการทำงานเป็น

การให้กำลังใจ และส่งสัญญาณให้เห็นว่าท่านเหล่านั้นเดินมาถูกทิศทางแล้ว มีผลงานต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับของสังคม ที่สำคัญคือได้พิสูจน์ในกลุ่มของเขา ในสาขาของเขาว่าเขาเป็นที่ยอมรับและทำงานให้กับสังคม” (HI-CLASS-260: Interview ศ.ดร.อภิวัฒน์ โปษยานนท์ ผู้อำนวยการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ประธานและรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ [องค์กรมหาชน], 2555: ออนไลน์)

อารักษ์ สंहิตกุล ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยปี พ.ศ.2552 เกี่ยวกับการดำเนินการรางวัลศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2552 ให้ความเห็นเกี่ยวกับรางวัลศิลปาธรว่า

“สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมีหน้าที่คือนำเอารากเหง้าของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอันดีงามทั้งหมดมาต่อยอดเป็นวัฒนธรรมซึ่งจะต้องไปพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นวิถีชีวิตหรือที่เรียกว่าเทรนด์ของคนรุ่นใหม่ที่ต้องก้าวไปข้างหน้า”(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 11)

“ความสำคัญของรางวัลนี้ จริงๆ แล้วรางวัลทุกรางวัล ผู้ที่ได้รับก็จะเกิดความภาคภูมิใจกับผลงานที่เขาได้ทำ ก็แสดงว่าผลงานที่เขาทำได้เกิดการยอมรับ เพราะหน่วยงานสำนักงานศิลปวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานที่คอยคัดกรองเรื่องนี้อยู่ ก็เหมือนรัฐที่ดีรับรับรองผลงานของพวกเขาให้เกิดความภาคภูมิใจ แล้วเกิดความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์...ความคาดหวังที่มีต่อรางวัลศิลปาธร หวังว่าจะต่อยอด โดยพัฒนาทางด้านศิลปะให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติประเทศ”(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย: 12-13)

“มุมมองของภาครัฐก็คือ การทำอะไรบางอย่างเพื่อให้เกียรติศิลปิน และยกย่อง ไม่ใช่ปล่อยให้ลอยละลือเหมือนเช่นที่ผ่านมา ศิลปินเป็นบุคลากรที่สำคัญในภาคสังคม งานของเขาเป็นฐานรายได้มหาศาลทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลต้องตระหนักด้วย”(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย: 16)

อย่างไรก็ตาม สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา ประธานคณะกรรมการตัดสิน ประจำปี 2552 ได้กล่าวถึงบทบาทของศิลปินศิลปาธรว่า

“ศิลปินที่ได้รับรางวัลเหล่านี้ จะเป็นตัวแทนคนไทยในเวทีโลก ทั้งเป็นทูตวัฒนธรรมและเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมในอนาคต” (ไทยโพสต์ : ศิลปินศิลปาธร ปี 52, 2552: ออนไลน์)

ปรีศนา พงศ์ทัตศิริกุล ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ปี พ.ศ.2553 กล่าวถึง การทำหน้าที่ของศิลปินศิลปาธรในปีที่ 7 (2553) ว่า

“ศิลปินทุกท่านยังคงสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง สร้างคุณประโยชน์ต่อวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย เป็นกำลังใจและเป็นตัวอย่างที่ดีให้ศิลปินรุ่นใหม่ ๆ เติบโตตาม...เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนทั่วไป” (เครือข่ายนักเขียนแห่งประเทศไทย, 2553 : ออนไลน์)

นิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ.2553 ให้สัมภาษณ์สื่อว่า

“ความคาดหวังให้ศิลปินศิลปาธรทำหน้าที่ของทูตทางวัฒนธรรม โดยนำศิลปะความงดงามของชาติผ่านผลงาน เผยแพร่ทางศิลปะสู่นานาชาติแล้วทั่วโลก” (วธ.มอบรางวัลศิลปาธรฯ ศิลปินดีเด่น ปี'53 ให้เป็นทูตทางวัฒนธรรม นำงานศิลปะสู่นานาชาติ, 2553: 7)

ธีระ สลักเนตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ปี 2552 ให้สัมภาษณ์สื่อในลักษณะการทำงานของศิลปาธรว่า “เน้นเป็นตัวเชื่อมและประชาสัมพันธ์งานของกระทรวงฯ และช่วยสร้างขวัญ สร้างแรงบันดาลใจให้ศิลปินรุ่นใหม่” (ศิลปินศิลปาธรย้ำทำงานจรรโลงสังคม, 2552: 21)

กรรมการท่านหนึ่งกล่าวว่า

“การมีศิลปินศิลปาธร ก็เพื่อจุดมุ่งหมายในการสร้างต้นแบบให้สังคมและเยาวชนได้เห็นว่าคุณค่าต่อสังคมปฏิบัติตนอย่างไร ผลงานที่สร้างสรรค์มีลักษณะอย่างไร เพื่อเป็นแบบอย่างให้ทำตาม”(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 121-122)

โดยเมื่อสรุปจากวัตถุประสงค์และที่มาของรางวัลแล้ว พบว่ามีหลักการสำคัญคือ

- 1.) ให้กำลังใจศิลปิน สร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง
- 2.) รับรองว่าทิศทางของงานเหมาะสม

3.) รับรองว่าเป็นศิลปินในสาขานั้นที่ได้รับการยอมรับในผลงานและการทำงานเพื่อสังคม

จากวัตถุประสงค์ของโครงการสรรหาศิลปินรางวัลศิลปาธรที่ตั้งไว้นำไปสู่กระบวนการสรรหาและตัดสินมอบรางวัลให้ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นจำนวน 7 ปี โดยการดำเนินการที่ผ่านมาสิ่งที่จะสะท้อนผลการดำเนินงานหรือประเมินคุณค่าการมอบรางวัลได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นั้น สังคมจะเป็นผู้สะท้อนคำตอบดังกล่าวได้ดีที่สุด ดังนั้นในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงรวบรวมงานเขียน บทวิจารณ์ ตลอดจนคำสัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประมวลข้อสรุปถึงบทบาทของรางวัลศิลปาธรที่กระทำต่อสังคมไทยนับตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 บทบาทของรางวัลศิลปาธรที่มีต่อศิลปิน

บทบาทของรางวัลศิลปาธรที่มีต่อศิลปิน คือ การสรรหา สืบค้นและยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปิน และด้านการเผยแพร่และสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินให้สร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยจากการจัดให้มีกระบวนการสรรหา สืบค้นและยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินในขั้นตอนแรกแล้วนั้น ผู้ดำเนินการโครงการฯ ได้ดำเนินการในส่วนของการเผยแพร่และสร้างขวัญกำลังใจให้กับศิลปินร่วมสมัยให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยศิลปินศิลปาธรได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากรางวัลศิลปาธรคือ

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 1 กล่าวว่า

“คนรู้จักมากขึ้น สื่อให้ความสนใจมาสัมภาษณ์ชีวิตและการทำงาน”

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 2 กล่าวว่า

“ได้รับความช่วยเหลือเมื่อครั้งที่เกิดน้ำท่วมใหญ่ปี 2554 ถึงแม้ไม่ได้มากมายแต่ก็รู้ว่าพยายามจะช่วยเหลือ”

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 3 กล่าวว่า

“ได้รับการยอมรับและให้เกียรติทำงานในสังคมมากขึ้น”

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 4 กล่าวว่า

“บางครั้งก็ได้รับการพิจารณาสนับสนุนการเผยแพร่ในงานในต่างประเทศ
อำนวยความสะดวกเรื่องการทำวีซ่า”

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ศิลปิน และคณะกรรมการถึงความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน พบว่ามีความต้องการด้านต่างๆ ดังนี้

3.4.1.1 การบริหารจัดการหลังจากมอบรางวัลให้ศิลปิน จัดสรร และดูแลศิลปินอย่างเข้าใจธรรมชาติของศิลปะแต่ละแขนงรวมถึงการสร้าง ความมั่นคงในการดำรงชีพ ความต้องการในระบบสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปินกล่าวว่่า

“สวัสดิการของศิลปินหลังได้รับรางวัลไม่มีระบบชัดเจน”

ท่านที่ 2 กรรมการรางวัลศิลปินกล่าวว่่า

“ควรมีสวัสดิการให้ศิลปิน อาทิ ประกันสังคม เนื่องจากศิลปินบางคน ไม่ได้จัดตั้งคณะในรูปแบบบริษัท”

ท่านที่ 3 กรรมการรางวัลศิลปินกล่าวว่่า

“ควรมีการติดตามผลงานดำเนินงานของศิลปิน และการบริหารจัดการ เพราะศิลปินที่ได้รางวัลมีเพิ่มขึ้นทุกปี ควรมีแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการดูแลศิลปินที่สอดคล้องกับธรรมชาติของศิลปินแขนงต่างๆ”

3.4.1.2 การสนับสนุนศิลปินในการสร้างสรรค์งานศิลปะ แบ่งออกเป็น

ด้านงบประมาณ เป็นการเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณ สนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความเหมาะสม การจัดเตรียมงบประมาณในระยะยาว และการให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ มากกว่าการใช้งบประมาณเพื่อสร้างชื่อเสียงในต่างประเทศ ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปินกล่าวว่่า

“สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยขาดแคลนงบประมาณ และมีปัญหา เรื่องการวางแผนระยะยาว ซึ่งส่งผลให้หลังจากการมอบรางวัล จึงไม่มีการสนับสนุนศิลปินในการสร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง”

ท่านที่ 2 กรรมการรางวัลศิลปินกล่าวว่่า

“รางวัลที่ได้ 100,000 เป็นจำนวนที่น้อยมากสำหรับการที่ใช้ศิลปินนำไปสร้างผลงาน”

ท่านที่ 3 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“งบประมาณที่ได้รับในการสนับสนุนโครงการไม่เพียงพอต่อแนวโน้มของศิลปินที่มากขึ้นทุกปี จึงดูแลได้แต่เพียงศิลปินที่ได้รับการประกาศชื่อในปีนั้น ส่วนนี้ทำให้ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากความสามารถของศิลปินได้อย่างเต็มศักยภาพ”

ท่านที่ 4 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“การบริหารจัดการงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของการสนับสนุนให้เกิดการสร้างงานศิลปะให้เกิดภายในประเทศ มาก่อนการใช้เม็ดเงินจำนวนมากในการให้ศิลปินไปเผยแพร่ผลงานในต่างประเทศ”

ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้ศิลปินมีโอกาสในการทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ตัวอย่างความคิดเห็นคือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ควรมีการสนับสนุนศิลปินให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติม หาประสบการณ์จากที่ต่างๆ”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“การจัดกิจกรรมที่ศิลปินมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิลปินชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ”

ท่านที่ 3 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“การสนับสนุนให้ศิลปินได้มีโอกาสไปแสดงงานในต่างประเทศเพื่อเปิดประสบการณ์ทางด้านศิลปะ”

ด้านการสร้างระบบบริหารจัดการในที่มีประสิทธิภาพที่ส่งเสริมให้ศิลปินสร้างสรรค์งาน เป็นการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาทุนสนับสนุนผลงาน การพัฒนาระบบการทำงานที่มีความชัดเจนอยู่บนฐานความเข้าใจในศิลปินที่ดูแล ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือเพื่อสนับสนุนศิลปะร่วมสมัยจากหน่วยงานอื่น ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“การส่งโครงการเพื่อขอการสนับสนุนจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ยังไม่มีระบบในการจัดการที่ชัดเจน ไม่มีขั้นตอน ระยะเวลาที่ประกาศ เพื่อให้ศิลปินเตรียมตัว”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ การประเมินสนับสนุนการทำผลงานศิลปะ ใช้การวัดเป็นค่าเชิงปริมาณ ซึ่งการวัดคุณค่าของงานศิลปะควรวัดเชิงคุณภาพ จึงทำให้โครงการสร้างผลงาน ไม่ได้รับการสนับสนุน”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ ควรวัดคุณค่าของการให้ความรู้ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ชมและเยาวชนมากกว่าจำนวนคนเข้าชมต่อครั้ง”

ท่านที่ 4 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ การศึกษาทำความเข้าใจธรรมชาติของศิลปินแต่ละสาขาที่สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดูแลมีความจำเป็นมาก เพราะแต่ละศาสตร์มีข้อจำกัด มีเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างกัน”

ท่านที่ 5 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ การดำเนินการคัดสรร และกระบวนการถือว่าดี แต่ควรพัฒนากระบวนการหลังจากการมอบรางวัลแล้ว เนื่องจากขาดการประสานความร่วมมือ และความเข้าใจกับศิลปินอย่างต่อเนื่อง”

ท่านที่ 6 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ สถานทูตไทยในต่างประเทศควรมีนโยบายให้การสนับสนุนศิลปินที่ไปเผยแพร่ชื่อเสียง ทั้งการมาชมผลงาน และให้การสนับสนุนการจัดแสดง” “ควรมีโครงการจะจัดทำ Passport พิเศษสำหรับศิลปินที่ไปเผยแพร่ชื่อเสียง”

“ควรมีองค์กรที่เป็นเสาหลักเช่น ARTS COUNCIL เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆที่ไม่อิงกับผลประโยชน์เชิงพาณิชย์”

และเพื่อสะท้อนถึงความก้าวหน้าด้านความคิด”(ถึงเวลาตั้งกองทุน สสศ, 2554:

01)

3.4.1.3 การพัฒนาระบบการสรรหาและยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินให้มีมาตรฐานและเป็นยอมรับในสังคมอย่างแท้จริง โดยให้ความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณา การสืบค้นศิลปินตามภูมิภาค การพัฒนาเกณฑ์คุณสมบัติของคณะกรรมการสรรหาและตัดสินรางวัล การเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับข้อมูลระหว่างการตัดสิน และได้มีโอกาสในการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานและศิลปินที่จะได้รับการคัดเลือก ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“การที่ต้องเลื่อนไปพิจารณา 2 ปีครั้ง มีความเห็นว่า ศิลปินร่วมสมัยที่มีฝีมือยังมีอีกมากที่อยู่ตามต่างจังหวัด ซึ่งกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ทำงานหรืออยู่ในแวดวงของกรุงเทพ”

ท่านที่ 2 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“หากมีการตัดสินรางวัลในปีนั้นแล้ว พบว่าศิลปินยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ก็ยังไม่ควรจะให้”

ท่านที่ 3 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“ควรประกาศเกณฑ์ในการคัดเลือกคณะกรรมการตัดสิน เพื่อความน่าเชื่อถือต่อศิลปินที่ได้รับรางวัล และควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านศิลปะ ทั้งในสถานศึกษา องค์กรเอกชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวิจัย เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานของรางวัล”

ท่านที่ 4 กรรมการและอาจารย์สายศิลปะ กล่าวว่า

“เมื่อได้ผู้เสนอชื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นศิลปินศิลปาธร ควรเผยแพร่สู่สาธารณชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการวิพากษ์ วิจารณ์ และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นผลดีในแง่การประชาสัมพันธ์ และศิลปินได้รับการยอมรับมากขึ้น และเมื่อได้ผู้เสนอชื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นศิลปินศิลปาธร ควรมีงบประมาณสนับสนุนให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงาน และจัดแสดงให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องชม เพื่อเป็นการยืนยันถึงความสามารถของศิลปินที่จะได้รับการตัดสิน”

3.4.1.4 การพัฒนากระบวนการจัดการที่จะทำให้ศิลปินสามารถสร้างงานที่ส่งผลต่อสังคมได้ในระดับที่สังคมจะคาดหวังได้ เป็นความคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการที่ทำให้ศิลปินสามารถใช้ความรู้ความสามารถให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศและสังคม ทั้งด้านการจัดการแสดง การเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชน ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“การจัดการแสดงระดับประเทศ ควรให้ศิลปินศิลปิน/แห่งชาติมีบทบาท แต่ปัจจุบันออกกาไนซ์เซอร์เป็นผู้ดำเนินการจึงเลือกศิลปินตามกระแส”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“ควรจัดให้มีเทศกาลศิลปะการแสดงร่วมสมัยโดยศิลปินศิลปิน เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างชื่อเสียงให้ประเทศ เป็นต้นแบบแก่เยาวชน”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“ควรสร้างโอกาสให้ศิลปินได้ออกแสดงทั่วทุกภูมิภาค เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์รางวัล และแรงกระตุ้นให้เกิดศิลปิน”

ท่านที่ 4 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“อยากให้มีการสร้างพื้นที่ให้ศิลปินได้สอนเยาวชน”

3.4.1.5 การสนับสนุนพื้นที่ทำงานศิลปะร่วมสมัย เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ศิลปะให้เพียงพอกับความต้องการของสังคม การสนับสนุนให้มีพื้นที่ศิลปะจากการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“สร้างพื้นที่ในการทำงานศิลปะ เนื่องจากในพื้นที่ทางศิลปะในต่างจังหวัดยังไม่เพียงพอต่อการสร้างแรงบันดาลใจในกระตุ้นให้เกิดศิลปินร่วมสมัยหน้าใหม่ ซึ่งเป็นปัญหาเช่นเดียวกับศิลปินในเมืองใหญ่”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่่า

“ปัญหาการขาดพื้นที่ในการฝึกฝน ส่งผลให้ไม่เกิดการสร้างบุคลากรในสายวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและแสดงถึงความต้องการให้ภาครัฐมี

นโยบายจัดสร้างโรงละครที่เป็นแบบร่วมสมัยอย่างแท้จริง”(วอนรัฐเห็น
ความสำคัญละครร่วมสมัย, 2553: 23)

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ควรมีการจัดประกวดในระดับท้องถิ่นในหลายๆ สาขา เพราะเป็นการ
สร้างแรงจูงใจ”

ท่านที่ 4 อาจารย์สายศิลป์ กล่าวว่า

“ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีความพร้อมทางด้าน
สถานที่ในการสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานศิลปะ ในกรณีนี้สำนักงาน
ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยยังขาดปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้”

3.4.2 บทบาทของรางวัลศิลปาธรที่มีต่อสังคม

ในหัวข้อนี้แบ่งบทบาทของรางวัลศิลปาธรที่มีต่อสังคมจากผลลัพธ์ในการ
ดำเนินการของรางวัล ออกเป็น ด้านการพัฒนาสังคม และด้านการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ

3.4.2.1 ด้านการพัฒนาสังคม

1.) การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ที่
พัฒนาขึ้นจากความรู้ ภูมิปัญญา ความเชื่อ วิถีชีวิตและชนบประเพณีแบบไทย ที่ผสมผสานเข้ากับ
มุมมองการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน เป็นการสะท้อนสังคม

2.) การเข้าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเอกชน และองค์กรอิสระ ในการจัดการ
แสดงเพื่อหาทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม

3.) การสร้างต้นแบบศิลปินร่วมสมัยให้กับเยาวชนและผู้สนใจ

4.) การเกิดพื้นที่ในการถ่ายทอดศิลปะการแสดงให้เยาวชนที่สนใจ โดยมี
จุดมุ่งหมายเพื่อผลักดันให้เยาวชนกล้าแสดงออก ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ และเป็นกระบวนการ
ปมเพาะเยาวชนด้วยศิลปะเพื่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อสังคม

ทั้งนี้เกิดจากการที่ศิลปินศิลปาธรเกิดความตระหนักในหน้าที่ที่มีต่อสังคม
โดยมีรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“มีความเชื่อว่าสังคมคาดหวังให้เป็นผู้สร้างงานที่ดี เป็นศิลปินที่ดี ส่งผล
ให้หลังจากได้รับรางวัล ศิลปินสร้างงานที่มีความเข้มข้นมากขึ้น เครือข่ายของ
การทำงานถูกพัฒนาขึ้น ทั้งสายการทำงานเพื่อสังคม เพื่อเยาวชน หรือการ

พัฒนาผลงานศิลปะ เพราะอาจเกิดจากกระแสความคาดหวังของผู้ชมและผู้ที่ว่าศิลปินมีรางวัลรับประกันคุณภาพ โดยเห็นว่าศิลปินต้องมีความรับผิดชอบในการสร้างงานศิลปะ โดยมีจุดมุ่งหมายว่าทำเพื่ออะไร ศิลปินได้ทำอะไร ผู้ชมได้ทำอะไร สังคมได้ทำอะไร”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปินาธร กล่าวว่า

“หลักคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะของศิลปินศิลปินาธร มีหลายรูปแบบ อาทิ สุนทรียะในงานศิลปะ ไม่จำกัดเฉพาะการนำเสนอสิ่งดีงามในสังคมเท่านั้น การตีแผ่ปัญหาเพื่อจุดประกายความคิดก็เป็นสุนทรียะหรือการจรรโลงใจด้วยศิลปะ บางครั้งก็ไม่ใช่เฉพาะความงาม ปัญหาหนักๆ ก็สามารถจรรโลงใจได้ แต่สุดท้ายศิลปินมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ผลงานศิลปะมีหน้าที่รับใช้สังคม โดยพิจารณาว่าช่วงไหนสังคมต้องการศิลปะแบบใดในการจรรโลงหรือเยียวยา”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปินาธร กล่าวว่า

“เชื่อว่าผู้ปกครองคาดหวังให้ศิลปินเป็นต้นแบบให้ลูกที่อยากเรียนศิลปะ จึงต้องการการทำให้กิจกรรม อบรมปฏิบัติการณ์ให้กับนักเรียน ทั้งนี้คาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย”

ท่านที่ 4 ศิลปินศิลปินาธร กล่าวว่า

“ต้องการในการมีบทบาทในการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดศิลปินร่วมสมัยในทุกภาคของประเทศไทย จึงพยายามกระจายพื้นที่การจัดกิจกรรมการแสดงสู่ภูมิภาคต่างๆมากขึ้น”

ตัวอย่างการดำเนินงานของศิลปินแสดงออกจากการจัดกิจกรรมต่างๆ

อาทิ

“มานพ มีจำรัส สร้างละครเวทีเรื่อง วันทอง นางผู้เป็นมากกว่าหญิงสองใจ โดยการผสมผสานระหว่างดนตรีไทย การขับเสภาและเทคนิคการแสดงรูปแบบกายกรรมและสื่อผสม” (เก็บเล็กผสมน้อย: กลับสู่ชีวิตไร่คว้น, 2549: 31)

“ มานพ มีจำรัส จัดการแสดง รำทรงองค์ด้ง MD.109 เพื่อสนับสนุน การหารายได้สร้างที่ทำการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย” (โลกสองวัย : รำ ทรงฯ และฤงลม, 2550: 34)

“ ชลประคัลภ์ จันทรเรือง พิเชษฐ กลั่นชื่น และนิกร แซ่ตั้ง ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) สานต่อโครงการละคร สำหรับพัฒนาเยาวชนปีที่ 2 แนวคิด เยาวชนสร้างสรรค์สู่สังคมสุขภาวะผ่าน กระบวนการศิลปะการละคร โดยทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาศิลปะการแสดงให้ เยาวชนที่สนใจเพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เยาวชนกล้าแสดงออก ใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อสังคม” (สสส.ตั้งครูเล็ก ครูช่าง ปั้น เยาวชนทำละครสร้างสรรค์สังคม, 2553: 25)

“ ชัยยุทธ โตสง่า จัดคอนเสิร์ต ระนาดคะนองกลองสิบทิศ โดยนำกลอง ของแต่ละภาคมาจัดแสดง และนะเสนอเพลงดนตรีไทยในแบบ Contemporary” (ชัยยุทธ โตสง่า ระนาดคะนองกลองสิบทิศ, 2553: 4)

“ มานพ มีจำรัส สร้างสวนศิลป์บ้านดิน ที่จังหวัดราชบุรี โดยเปิดเป็น แหล่งเรียนรู้ด้านการแสดงประกอบกับการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี เพื่อให้เด็กโต เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ” (My way: ครูนาย...ผู้เปิดโอกาสให้เด็กฯ, 2554: 2)

“ มานพ มีจำรัส ให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนท้องถิ่นราชบุรี ดำเนิน กิจกรรมติดศิลป์บนราชบุรี ซึ่งเป็นกิจกรรมถนนศิลปะและงานศิลปะของเยาวชน เพื่อช่วยลดความเครียด และการมีกิจกรรมทำร่วมกันของคนในชุมชน” (เมื่อ ศิลปะ-ติด-คน ที่ราชบุรี, 2554: 24)

3.4.2.2 ด้านการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ

การเป็นสร้างตัวแทนศิลปินร่วมสมัยของไทยแสดงศักยภาพในเวที นานาชาติ ด้วยการนำเสนอแนวคิดมุมมองของศิลปินในบริบทสังคมไทย ตัวอย่างการดำเนินงาน ของศิลปิน อาทิ

“นิกร แซ่ตั้ง สร้างละครเรื่องแม่น้ำแห่งความตาย สะท้อนแนวคิด การใช้ ความรุนแรงไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหา โดยเป็นละครที่ใช้การนำเสนอด้วยเพลง หุ่น หน้ากาก เป็นผู้เล่าเรื่อง เป็นการสื่อสารกับผู้ชมที่ก้าวผ่านพรมแดนของภาษา”

(ART EYE VIEW : ส่งกำลังใจให้ แปรคุณแปด เมื่อแม่น้ำแห่งความตาย ไชว์ ไกลถึงอียิปต์, 2553: 34)

“พิเชษฐ กลั่นชื่น สร้างนาฏยศิลป์ร่วมสมัยเรื่อง นิชินสกี สยาม โดยการ ผสมผสานท่ารำเดิมเข้ากับโซนและหนังใหญ่” (นิชินสกี สยาม ตามรอยบัลเลต์ จากรำไทย, 2554: 24)

3.5 การดำเนินงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับรางวัล ศิลปากร

หัวข้อนี้ผู้วิจัยรวบรวมการดำเนินการดำเนินงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีความเกี่ยวข้องกับรางวัลศิลปากรทั้งในรูปแบบส่งเสริมประโยชน์ต่อศิลปิน และกิจกรรมที่ศิลปินมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในเบื้องต้นเป็นการรวบรวมข้อมูลจาก สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 จากนั้นผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อขอรายละเอียดเพิ่มเติมในบางรายการที่ไม่ชัดเจน

ในการนี้ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเรียงลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547ถึงปัจจุบัน เพื่อให้เห็น พัฒนาการการดำเนินงานกิจกรรม และความสอดคล้องต่อเนื่องของกิจกรรม มีรายละเอียดคือ

3.5.1 การเผยแพร่ชื่อเสียง

การประชาสัมพันธ์ผลการตัดสินศิลปินศิลปากรผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างเช่น

“การมอบรางวัลศิลปากร ประจำปี 2547 – 2553โดยเสนอพร้อม คำอธิบายเกี่ยวกับรางวัล และชื่อของผู้ได้รับรางวัล ประวัติโดยย่อ คำสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการทำงานศิลปะของศิลปิน”(ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2547: ออนไลน์) (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2548: ออนไลน์ ; ผลรางวัลศิลปากรเชิดชูศิลปินรุ่น กลาง, 2549: 27 ; เสด็จประทานรางวัลศิลปากรศิลปินร่วมสมัยดีเด่นแห่งปี, 2550: 19 ; ประกาศแล้ว...ศิลปินศิลปากร ปี2551, 255: 27 ; หน้าต่างศิลป์ : นิทรรศการรางวัลศิลปากร, 2552: 5 ; คนเก่ง : 9 รางวัลดีเด่นศิลปากร ศิลปิน ร่วมสมัย, 2553: 44)

3.5.2 การสร้างระบบงานที่เอื้อประโยชน์ต่อรางวัลศิลปาธร

เป็นการปรับโครงสร้างการทำงาน จัดทำแผนงาน แผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาบุคลากร จัดกิจกรรมให้เยาวชนได้รับการอบรม และสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตัวอย่างเช่น

“พ.ศ.2552 ปรับโครงสร้างการทำงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รองรับการทำงานศิลปะร่วมสมัย 9 สาขา...โดยมีแผนให้มีบุคลากรรับผิดชอบแต่ละสาขา มีการวางแผนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปาธร ศิลปินชั้นเยี่ยม นักวิชาการและภาคเอกชนเป็นที่ปรึกษาการส่งเสริมให้งานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเข้าถึงประชาชน...สร้างกิจกรรมให้เยาวชนได้แสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย...ตั้งเป้าศิลปวัฒนธรรมเสฟได้ กินได้ สร้างรายได้ให้ประชาชน”(สศร.ปรับโครงสร้างเข้าถึงคนทุกระดับแจ้งจัดเวทีโซเชียลมีเดีย, 2552: 6)

“การจัดทำแผนงานปี พ.ศ.2553 ชื่อโครงการ 12 เดือน 12 ครั้ง 12 พื้นที่ มีจุดมุ่งหมายนำศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไปเผยแพร่ใน 5 ภูมิภาค โดยจัดให้มีศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปาธร ศิลปินพื้นบ้านแต่ละภูมิภาค ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป สร้างถนนคนเดิน ตลาดนัดศิลปะ”(สศร. เร่งเผยแพร่ทุนทางวัฒนธรรม, 2552: 27)

“แนวคิดในการสนับสนุนการจัดแสดงงานในระดับสากลทุกรูปแบบ และพร้อมสนับสนุนศิลปินที่ต้องการศึกษาต่อในวิชาชีพที่ถนัดในระดับนานาชาติผ่านโครงการแลกเปลี่ยนกับสถาบันศิลปะในต่างประเทศ โดยพ.ศ.2554 จัดงบประมาณ 148 ล้านบาท ในการสนับสนุนศิลปะร่วมสมัยใน 9 สาขา”(สศร. ใช้งบการเงิน 2 แสนศิลปินศิลปาธร กระตุ้นผลิตงานสร้างสรรค์ปีอนสังคม, 2553: 23)

“...ทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน พ.ศ.2554...สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยพื้นฐาน เพื่อใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทุกสาขา...ฝึกอบรมบุคลากรข้าราชการของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมถึงเครือข่ายสายวิชาชีพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานให้มากขึ้น...สนับสนุนเครือข่ายการ

ทำงานของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เข้มแข็ง มีโอกาสเผยแพร่ผลงาน ทั้งในและต่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง...ส่งเสริมศิลปินที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยส่วนหนึ่งจะนำผลงานของศิลปินมารวบรวมและเก็บไว้ในหอศิลป์ของกระทรวงวัฒนธรรมที่จัดสร้างขึ้นในปีงบประมาณ 2554” (สศร.เตรียมคลอด 4 ยุทธศาสตร์เคลื่อนงานศิลปะร่วมสมัยปี54, 2553: 7)

“...การจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เยาวชนที่สนใจเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้ต่อยอดพัฒนาตนเองเป็นศิลปินหรือผลิตผลงานออกไปแข่งขันในระดับนานาชาติ โดยนำศิลปินศิลปาธรร่วมอบรม”(แผนงานการศึกษา: หนุนเด็กเรียนศิลปะร่วมสมัย, 2555: 23)

3.5.3 การสนับสนุนให้ศิลปินศิลปาธรสร้างและเผยแพร่ผลงาน

ตัวอย่างเช่น

“ การสนับสนุนงบประมาณศิลปินสร้างงานที่เป็นประโยชน์ต่อชื่อเสียงของศิลปินและวงการศิลปะร่วมสมัยของไทยเริ่มที่ศิลปินปี 2553เป็นปีแรก ขั้นต่ำรายละ 200,000 บาท โดยขึ้นอยู่กับการเสนอโครงการ ผู้ได้รับการสนับสนุนคือนิกร แซ่ตั้ง”(สศร.บิงแจกเงิน 2 แสนศิลปินศิลปาธร กระตุ้นผลิตงานสร้างสรรค์ ป้อนสังคม,2553 : 23)

“ มอบหมายให้ชัยยุทธ โตสง่าจัดแสดงโชว์วงใหญ่และประพันธ์เพลงงานวันแม่ 12 ส.ค. 2554 และการแสดงโชว์วงใหญ่พร้อมประพันธ์เพลงงานวันพ่อ 5 ธ.ค. 2554 ที่ลานพระบรมรูปทรงม้าตลอดจนการให้การสนับสนุนผลิตภาพยนตร์เรื่องคีตาอสูร”(ป้อม บอยไทย อดฝีมืองานใหญ่รัฐให้การสนับสนุนหนังคีตาอสูร, 2554: 36)

3.5.4 ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ในการดำเนินงานตามของสำนักงานวัฒนธรรมร่วมสมัย พบว่าอยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน นักวิจารณ์ศิลปะ และอาจารย์สายศิลปะ เนื่องจากเป็นหน่วยงานใหม่ที่ตั้งขึ้นเพื่อดูแลศิลปะประเภทใหม่ในสังคมไทย โดยต่างได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมุ่งหวังให้เกิดพัฒนาการต่อหน่วยงานที่เป็นความหวังของศิลปินร่วมสมัย เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการให้มีความ

สอดคล้องกับรูปแบบของงานศิลปะที่ดูแล ตลอดจนการเตรียมความพร้อมบุคลากรให้เหมาะสม การเตรียมงบประมาณให้เพียงพอกับการดำเนินการ ตัวอย่างความคิดเห็น คือ

ผู้บริหารหน่วยงานและอาจารย์สายศิลปะท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การเป็นองค์กรที่ดูแลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย อันเป็นงานที่มีลักษณะที่ต้องการการบริหารจัดการที่คล่องตัว แต่กลับจัดตั้งเป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่ามีระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่ไม่สอดคล้องกับทิศทางของงานที่หน่วยงานดูแลอยู่ แตกต่างจากลักษณะความต้องการของหน่วยงานที่ต้องมีผู้บริหารที่รอบรู้กว้างขวางในวงการศิลปะร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศ แต่ระบบราชการกลับมีการหมุนเวียนผู้บริหารตามความอาวุโส”

“มุมมองของการมองศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยควรมีความเข้าใจว่าเป็นบริบทที่ทับซ้อน ซึ่งหมายรวมทั้งผลงานศิลปะแขนงต่างๆ รูปการณ์ จิตสำนึก มิติทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความคิดของกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ดำรงอยู่อย่างร่วมสมัย ซึ่งความร่วมมือคือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมิติของระยะเวลาและ มิติของพื้นที่” (ถนอม ชากักดี, 2552: 60-61)

“ความขาดแคลนบุคลากรที่มีศักยภาพความสามารถเฉพาะทาง สาขาต่างๆ 9 สาขา...ผลกระทบจากการที่ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาด้านงบประมาณขาดความตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญจำเป็นของศิลปะที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้คน อันส่งผลต่องบประมาณที่นำมาใช้ผลักดันกิจกรรมโครงการต่างๆ อาทิ การจัดสรรงบประมาณโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” ที่เหลือจัดเพียง 2 ปี ครั้ง โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่จะมีการยุบเลิกโครงการดังกล่าว... ระบบโครงสร้างทางราชการ โดยเฉพาะระเบียบกฎเกณฑ์ในการคัดสรรบุคลากรมาเป็นผู้บริหาร ที่ไม่เปิดช่องทางให้มีผู้เชี่ยวชาญชำนาญการ ผู้ที่มีความรักความเข้าใจในด้านศิลปะแต่ละแขนงเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนา กิจกรรมของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย” (ไพศาล ธีรพงศ์วิษ, 2555: 64-65)

“...ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้บุคลากรที่มีศักยภาพทางศิลปะได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลถึงข้อจำกัดของการดำรงชีพ

รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดเงื่อนไขของการสร้างงานศิลปะ หรือกิจกรรมทางศิลปะที่ต่อเนื่องและยั่งยืน...การมีกองทุนที่มีปริมาณเงินเพียงพอสำหรับความต้องการของคนทำงานศิลปะและมีหลักเกณฑ์จัดสรรชัดเจน...การมองภาพรวมของการสร้างสรรค์และการแสดงผลงานศิลปะให้ครบวงจรมีหน้าที่ในการสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสซาบซึ้งกับผลงานศิลปะอย่างกว้างขวาง”(อนันต์ ลือประดิษฐ์, 2553: 4 บทท้าย)

กล่าวโดยสรุปเนื้อหาของบทที่ 3 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการแจกแบบประเมินโครงการ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

และการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร ด้านเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงาน รายชื่อคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินตั้งแต่ พ.ศ.2547- พ.ศ.2553 ศิลปินศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง ทั้ง 14 ท่าน ประกอบกับข้อมูลผลงานของศิลปิน และข้อมูลจากกรสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาในบทนี้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

แนวทางรางวัลสาขาศิลปะการแสดงในบริบทสังคมไทย

จากการศึกษาข้อมูลรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดงในเบื้องต้น ถึงลักษณะการดำเนินงาน สภาพปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบส่วนต่างๆ ของการมอบรางวัลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ การสร้างขวัญกำลังใจต่อศิลปิน และเพื่อให้ศิลปะมีบทบาทในฐานะทุนทางปัญญาอย่างหนึ่งของประเทศนั้น ในบทนี้ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อเพื่อการนำเสนอผลการวิเคราะห์การดำเนินงานรางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง ข้อค้นพบ และข้อเสนอของการวิจัยออกเป็น 4 หัวข้อ และมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์การดำเนินการรางวัลศิลปาธรด้วยแนวคิดการประเมินโครงการ

จากการดำเนินการส่งแบบประเมินโครงการไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับรางวัลศิลปาธร จำนวน 50 ฉบับ ได้รับการตอบรับในการทำแบบประเมินโดย นักวิชาการศิลปะ อาจารย์ศิลปะ ศิลปิน ศิลปินศิลปาธร และคณะกรรมการรางวัล สรุปเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ข้อมูลจากแบบประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละผู้ทำแบบประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร

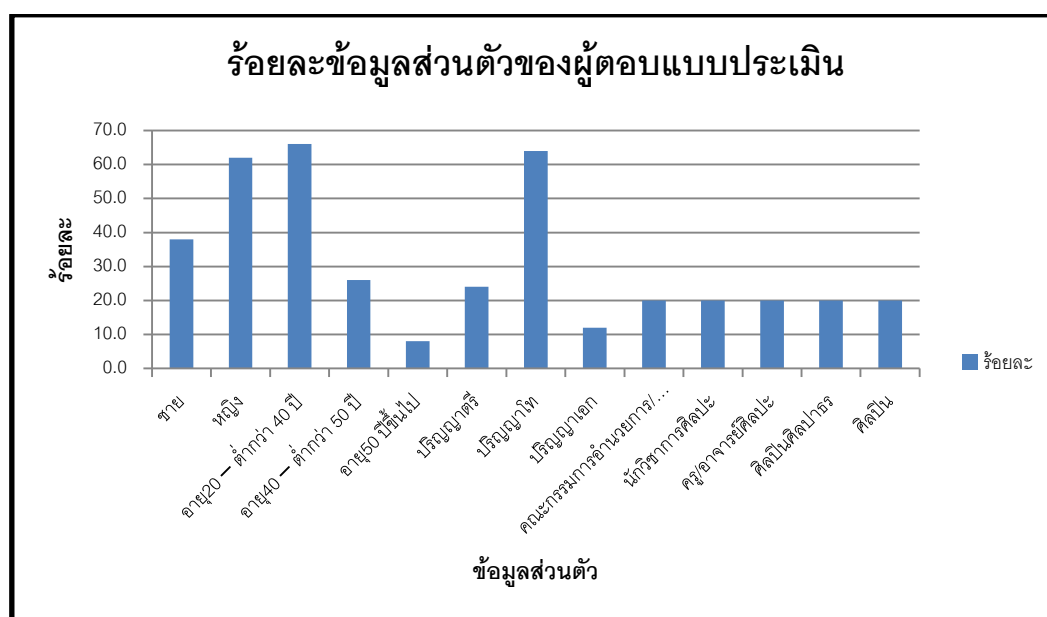
ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	38
หญิง	31	62.0
อายุ		
20 – ต่ำกว่า 40 ปี	33	66
40 – ต่ำกว่า 50 ปี	13	26
50 ปีขึ้นไป	4	8

ตารางที่ 9 (ต่อ) จำนวนร้อยละผู้ทำแบบประเมินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล
ศิลปากร

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การศึกษา		
ปริญญาตรี	12	24
ปริญญาโท	32	64
ปริญญาเอก	6	12
ประสบการณ์วิชาชีพ		
คณะกรรมการรางวัล	10	20
นักวิชาการศิลปะ	10	20
อาจารย์ศิลปะ	10	20
ศิลปินศิลปากร	10	20
ศิลปิน	10	20

แสดงข้อมูลในแผนภูมิภาพดังนี้

แผนภูมิที่ 4 จำนวนร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลจากตารางที่ 9 และแผนภูมิที่ 10 พบว่า

- 1.) ผู้ทำแบบประเมินเป็นชายร้อยละ 38 และผู้ทำแบบประเมินเป็นหญิง ร้อยละ 62
- 2.) ผู้ทำแบบประเมินมี อายุ 20 – ต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 66
อายุ 40 – ต่ำกว่า 50 ปี ร้อยละ 26
อายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8
- 3.) ผู้ทำแบบประเมินมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 24
ปริญญาโท ร้อยละ 64
ปริญญาเอก ร้อยละ 12
- 3.) ผู้ทำแบบประเมินมีส่วนเกี่ยวข้องของในวงการศิลปะการแสดงในฐานะ คณะกรรมการรางวัลต่างๆ, นักวิชาการศิลปะ, อาจารย์ศิลปะ, ศิลปินศิลปาธรและศิลปิน คิดเป็นประเภทร้อยละ 20

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินระหว่างผู้แสดงความคิดเห็น และผู้ไม่แสดงความคิดเห็น

การดำเนินการ	ร้อยละผู้แสดงความคิดเห็น	ร้อยละผู้ไม่แสดงความคิดเห็น
1. ด้านสภาวะแวดล้อม	100	-
1.1 ความเหมาะสมของหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	100	-
1.2 วิธีการดำเนินงานเหมาะสมและปฏิบัติได้	100	-
2. ด้านปัจจัยป้อน	71.2	28.8
2.1 จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	66	34
2.2 ความเหมาะสมของงบประมาณโครงการแต่ละปี	86	14
2.3 วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	42	58
2.4 ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงาน (พิธีมอบรางวัล)	100	-
3. ด้านกระบวนการ	100	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)เปรียบเทียบค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินระหว่างผู้
แสดงความคิดเห็น และผู้ไม่แสดงความคิดเห็น

การดำเนินการ	ร้อยละผู้แสดง ความคิดเห็น	ร้อยละผู้ไม่ แสดง ความคิดเห็น
3.1 ดำเนินงานเป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้	100	-
3.2 การคัดเลือกกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ ยอมรับ	100	-
3.3 การกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธรเป็นที่ยอมรับ	100	-
3.4 การจัดงานยกย่องศิลปิน ในภาพรวมเป็นที่ยอมรับ	100	-
3.5 การประชาสัมพันธ์โครงการ	100	-
4. ด้านผลผลิต	98.4	1.6
4.1 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สร้างขวัญและกำลังใจแก่ศิลปินร่วมสมัย	100	-
4.2 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มี ส่วนช่วย ยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยแก่สังคม	100	-
4.3 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มีส่วนสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปวัฒนธรรมร่วม สมัย	100	-
4.4 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สามารถสืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เป็น ทุนในการพัฒนาชาติได้	100	-
4.5 โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สามารถสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยแขนงต่างๆ ที่มี คุณภาพและผลงานเป็นที่ยอมรับต่อวงการศิลปะ	90	10
4.6 จำนวนสาขารางวัลมีความเหมาะสม	100	-
4.7 เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความรู้และตระหนักถึง คุณค่าของงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	100	-
รวม	93.2	6.8

ตารางที่ 11 ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
1. ด้านสภาวะแวดล้อม	8	7	60	16	9	-	2.88	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	4	5	10	1	-	-	3.60	มาก
นักวิชาการศิลปะ	1	1	16	1	1	-	3.00	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	-	-	5	11	4	-	2.05	น้อย
ศิลปินศิลปากร	3	1	15	-	1	-	3.25	ปานกลาง
ศิลปิน	-	-	14	3	3	-	2.55	ปานกลาง
1.1 ความเหมาะสมของ หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	-	6	76	14	4	-	2.84	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	-	4	14	2	-	-	3.10	ปานกลาง
นักวิชาการศิลปะ	-	2	16	2	-	-	3.00	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	-	-	10	8	2	-	2.40	น้อย
ศิลปินศิลปากร	-	-	18		2	-	2.80	ปานกลาง
ศิลปิน	-	-	18	2	-	-	2.90	ปานกลาง
1.2 วิธีการดำเนินงาน เหมาะสมและปฏิบัติได้	16	8	44	18	14	-	2.94	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	8	6	6	-	-	-	4.10	มาก
นักวิชาการศิลปะ	2	-	16	-	2	-	3.00	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	14	6	-	1.70	น้อย
ศิลปินศิลปากร	6	2	12	-	-	-	3.70	มาก
ศิลปิน	-	-	10	4	6	-	2.20	ปานกลาง
2. ด้านปัจจัยป้อน	19.5	12.5	3.5	8.5	29.5	26.5	2.88	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	4	4.5	1.5	-	10	-	2.62	ปานกลาง

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
นักวิชาการศิลปะ	3	2.5	-	2.5	1.5	10.5	1.57	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	3.5	1.5	-	2.5	7	5.5	1.77	น้อย
ศิลปินศิลปากร	5	3	2	1.5	9.7	-	2.72	ปานกลาง
ศิลปิน	4	1	-	2	2.5	10.5	1.52	น้อย
2.1 จำนวนบุคลากร เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	-	-	-	12	54	34	0.78	น้อยที่สุด
คณะกรรมการรางวัล	-	-	-	-	20	-	1.00	น้อยที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	-	-	-	-	2	18	1.00	น้อยที่สุด
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	2	16	2	1.11	น้อยที่สุด
ศิลปินศิลปากร	-	-	-	6	19	-	1.30	น้อยที่สุด
ศิลปิน	-	-	-	4	2	14	1.66	น้อย
2.2 ความเหมาะสมของ งบประมาณโครงการ	-	-	-	22	64	14	1.08	น้อยที่สุด
คณะกรรมการรางวัล	-	-	-	-	20	-	1.00	น้อยที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	-	-	-	10	4	6	1.71	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	8	12	-	1.40	น้อยที่สุด
ศิลปินศิลปากร	-	-	-	-	20	-	1.00	น้อยที่สุด
ศิลปิน	-	-	-	4	8	8	1.33	น้อยที่สุด
2.3 วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	-	28	14	-	-	58	1.54	น้อย
คณะกรรมการรางวัล	-	14	6	-	-	-	3.70	มาก
นักวิชาการศิลปะ	-	2	-	-	-	18	0.40	น้อยที่สุด
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	-	-	20	0.00	-

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
ศิลปินศิลปาธร	-	12	8	-	-	-	3.60	มาก
ศิลปิน	-	-	-	-	-	20	0.00	-
2.4 ความเหมาะสมของ สถานที่ที่ใช้ในการ ดำเนินงาน (พิธีมอบ รางวัล)	78	22	-	-	-	-	4.78	มากที่สุด
คณะกรรมการรางวัล	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	12	8	-	-	-	-	4.60	มากที่สุด
อาจารย์ศิลปะ	14	6	-	-	-	-	4.70	มากที่สุด
ศิลปินศิลปาธร	20	-	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
ศิลปิน	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	8.8	35.2	16.8	28.8	10.4	-	3.03	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	2.4	10.8	5.2	1.6	-	-	3.70	มาก
นักวิชาการศิลปะ	1.2	5.6	2.0	8	3.2	-	2.68	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	0.8	2.0	2.0	10.4	4.8	-	2.18	น้อย
ศิลปินศิลปาธร	2.4	12.8	3.6	0.4	0.8	-	3.78	มาก
ศิลปิน	2.0	4	4	8.4	1.6	-	2.82	ปานกลาง
3.1 ดำเนินงานเป็นไป ตามแผนที่กำหนดไว้	12	58	12	10	8	-	3.56	มาก
คณะกรรมการรางวัล	10	8	2	-	-	-	4.40	มาก
นักวิชาการศิลปะ	-	16	2	2	-	-	3.70	มาก
อาจารย์ศิลปะ	-	-	4	8	8	-	1.80	น้อย
ศิลปินศิลปาธร	2	18	-	-	-	-	4.10	มาก

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
ศิลปิน	-	16	4	-	-	-	3.80	มาก
3.2 การคัดเลือก กรรมการสรรหาศิลปินร่วม สมัยเป็นที่ยอมรับ	4	30	12	52	2	-	2.82	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	-	14	4	2	-	-	3.60	มาก
นักวิชาการศิลปะ	-	-	4	16	-	-	2.20	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	18	2	-	1.90	น้อย
ศิลปินศิลปากร	4	16	-	-	-	-	4.20	มาก
ศิลปิน	-	-	4	16	-	-	2.20	น้อย
3.3 การคัดเลือก กรรมการตัดสิน รางวัลศิลปากรเป็นที่ ยอมรับ	2	32	14	40	12	-	2.72	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	-	14	2	4	-	-	3.50	ปานกลาง
นักวิชาการศิลปะ	-	2	2	12	4	-	2.10	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	-	-	2	14	4	-	1.90	น้อย
ศิลปินศิลปากร	2	16	-	-	2	-	3.80	มาก
ศิลปิน	-	-	8	10	2	-	2.30	น้อย
3.4 การจัดงานยกย่อง ศิลปิน ในภาพรวมเป็นที่ ยอมรับ	26	56	10	8	-	-	4.00	มาก
คณะกรรมการรางวัล	2	18	-	-	-	-	4.10	มาก
นักวิชาการศิลปะ	6	10	2	2	-	-	4.00	มาก

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
อาจารย์ศิลปะ	4	10	4	2	-	-	3.80	มาก
ศิลปินศิลปากร	4	14	2	-	-	-	4.10	มาก
ศิลปิน	10	4	2	4	-	-	4.00	มาก
3.5 การประชาสัมพันธ์ โครงการ	-	-	36	34	30	-	2.06	น้อย
คณะกรรมการรางวัล	-	-	18	2	-	-	2.90	ปานกลาง
นักวิชาการศิลปะ	-	-	-	8	12	-	1.40	น้อยที่สุด
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	10	10	-	1.50	น้อยที่สุด
ศิลปินศิลปากร	-	-	16	2	2	-	2.70	ปานกลาง
ศิลปิน	-	-	2	12	6	-	1.80	น้อย
4. ด้านผลผลิต	27	28	17	14	12	2	3.41	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	11.4	8	1.5	0.8	1.2	-	4.41	มาก
นักวิชาการศิลปะ	4	5	3	2.5	2.8	2.0	3.25	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	1.0	3	4.5	4	4	-	2.50	น้อย
ศิลปินศิลปากร	9.5	6	2	1.5	2	-	3.95	มาก
ศิลปิน	1.1	7	6.0	5.2	2	-	3.00	ปานกลาง
4.1 โครงการสรรหา ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปากร สร้างขวัญ และกำลังใจแก่ศิลปินร่วม สมัย	50	26	10	-	14	-	3.98	มาก
คณะกรรมการรางวัล	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
อาจารย์ศิลปะ	-	6	2	-	-	-	2.10	น้อย
ศิลปินศิลปากร	16	2	-	-	-	-	4.50	มาก
ศิลปิน	2	10	8	-	-	-	3.70	มาก
4.2 โครงการสรรหา ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปากรมีส่วนช่วย ยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปิน ร่วมสมัย แก่สังคม	40	20	30	2	8	-	3.82	มาก
คณะกรรมการรางวัล	16	2	2	-	-	-	4.70	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	2	6	10	-	2	-	3.30	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	2	2	12	-	4	-	2.90	ปานกลาง
ศิลปินศิลปากร	18	-	-	2	-	-	4.70	มากที่สุด
ศิลปิน	2	10	6	-	-	-	3.50	ปานกลาง
4.3 โครงการสรรหา ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัล “ศิลปากร” มีส่วน สนับสนุนการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วม สมัย	18	44	32	4	2	-	3.72	มาก
คณะกรรมการรางวัล	4	14	-	-	2	-	3.90	มาก
นักวิชาการศิลปะ	6	2	12	-	-	-	3.70	มาก
อาจารย์ศิลปะ	-	8	10	2	-	-	3.30	ปานกลาง
ศิลปินศิลปากร	4	16	-	-	-	-	4.20	มาก

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
ศิลปิน	4	4	10	2	-	-	3.50	ปานกลาง
4.4 โครงการสรรหา ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธรสามารถสืบ สานและพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เป็นทุนในการพัฒนา ชาติได้	16	10	34	36	4	-	2.98	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	12	6	2	-	-	-	4.50	มาก
นักวิชาการศิลปะ	2	-	2	14	2	-	2.30	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	-	2	4	12	2	-	2.30	น้อย
ศิลปินศิลปาธร	2	2	12	4	-	-	3.10	ปานกลาง
ศิลปิน	-	-	14	6	-	-	2.70	ปานกลาง
4.5 โครงการสรรหา ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธร สามารถ สรรหาและคัดเลือกศิลปิน ร่วมสมัย สาขา ศิลปะการแสดง ที่มี คุณภาพและผลงานเป็นที่ ยอมรับต่อวงการศิลปะ	30	20	-	22	18	10	2.92	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	4	2	-	-	4	10	1.60	น้อย

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
อาจารย์ศิลปะ	-	2	-	12	6	-	1.90	น้อย
ศิลปินศิลปากร	10	8	-	-	2	-	4.20	มาก
ศิลปิน	-	4	-	10	6	-	2.10	น้อย
4.6 จำนวนสาขารางวัล มีความเหมาะสม	34	56	8	2	-	-	4.22	มาก
คณะกรรมการรางวัล	16	4	-	-	-	-	4.80	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะ	2	18	-	-	-	-	4.10	มาก
อาจารย์ศิลปะ	2	14	4	-	-	-	3.90	มาก
ศิลปินศิลปากร	14	6	-	-	-	-	4.70	มากที่สุด
ศิลปิน	-	14	4	2	-	-	3.40	ปานกลาง
4.7 เด็ก เยาวชน และ ประชาชนมีความรู้และ ตระหนักถึงคุณค่าของงาน	-	20	8	34	38	-	2.10	น้อย
คณะกรรมการรางวัล	-	14	-	6	-	-	3.40	ปานกลาง
นักวิชาการศิลปะ	-	-	4	4	12	-	1.60	น้อย
อาจารย์ศิลปะ	-	-	-	2	18	-	1.10	น้อยที่สุด
ศิลปินศิลปากร	-	6	2	4	8	-	2.30	น้อย
ศิลปิน	-	-	2	16	-	-	2.10	น้อย

ตารางที่ 11(ต่อ) ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การดำเนินการ	ร้อยละระดับการประเมิน					ร้อยละผู้ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	\bar{x}	ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
รวม	15.8	20.6	24.3	17.0	15.2	7.1	3.08	ปานกลาง
คณะกรรมการรางวัล	5.4	7	4.6	0.8	4.4	-	3.72	มาก
นักวิชาการศิลปะ	2.5	3.5	5.5	3.5	2.5	2.9	2.61	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	1.2	1.5	2.6	6.9	3.2	1.5	2.20	น้อย
ศิลปินศิลปากร	4.8	5.9	5.6	0.8	3.2	-	3.55	มาก
ศิลปิน	1.9	2.7	6.0	5.0	1.9	2.7	2.57	ปานกลาง

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลจากการประเมินผลโครงการ

1.) ด้านสภาวะแวดล้อม ผลการประเมินภาพรวมของโครงการด้านสภาวะแวดล้อม คือ ระดับ ปานกลาง และมีผลการดำเนินงานรายชื่อ ประกอบกับข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1) ความเหมาะสมของหลักการ วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีผลการประเมินระดับปานกลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล	มีผลการประเมินระดับ	มาก
นักวิชาการ, ศิลปินศิลปากรและศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ท่านที่ 1 อาจารย์ศิลปะ

“ผลลัพธ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ กล่าวคือ ผลผลิต ผลลัพธ์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ครบทุกข้อ”

ท่านที่ 2 นักวิชาการศิลปะ

“ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ 2 คือควรกำหนดผลผลิตให้เป็นรูปธรรม อาทิ การจัดกิจกรรมอบรม หรือเกิดหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้จากศิลปินสู่เยาวชน ประชาชนที่สนใจทางศิลปะการแสดง และประชาชนที่สนใจจะนำความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงไปพัฒนาธุรกิจ”

ท่านที่ 3 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“การบริหารจัดการงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของการสนับสนุนให้เกิดการสร้างงานศิลปะให้เกิดภายในประเทศ มาก่อนการใช้เม็ดเงินจำนวนมากในการให้ศิลปินไปเผยแพร่งานในต่างประเทศ”

1.2) วิธีการดำเนินงานเหมาะสมและปฏิบัติได้ มีผลการประเมินในระดับปาน

กลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
นักวิชาการและศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ท่านที่ 1 อาจารย์ศิลปะ

“คุณสมบัติของคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับคณะกรรมการ ข้อกำหนดกับการปฏิบัติของฝ่ายดำเนินการคาดว่าจะมีปัญหาเพราะบางปีกรรมการไม่เหมาะสม”

ท่านที่ 2 อาจารย์ศิลปะ

“จำนวนกรรมการแต่ละปีไม่เท่ากัน สัดส่วนของกรรมการตัดสินยังไม่ชัดเจน”

2.) ด้านปัจจัยป้อน ผลการประเมินภาพรวมของโครงการด้านสภาวะแวดล้อม คือระดับปานกลาง และมีผลการดำเนินงานรายชื่อ ประกอบกับข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1) จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผลการประเมินระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล, อาจารย์ศิลปะ, นักวิชาการ, ศิลปินศิลปาธรและศิลปิน มีผลการประเมินระดับน้อยที่สุด

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร

“เจ้าหน้าที่ที่ดูแลให้ข้อมูลข่าวสารมีไม่เพียงพอกับจำนวนศิลปิน ทำให้การสื่อสารโดยเฉพาะเกี่ยวกับ การสนับสนุนการสร้างสรรคผลงานจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไม่รู้ทั่วถึง”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปาธร

“คนที่คอยให้ข้อมูลข่าวสาร ประสานงานมีคนเดียว คือคุณ... อภัยาศัยดี แต่คนดูแลน้อยเกินไป”

ท่านที่ 3 อาจารย์ศิลปะ

“เจ้าหน้าที่โครงการนี้ควรมีจำนวนเท่ากับสาขาของรางวัล และมีความถนัดในสาขาที่ตนเองรับผิดชอบ เพราะความคุ้นเคยลักษณะการทำงานของศิลปินแต่ละสาขา ทำให้ประสานงานได้ง่ายขึ้น”

2.2) ความเหมาะสมของ งบประมาณโครงการ ผลประเมินได้ระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

นักวิชาการศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย
คณะกรรมการรางวัล, ศิลปินศิลปาธร,	มีผลการประเมินระดับ	น้อยที่สุด
อาจารย์ศิลปะและศิลปิน		

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ท่านที่ 1 กรรมการรางวัลศิลปาธร

“งบประมาณควรปรับเพิ่มขึ้นทุกปีให้สอดคล้องกับจำนวนศิลปินที่เพิ่มขึ้น เพราะถ้าบเท่าเดิมหมายความว่าดูแลได้เฉพาะศิลปินที่ตัดสินในปีนั้น แล้วการสนับสนุนให้สร้างผลงานของศิลปินรุ่นก่อนๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น”

ท่านที่ 2 กรรมการรางวัลศิลปาธร กล่าวว่า

“การบริหารจัดการงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของการสนับสนุนให้เกิดการสร้างงานศิลปะให้เกิดภายในประเทศ มาก่อนการใช้เม็ดเงินจำนวนมากในการให้ศิลปินไปเผยแพร่ผลงานในต่างประเทศ”

2.3) วัตถุประสงค์เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผลการประเมินระดับน้อย

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
นักวิชาการศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อยที่สุด
อาจารย์ศิลปะและศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	ไม่ประเมิน

ในข้อนี้ไม่มีข้อเสนอแนะ

2.4) ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงาน (พืชมอบรางวัล) ผลการประเมินระดับมากที่สุด

คณะกรรมการรางวัล, อาจารย์ศิลปะ, นักวิชาการ, ศิลปินศิลปาธรและศิลปิน มีผลการประเมินระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในข้อนี้ คือ

อาจารย์สายศิลปะที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน กล่าวถึงรูปแบบการดำเนินงานที่ทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้โครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ว่า

“หากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานทางด้านศิลปะในการจัดการรางวัล คาดว่าน่าจะเกิดประโยชน์ในการจัดการได้ครบทุกวัตถุประสงค์ของงาน และเชื่อว่าจะมีงบประมาณจากส่วนงานที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมโครงการบรรลุผลได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น พื้นที่ในการนำเสนอผลงานของศิลปิน พื้นที่ในการจัดการมอบรางวัล งบประมาณในการจัดงานหรืองบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน เป็นต้น”

3.) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินภาพรวมของโครงการด้านกระบวนการ คือระดับปานกลาง และมีผลการดำเนินงานรายชื่อ ประกอบกับข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1) ดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผลการประเมินระดับมาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ
 คณะกรรมการรางวัล, ศิลปินศิลปินาธร, มีผลการประเมินระดับ มาก
 นักวิชาการศิลปะและศิลปิน
 อาจารย์ศิลปะ มีผลการประเมินระดับ น้อย

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวถึงรูปแบบของการดำเนินการโครงการ ว่า

“ 1.) เมื่อได้ศิลปินที่ผ่านพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วควร
 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเพื่อให้ นักวิชาการ ครูอาจารย์และศิลปินที่มีความรู้
 ความสามารถทางด้านศิลปะ หรือแม้แต่นักศึกษาศายศิลปะได้ร่วม
 วิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นต้นแบบในปีนั้นๆ เพราะถือว่าคน
 กลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่มีศิลปินศิลปินาธร ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้คือ
 การได้ประชาสัมพันธ์รางวัล ตัวศิลปินให้รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่ม
 ช่องทางและพื้นที่ในการเข้าถึงศิลปะตามความคาดหวังของรางวัลด้วย

2.) เมื่อได้ผู้ถูกเสนอชื่อแล้ว ควรให้ทุนสนับสนุนให้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อ
 พิสูจน์ฝีมือในระยะเวลา 3-6 เดือน แล้วนำผลงานนั้นเผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้
 มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านศิลปะอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการตัดสิน ในส่วนนี้ประโยชน์ที่
 ได้รับคือ คณะกรรมการตัดสินเอง ก็ได้รับฟังเสียงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้าน
 ศิลปะด้วยว่ามีความคิดเห็นอย่างไร ต่อจากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการของ
 คณะกรรมการตัดสิน และศิลปินที่ได้รับรางวัลเองก็จะได้รับการยอมรับมากขึ้น
 กว่าที่ตัดสินจากกรรมการเพียงกลุ่มเดียว” กรรมการรางวัลศิลปินาธร

“งบประมาณควรปรับเพิ่มขึ้นทุกปีให้สอดคล้องกับจำนวนศิลปินที่
 เพิ่มขึ้น เพราะถ้างบประมาณเดิมหมายความว่า จะดูแลได้เฉพาะศิลปินที่ตัดสินในปีนั้น
 แล้วการสนับสนุนให้สร้างผลงานของศิลปินรุ่นก่อนๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น”

3.2) การคัดเลือกกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับ ผลการประเมิน
 ระดับปานกลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ
 คณะกรรมการรางวัล, ศิลปินศิลปินาธร มีผลการประเมินระดับ มาก
 นักวิชาการศิลปะ, ศิลปินและอาจารย์ มีผลการประเมินระดับ น้อย
 ศิลปะ

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ศิลปินและอาจารย์สายศิลปะ

“กรรมการไม่เหมาะสมทั้งด้านปริมาณ คุณสมบัติและประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสม ตัวอย่างในเรื่องปริมาณเท่าที่ทราบ กรรมการสรรหา 2 คน ไม่เพียงพอในการสรรหาศิลปินทั่วประเทศมาให้ตัดสิน และกรรมการบางคนก็ไม่ใช้คนที่ติดตามดูศิลปะการแสดง แล้วจะเชื่อได้อย่างไรว่าจะสามารถวิพากษ์วิจารณ์การแสดงได้ หรือการที่คณะกรรมการตัดสินมาจากคนละสาขา ถึงเวลาตัดสินสาขาอื่นจะใช้ความรู้ ประสบการณ์อะไรมาตัดสิน อย่างทัศนศิลป์ร่วมโหวตตัดสินศิลปินสาขาศิลปะการแสดงเป็นต้น หรือแม้แต่การที่คณะกรรมการสาขาศิลปะการแสดงเชี่ยวชาญด้านการละคร แต่ตัดสินศิลปินที่เชี่ยวชาญด้านการเต้น การรำให้ได้รางวัล เขาเอาอะไรตัดสิน นี่ยังไม่รวมถึงกรรมการที่ไม่ได้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเลย”

“สัมพันธ์ภาพส่วนตัวของกรรมการกับศิลปิน คิดว่าหากเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมจริง กรรมการจะต้องขอถอนตัว เพื่อไม่ให้ผลการตัดสินอาจจะออกมาลำเอียงเพราะรัก แล้วความยุติธรรมจะอยู่ตรงไหน ที่เขาเรียกว่าการสนับสนุนโดยเสนาหา”

“การที่ศิลปินได้รับการชื่นชมจากสื่อที่ไม่มีความรู้จริง ก็เป็นผลกระทบในกรณีที่กรรมการจะเอาข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินก็คงไม่ได้ กรรมการต้องพิจารณาให้ครบถ้วน และไม่เห็นความเหมาะสมของการเชิญสื่อมวลชนมาเป็นกรรมการ หรือการเป็นนักวิจารณ์ศิลปะ ก็ต้องพิจารณาด้วยว่าพื้นฐานความถนัดเดิมคืออะไร เพราะไม่เช่นนั้นกรรมการที่ได้มาจะไม่สามารถพิจารณาได้รอบด้านและครบถ้วน”

“ที่ได้รับข้อมูลมา ทราบว่ากรรมการสรรหาบางท่านได้รับแต่งตั้งแต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่สรรหา นั่งรอให้มีเล่มข้อมูลมาถึงมือ”

3.3) การคัดเลือกกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธรเป็นที่ยอมรับ ผลการประเมินระดับปานกลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

ศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
คณะกรรมการรางวัล	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง

นักวิชาการศิลปะ, ศิลปินและอาจารย์ มีผลการประเมินระดับ น้อย
ศิลปะ

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร

“กรรมการที่ตัดสิน รู้จักศิลปิน หรือดูผลงานมาบ้างหรือยัง กรรมการมี
วิญญูชนน้อยกว่าตัวศิลปินหรือเปล่า เด็กตัดสินมอบรางวัลให้ผู้ใหญ่หรือไม่ จริงๆ
แล้วไม่คร่ำคร่ารางวัลหรือการประเมินอะไรหรอกนะ เพราะกรรมการทั้งหลายนี้ยังไม่
ไม่เคยเห็นหน้าเห็นตา หรือเข้ามาคลุกคลี หรือดูผลงานอะไรเลย”

ท่านที่ 2 ศิลปินสาขาศิลปะการแสดง

“รางวัลนี้ยกย่องศิลปินดีเด่นด้านผลงาน ไม่ใช่ศิลปินยอดนิยม จึงไม่เห็น
มีความจำเป็นต้องมีกรรมการจากสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนจะใช้ความรู้ทาง
ศิลปะในเชิงลึกในการสรรหาหรือตัดสินได้อย่างไร”

3.4) การจัดงานยกย่องศิลปิน ในภาพรวมเป็นที่ยอมรับ ผลการประเมินระดับ
มาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล, อาจารย์ศิลปะ, นักวิชาการ, ศิลปินศิลปาธรและศิลปิน มีผล
การประเมินระดับมาก

โดยมีข้อเสนอแนะ ตัวอย่างเช่น

อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวถึงรูปแบบของการดำเนินการ
โครงการ ว่า

“ เมื่อได้ผู้ถูกเสนอชื่อแล้ว ควรมีทุนสนับสนุนให้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อ
พิสูจน์ฝีมือในระยะเวลา 3-6 เดือน แล้วนำผลงานนั้นเผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านศิลปะอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการตัดสิน”

3.5) การประชาสัมพันธ์โครงการ ผลการประเมินระดับน้อย

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล, ศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
ศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

นักวิชาการศิลปะและอาจารย์ศิลปะ มีผลการประเมินระดับ น้อยที่สุด

โดยมีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวถึงรูปแบบของการดำเนินการโครงการ ว่า

“ 1.) เมื่อได้ศิลปินที่ผ่านพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วควร ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเพื่อให้ นักวิชาการ ครูอาจารย์และศิลปินที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านศิลปะ หรือแม้แต่นักศึกษาสายศิลปะได้ร่วม วิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นต้นแบบในปีนั้นๆ เพราะถือว่าคน กลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่มีศิลปินศิลปิน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้คือ การได้ประชาสัมพันธ์รางวัล ตัวศิลปินให้รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็น การเพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเข้าถึงศิลปะตามความคาดหวังของรางวัลด้วย”

และข้อมูลเชิงประจักษ์คือการทำแบบประเมินจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรางวัล ศิลปิน มีผู้ตอบว่าการตอบคำถามในรายชื่อเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนถึงการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของโครงการ

4.) ด้านผลผลิต ผลการประเมินภาพรวมของโครงการด้านผลผลิต คือระดับ ปานกลาง และมีผลการดำเนินงานรายชื่อ ประกอบกับข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1) โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปินสร้างขวัญและกำลังใจ แก่ศิลปินร่วมสมัย ผลการประเมินระดับมาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและนักวิชาการ ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	มากที่สุด
ศิลปิน, ศิลปินศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	มาก
อาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปิน

“ศิลปินที่ได้เป็นศิลปินศิลปิน ก็ยอมรับได้ เพราะก็เป็นคนคู้หน้าคู้ตา เมื่อมีกิจกรรม เจอกันก็มีอยู่ไม่กี่คน หมายถึงศิลปินในกรุงเทพที่ทำงาน ร่วมกัน”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปาธร

“ส่วนใหญ่ก็ยอมรับได้หมด สำหรับคำตัดสิน จะมีบ้างก็กรณีเรื่องความ
อาวุโส หรือประสบการณ์ อีกคนควรได้ก่อน แต่ไม่ใช่คนที่ได้ไม่ควรได้ แต่มีอีกคน
ควรได้ก่อน แต่ก็ไม่ทราบว่ตอนตัดสินมีการเสนอชื่ออีกคนเข้าไปด้วยหรือไม่”

4.2) โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มีส่วนช่วย ยกย่องเชิด
ชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยแก่สังคม ผลการประเมินในระดับมาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มากที่สุด
ศิลปิน, นักวิชาการศิลปะและอาจารย์	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
ศิลปะ		

โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 1 กล่าวว่า

“คนรู้จักมากขึ้น สื่อให้ความสนใจมาสัมภาษณ์ชีวิตและการทำงาน”

ศิลปินศิลปาธรท่านที่ 2 กล่าวว่า

“ได้รับการยอมรับและให้เกียรติทำงานในสังคมมากขึ้น”

4.3) โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร มีส่วนสนับสนุนการ
สร้างสรรค์ผลงานศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัย ผลการประเมินระดับมาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

นักวิชาการศิลปะ, คณะกรรมการรางวัล และศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปินและอาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง

โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า

“ควรมีการสนับสนุนศิลปินให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติม หาประสบการณ์จากที่
ต่างๆ”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปินกล่าวว่า

“การจัดกิจกรรมที่ศิลปินมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิลปินชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ”

ท่านที่ 3 กรรมการ กล่าวว่า

“การสนับสนุนให้ศิลปินได้มีโอกาสไปแสดงงานในต่างประเทศเพื่อเปิดประสบการณ์ทางด้านศิลปะ”

4.4) โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปิน สามารถสืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เป็นทุนในการพัฒนาชาติได้ ผลการประเมินระดับปานกลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปินและศิลปินศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
นักวิชาการศิลปะและอาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

ท่านที่ 1 ศิลปินศิลปิน

“ต้องการจัดเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัยของศิลปิน เพื่อให้ผู้สนใจจะสามารถนำความรู้ไปต่อยอดได้”

ท่านที่ 2 ศิลปินศิลปิน

“ต้องการจัดการแสดงสัญจร ไปยังหัวเมืองภูมิภาคต่างๆ ตลอดจนเมืองหรือชุมชนที่พบว่าเกิดปัญหาสังคมมาก เพื่อให้ศิลปะมีบทบาทในการพัฒนาสังคม ยกกระดับจิตใจมนุษย์”

ท่านที่ 3 ศิลปินศิลปิน กล่าวว่า

“ต้องการในการมีบทบาทในการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดศิลปินร่วมสมัยในทุกภาคของประเทศไทย จึงพยายามกระจายพื้นที่การจัดกิจกรรมการแสดงสู่ภูมิภาคต่างๆมากขึ้น”

4.5) โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร สามารถสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยบางสาขา ที่มีคุณภาพและผลงานเป็นที่ยอมรับต่อวงการศิลปะ ผลการประเมินระดับปานกลาง

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล	มีผลการประเมินระดับ	มากที่สุด
ศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปิน, นักวิชาการศิลปะและอาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ

ท่านที่ 1 อาจารย์สายศิลปะ กล่าวว่า

“ศิลปินที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมบางคน ยืนสูบบุหรี่อยู่ข้างเวทีก่อนขึ้นแสดง แล้วจะยกย่องคนแบบนี้ให้เป็นตัวแทนคนไทยไปเผยแพร่เอกลักษณ์ให้ต่างชาติชม เห็นว่าเกณฑ์การตัดสินน่าจะทบทวนให้ความสำคัญเรื่องความประพฤติส่วนตัวของศิลปินด้วย”

ท่านที่ 2 ศิลปิน “ศิลปินศิลปาธรบางท่าน ศิลปินในเมืองไทยไม่ให้การต้อนรับ แต่ต่างประเทศชื่นชม”

4.6) จำนวนสาขารางวัลมีความเหมาะสม ผลการประเมินระดับมาก

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มากที่สุด
นักวิชาการศิลปะและอาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปิน	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง

ในข้อนี้ไม่มีข้อเสนอแนะ

4.7) เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความรู้และตระหนักถึงคุณค่า ของงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ผลการประเมินระดับน้อย

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัล	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปินและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง

นักวิชาการศิลปะและอาจารย์ศิลปะ มีผลการประเมินระดับ น้อย
 โดยมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ
 ศิลปินศิลปาธร กล่าวว่า
 “เชื่อว่าผู้ปกครองคาดหวังให้ศิลปินเป็นต้นแบบให้ลูกที่อยากเรียนศิลปะ
 จึงต้องการการทำกิจกรรม อบรมปฏิบัติกรให้กับนักเรียน ทั้งนี้คาดหวังว่าจะ
 ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย”

ภาพรวมการประเมินผลโครงการทั้ง 4 ด้าน ได้ระดับปานกลาง โดย
 จำแนกการประเมินภาพรวมแยกตามกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการประเมินแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง คือ

คณะกรรมการรางวัลและศิลปินศิลปาธร	มีผลการประเมินระดับ	มาก
ศิลปินและนักวิชาการศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	มีผลการประเมินระดับ	น้อย

ทั้งนี้ อาจารย์ศิลปะท่านหนึ่งกล่าวว่า “รางวัลศิลปาธรต้องการการ
 พัฒนาระบบการสรรหาและตัดสินเป็นอย่างมากในด้านความยุติธรรม ความ
 โปร่งใส การสรรหาที่หลากหลาย ตลอดจนเกณฑ์การพิจารณาผลงานและอายุ
 ของศิลปิน”

ต่อไปเป็นการนำเสนอการประมวลข้อมูลทั้งหมดที่พบนำเสนอเป็นแนวทางในการ
 ดำเนินการสำหรับหน่วยงานที่มีความประสงค์จัดให้มีการมอบรางวัลที่มีลักษณะวัตถุประสงค์
 คล้ายคลึงกับรางวัลที่เป็นต้นแบบในการศึกษา หรือแม้จะไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน แต่
 ประสบการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมาของรางวัล จะสามารถเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนการ
 ดำเนินงานได้บ้าง ในบางส่วน

4.2 เกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

เมื่อจุดมุ่งหมายของการมอบรางวัลเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการเชิดชูเกียรติศิลปินให้เป็นที่
 ยอมรับในแวดวงศิลปะ แต่ในขณะเดียวกันหากผลออกมาอย่างไม่เพียงพอก็กลับเป็นการ
 ทำลายเกียรติและชื่อเสียงของศิลปินหลายท่านในรุ่นเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่จะสามารถทำให้ศิลปิน
 ภาคภูมิใจในรางวัลที่ได้รับคือ การที่รางวัลดังกล่าวที่ได้รับการยอมรับถึงมาตรฐานการตัดสินที่มี

ความเป็นธรรม มีคุณสมบัติในการตัดสินคุณค่าผลงานที่ผ่านเกณฑ์ว่า ศิลปินท่านใดมีผลงานสมควรจะเป็นที่ยอมรับ และยกย่องเกียรติประวัติ และเผยแพร่ผลงานเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เยาวชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจผลงาน

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของรางวัลศิลปิน ทั้งจากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ ความเห็นของผู้บริหารโครงการ คณะกรรมการผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ คำวิจารณ์จากนักวิจารณ์ ศิลปิน ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับจากศิลปินศิลปิน จำแนกเป็นข้อค้นพบ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาส่วนประกอบต่างๆของรางวัล ออกเป็น

1.) เกณฑ์การตัดสิน เกี่ยวกับคุณสมบัติศิลปิน การให้ความสำคัญกับการคัดเลือกศิลปิน จากคุณสมบัติส่วนตัวที่มีบุคลิกภาพของศิลปินตามแนวคิดสังคมไทยที่มีพื้นฐานความคิดจากพุทธศาสนา และคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงานศิลปะที่ควรมีบทบาทการเผยแพร่ศิลปะภายในประเทศ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เห็นด้วยกับการกำหนดคุณสมบัติในคู่มือการสรรหาศิลปินร่วมสมัย

2.) ที่มาของคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสิน มีความต้องการให้แสดงเกณฑ์การคัดเลือกกรรมการที่ชัดเจน และคณะกรรมการได้รับการยอมรับ มีผลงานเชิงประจักษ์ ด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัย และในระหว่างการตัดสินควรมีกิจกรรมให้ศิลปินได้แสดงผลงานและความสามารถของศิลปิน ย่อมทำให้ศิลปินที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับความเชื่อถือ และการมีคณะกรรมการสรรหาที่มีความหลากหลายทางด้านความสนใจในลักษณะศิลปะการแสดงที่แตกต่าง และสามารถสืบค้นศิลปินร่วมสมัยที่อยู่กระจายตามภูมิภาคต่างด้วย

3.) กระบวนการตัดสิน ควรเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมรับรู้ของสังคม และเพิ่มขึ้นตอนการนำเสนอผลงานศิลปะในระหว่างการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการผู้สาธารณชน เพื่อสร้างความยอมรับในผลงาน และการตัดสินของคณะกรรมการ

4.) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและลักษณะผลงานของศิลปินให้ครอบคลุม และมีรายละเอียดสามารถนำไปใช้ได้จริง

5.) การใช้ประโยชน์จากงานศิลปะของศิลปิน หลังจากได้รับรางวัลแล้วควรมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมศิลปะโดยศิลปินศิลปินแก่เยาวชนและบุคคลที่สนใจ จัดให้มีกิจกรรมการแสดงศิลปะร่วมสมัยเพื่อกระตุ้นการรับรู้ประชาชนในสังคม ศิลปินควรมีบทบาทในการร่วมงานกับรัฐบาลในการจัดการแสดงระดับประเทศหรือนานาชาติ

6.) การดูแลศิลปิน การดูแลศิลปินอย่างเข้าใจความเป็นธรรมชาติของศิลปะแต่ละแขนง และมีสวัสดิการเพื่อความรู้สึกมั่นคงในชีวิต การจัดสวัสดิการที่ส่งเสริมการเป็นตัวแทนในการเผยแพร่ศิลปะการแสดงร่วมสมัยของประเทศ

จากข้อมูลโดยสรุป ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอแนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณา รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน ดังนี้

ลักษณะการมอบรางวัลศิลปินดีเด่น

1.) แบบที่ 1 เป็นการมอบรางวัลจากการพิจารณาผลงานทั้งหมดของศิลปินที่ได้รับการเสนอชื่อและตัดสินให้รางวัลได้เพียงครั้งนี้ รางวัลลักษณะนี้เกิดจากการที่กรรมการตัดสินเล็งเห็นว่าศิลปินตกตะกอนความคิด สร้างเอกลักษณ์ผลงานศิลปะเฉพาะตนแล้ว โดยส่วนใหญ่มักมอบให้ผู้ที่มียุทธศาสตร์มาโดยตลอด มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับ มีคุณธรรม จริยธรรม มีประสบการณ์การทำงานยาวนาน มีวิสัยทัศน์และคุณูปการที่จะถ่ายทอดความรู้ได้อย่างลุ่มลึกและกว้างขวาง ส่วนใหญ่เป็นศิลปินชั้นครู ดังนั้นผู้ที่ได้รับรางวัลในแบบที่ 1 มักอยู่ในวัย 50 ตอนปลายเป็นต้นไป ลักษณะของศิลปินในข้อนี้ ตรงกับคำอธิบายถึงรายละเอียด “การแยกกรรมกร หรือแรงงานทั่วไป หรือช่างทั่วไป (Labor หรือ Craftsman) ช่างฝีมือ (Skillman) นายช่างศิลป์ (Artisan) และศิลปิน (Artist) ในบันได 4 ขั้น ที่จะก้าวสู่ศิลปิน โดยผู้วิจัยสร้างเป็นตารางบันได 4 ขั้น ก้าวสู่ศิลปิน ” (นิคม มุสิกคามะ, 2547? : 234-235) ดังนี้

ตารางที่ 12 บันได 4 ขั้น ก้าวสู่ศิลปิน

ศิลปิน	ผู้สร้างงานที่เป็นงานวิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ได้แก่ กวี นักดนตรี สถาปนิก จิตรกร ประติมากร นักประพันธ์เพลง ฯลฯ เป็นผู้ที่มีความเป็นอัจฉริยะในการแสดงออกทางความสะเทือนใจที่เป็นรูปธรรมจนผู้ฟังหรือผู้ชมเกิดความรู้อึ้ง เกิดสติปัญญาจากการสัมผัสศิลปกรรมชิ้นนั้นๆ งานศิลปะจากศิลปินมาจากแรงบันดาลใจ (Inspiration) ทำให้เกิดอารมณ์รู้สึกสะเทือนใจ เกิดจินตนาการ แล้วถ่ายทอดเป็นรูปธรรมด้วยฝีมืออันประณีต
นายช่างศิลป์	บุคคลที่ผ่านกระบวนการของช่างทั่วไปและช่างฝีมือ มาจนมีความชำนาญในอาชีพนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถปรับปรุงรูปแบบท่วงทำนองดนตรี หรือการร้อยเรียงตามมาตรฐานที่กำหนด หรือแต่งเพลงและปรับปรุงให้ไพเราะ มีองค์ประกอบสำคัญคือ เป็นนักศิลปะที่ทำงานละเอียด, มีความชำนาญในเชิงช่างศิลป์ สามารถทำงานศิลปะด้วยฝีมือประณีต ปรับปรุงเทคนิควิธีตามแบบประเพณีได้ แต่ยังขาดภูมิความรู้พอที่จะผลิตตำราที่แสดงผลงานในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติได้ ผลงานของนายช่างศิลป์ เรียกว่างานประณีต ซึ่งเมื่อเห็นจะรู้สึกว่างามพอตาพอใจ แต่ไม่ได้ทำให้เกิดความสะเทือนใจถึงกับร้องไห้ หัวเราะ สัมผัสใจ ฯลฯ

ตารางที่ 12 (ต่อ) บันได 4 ชั้น ก้าวสู่ศิลปิน

ช่างฝีมือ	บุคคลที่มีฝีมือพื้นฐาน สามารถดำเนินการพัฒนางานให้เป็นไปตามรูปแบบ และคำสั่งที่ผู้สั่งการให้ทำ เช่น นักตีกลอง นักร้อง นักเขียน นักเป่าแตร นักตีระนาด นักเต้นรำ
ช่างทั่วไป	บุคคลที่ใช้แรงงานเป็นหลักในการทำงาน โดยไม่ต้องอาศัยฝีมือ เช่น การเคาะไม้ให้จังหวะ(นิคม มุสิกคามะ, 2547? : 234-236)

2.) แบบที่ 2 เป็นการมอบรางวัลจากการพิจารณาผลงานศิลปะ 1 ชิ้นงานของนักศิลปะที่ได้รับการเสนอชื่อ ในปีที่ผ่านมาตัดสิน เพื่อให้การรับรองว่าผลงานนั้นมีมาตรฐาน ซึ่งทำนองนั้นสามารถมีผลงานที่ตัดสินว่าเป็นผลงานดีเด่นได้อีกหลายครั้ง รางวัลลักษณะนี้เหมาะสมกับนักศิลปะ ผู้ปฏิบัติ ซึ่งอาจอยู่ในประเภท นายช่างศิลป์ในตารางบันได 4 ชั้น ก้าวสู่ศิลปิน ที่อยู่ในระหว่างการสั่งสมประสบการณ์เพื่อจะเป็นศิลปินชั้นครูในอนาคต

ตารางที่ 13 แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
1.คุณสมบัติ ผู้รับการ พิจารณา	1.) เป็นผู้สัญชาติไทยและยังมีชีวิตในวันตัดสิน	1.) เป็นผู้สัญชาติไทย หรือ มีสัญชาติไทย 4.) เป็นผู้ชีวิตอยู่ในวันประกาศผลการคัดเลือก
	-	2.) เป็นผู้ที่มีถิ่นฐานในประเทศไทย 3.) เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 30 – 50 ปีโดยประมาณ
	2.) เป็นผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและเผยแพร่ในวงการศิลปะของไทยอย่างต่อเนื่อง	5.) มีการสร้างสรรค์ผลงานเป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชนมาแล้วในระยะเวลาหนึ่งสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
	3.) มีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี จนถึงปัจจุบัน	-
	4.) เป็นผู้สร้างสรรค์และพัฒนาผลงานหรือเป็นต้นแบบศิลปะแขนงนั้นๆ	6.) ผลงานสามารถสร้างปรากฏการณ์ใหม่ๆ ให้กับวงการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
	5.) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม และศีลธรรมอันดีเป็นที่ยอมรับในสังคม ไม่ถูกครอบงำด้วยอิทธิพลหรือผลประโยชน์ใด	-
	6.) เป็นผู้ที่มีผลงานที่แสดงออกถึงความสำนึกในความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ	-
	7.) เป็นผู้สร้างผลงานศิลปะเพื่อจรรโลงความดีงามในสังคมไทย	-

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
2.คุณสมบัติ ผลงาน	ลักษณะของผลงาน 1.) มีเทคนิคกลวิธีการสร้างสรรค์เฉพาะ ตน อันเกิดจากการบูรณาการความรู้ สาขาศิลปะแสดง และหรือศิลปะแขนง อื่นเข้ากับความเข้าใจสภาพสังคม และ วัฒนธรรมแห่งยุคสมัยของไทย	คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของ ศิลปินผู้ได้รับการสรรหาและ คัดเลือก 4.) มีเทคนิคกลวิธีการสร้างสรรค์เฉพาะ ตน
	2.) ผลงานสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของ ศิลปินในวงการเดียวกัน หรือได้รับการ กล่าวถึงความก้าวหน้า หรือความใหม่ ของลักษณะผลงานจากแวดวง ศิลปะการแสดง	-
	คุณค่าของผลงาน 1.) ผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าทั้งทาง อารมณ์และความคิดในแง่ความดีงาม และหรือ	1.) ผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าทั้งทาง อารมณ์และความคิดในแง่ความดีงาม
	2.) ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึง แนวคิด จุดประกายการเรียนรู้ในงาน ศิลปะร่วมสมัยสาขานั้นๆ ให้เกิดแก่ สังคม และหรือ	2.) ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึง แนวคิด จุดประกายการเรียนรู้ในงาน ศิลปะร่วมสมัยสาขานั้นๆ ให้เกิดแก่ สังคม
	3.) ผลงานสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความ สะเทือนใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ	3.) ผลงานสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความ สะเทือนใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
2.คุณสมบัติ ผลงาน	การเผยแพร่ผลงาน 1.) ผลงานได้รับการจัดแสดงหรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชนไทยอย่าง ต่อเนื่อง	การเผยแพร่และยอมรับคุณค่า ผลงานของศิลปิน 1.) ผลงานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ หรือ จัดแสดงต่อสาธารณชนมาเป็น ระยะเวลาพอสมควร
	2.) หากมีการเผยแพร่ผลงานหรือได้รับ รางวัลหรือเกียรติคุณระดับนานาชาติ ใน ฐานะศิลปินไทย จะนับเป็นข้อมูล สนับสนุน แต่ให้ความสำคัญต่อการ เผยแพร่ผลงานในประเทศไทยเป็นหลัก	2.) กรณีสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงาน ในต่างประเทศต้องเสนอในฐานะเป็น ศิลปินไทย
	-	3.) ผลงานสร้างสรรค์เป็นที่รู้จักและ ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน
	-	4.) ผลงานสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของ ศิลปินในวงการเดียวกัน
3.วิธีการ ดำเนินการ	ขั้นตอนเตรียมการ 1.) แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ เพื่อดำเนินสรรหาคณะกรรมการตัดสิน	-
	2.) แต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน	-
	-	ขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือก ขั้นตอนแรก ฝ่ายเลขานุการ จัดส่งคู่มือ หลักเกณฑ์การสรรหาและนำเสนอไป ยังคณะกรรมการทั้ง 3 คณะ

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
3.วิธีการ ดำเนินการ	3.)ประชุมทำความเข้าใจคณะ กรรมการ ทั้ง 2 ชุดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาของปีที่ผ่านมาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนทบทวนคู่มือการสรรหาให้ สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	ขั้นตอนที่สอง จัดประชุมคณะกรรมการ อำนวยการโครงการฯ, คณะกรรมการ สรรหาฯ, และคณะกรรมการการ ตัดสินฯ, เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการ ดำเนินโครงการฯ
		ขั้นตอนที่สาม จัดประชุมคณะกรรมการ สรรหาฯ เพื่อร่วมกันกำหนดแนว ทางการดำเนินงาน ต่อจากนั้น คณะกรรมการสรรหาแต่ละสาขาฯ ละ 3 ท่าน จะจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อ ร่วมกันพิจารณาแนวทางในการสรรหา ในสาขานั้นๆ
	ขั้นตอนการสรรหา 1.) ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมและ เผยแพร่คู่มือการสรรหาศิลปินไปยังผู้มี สิทธิ์เสนอชื่อ เพื่อให้พิจารณาสรรหา และกลั่นกรองให้ได้ศิลปินดีเด่นตาม กระบวนการสรรหา แล้วเสนอรายชื่อผู้ที่ ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการพิจารณา พร้อมข้อมูลประวัติและผลงาน	ขั้นตอนที่สี่ ฝ่ายเลขานุการ จะรวบรวม ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยรายชื่อศิลปิน แต่ละสาขาพร้อมประวัติผลงานศิลปิน รวมทั้งจากส่วนที่ฝ่ายเลขานุการฯ ประมวลไว้ รวมกับส่วนที่เสนอมาจาก เครือข่ายต่างๆ ทุกสาขาส่งต่อไปยัง คณะกรรมการสรรหา

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
3.วิธีการ ดำเนินการ	2.) คณะกรรมการสรรหากลั่นกรอง คุณสมบัติและผลงานของศิลปิน เพื่อ นำเข้าสู่กระบวนการตัดสิน จำนวนไม่ เกิน 5 ท่าน	ขั้นตอนที่ห้า คณะกรรมการสรรหาแต่ ละสาขา โดยการรวบรวมรายชื่อจาก การคัดสรรขึ้นมาเอง รวมกับรายชื่อที่ ฝ่ายเลขานุการมอบให้ นำมาประมวล และพิจารณาศิลปินที่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คัด สรรจนเหลือจำนวน 2 – 6 คน (ของแต่ละ สาขา) นำเสนอข้อมูลทั้งที่เป็น เอกสาร ตัวอย่างผลงานเสนอต่อไปยัง คณะกรรมการตัดสิน
	ขั้นตอนการตัดสิน 1.) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์ในการรับการ คัดเลือกเป็นศิลปินดีเด่น	-
	2.) จัดสัปดาห์การแสดงผลงานศิลปิน เผยแพร่สู่สาธารณชนโดยครอบคลุมทุก ภูมิภาค(ด้วยการเผยแพร่ผ่านสื่อ หรือ การจัดการแสดงสดในภูมิภาคต่างๆ)	-
	3.) คณะกรรมการตัดสิน และสัมภาษณ์ ศิลปินเพื่อนำข้อมูลประกอบการ พิจารณาคุณสมบัติและผลงานศิลปิน และแจ้งผลไปยังคณะกรรมการ อำนวยการเพื่อประกาศผลการตัดสิน	ขั้นตอนที่หก คณะกรรมการตัดสินจะ พิจารณาข้อมูล รายละเอียดต่างๆ อย่างเป็นกลาง โปร่งใส รัดกุมและ อำนวยการประโยชน์ให้แก่ศิลปินทุกท่าน อย่างเท่าเทียมกัน พิจารณาคัดเลือก ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นที่เหมาะสมที่สุด เป็นผู้ได้รับรางวัล โดยใช้วิธีออกเสียง อย่างเปิดเผยและเป็นเอกฉันท์

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
3.วิธีการ ดำเนินการ	ขั้นตอนการประกาศเชิดชูเกียรติ 1.) จัดการแสดงผลงาน นิทรรศการ การ มอบรางวัลศิลปินดีเด่น 2.) ผลิตสื่อเกี่ยวกับประวัติ ลักษณะ ผลงาน เผยแพร่สู่หอสมุดแห่งชาติ สถาบันการศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป	เมื่อได้ทราบผลการคัดเลือกอย่างเป็นทางการแล้ว สำนักงานศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม จัดพิธี มอบรางวัลให้แก่ศิลปินร่วมสมัยดีเด่น ดังกล่าวแล้ว รวมทั้งจัดกิจกรรม นิทรรศการเผยแพร่ผลงานและอำนวยความสะดวก ให้แก่นักศิลปินอย่างเท่าเทียมกัน
4.ที่มาของ คณะกรรมการและ อำนาจ หน้าที่ของ คณะกรรมการ	คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบโครงการของหน่วยงาน เจ้าของรางวัล และผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านศิลปะ ในแต่ละสาขา ผู้แทน จากองค์กรสื่อมวลชน และผู้แทนจาก องค์กรทางด้านการศึกษา วิชาชีพละไม่ น้อยกว่า 1 ท่าน	วิธีการดำเนินการสรรหาและ คัดเลือกศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปิน” สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดแนว ทางการสรรหาและคัดเลือกโดยการ ดำเนินงานในรูปแบบของ คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย 3ชุด ได้แก่ 1.) คณะกรรมการอำนวยการ โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัล “ศิลปิน”
	หน้าที่ 1.) ประชุม วางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้กระบวนการสรรหาและเชิดชู เกียรติศิลปินสำเร็จลุล่วง 2.) สรรหาคณะกรรมการตัดสิน 3.) ประกาศผลการตัดสิน 4.) จัดให้มีงานประกาศรางวัล	-

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
4. ที่มาของ คณะกรรมการ การและ อำนาจ หน้าที่ของ คณะกรรมการ	คณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วยเลขานุการคณะกรรมการ อำนวยการ และผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการ เป็นบุคลากร จากหน่วยงานเจ้าของรางวัล	2.) คณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วม สมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปิน” ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะ ซึ่งแต่งตั้งจากกลุ่มศิลปิน ศิลปินศิลปะ ธรรมาภิบาล นักวิชาการศิลปะ นักวิจารณ์ สื่อมวลชน และอาจารย์จาก สถาบันการศึกษา
	หน้าที่ 1.) สรุปผลรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสรร หาเป็นศิลปินดีเด่นจากผู้มีสิทธิ์เสนอชื่อ เพื่อส่งให้คณะกรรมการตัดสินพิจารณา ประกอบผลงานและคุณสมบัติของ ศิลปิน 2.) ประสานงานกับผู้แทนของผู้มีสิทธิ์ เสนอชื่อ เพื่อเข้าชี้แจงข้อมูลต่อ คณะกรรมการตัดสิน	-
	ผู้มีสิทธิ์เสนอชื่อ คือ หน่วยงาน ทางด้านศิลปวัฒนธรรมทั่วประเทศ สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษา เกี่ยวกับศิลปะ สมาคม/มูลนิธิที่ เกี่ยวข้องกับศิลปะ องค์การภาครัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะทุกสาขา	-

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
4. ที่มาของ คณะกรรมการ การและ อำนาจ หน้าที่ของ คณะกรรมการ	<p>คณะกรรมการตัดสิน</p> <p>ประกอบด้วยตัวแทนจากวิชาชีพศิลปิน ศิลปินดีเด่นในปีก่อนหน้า นักวิชาการ ศิลปะ นักวิจารณ์ศิลปะ สื่อมวลชน และ อาจารย์สายศิลปะจากสถาบัน การศึกษา ตัวแทนวิชาชีพละ 1 ท่าน</p>	<p>3. คณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปิน แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปิน นักวิชาการศิลปะและ นักวิจารณ์</p> <p>การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็น คณะกรรมการนั้น สำนักงานฯ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะ ทุกสาขาเพื่อร่วมกันทำหน้าที่ต่างๆ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์ในการสรรหา ดำเนินการสรรหาและคัดเลือก เป็นต้น ทั้งนี้ในคณะกรรมการแต่ละคณะจะมี บุคลากรของสำนักงานฯ ปฏิบัติหน้าที่ ฝ่ายเลขานุการ</p>
	<p>คุณสมบัติของคณะกรรมการตัดสิน</p> <p>1.) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ ศิลปะแขนงที่ตัดสินในเชิงประจักษ์ มี ผลงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5-10ปี และได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมวิชาชีพ</p> <p>2.) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และ ความเที่ยงธรรม</p> <p>3.) เป็นผู้ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ เป็นผู้ถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้รับการสรรหา เป็นศิลปินดีเด่น</p> <p>4.) เป็นผู้มีความสามารถในการ</p>	-

ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
4.ที่มาของ คณะกรรมการ การและ อำนาจ หน้าที่ของ คณะกรรมการ	<p>อรรถาธิบายความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ศิลปะ</p> <p>5.) มีบุคลิกภาพของผู้รับฟังความ คิดเห็นจากผู้อื่น</p>	-
	<p>6.) เป็นผู้ชมงานศิลปะอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายแนวศิลปะ</p> <p>7.) ไม่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการตัดสิน ในปีก่อนหน้า</p>	-
	<p>หน้าที่</p> <p>1.) พิจารณาคัดเลือกศิลปินดีเด่นตาม คุณสมบัติผลงานและประวัติส่วนตัวใน คู่มือการสรรหาศิลปินดีเด่น</p> <p>2.) แจ้งผลการคัดเลือกไปคณะกรรมการ อำนวยการ</p> <p>3.) เข้าร่วมงานประกาศรางวัลศิลปิน ดีเด่น</p>	-
5.วิธีการ ตัดสิน	<p>วิธีการคัดเลือก</p> <p>1.) จัดทำแบบสำรวจคุณสมบัติของ ผลงานให้คณะกรรมการตัดสินตรวจ คุณสมบัติรายชื่อ</p>	<p>วิธีการตัดสินศิลปินรางวัลศิลปิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547- พ.ศ.2553 มีการ เปลี่ยนแปลงคือ</p> <p>1.) การตัดสินโดยคณะกรรมการทุก สาขาร่วมกันลงคะแนนเสียง หลังจาก คณะกรรมการสรรหาได้เสนอชื่อศิลปิน และผลงานแล้ว วิธีการนี้ใช้กับปี พ.ศ. 2547- พ.ศ.2552</p>

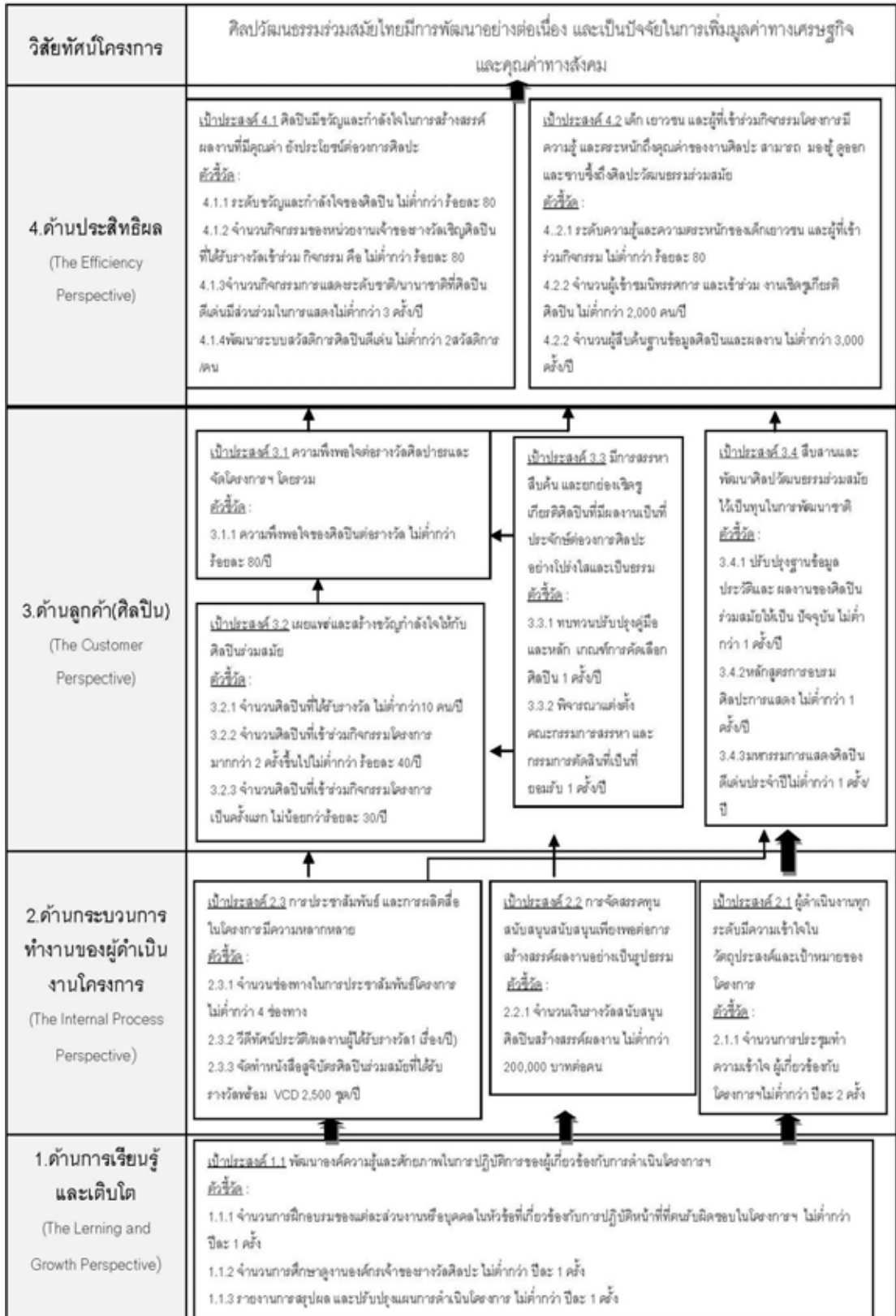
ตารางที่ 13 (ต่อ) แนวทางของเกณฑ์และกระบวนการพิจารณารางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน

	รางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน สาขาศิลปะการแสดงร่วมสมัย	รางวัลศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง
	<p>2.) พิจารณาจากจำนวนคุณสมบัติของผลงานรายชื่อของศิลปิน หากมีมากกว่า 1 ท่านที่มีคุณสมบัติครบทุกข้อ ให้ประกาศรายชื่อศิลปินทุกท่านที่มีคุณสมบัติผลงานครบให้เป็นศิลปินดีเด่น</p> <p>3.) ปีใดศิลปินมีคุณสมบัติของผลงานไม่ครบทุกข้อให้เว้นการประกาศศิลปินดีเด่นสาขาดังกล่าว</p>	-
	-	<p>2.) การตัดสินโดยคณะกรรมการของแต่ละสาขา โดยในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อและผลงานของศิลปินมีคณะกรรมการตัดสินสาขาอื่นอยู่ในที่ประชุมด้วย วิธีการนี้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553</p>
6.การมอบรางวัลและการเชิดชูเกียรติ	<p>1.) เชิดชูศิลปินดีเด่น</p> <p>2.) เงินสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 1 ครั้ง จำนวน 200,000 บาท โดยมีปรับให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจทุกๆ 6 ปี</p> <p>3.) สิทธิในการรับการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างผลงานศิลปะจากหน่วยงานเจ้าของรางวัล</p>	<p>1.) เชิดชูศิลปินศิลปิน</p> <p>2.) เงินสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงาน 1 ครั้งเป็นจำนวน 100,000 บาท</p>
7.ระยะเวลาในการมอบรางวัล	2 ปี/ 1 ครั้ง	2 ปี/ 1 ครั้ง

4.3 แนวทางการบริหารจัดการรางวัลเชิดชูเกียรติศิลปินด้วยแนวคิด BSC

จากการประยุกต์ใช้ แนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ Balanced Scorecard หรือ BSC เข้ากับข้อมูลจากการดำเนินงานของรางวัลศิลปิน รางวัลที่เป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโครงการที่มีจุดมุ่งหมายในการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติศิลปิน นั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการดำเนินการประกอบด้วยแผนที่กลยุทธ์โครงการและแผนการจัดการโครงการดังนี้

แผนที่กลยุทธ์โครงการ (Strategy Map)

ตารางที่ 14 แผนการจัดการโครงการ

1.มุมมอง : การเรียนรู้และการเติบโต(The Learning and Growth Perspective)			
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน
1.1 พัฒนาการและความรู้และศักยภาพในการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	1.1.1 จำนวนการฝึกอบรมของแต่ละส่วนงานหรือบุคคลในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในโครงการฯ	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	สนับสนุนบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ฝึกอบรมโครงการให้ได้รับการฝึกอบรมในหัวข้อที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานโครงการ
1.1.2 จำนวนการศึกษาดูงานองค์กรเจ้าของรางวัลศิลปะ	1.1.2 จำนวนการศึกษาดูงานองค์กรเจ้าของรางวัลศิลปะ	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	ศึกษาดูงานการบริหารจัดการจากหน่วยงานที่มีการมอบรางวัลระดับชาติหรือนานาชาติในด้านต่างๆ
1.1.3 รายงานการสรุปผล และปรับปรุงแผนการดำเนินงานโครงการ	1.1.3 รายงานการสรุปผล และปรับปรุงแผนการดำเนินงานโครงการ	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	สรุปผลและทบทวนแผนการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 14 (ต่อ)แผนการจัดการโครงการ

2.มุมมอง : กระบวนการทำงานของผู้ดำเนินงานโครงการ(The Internal Process Perspective)			
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน
2.1 ผู้ดำเนินงานทุกระดับมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	2.1.1 จำนวนการประชุมทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องกับการโครงการ	ไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง/ปี	จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้อง
2.2 การจัดสรรทุนสนับสนุนเพียงพอต่อการสร้างสรรค์ผลงานอย่าง	2.2.1 จำนวนเงินรางวัลสนับสนุนศิลปินสร้างสรรค์ผลงาน	ไม่ต่ำกว่า 200,000 บาท/ คน	ขอจัดสรรงบประมาณสนับสนุนรางวัลศิลปินจากรัฐและขอการสนับสนุนจากภาคเอกชน
2.3 การประชาสัมพันธ์และการผลิตสื่อในโครงการมีความหลากหลาย	2.3.1 จำนวนช่องทางในการประชาสัมพันธ์ 2.3.2 วัตถุประสงค์โครงการ 2.3.3 วัตถุประสงค์และผู้ได้รับรางวัล 2.3.3 จัดทำหนังสือคู่มือศิลปินร่วมสมัย	ไม่ต่ำกว่า 4 ช่องทาง 1 เรื่อง/ปี ไม่ต่ำกว่า 2,500 ชุด/ปี	ขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์จากเครือข่ายของหน่วยงาน จัดสรรงบประมาณและขอการสนับสนุนจากภาคเอกชน

ตารางที่ 14 (ต่อ)แผนการจัดการโครงการ

3.มุมมอง : ลูกค้าผู้รับบริการ(ศิลปินและเยาวชน)(The Customer Perspective)				
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน	
3.1 ความพึงพอใจต่อการ รางวัลและจัดโครงการฯ โดยรวม	3.1.1 ความพึงพอใจของศิลปินต่อรางวัล	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80/ปี	สำรวจความต้องการของศิลปิน โดยเชิญตัวแทนศิลปิน ที่ได้รับการยอมรับในแขนงต่างๆ มาร่วมเป็นกรรมการ ดำเนินโครงการ	
	3.2 เผยแพร่ผลงานศิลปิน ดีเด่น	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10/ปี	การสรรหาและตัดสินศิลปินดีเด่นที่ถูกต้องเสนอชื่อจากทุก ภูมิภาค	
	3.2.2 จำนวนศิลปินที่เข้าร่วมกิจกรรม โครงการมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป(เคยร่วม กิจกรรมในปีก่อนมาแล้ว)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40/ปี	จัดประชาสัมพันธ์เชิญศิลปินจากฐานข้อมูลและ จากเครือข่ายของหน่วยงาน	
3.3 การสรรหา สืบค้น และ ยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินที่มี ผลงาน เป็นที่ประจักษ์ ต้องการศิลปะอย่าง โปร่งใส เป็นธรรม	3.2.3 จำนวนศิลปินที่เข้าร่วมกิจกรรม โครงการเป็นครั้งแรก	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30/ปี	จัดประชาสัมพันธ์เชิญศิลปิน	
	3.3.1 มีการพิจารณาบทบาทครูมือและ หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	สร้างระบบและกระบวนการยกย่องศิลปินโดยจัดทำใน รูปแบบ Work Flow (ผังกระบวนการ) โดยตั้งกรรมการ พิจารณาทุกปี	
	3.3.2 พิจารณาแต่งตั้งคณะ กรรมการสรร หา และกรรมการตัดสินที่เป็นที่ยอมรับ	1 ครั้ง/ปี		

ตารางที่ 14 (ต่อ)แผนการจัดการโครงการ

3.มุมมอง : ลูกค้าผู้รับบริการ(ศิลปินและเยาวชน)(The Customer Perspective)				
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน	
3.4 สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ไว้เป็นทุนในการพัฒนาชาติ	3.4.1 มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลในฐานข้อมูลประวัติและผลงานของศิลปินดีเด่นสำหรับศึกษา ค้นคว้า	1 ครั้ง/ปี	จัดทำข้อมูลประวัติศิลปินพร้อมผลงานฐานข้อมูลของหน่วยงานเจ้าของรางวัล และเปิดให้ผู้สนใจสืบค้นข้อมูล	
	3.4.2 หลักสูตรการอบรมศิลปะการแสดง	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	จัดทำหลักสูตรอบรมศิลปะการแสดงสำหรับเยาวชนและบุคคลทั่วไป โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมทั้ง 4 ภูมิภาค	
	3.4.3 มหกรรมการแสดงศิลปินดีเด่นประจำปี	ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี	ทำความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีพันธกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมหรือสถาบันอุดมศึกษาจัดมหกรรมการแสดง เพื่อให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังการชมผลงานศิลปวัฒนธรรม	

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน
<p>4. มุมมอง : ประสิทธิภาพ(The Effective Perspective ปรากฏ Financial Perspective เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการ เนื่องจาก ไม่ใช่โครงการทาง</p> <p>4.1 ศิลปินมีขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรคผลงานที่มีคุณภาพ ประโยชน์ต่อการศิลปะ</p>	<p>4.1.1 ระดับขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรคผลงานของศิลปินที่ได้รับรางวัลและศิลปินที่ถูกคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ</p>	<p>ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80</p>	<p>มอบเงินรางวัล และจัดงานเชิญศิลปินที่ได้รับรางวัล เพื่อทำให้ศิลปินมีขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการสร้างสรรคผลงานที่มีคุณภาพ ยังประโยชน์ต่อการศิลปะ</p>
<p>4.1.2 จำนวนกิจกรรมของหน่วยงานเจ้าของรางวัลศิลปินที่ได้รับรางวัลเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>ไม่ต่ำกว่า3 กิจกรรม/ปี</p>	<p>เชิญศิลปินที่ได้รับรางวัลร่วมกิจกรรม หรือร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานโครงการต่างๆ</p>	<p>เชิญศิลปินที่ได้รับรางวัลร่วมกิจกรรม หรือร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานโครงการต่างๆ</p>
<p>4.1.3 จำนวนกิจกรรมการแสดงระดับชาติที่ศิลปินดีเด่นมีส่วนร่วมในการจัดการแสดง</p>	<p>ไม่ต่ำกว่า3 กิจกรรม/ปี</p>	<p>เชิญศิลปินที่ได้รับรางวัลร่วมกิจกรรม หรือร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานโครงการต่างๆ</p>	<p>เชิญศิลปินที่ได้รับรางวัลร่วมกิจกรรม หรือร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานโครงการต่างๆ</p>
<p>4.1.4 พัฒนาระบบสวัสดิการศิลปิน</p>	<p>ไม่ต่ำกว่า2 สวัสดิการ/คน</p>	<p>ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงแรงงาน ให้ได้สิทธิประกันสังคม หรือประสานกระทรวงต่างประเทศ จัดทำหนังสือเดินทาง(Pass port) พิเศษ สำหรับศิลปินที่ได้รับรางวัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการไปจัดแสดงงานต่างประเทศ</p>	<p>ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงแรงงาน ให้ได้สิทธิประกันสังคม หรือประสานกระทรวงต่างประเทศ จัดทำหนังสือเดินทาง(Pass port) พิเศษ สำหรับศิลปินที่ได้รับรางวัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการไปจัดแสดงงานต่างประเทศ</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)แผนการจัดกิจกรรมโครงการ

4.มุมมอง : ประสิทธิภาพ			
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลยุทธ์หรือการดำเนินงาน
4.2 เด็ก เยาวชนมีความรู้ และตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปะ สามารถมองรู้ ดู ออก และซาบซึ้งถึง ศิลปวัฒนธรรม	4.2.1 ระดับความรู้และความตระหนักของเด็ก เยาวชน และผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80	สนับสนุนและประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการไปยังองค์กรและสถานศึกษาด้านศิลปะ
	4.2.2 จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการ และเข้าร่วมงานเชิงปฏิบัติการศิลป์	ไม่ต่ำกว่า 2,000 คน/ปี	
	4.2.3 จำนวนผู้สืบค้นฐานข้อมูลศิลป์ และผลงาน	ไม่ต่ำกว่า 3,000 ครั้ง/ปี	ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานผ่านสื่อออนไลน์ขององค์กรที่เป็นเครือข่ายของหน่วยงาน เช่น องค์กรสถานศึกษา องค์กรของรัฐและเอกชนที่มีพันธกิจด้านสืบสาน สร้างสรรค์ศิลปะในด้านต่างๆ

4.4 บทบาทของศิลปินและลักษณะผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทสังคมไทย

ข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและศักยภาพสาขาศิลปะการแสดง ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดคุณลักษณะศิลปะการแสดงร่วมสมัย สุนทรียศาสตร์และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของศิลปะการแสดง แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทยกับสภาพความเป็นจริงจากข้อมูลการตัดสินศิลปินศิลปากร สาขาศิลปะการแสดง และแนวคิดของนักคิด นักปราชญ์เกี่ยวกับสภาพการณ์และทิศทางการพัฒนาสังคมไทย พบว่า

จากสภาพการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบจากกระแสโลก ที่

“นักปราชญ์ของไทยเรียกว่ากระแสโลกาภิวัตน์อนาริยะ ซึ่งปรากฏในรูปแบบของ สังคมให้ความสำคัญกับการกระทำใดเพื่อเกิดกำไรสูงสุด การแย่งชิงและสงคราม ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ประเทศรวยและประเทศจน การทำลายสิ่งแวดล้อม วิกฤตการณ์ทางสังคมและมนุษย์ โครงสร้างสังคมไม่ให้ความสำคัญกับหน่วยพื้นฐานทางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการสื่อสารเพื่อกำไร มิใช่เพื่อความสมดุล และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน”(สันติสุข ไสภณสิริ ,บรรณานุกรม. 2544: 3-10)

จึงมีความพยายามในการนำเสนอ

“กระบวนทัศน์ใหม่ของสังคมไทยเรียกว่า ภูมิปัญญาบูรณาการ อันหมายถึง หลักของความคิด ของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สิ่งที่เคยคิดว่าต้องพิจารณาแยกส่วนกัน ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาควบคู่กัน อาทิ เนื้อหาและรูปแบบต้องควบคู่กัน หรือมิติการคิดต้องคำนึงถึงจิตวิญญาณ สังคมและธรรมชาติร่วมกัน” (สันติสุข ไสภณสิริ ,บรรณานุกรม. 2544: 71-75) นั้น

เพื่อให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างดี การทำงานของศิลปิน ในลักษณะการใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม นับเป็นอีกบทบาทที่สำคัญของพลเมือง ศิลปินผู้ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิด ด้วยองค์ประกอบทางศิลปะเพื่อให้เกิดการตั้งคำถาม หาคำตอบหรือนำเสนอแนวทางความคิด เกิดการทำความเข้าใจของคนในสังคมที่มีความแตกต่างทางความคิด จากอิทธิพลการเลี้ยงดู และการศึกษา อันเป็นลักษณะเด่นของสังคมไทยนั้น จึงนำมาสู่ ข้อเสนอจาก

งานวิจัยถึง โดยแบ่งบทบาทของศิลปินร่วมสมัยในบริบทของสังคมไทยซึ่งศิลปินเป็นผู้มีหน้าที่ที่จะกระทำต่อสมาชิกในสังคม ดังนี้

บทบาทของศิลปินร่วมสมัยในบริบทของสังคมไทย

- 1.) ผู้เป็นต้นแบบในความประพฤติ ความมีคุณธรรม จริยธรรม
- 2.) ผู้เป็นต้นแบบในการใช้ความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อผู้คนที่สนใจ ด้านแนวคิด วิธีการแสดงออกและรูปแบบเฉพาะตนของศิลปินในงาน
- 3.) เป็นผู้สร้างประสบการณ์ให้ผู้ชมได้สัมผัสกับสถานการณ์สมมติจากความสามารถทางด้านศิลปะ เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ชมรับกับความเป็นจริงในสังคมมนุษย์ ทั้งแง่มุมความดี และความเลื่อม
- 4.) เป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์สังคมด้วยผลงานสร้างสรรค์ ให้ผู้ชมเกิดความสะเทือนใจกับการที่ต้องยอมรับกับความเลื่อมทรมานของจิตใจมนุษย์ ความอยุติธรรม ความไม่ยุติธรรมในสังคม
- 5.) เป็นผู้ผลิตผลงานในองค์ประกอบศิลปะเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแสดงออก การแสดงความคิด การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ดำรงอยู่อย่างปกติสุข
- 6.) เป็นผู้ถ่ายทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทย ศิลปะไทยในประชาคมโลก โดยผ่านกระบวนการคิดและหลอมรวมศิลปะแบบดั้งเดิมและแนวคิดร่วมสมัยเข้าด้วยกัน

ลักษณะผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยแบบไทย

- 1.) ผลงานศิลปะการแสดงที่ถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของศิลปินผู้สร้างสรรค์ทางด้านความคิด เทคนิควิธีการแสดง รูปแบบการนำเสนอ โดยมาจาก
 - 1.1) การนำศิลปะการแสดงประเพณี นำเสนอด้วยมุมมองใหม่ เทคนิควิธีใหม่
 - 1.2) การหยิบเอาลักษณะเฉพาะของศิลปะการแสดงแต่ละประเภทมาผสมผสานเข้าด้วยกัน
 - 1.3) การแสดงที่สื่อ(Media) เป็นส่วนประกอบสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาของการแสดง
- 2.) ผลงานที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระในการจรรโลงสังคมไทยให้ดำรงอยู่ ทั้งการตีแผ่ความจริงที่เลวร้าย สร้างสถานการณ์ให้เห็นคุณค่าของการประพฤติตนตามหลักศาสนา และถึงแม้เนื้อหาจะเพื่อนำเสนอแนวคิด วิธีชีวิตของคนต่างวัฒนธรรม คงมุ่งเน้นให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของกันและกัน
- 3.) เป็นผลงานที่เกิดจากความคิดของคนในสังคมไทยยุคใหม่ที่มีฐานคิดจากการเลี้ยงดูจากสังคมชนบท สังคมกสิกรรม

4.) ผลงานที่สะท้อนหรือนำเสนอให้เห็นความสำคัญของการใช้วิจารณ์งานในการตัดสินสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสังคมอย่างถูกต้องกับกาลเทศะ

4.5 อภิปรายผล

1.) แม้ว่าประเทศไทย สังคมไทยจะก้าวเข้าสู่โลกทุนนิยม การดำเนินงานเพื่อแสวงหาผลกำไรตามกระแสโลกตะวันตก แต่สิ่งที่สะท้อนให้เห็นความเป็นอัตลักษณ์ของสังคมไทยที่ชัดเจนสิ่งหนึ่งคือ แนวความคิดการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในศาสนา ที่ยังคงมีบทบาทประดับประดาของวิถีชีวิตโดยเฉพาะในสังคมของศิลปะไว้อย่างเหนียวแน่น จากผลการศึกษาที่พบหลักในการพิจารณาสรรหาและตัดสินศิลปินดีเด่นร่วมสมัยรางวัลศิลปิน คือแนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ซึ่งมีความแตกต่างจากแนวคิดของโลกตะวันตก สิ่งนี้มีบทบาทสำคัญต่อบุคลิกของศิลปินไทย กล่าวคือในด้านคุณลักษณะของผลงาน แนวคิดในการตัดสินเปิดกว้างต่อแนวคิดศิลปะแบบสมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่ แต่ด้านคุณสมบัติของศิลปิน วิธีการตัดสินยังคงให้ความสำคัญต่อแนวคิดประเพณีนิยม และบริบททางวัฒนธรรมไทย ลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ

“แนวความคิดการใช้ศิลปะที่สื่อให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของสังคมไทย ตลอดจนแนวความคิดการใช้ศิลปะในฐานะเครื่องมือหรือสินค้าทางวัฒนธรรมเมื่อศิลปินเป็นผู้นำศิลปะไปเผยแพร่ในฐานะตัวแทนของคนไทยในเวทีนานาชาติ”(สุทธิชัย หวันแก้ว และกนกพรรณ อยู่ชา, บรรณาธิการ. 2552: 59)

ลักษณะดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อรูปแบบของผลงานศิลปินศิลปินที่ให้ความสำคัญกับการนำรากทางวัฒนธรรมไทย นำเสนอด้วยแนวคิดของคนร่วมสมัย ดังกมล ฅ ป้อมเพชร เรียกแนวคิดในการทำงานดังกล่าวว่า

“แนวทางแบบประสานวัฒนธรรม (intercultural) ของกลุ่มละครเวทีไทย ในคตินิยมแนวหลังสมัยใหม่ คือการแสวงหาตัวตน ในรูปแบบการสร้างสรรค์ต่างๆ คือ

- 1.1) จากการสร้างสรรค์โดยให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดแนวคิด ชีวิตและสภาพปัญหาของสังคมไทย โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของทฤษฎีทางละคร
- 1.2) การทดลองนำเทคนิคของศิลปะการแสดงหลายสกุลมาผสมผสาน

1.3) การนำเสนอมุมมองที่ผู้คนมองข้ามจากวรรณกรรม วรรณคดีไทย หรือนาฏศิลป์ไทย”(นพมาศ แวงหงส์, ปรณานิการ. 2556: 248)

ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

1.1) การเดิน/รำ(ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกาย) เป็นการใช้พื้นฐานความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในการแสดงโดยการผสมผสานท่าทางเข้ากับเทคนิคตะวันตก หรือการแสดงออกด้านท่าทางแบบไทย รำไทย แต่นำเสนอในรูปแบบการแสดงที่เป็นแนวคิดของนาฏศิลป์หรือศิลปะการแสดงตะวันตก

1.2) เป็นละครเวที อันเป็นศิลปะการแสดงตะวันตก แล้วนำเสนอเนื้อหาสาระ วิถีคิดแบบคนไทย

โดยทั้ง 2 รูปแบบ มุ่งเน้นเสนอเนื้อหา สาระที่จรรโลง และยกระดับจิตใจของคนในสังคม ทั้งรูปแบบหลักธรรมจากศาสนา ปรัชญา หรือเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในมรดกทางด้านศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายแบบไทยทั้งในเวทีของประเทศไทยและเวทีนานาชาติ

2.) ผลการดำเนินการรางวัลศิลปิน สิ่งที่ยอมรับว่าดีประเสริฐคือการสร้างความภาคภูมิใจให้กับศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติ อันส่งผลต่อทัศนคติในการทำงานศิลปะเพื่อสังคมเข้มแข็งยิ่งกว่าเดิม ซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็คือความพยายามในการเติมเต็มข้อบกพร่องของสังคมไทย ลักษณะนี้เป็นผลที่เกิดตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of needs Theory)อ้างถึงโดยจุฑารัตน์ เอื้ออำนวยว่า

“มนุษย์มีความต้องการ 5 ขั้น โดยขั้นที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการได้รับรางวัลคือขั้นที่ 4 คือความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ มี 2 ลักษณะ คือความต้องการนับถือตนเอง และความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นแนวคิดที่จะส่งผลให้เกิดขั้นที่ 5 คือความต้องการที่จะเข้าใจประจักษ์ตนเองอย่างแท้จริง โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ของคนอื่นและของสังคมส่วนรวม”(Maslow, 1954: 318. อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2553: 141-142)

แต่ในทางกลับกัน พบว่า ศิลปินส่วนหนึ่งมีความรู้สึกถูกบั่นทอนกำลังใจในการสร้างสรรค์งาน อาทิ

ศิลปินท่านที่ 1 กล่าวว่า

“การที่มีจุดมุ่งหมายสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินที่ได้รางวัล แล้วศิลปินที่ไม่ได้รางวัล ก็จะได้หมดกำลังใจซะใหม่ รางวัลนี้ เป็นดาบสองคม เจ้าของรางวัลจะทำอะไรจะต้องทบทวนให้รอบคอบ”

หรือ

ศิลปินท่านที่ 2 กล่าวว่า

“การเป็นหน่วยงานรัฐ ถ้าทำอะไรให้รัดกุม โปร่งใส รางวัลก็จะน่าเชื่อถือ ศิลปินที่ได้รางวัลก็ได้รับการยอมรับ ศิลปินที่ไม่ได้รางวัลก็จะพยายามพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นรางวัลทรงเกียรติ ได้รางวัลก็จะเป็นที่ภาคภูมิใจ เพื่อนร่วมอาชีพจะยิ่งให้การยอมรับ แต่ถ้าไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่ได้มา ศิลปินดีเด่น จะเป็นการทำลายเกียรติศิลปินท่านที่ได้รับรางวัล เพราะเขาจะถูกครหา ทำลายเกียรติของศิลปินที่ไม่ได้รางวัลด้วย เพราะกลายเป็นว่า ศิลปินที่ถูกเสนอชื่อเข้าไปพร้อมกันมีผลงานด้อยกว่า ทั้งที่เกณฑ์และกระบวนการยังไม่ชัดเจนเลย”

อาจารย์ศิลปะท่านหนึ่งจึงกล่าวว่า

“รางวัลศิลปาธรต้องการการพัฒนากระบวนการสรรหาและตัดสินเป็นอย่างมากในด้านความยุติธรรม ความโปร่งใส การสรรหาที่หลากหลาย ตลอดจนเกณฑ์การพิจารณาผลงานและอายุของศิลปิน”

3.) ตามแนวคิดการบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่คือ “การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อันก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและศรัทธาต่อหน่วยงานที่นำไปประยุกต์ใช้นั้น” (ถวิลวดี บุรีกุล และคนอื่น, 2549 : 12-13) พบมีความสอดคล้องเกี่ยวกับรางวัลศิลปาธร จากข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ

ความสำคัญกับหลักนิติธรรมและหลักความโปร่งใส ซึ่งหมายถึงการสร้างระบบ หรือ กฎเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับ การถือปฏิบัติอย่างเป็นธรรม การสร้างความไว้วางใจระหว่างสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยให้โอกาสให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกตรงครบถ้วน โดยข้อเสนอแนะข้อนี้เป็นผลมาจากการที่ข้อมูลข่าวสารของการสรรหาและตัดสินรางวัลศิลปาธรยังไม่แพร่หลาย หรือการนำไปซึ่งกระบวนการวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมเกี่ยวผลงานศิลปะของศิลปินผู้ถูกเสนอชื่อ อาทิ

อาจารย์และนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวถึงรูปแบบของการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับการดำเนินการโครงการฯ ว่า

เมื่อได้ศิลปินที่ผ่านพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเพื่อให้นักวิชาการ ครูอาจารย์และศิลปินที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะ หรือแม้แต่แก่นักศึกษาสายศิลปะได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการ

พิจารณาให้เป็นต้นแบบในปีนั้นๆ เพราะถือว่าคนกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่มีศิลปินศิลปิน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้คือ การได้ประชาสัมพันธ์รางวัล ตัวศิลปินให้รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเข้าถึง ศิลปะตามความคาดหวังของรางวัลด้วย

สำหรับหลักความร่วมมือส่วนนั้นเห็นว่าการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เป็นเจ้าของรางวัลกับหน่วยงานที่มีลักษณะภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จะสามารถเติมเต็ม การดำเนินงานตามความถนัด และศักยภาพของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดได้ อาทิ อาจารย์สายศิลปะที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน กล่าวถึงรูปแบบการดำเนินงานที่ทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ว่า

“หากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยประสานความร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานทางด้านศิลปะในการจัดการรางวัล คาดว่าน่าจะเกิดประโยชน์ในการจัดการได้ครบทุกวัตถุประสงค์ของงาน และเชื่อว่าจะมีงบประมาณจากส่วนงานที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมโครงการบรรลุผลได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น พื้นที่ในการนำเสนอผลงานของศิลปิน พื้นที่ในการจัดการมอบรางวัล งบประมาณในการจัดงานหรืองบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน เป็นต้น”

4.) การดำเนินการรางวัล เกี่ยวกับการพัฒนาศิลปินรุ่นใหม่ และการเข้าถึงพื้นที่ศิลปะร่วมสมัยของผู้ที่สนใจ พบปัญหาอุปสรรคที่ชัดเจน คือบุคลากรที่สานต่อโครงการและงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ซึ่งพบว่างบประมาณโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปินไม่เพียงพอต่อการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในข้อนี้ได้ จากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกในทิศทางเดียวกัน ดังตัวอย่างกรรมการรางวัลศิลปินท่านหนึ่งกล่าวว่า

“งบประมาณควรปรับเพิ่มขึ้นทุกปีให้สอดคล้องกับจำนวนศิลปินที่เพิ่มขึ้น เพราะถ้าบเท่าเดิมหมายความว่าเราจะดูแลได้เฉพาะศิลปินที่ตัดสินในปีนั้น แล้วการสนับสนุนให้สร้างผลงานของศิลปินรุ่นก่อนๆก็จะไม่เกิดขึ้น”

ลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมของประเทศไทย โดยนายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึง

“ลักษณะปัญหาที่เกิดจากจากแนวคิดการบริหารตามกระแสโลกาภิวัตน์ อุนาริยะไว้ว่า เป็นการบริหารมุ่งให้เกิดกำไร ซึ่งให้ความสำคัญกับผลตอบแทน

เป็นตัวเลข ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ มากกว่าให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณของประเทศไม่ให้ความสำคัญกับกระทรวงที่ผลการดำเนินงานไม่ก่อให้เกิดรายได้ อันส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง นักวิชาการและนักปราชญ์ของไทยจึงเสนอแนวคิดการบริหารประเทศด้วยแนวคิดโลกาภิวัตน์อาริยะคือสังคมที่ให้ความสำคัญต่อผลที่เกิดเพื่อการอยู่ร่วมกัน มากกว่าผลกำไร”(สันติสุข โสภณศิริ, บรรณานุกรม. 2544 : 10-11)

5.) การดำเนินการร่างวิสัยทัศน์การตั้งวัตถุประสงค์โครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และงบประมาณไม่สอดคล้องกัน ส่งผลต่อการดำเนินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นบรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ไม่ครบทุกข้อ ลักษณะดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารจัดการแนวใหม่ในการปรับผลการดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลได้ด้วยแนวคิดการประเมินผลโครงการ ซึ่งมี

“วัตถุประสงค์ในการดำเนินการคือเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีการ และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ และพบว่ามีปัญหา อุปสรรคใดตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ”(เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2553 : 23-24) และ

“การจัดการเชิงกลยุทธ์ เทคนิคการบริหารดุลยภาพ (BSC)มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานด้านการเงิน (Financial) ด้านลูกค้า (Customer) ด้านกระบวนการทางธุรกิจภายในองค์กร (Internal Business Process) ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต (Learning and Growth)ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินการ ซึ่งส่งผลต่อการดำรงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน”(ณัฐสุพันธ์ เขจรนนท์. 2552 : 294-295, 302)

6.) ศิลปินต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านงบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่ต้องเป็นการให้เปล่าไม่มีความคิดในการสร้างสรรค์

“เพราะศิลปินควรมีอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์ และเป็นผู้ที่อยู่เหนือความควบคุมของหน่วยงานภาครัฐ ที่มีพบว่าในละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ประสบปัญหาการสั่งเซ็นเซอร์ เนื่องจากความพยายามในการสร้างมายาภาพ ของโลกอุดมคติ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดขวางกระบวนการสื่อสารสภาพการณ์จริงของ

สังคมไทย”(พรรรัตน์ ดำรุง, **สัมภาษณ์**, 19 กรกฎาคม 2556; นพมาศ แววงหงส์, บรรณารักษ์. 2556: 236)

เพื่อให้ผลงานของศิลปินมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคมภายใต้การบริหารประเทศด้วยแนวคิดระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

7.) การตัดสินใจของคณะกรรมการให้ความสำคัญพิจารณาผลงานรางวัล โดยมุ่งเน้นด้านสุนทรียะของผลงานที่ใช้ในการพิจารณานั้น พบว่าคณะกรรมการทั้ง 2 ชุด คือคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสินให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของศิลปินเท่ากับพิจารณาสุนทรียะในผลงานของศิลปิน กล่าวคือ

ในคู่มือการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นไม่ได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับความดีงามของศิลปินผู้ถูกสรรหาหรือคัดเลือก แต่พบว่าคณะกรรมการทั้ง 2 ชุดให้ความสำคัญเทียบเท่ากับความสามารถของศิลปิน แสดงชัดในแนวคิดการตัดสินรางวัล ตัวอย่างจากการให้สัมภาษณ์ของกรรมการศิลปากรท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“พิจารณาศิลปินดีเด่นจากฝีมือทางศิลปะ จากนั้นจึงพิจารณาที่ความคิด และความประพฤติ ชาติอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้”

ลักษณะการพิจารณาดังกล่าวคือการสะท้อน แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย “การประพฤติปฏิบัติตนของศิลปินมีความสำคัญมากเท่ากับทักษะฝีมือด้านศิลปะหรืออาจจะมากกว่าทักษะศิลปะหากจะต้องร่วมงานกับผู้อื่นด้วย”(พฤษณี ศุภเศรษฐศิริ, 2544: 158-159) ซึ่งต่างจากทัศนะของศิลปิน นักวิชาการตะวันตก “ศิลปินแยกออกจากคุณสมบัติความเป็นคนดีตามกรอบของสังคม” (เซบาสเตียน ตา-ยาก, 2555: 6)

สำหรับหลักสุนทรียะในการพิจารณาผลงานของศิลปินนั้น คู่มือการสรรหาศิลปินดีเด่นร่วมสมัยและคณะกรรมการสรรหาและตัดสินให้ความสำคัญกับ ลักษณะเฉพาะของผลงาน เนื้อหาสาระของผลงานเพื่อความปктиสุขของสังคม โดยให้ศิลปะกลมกลืนจิตใจมนุษย์ และผลงานกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ ซึ่งเป็นหลักสุนทรียศาสตร์ที่สอดคล้องตาม “แนวคิดทฤษฎีที่นิยามศิลปะโดยพิจารณาผลที่เกิดแก่ผู้เสพ หรือผู้รับสารจึงอาจตีความศิลปะอันเนื่องมาแต่อัตลักษณ์ทางสังคมของตน”(ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และคณะ, 2547: 8) ประกอบกับแนวคิดสุนทรียภาพของ วิรุณ ตั้งเจริญ ที่เห็นว่า “สุนทรียภาพก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม และสุนทรียภาพก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางศิลปกรรม”(วิรุณ ตั้งเจริญ, 2555: 29-48.) ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในตำรานาฏยศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้ชมรับรู้และเข้าใจต้องเกิดจากการมี

อารมณ์ร่วมไปกับนักแสดงเท่านั้น ไม่ใช่ส่วนที่ก่อให้เกิดจินตนาการที่มาจากบริบททางสังคมของผู้ชม ในขณะที่เดียวกันหลักการพิจารณาดังกล่าว สอดคล้องแนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ที่ว่าศิลปินคือผู้ที่สร้างงานศิลปะเพื่อจรรโลงสังคม ให้แก่คิด ใช้สุนทรียะในการงานศิลปะกลมกล่อมเกลาจิตใจมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันโดยปกติสุข

บทที่ 5

ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งศึกษารางวัลศิลปากร สาขาศิลปะการแสดงด้านประวัติความเป็นมา ประโยชน์และจุดมุ่งหมายการมอบรางวัลศิลปากร ตลอดจนกฎเกณฑ์ กระบวนการ การดำเนินงาน ขั้นตอน และวิธีการพิจารณารางวัลศิลปากร สาขาศิลปะการแสดงและบุคคลที่ได้รับรางวัลในอดีต เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการ และเพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จ และแนวทางการพัฒนาโครงการในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา คือการให้รางวัลศิลปากรสาขาศิลปะการแสดงและสาขาคดนตรี ระหว่าง พ.ศ.2547- พ.ศ.2554

วิธีการดำเนินการวิจัยคือ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรางวัลสาขาศิลปะการแสดงและดนตรี ศิลปินที่ได้รับรางวัลและศิลปินที่ได้รับการเสนอชื่อจากแหล่งต่างๆ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้รางวัลเข้ามาแสดงความคิดเห็น อาทิ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับคณะกรรมการตัดสินจากหลากหลายชนิดรางวัล ศิลปินที่ได้รับรางวัล ศิลปินที่ไม่ได้รับรางวัล การสนทนากลุ่มกับนักวิชาการ นักวิจารณ์ศิลปะ ครูอาจารย์

จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่และแยกประเด็น วิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดในขอบเขตของเนื้อหา แล้วเรียบเรียงรายงานผล ด้วยวิธีพรรณนาและวิเคราะห์ ใส่รูปภาพ และตารางประกอบการอธิบายการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อสรุปและข้อค้นพบจากการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าพบข้อสรุปและข้อค้นพบจากการวิจัยว่า

5.1.1 ประวัติความเป็นมา ประโยชน์และจุดมุ่งหมายการมอบรางวัลศิลปากร

รางวัลดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะความต้องการแสดงความรู้สึกรักของหน่วยงานภาครัฐ คือสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในด้านการเห็นความสำคัญของศิลปินร่วมสมัย และจากการพบปัญหาในการมอบรางวัลต่างๆในประเทศไทย ผู้บริหารสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จึงมีความตั้งใจในการสร้างมาตรฐานการให้รางวัลเพื่อเป็นต้นแบบ

จุดมุ่งหมายการมอบรางวัล คือต้องการเชิดชูเกียรติต่อศิลปิน เพื่อเป็นการสร้างความกำลังใจว่าศิลปินได้สร้างผลงานที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับว่าดี

ประโยชน์ของโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปาธร แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1.) ประโยชน์ที่มุ่งผลต่อศิลปิน สำหรับศิลปินศิลปาธร ต้องการเชิดชูเกียรติ และการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย สำหรับศิลปินทั่วไป ต้องการให้เกิดการตื่นตัวในการสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยให้มากขึ้น

2.) ประโยชน์ที่มุ่งต่อประชาชน คือ ประโยชน์สำหรับเด็กเพื่อให้เกิดต้นแบบในการสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย สร้างแรงบันดาลใจเหมือนศิลปินที่ตนเองชื่นชม ตลอดจนสร้างให้เกิดความซาบซึ้งกับผลงานศิลปะร่วมสมัย ส่วนประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไป คือ เกิดการนำองค์ความรู้ทางด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัยไปพัฒนา ต่อยอดในเชิงธุรกิจ

3.) ประโยชน์ที่มุ่งต่อวงการศิลปะร่วมสมัย คือ เกิดมาตรฐานของรางวัลที่ยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปิน และเกิดผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีคุณค่าจากความรู้สึกร่วมใจของศิลปิน จนกลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง

5.1.2 กฎเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงาน และวิธีการพิจารณารางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง

1.) เกณฑ์การสรรหาแบ่งออกเป็น การกำหนดเงื่อนไขสาขาที่สรรหา การกำหนดคุณสมบัติของศิลปิน การกำหนดคุณสมบัติของผลงาน โดยมีรายละเอียด คือ

1.1) การสรรหาแบ่งออกเป็นทั้งสิ้น 9 สาขา โดยตั้งแต่เริ่มดำเนินการสรรหารางวัล มีการเปลี่ยนแปลงสาขาการมอบรางวัล ทั้งหมด 2 ครั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความครอบคลุมพัฒนาผลงานแต่สาขาของศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย

1.2) การกำหนดคุณสมบัติของศิลปิน โดยสรุปศิลปินศิลปะการแสดงร่วมสมัย ไม่มีการกำหนดถึงลักษณะการประพฤติปฏิบัติอย่างไร กำหนดเพียงการเป็นคนไทย ที่มีถิ่นฐานในประเทศไทย อายุของศิลปิน และมีการสร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง ถ้ามีการเผยแพร่ผลงานในต่างประเทศต้องทำในฐานะศิลปินไทย(ลักษณะของศิลปินตามทัศนะตะวันตก)

1.3) การกำหนดคุณสมบัติของผลงาน เป็นการกำหนดเกี่ยวกับประโยชน์ของผลงานสร้างสรรค์ให้เกิดกับผู้ชมในลักษณะการกระตุ้นจินตนาการ ส่วนคุณลักษณะของผลงาน คือ การมีเทคนิคในการสร้างที่มีลักษณะเฉพาะ และแสดงออกถึงแง่มุมของความคิดที่ดี ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับงานศิลปะร่วมสมัย โดยผลงานดังกล่าวจะต้องได้รับการยอมรับจากศิลปินในวงการ หรือสาธารณชน(ไม่มีอะไรสื่อถึงวิถีคิดความเป็นไทย ซึ่งศิลปะร่วมสมัยของไทยควรมีคุณลักษณะที่โดดเด่นด้วยการนำเสนอคุณค่าหรือแนวคิดแบบไทยในเวทีโลก หรือแม้แต่การเผยแพร่ต่อเยาวชนไทยยุคใหม่ที่นับวันจะห่างไกลจากการเลี้ยงดูด้วยภูมิปัญญาไทย)

1.4) การกำหนดรางวัลที่จะมอบให้ รางวัลศิลปาธรนอกจากจะมีการมอบสัญลักษณ์รางวัลคือเข็มกลัด(เพื่อที่ศิลปินจะสามารถใช้ประดับร่างกายในฐานะศิลปินได้อย่างภาคภูมิใจแล้ว) ยังมีการมอบเงินรางวัลสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในปีที่ได้รับการประกาศยกย่องด้วย

2.) ขั้นตอนการดำเนินงาน เริ่มจากการที่ฝ่ายเลขานุการจัดทำคู่มือ และจัดประชุมคณะกรรมการทั้ง 3 ชุด คือคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการสรรหาซึ่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่มาจากกลุ่มศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะ นักวิจารณ์ สื่อมวลชนและอาจารย์จากสถาบันการศึกษา และคณะกรรมการตัดสินซึ่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากศิลปินแห่งชาติ ศิลปินศิลปาธร นักวิชาการศิลปะและนักวิจารณ์ ในแต่ละสาขา เพื่อกำหนดแนวทาง จากนั้นคณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาศิลปินเพื่อนำเสนอเข้าที่ประชุมโดยหาข้อมูลประกอบเป็นผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน ตัดต่อในรูปแบบ วีดีทัศน์แล้วนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการตัดสิน

คณะกรรมการตัดสิน แล้วแจ้งผลให้คณะกรรมการอำนวยการ จากนั้นนำเสนอชื่อศิลปินทั้งหมดออกเป็นประกาศสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้รัฐมนตรีลงนาม

ประชาสัมพันธ์ และจัดพิธีการมอบรางวัล โดยการแสดงนิทรรศการของศิลปิน

3.) วิธีการพิจารณา เป็นลักษณะการร่วมกันลงคะแนนเสียงของคณะกรรมการตัดสิน โดยตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 - พ.ศ.2552 เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินจากหลากหลายสาขาศิลปะร่วมกันลงคะแนน ต่อมาในปี พ.ศ.2553 มีการเปลี่ยนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินแยกเป็นแต่ละสาขา แล้วมีหน้าที่ในการตัดสินศิลปินเฉพาะสาขาตนเองเท่านั้น

4.) แนวคิดในการตัดสินรางวัลศิลปาธร ให้ความสำคัญกับ

4.1) ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของศิลปิน เป็นผู้สร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับในแวดวงเดียวกัน

4.2) ผลงานศิลปิน ต้องมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน มีการสร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง ผลงานเพื่อสร้างสรรค์สังคม

ซึ่งจากแนวคิดของคณะกรรมการสรรหาและตัดสินรางวัล มีความแตกต่างจากคู่มือการสรรหาศิลปินศิลปาธร ในด้านคุณสมบัติส่วนตัวศิลปิน คือต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติของพลเมืองที่ดีตามหลักคิดในพุทธศาสนาควบคู่กับการมีผลงานดีเด่น

5.1.3 ศิลปินและผลงานที่ได้รับรางวัล

ดั่งนี้	ศิลปินศิลปาธรสาขาศิลปการแสดงมีทั้งหมด 14 ท่าน พบว่าลักษณะผลงาน
	ศิลปินด้านคีตศิลป์-ดนตรี
อายุ	ศิลปินศิลปาธรด้านคีตศิลป์- ดนตรีจำนวน 5 ท่านมีอายุระหว่าง 30-50 ปี ศิลปินศิลปาธรด้านคีตศิลป์- ดนตรีจำนวน 2 ท่านมีอายุเกิน 50 ปี
ประสบการณ์ทำงาน	มีลักษณะการทำงานดนตรีอยู่ในประเทศไทยเป็นหลักทั้งรูปแบบงานสอน วิทยากรพิเศษ นักดนตรี นักประพันธ์เพลง และทำงานในลักษณะเดียวกันนี้ในต่างประเทศ 5 ท่าน อีก 2 ท่านก่อนได้รับรางวัลมีผลงานหลักอยู่ในต่างประเทศ
ลักษณะผลงาน	1.) ลักษณะการประพันธ์เพลงมีการประยุกต์ดนตรีไทยร่วมกับดนตรีตะวันตก 2.) มีเนื้อหาในการนำเสนอ เรื่องราว วิถีชีวิต ความคิดและลักษณะเฉพาะของดนตรีไทยในงานดนตรีตะวันตกได้อย่างลงตัว 3.) เป็นนักดนตรีที่มีฝีมือที่ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ 4.) ผลงานแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในคุณค่า เอกลักษณะเพลงไทย 5.) สร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยในฐานะศิลปินไทย
	ศิลปินด้านศิลปการแสดง
อายุ	ศิลปินศิลปาธรด้านศิลปการแสดงจำนวน 6 ท่านมีอายุระหว่าง 30-50 ปี ศิลปินศิลปาธรด้านศิลปการแสดงจำนวน 1 ท่านมีอายุเกิน 50 ปี
ประสบการณ์ทำงาน	มีลักษณะการทำงานศิลปการแสดงอยู่ในประเทศไทยเป็นหลักทั้งรูปแบบงานสอน วิทยากรพิเศษ นักแสดง ผู้กำกับ ผู้เขียนบท และทำงานในลักษณะเดียวกันนี้ในต่างประเทศ 6 ท่าน อีก 1 ท่านก่อนได้รับรางวัลมีผลงานหลักอยู่ในต่างประเทศ และ 2 ใน 7 ท่านนี้ มีบทบาทหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนามนุษย์
ลักษณะผลงาน	แบ่งเป็น 2 รูปแบบ 1.) การเต้นรำ(ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกาย) เป็นการใช้พื้นฐานความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในการแสดงโดยการผสมผสานท่าทางเข้ากับเทคนิคตะวันตก หรือการแสดงออกด้านท่าทางแบบไทย รำไทย แต่

นำเสนอในรูปแบบการแสดงที่เป็นแนวคิดของนาฏศิลป์หรือศิลปะการแสดงตะวันตก

2.) เป็นละครเวที อันเป็นศิลปะการแสดงตะวันตก แล้วนำเสนอเนื้อหาสาระ วิถีคิดแบบคนไทย

โดยทั้ง 2 รูปแบบ มุ่งเน้นเสนอเนื้อหา สาระที่จรรโลง และยกระดับจิตใจของคนในสังคม ทั้งรูปแบบหลักธรรมจากศาสนา ปรัชญา หรือเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในมรดกทางด้านศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายแบบไทยทั้งในเวทีของประเทศไทยและเวทีนานาชาติ

แนวคิดการตัดสินใจของคนละครเวทีให้ความสำคัญพิจารณาเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของศิลปินเท่ากับพิจารณาสุนทรีย์ในผลงานของศิลปิน กล่าวคือ

ถึงแม้ว่าในคู่มือการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นไม่ได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับความดีงามของศิลปินผู้ถูกสรรหาหรือคัดเลือก แต่ก็พบว่าคณะกรรมการทั้ง 2 ชุดให้ความสำคัญเทียบเท่ากับความสามารถของศิลปิน ซึ่งลักษณะการพิจารณาดังกล่าวคือการสะท้อน แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ที่เห็นว่า คุณลักษณะศิลปินโดยทัศนะศิลปินในสังคมไทยให้ความสำคัญการประพฤติปฏิบัติตนของศิลปินมากเท่ากับทักษะฝีมือด้านศิลปะหรืออาจจะมากกว่าทัศนะศิลปะหากจะต้องร่วมงานกับผู้อื่นด้วย ซึ่งต่างจากทัศนะของศิลปิน นักวิชาการตะวันตก ศิลปินแยกออกจากคุณสมบัติความเป็นคนดีตามกรอบของสังคม

และสำหรับหลักสุนทรีย์ในการพิจารณาผลงานของศิลปินนั้น คู่มือการสรรหาศิลปินดีเด่นร่วมสมัยและคณะกรรมการสรรหาและตัดสินให้ความสำคัญกับ ลักษณะเฉพาะของผลงานเนื้อหาสาระของผลงานเพื่อความปกติสุขของสังคม โดยให้ศิลปะกล่อมเกลาจิตใจมนุษย์ และผลงานกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ ซึ่งเป็น "หลักสุนทรีย์ศาสตร์ที่สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีที่นิยามศิลปะโดยพิจารณาผลที่เกิดแก่ผู้เสพ หรือผู้รับสารจึงอาจตีความศิลปะอันเนื่องมาแต่อัตลักษณ์ทางสังคมของตน" (ถิรพันธ์ อนุวัชศิริวงศ์และคณะ, 2547 : 8) ประกอบกับแนวคิดสุนทรีย์ภาพของ วิรุณ ตั้งเจริญ ที่เห็นว่า "สุนทรีย์ภาพก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม และสุนทรีย์ภาพก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางศิลปกรรม" (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2546: 29-48.) ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีสุนทรีย์ศาสตร์ในตำรานาฏยศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้ชมรับรู้และเข้าใจต้องเกิดจากการมีอารมณ์ร่วมไปกับนักแสดงเท่านั้น ไม่ใช่ส่วนที่ก่อให้เกิดจินตนาการที่มาจากบริบททางสังคมของผู้ชม ในขณะที่เดียวกันหลักการพิจารณาดังกล่าว สอดคล้องแนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับ

คุณสมบัติของศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ที่ว่าศิลปินคือผู้ที่สร้างงานศิลปะเพื่อจรรโลงสังคม ให้แก่คิด ใช้สุนทรียะในการงานศิลปะกลมกลืนจิตใจมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันโดยปกติสุข

5.1.4 บทบาทของรางวัลศิลปาธร

บทบาทของรางวัลศิลปาธรออกเป็น 2 ประเภท คือบทบาทตามความคาดหวัง และบทบาทที่เกิดขึ้นจริง

บทบาทตามความคาดหวังที่มีต่อรางวัลศิลปาธร แบ่งตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ

1.) ผู้บริหารสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย คณะกรรมการ และประชาชนที่ คาดว่าจะได้รับจากโครงการฯ พบว่า

1.1) สร้างกำลังใจศิลปิน สร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง

1.2) ศิลปินมีทิศทางของผลงานเหมาะสม และผลงานสามารถนำไปใช้ใน

ฐานะทุนทางเศรษฐกิจ และสังคม

1.3) เยาวชนและประชาชน เกิดความรู้และมีต้นแบบทางด้านศิลปะร่วมสมัย

1.4) เป็นต้นแบบรางวัลทางด้านศิลปะร่วมสมัยที่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

1.5) กระตุ้นให้วงการศิลปะร่วมสมัยมีความเคลื่อนไหวในทิศทางที่ดี

2.) ศิลปินและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงการศิลปะ พบว่า

2.1) มีการบริหารจัดการหลังจากการมอบรางวัล จัดสรรและดูแลศิลปินอย่าง

เข้าใจธรรมชาติ

2.2) สร้างความมั่นคงในการดำรงชีพเกี่ยวกับสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

2.3) การสนับสนุนงบประมาณ ส่งเสริมการเรียนรู้ พื้นที่เผยแพร่งานศิลปะ

พัฒนาระบบการจัดการให้เพียงพอต่อการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยตามที่สังคมคาดหวัง

2.4) เป็นรางวัลที่มีระบบในการสรรหาและยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินที่มี

มาตรฐานและได้รับการยอมรับ

บทบาทที่เกิดขึ้นจริง แบ่งจากผลที่เกิดขึ้นจากการมีรางวัลศิลปาธร คือ

1.) บทบาทรางวัลศิลปาธรที่มีต่อศิลปิน

1.1) ศิลปินเกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐ

1.2) สร้างความตระหนักในหน้าที่ที่มีต่อสังคมของศิลปิน โดยมุ่งมั่นในการ สร้างผลงานที่ดีเพื่อพัฒนา ยกระดับจิตใจ

1.3) สร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเป็นต้นแบบต่อเยาวชนและประชาชน ด้านความรู้ ศิลปะร่วมสมัย เกิดความต้องการในการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีต่อผู้ที่สนใจ

1.4) เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างเครือข่ายด้านศิลปะร่วมสมัยในภูมิภาคต่างๆของประเทศ

2.) บทบาททางศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม

2.1) การพัฒนาสังคม โดยเป็นผลสืบเนื่องจากการสร้างความรู้ภาคภูมิใจ และสร้างความตระหนักถึงบทบาทของศิลปินศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม ศิลปินศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นผู้ขับเคลื่อนสังคมด้วยผลงานศิลปะร่วมสมัยจากการสร้างงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยจากการผสมผสานภูมิปัญญาไทยเข้ากับวิถีสังคมสมัยใหม่ สะท้อนแง่มุมความคิดที่ผู้ชมสามารถนำไปปรับใช้ได้ ตลอดจนความพยายามในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรภาคสังคมด้วยการใช้ความสามารถทางด้านศิลปะในการระดมทุน ที่จะเกิดรายได้ในการพัฒนาสังคมต่อไป

2.2) สร้างต้นแบบทางด้านศิลปะร่วมสมัยให้แก่เยาวชนและผู้คนที่สนใจ

2.3) การสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศซึ่งแสดงความก้าวหน้า หรือการก้าวไปพร้อมประชาคมโลกทางด้านศิลปะ

5.1.5 การบริหารจัดการโครงการ ด้านผลสำเร็จ การยอมรับ ความเชื่อถือ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการด้วยแนวคิดการประเมินผลโครงการ พบว่า

การประเมินภาพรวมโครงการ ทั้ง 4 ด้าน

ด้านสภาวะแวดล้อม	ผลการประเมิน	ปานกลาง
ด้านปัจจัยป้อน	ผลการประเมิน	ปานกลาง
ด้านกระบวนการ	ผลการประเมิน	ปานกลาง
ด้านผลผลิต	ผลการประเมิน	ปานกลาง

โดย จำแนกระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างการประเมินภาพรวมโครงการ ทั้ง 4 ด้าน

คณะกรรมการรางวัล	ผลการประเมิน	มาก
นักวิชาการศิลปะ	ผลการประเมิน	ปานกลาง
อาจารย์ศิลปะ	ผลการประเมิน	น้อย
ศิลปินศิลปากร	ผลการประเมิน	มาก
ศิลปิน	ผลการประเมิน	ปานกลาง

การประเมินผลโครงการรายข้อ

ผลการประเมิน	มากที่สุด	-ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงาน(พิธีมอบรางวัล)
ผลการประเมิน	มาก	-ดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

		-การจัดงานยกย่องศิลปินในภาพรวมเป็นที่ยอมรับ
		-โครงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ศิลปินร่วมสมัย
		-โครงการมีส่วนช่วยยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินร่วมสมัยแก่สังคม
		-โครงการมีส่วนสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัย
		-จำนวนสาขารางวัลมีความเหมาะสม
ผลการประเมิน	ปานกลาง	-ความเหมาะสมของหลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
		-วิธีการดำเนินงานเหมาะสมและปฏิบัติได้
		-การคัดเลือกกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับ
		-การคัดเลือกกรรมการตัดสินรางวัลศิลปะเป็นที่ยอมรับ
		-โครงการสามารถสรรหาและคัดเลือกศิลปินร่วมสมัยสาขาศิลปะการแสดงที่มีคุณภาพและผลงานเป็นที่ยอมรับต่อวงการศิลปะ
ผลการประเมิน	น้อย	-วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
		-เด็ก เยาวชนและประชาชนมีความรู้และตระหนักถึงคุณค่าของงาน
ผลการประเมิน	น้อยที่สุด	-จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
		-ความเหมาะสมของงบประมาณโครงการ

จากการประเมินผลโครงการ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัลศิลปะ พบเจตนากรณีที่ต้องการมีส่วนร่วมผลักดัน ส่งเสริมให้เกิดความตื่นตัวของศิลปะร่วมสมัย หน่วยงานภาครัฐ คือสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในรูปแบบการสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปิน โดยความพยายามในการสร้างรางวัลศิลปะขึ้น ด้วยหวังว่าเมื่อศิลปินได้รับการคัดเลือกแล้ว

1.) ศิลปินจะเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผลจากการดำเนินการดังกล่าว บรรลุผลเป็นอย่างดีเนื่องจากศิลปินเกิดความภาคภูมิใจและตระหนักถึงความสำคัญที่ตนเองสามารถตอบแทนสังคมด้วยความเชี่ยวชาญของตนเอง

2.) รางวัลที่สร้างขึ้นจะเป็นต้นแบบในกระบวนการสรรหาและการมอบรางวัลทางศิลปะร่วมสมัย

ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า เกณฑ์และกระบวนการได้รับการตอบรับในระดับปานกลาง เนื่องจากปัญหา

1.) ไม่พบว่ามีข้อกำหนดกระบวนการที่ได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสิน หรือการกำหนดอำนาจหน้าที่ หรือข้อห้ามเพื่อป้องกันปัญหาเมื่อประกาศผลการตัดสิน จึงพบว่ามีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลการตัดสิน

2.) ผลจากการดำเนินการรางวัลพบว่างบประมาณโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัลศิลปาธรไม่เพียงพอต่อการจัดการให้บรรลូវัตถุประสงค์ครอบคลุมทุกข้อ

ข้อค้นพบจากการวิจัยฉบับนี้ คือ

5.1.6 เกณฑ์ในการพัฒนาแนวทางการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น ควรดำเนินการให้ครอบคลุม องค์ประกอบ 6 ข้อ คือ

1.) เกณฑ์การตัดสิน เกี่ยวกับคุณสมบัติศิลปิน การให้ความสำคัญกับการคัดเลือกศิลปินจากคุณสมบัติส่วนตัวที่มีบุคลิกภาพของศิลปินตามแนวคิดสังคมไทยที่มีพื้นฐานความคิดจากพุทธศาสนา และคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงานศิลปะที่ควรมีบทบาทการเผยแพร่ศิลปะภายในประเทศ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เห็นด้วยกับการกำหนดคุณสมบัติในคู่มือการสรรหาศิลปินร่วมสมัย

2.) ที่มาของคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการตัดสิน มีความต้องการให้แสดงเกณฑ์การคัดเลือกกรรมการที่ชัดเจน และคณะกรรมการได้รับการยอมรับ มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัย และในระหว่างการตัดสินควรมีกิจกรรมให้ศิลปินได้แสดงผลงานและความสามารถของศิลปิน ย่อมทำให้ศิลปินที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับความเชื่อถือ และการมีคณะกรรมการสรรหาที่มีความหลากหลายทางด้านความสนใจในลักษณะศิลปะการแสดงที่แตกต่าง และสามารถสืบค้นศิลปินร่วมสมัยที่อยู่กระจายตามภูมิภาคต่างด้วย

3.) กระบวนการตัดสิน ควรเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมรับรู้ของสังคม และเพิ่มขั้นตอนการนำเสนอผลงานศิลปะในระหว่างกาพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการผู้สาธารณชน เพื่อสร้างความยอมรับในผลงาน และการตัดสินของคณะกรรมการ

4.) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและลักษณะผลงานของศิลปินให้ครอบคลุม และมีรายละเอียดสามารถนำไปใช้ได้จริง

5.) การใช้ประโยชน์จากงานศิลปะของศิลปิน หลังจากได้รับรางวัลแล้วควรมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมศิลปะโดยศิลปินศิลปาธรแก่เยาวชนและบุคคลที่สนใจ จัดให้มีมหกรรม

การแสดงศิลปะร่วมสมัยเพื่อกระตุ้นการรับรู้ประชาชนในสังคม ศิลปินควรได้มีบทบาทในการร่วมงานกับรัฐบาลในการจัดการแสดงระดับประเทศหรือนานาชาติ

6.) การดูแลศิลปิน การดูแลศิลปินอย่างเข้าใจความเป็นธรรมชาติของศิลปะแต่ละแขนง และมีสวัสดิการเพื่อความรู้สึกลับมั่นคงในชีวิต การจัดสวัสดิการที่ส่งเสริมการเป็นตัวแทนในการเผยแพร่ศิลปะการแสดงร่วมสมัยของประเทศ

5.1.7 บทบาทของศิลปินร่วมสมัยในบริบทของสังคมไทย

- 1.) ผู้เป็นต้นแบบในความประพฤติ ความมีคุณธรรม จริยธรรม
- 2.) ผู้เป็นต้นแบบในการใช้ความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อผู้คนที่สนใจด้านแนวคิด วิธีการแสดงออกและรูปแบบเฉพาะตนของศิลปินในงาน
- 3.) เป็นผู้สร้างประสบการณ์ให้ผู้ชมได้สัมผัสกับสถานการณ์สมมติจากความสามารถทางด้านศิลปะ เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ชมรับกับความเป็นจริงในสังคมมนุษย์ ทั้งแง่มุมความดี และความเลื่อม
- 4.) เป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์สังคมด้วยผลงานสร้างสรรค์ ให้ผู้ชมเกิดความสะเทือนใจกับการที่ต้องยอมรับกับความเลื่อมทรมานของจิตใจมนุษย์ ความไม่ดั่งงามในสังคม ความอยุติธรรม
- 5.) เป็นผู้ผลิตผลงานในองค์ประกอบศิลปะเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแสดงออก การแสดงความคิด การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ดำรงอยู่อย่างปกติสุข
- 6.) เป็นผู้ถ่ายทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทย ศิลปะไทยในประชาคมโลก โดยผ่านกระบวนการคิดและหลอมรวมศิลปะแบบดั้งเดิมและแนวคิดร่วมสมัยเข้าด้วยกัน

5.1.8 ลักษณะผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยแบบไทย

- 1.) ผลงานศิลปะการแสดงที่ถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของศิลปินผู้สร้างสรรค์ทางด้านความคิด เทคนิควิธีการแสดง รูปแบบการนำเสนอ โดยมาจาก
 - 1.1) การนำศิลปะการแสดงประเพณี นำเสนอด้วยมุมมองใหม่ เทคนิควิธีใหม่
 - 1.2) การหยิบเอาลักษณะเฉพาะของศิลปะการแสดงแต่ละประเภทมาผสมผสานเข้าด้วยกัน
 - 1.3) การแสดงที่สื่อ(Media) เป็นส่วนประกอบสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาของการแสดง
- 2.) ผลงานที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระในการจรรโลงสังคมไทยให้ดำรงอยู่ ทั้งการตีแผ่ความจริงที่เลวร้าย สร้างสถานการณ์ให้เห็นคุณค่าของการประพฤติตนตามหลักศาสนา และถึงแม้เนื้อหาจะเพื่อนำเสนอแนวคิด วิธีชีวิตของคนต่างวัฒนธรรม คงมุ่งเน้นให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของกันและกัน

3.) เป็นผลงานที่เกิดจากความคิดของคนในสังคมไทยยุคใหม่ที่มีฐานคิดจากการเล็งดูจากสังคมชนบท สังคมกสิกรรม

4.) ผลงานที่สะท้อนหรือนำเสนอให้เห็นความสำคัญของการใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสังคมอย่างถูกต้องกับกาลเทศะ

5.2 ข้อเสนอแนะ

1.) ในอนาคตหากมีความต้องการพัฒนารางวัลเพื่อให้ได้รับการยอมรับ และมีผลกระทบน้อยที่สุด ควรให้ความสำคัญกับแนวคิดที่ได้จากการศึกษากระบวนการจัดการรางวัลศิลปาธรและผลการดำเนินงาน คือการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การดำเนินงานที่มีความโปร่งใส และให้ความสำคัญกับการสื่อสารแนวคิด ขั้นตอนการทำงานและการใช้ประโยชน์ของโครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น

2.) การดำเนินงานโครงการ ควรตั้งวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ให้สอดคล้องงบประมาณ หรืออีกแนวทางคือการแสวงหาพันธมิตรในการสนับสนุน เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล

3.) ทุน ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมควรให้ความสำคัญกับคุณค่าในการพัฒนาจิตใจมนุษย์ การสร้างสรรค์ที่เข้าใจความหลากหลายในสังคม ความตระหนักในการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข มิใช่ทุนที่หมายถึงตัวเลขทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมิใช่ความมุ่งหมายของธรรมชาติวิชาที่ดำรงอยู่เพื่อจรรโลงความดีงามในสังคม

รายการอ้างอิง

กฤษณ์ ชัยศิลป์บุญ. ศิลปินร่วมสมัย. **สัมภาษณ์**, 20 ตุลาคม 2555, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ม้วนทอง และคณะ. (2555). **ถอดเทป บทสัมภาษณ์ศิลปิน**. รายงานการศึกษารายวิชา PFA สรีระศาสตร์เพื่องานนาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กานต์วี ชมเชย. นักวิจัยศิลปวัฒนธรรม สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2556.

กำจร สุนพงษ์ศรี. (2555). **สุนทรียศาสตร์ : หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เก็บเล็กผสมน้อย : กลับสู่ 'ชีวิตไร้ควัน'. (2549). **ข่าวสด** (5 ตุลาคม) : 31.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย.

ข่าวเด่นประจำวัน [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://news.mthai.com/general-news/87506.html>. [5 มกราคม 2556]

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2547). **คู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

คนเก่ง : 9 รางวัลดีเด่นศิลปากร ศิลปินร่วมสมัย. (2553). **มติชน** (29 กรกฎาคม) : 44.

ความเป็นมาของรางวัล 7 Book Awards [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา:

http://lib.swu.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=487:-7-book-award&catid=163:-7-books-award&Itemid=100159. [12 พฤศจิกายน 2555]

เครือข่ายนักเขียนแห่งประเทศไทย. **ก.วัฒนธรรมประกาศผล 9 ศิลปิน รางวัลศิลปากรปี 53** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา:

<http://www.thaiwriternet.com/column.php?id=425&action=show>. [19 มกราคม 2556]

จุฑาทิพย์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2551). **วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2553). **จิตวิทยาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: แอคทีฟ พริ้นท์.

เจษฎา เนตรพลับ. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2556.

ฉายศรี สุพรศิลป์ชัย. (2541). **แนวทางพัฒนาด้านพลศึกษาสุขภาพและนันทนาการ ปัจจัยนำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้า**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาการพลศึกษาสุขภาพและนันทนาการ, อ้างถึงใน เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย.

ชลประค์ฉิม จันทร์เรือง. ศิลปินศิลปาธร ปี 2552 สาขาศิลปะการแสดง. **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2555.

ชัยยุทธ โตสง่า ระนาดคะนองกลองสิบทิศ. (2553). **กรุงเทพธุรกิจ** (27 ตุลาคม) : 4.

ชัยยุทธ โตสง่า. ศิลปินศิลปาธร ปี 2553 สาขาดนตรี. **สัมภาษณ์**, 27 สิงหาคม 2553.

ซีไรต์ คืออะไร [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: http://seawrite.com/?page_id=12. [12 พฤศจิกายน 2555]

เซบาสเตียน ตา-ยาค. **จากปลายปากกาสู่ปลายพู่กัน : สถานภาพบทบาทของศิลปินในสังคม(1)**. แปลโดย เจริญ หล่อวิมจล. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา:

<http://61.47.2.69/~midnight/midnighttext/000928.doc>. 2555. [11 สิงหาคม 2555]

ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์. (2542). **สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. ศิลปินศิลปาธร ปี 2551 สาขาดนตรี, กรรมการสรรหารางวัลศิลปาธร ปี 2548, 2553. **สัมภาษณ์**, 2 กันยายน 2553.

ณัฐฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ณัฐ ยนตรวิทย์. ศิลปินศิลปาธร ปี 2549 สาขาดนตรี. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2553.

ดาริณี ชำนาญหมอ. ศิลปิน, หัวหน้าสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์**. 18 ตุลาคม 2555, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ม้วนทอง และคณะ. (2555). **ถอดเทป บทสัมภาษณ์ศิลปิน**. รายงานการศึกษารายวิชา PFA ศรีระศาสตร์ เพื่องานนาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เดช ดำเนิน. ตบ-จวบั่นเทิง : จับตาดารกกลับมาของรางวัลเมขลา ครั้งที่ 24 ประจำปี 2554.

สยามรัฐ (10-16 กุมภาพันธ์).

ถนอม ชากักดี. (2552). ศิลปะปริทัศน์ : สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรมกับ

พันธกิจบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จะไปไหนได้? **เนชั่นสุดสัปดาห์** (30 ตุลาคม-5 พฤศจิกายน) : 60-61.

ถนอม ช่างกิติ. หัวหน้าสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, นักวิจารณ์ศิลปะ, กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2548. **สัมภาษณ์**, 12 มิถุนายน 2556.

ถวิลวดี บุรีกุลและคนอื่น. (2549). **ทศวรรษ : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2547). **สุนทรียนิเทศศาสตร์ การศึกษาสื่อสารการแสดงและสื่อจินตคติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์.

ถึงเวลาดึงกองทุน สสศ. (2554). **กรุงเทพธุรกิจ** (7 ตุลาคม) : 01.

แถลงการณ์ตรวจสอบคณะกรรมการรางวัลซีไรต์ รอบคัดเลือก พ.ศ.2550. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา:

<http://www.thai poet.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=560658&Ntype=4>.

[20 พฤศจิกายน 2555]

ไทยโพสต์ “ศิลปินศิลปากร ปี 52 [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา:

<http://www.thai post.net/node/6442>. [19 มกราคม 2556]

ธีรภัทร์ ทองน้อม. ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม, ศิลปินผู้พากย์ เจรจาโขน. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2556.

นพดล อินทร์จันทร์. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง, อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์**, 4 กันยายน 2556.

นพมาศ แวงหงส์, บรรณารักษ์. (2556). **ปริทัศน์ศิลปะการละคร**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นราพงษ์ จรัสศรี. ศิลปิน, ศาสตราจารย์สาขานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **สัมภาษณ์**, 29 สิงหาคม 2556.

นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2555). 2553 **อ่านข่าวอ่านสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

นิคม มุสิกะคามะ. (2547). **สุนทรียศาสตร์ทฤษฎีแห่งวิจิตรศิลปากร ฉบับที่ 2**.

กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

นิพนธ์กวี สยาม ตามรอยบัลเลต์ จากรำไทย. (2554). **มติชน** (31 สิงหาคม) : 24.

นิมิตร พิพิฑกุล. ศิลปินศิลปิน ปี 2550 สาขาศิลปะการแสดง, กรรมการสรรหารางวัลศิลปิน ปี 2551. **สัมภาษณ์**, 26 สิงหาคม 2553.

นิรมิต เทียมทัน. (2555). **BALANCED SCORECARD และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ.**

กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.

ในความเคลื่อนไหว : ศิลปินดีเด่นแห่งศิลปิน ปี 2552. (2552). **โพสต์ทูเดย์** (28 กรกฎาคม) : c6.

ประกาศแล้ว...ศิลปินศิลปิน ปี 2551. (2551). **คม ชัด ลึก** (20 สิงหาคม) : 27.

ประวัติการทำงานโดยย่อ : พิเชษฐ กลั่นชื่น [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา:

http://www.pkwork.com/life_thai.html. [1 กรกฎาคม 2556]

ปรับเกณฑ์ให้รางวัลศิลปิน. (2554). **เดลินิวส์** (11 ตุลาคม) : 22.

ป้อม บอยไทย อดฝีมืองานใหญ่รัฐให้การสนับสนุนหนึ่ง คีตาอสูร. (2554). **สยามรัฐ** (11

พฤษภาคม) : 36.

ปัทมา วัฒนพานิช. ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา. **สัมภาษณ์**, 29 สิงหาคม 2556.

ปิยวดี มากพา. (2556). **การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่สร้างงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย.**

รายงานวิจัย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรรัตน์ ดำรุ่ง. รองศาสตราจารย์ภาควิชาศิลปะการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, กรรมการตัดสินรางวัลศิลปิน ปี 2553, **สัมภาษณ์**, 19 กรกฎาคม 2556.

พระราชวรมนู (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2540). **ปรัชญากรีก : บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก.** พิมพ์

ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.

พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. (2544). **การศึกษาทัศนะต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้**

กำกับการแสดงละครโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิสนุ ฟองศรี. (2553). **เทคนิควิธีประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุท

ธการพิมพ์.

ไพโรจน์ ทองคำสุก. นักวิชาการละครและดนตรี สำนักการสังคีต กรมศิลปากร, ราชบัณฑิต สาขา

ศิลปกรรมนาฏศิลป์ไทย, ผู้อำนวยการสถาบันโขนแห่งชาติ. **สัมภาษณ์**. 23 ตุลาคม

2555, อ้างถึงใน ธีญชนก โรจนสังวร และคณะ. (2555). **ถอดเทป บทสัมภาษณ์**

- นักวิชาการ.** รายงานการศึกษารายวิชา PFA สรีระศาสตร์เพื่องานนาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ไพศาล ธีรพงศ์วิษ.(2555). ขวบปีที่ 10 ของ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ยังสบายดีอยู่มั๊ย, **สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์** (27 มกราคม- 2 กุมภาพันธ์) : 64-65.
- ภรตมูณี. (2541). **นาฏยศาสตร์.** แปลโดย แสง มนวิฑูร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- ภัทราวดี มีชูธน. ศิลปิน, กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2547-2548. **สัมภาษณ์,** 16 ธันวาคม 2555.
- มนต์จันทร์. **ศาสตรเมธี สูดยอดรางวัล ปราชญ์แห่งวิชาการ สังคมและศิลปวัฒนธรรม.** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://www.monnut.com/board/index.php?topic=959.0>. [24 มีนาคม 2556]
- มานพ มีจำรัส. ศิลปินศิลปากร ปี 2547, กรรมการสรรหารางวัลศิลปากร ปี 2549, กรรมการตัดสินรางวัลศิลปากร ปี 2550-2552, **สัมภาษณ์,** 16 มกราคม 2556.
- มิน ผู้จัดระฆังทองอั้งไม่รู้** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://www.thaiseoboard.com/index.php?topic=138692.0;wap2>. [5 มกราคม 2556]
- มูลนิธิอนุสรณ์หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร** [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://www.princessngarmchit.org/foundation/index.php?m=7Ao=2>. [12 พฤศจิกายน 2555]
- เมื่อศิลปะ-ติด-คน ที่ราชบุรี. (2554). **มติชน** (26 พฤษภาคม) : 24.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2553). **การประเมินโครงการ:แนวความคิดและแนวปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระเบียบที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยว่าด้วยเรื่อง อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: http://www.su.ac.th/html_news/sunews/20455_2.pdf. [19 มกราคม 2556].
- ระวีวรรณ วรรณวิไชย. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์, คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์,** 4 กันยายน 2556.
- รัศวรรณ อุดิษฐ์ภรณ์ดี. ศิลปิน, หัวหน้าสาขานาฏกรรมไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. **สัมภาษณ์.** 3 กันยายน 2556.

โลกสองวัย : ร่างทรงฯ และถุงลม. (2550). **มติชน** (16 พฤศจิกายน) : 34.

วธ.มอบรางวัลศิลปาธร 9 ศิลปินดีเด่น ปี'53 ให้เป็นทูตทางวัฒนธรรม นำงานศิลปะสู่นานาชาติ.

(2553). **พิมพ์ไทย** (30 กรกฎาคม) : 7.

วกรมล วงษ์สถาปนาเลิศ. อาจารย์ประจำสาขาของกลุ่มวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2556.

วรวิฑู สุวรรณฤทธิ์ และคณะ. (2549). **วิถีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

วอนรัฐเห็นความสำคัญละครร่วมสมัย. (2553). **เดลินิวส์** (27 ตุลาคม) : 23.

วิกิพีเดีย. **รางวัลเทพทอง** [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://th.m.wikipedia.org>. [12

พฤศจิกายน 2555]

วิจารณ์ เก่ง เมธัส รักรางวัลระฆังทอง [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา:

<http://women.kapook.com/view16943.html>. [5 มกราคม 2556]

วิษชุดา วุฒาติศย์. หัวหน้าสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2556.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2542). **ศิลปวัฒนธรรม ศิลปกรรมและศิลปะอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร:

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาโฮมเพจและหนังสือชุดพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2555). **สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สันติศิริการ

พิมพ์.

วีระชาติ เปรมานนท์. ศิลปิน, ศาสตราจารย์สาขาดุริยางค์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. **สัมภาษณ์**, 29 สิงหาคม 2556.

แวดวงการศึกษา : หนูน้อยเรียนศิลปะร่วมสมัย. (2555). **มติชน** (22 ตุลาคม) : 23.

ศศิگانต์ เวชประสิทธิ์. (2546). **การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีสาเหตุมาจาก**

ศิลปินนักร้อง นักแสดง และมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม. รายงานวิจัย

ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต, ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2549). **คู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินดีเด่น**

รางวัลศิลปาธร ประจำปีพุทธศักราช 2549. (อัดสำเนา)

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2553). **คู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินดีเด่น**

รางวัลศิลปาธร ประจำปีพุทธศักราช 2553. (อัดสำเนา)

- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. **โครงการสรรหาศิลปินร่วมสมัยดีเด่น รางวัล “ศิลปากร” ประจำปี 2550** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://www.ocac.go.th/oproject-detail-51.html>. [13 เม.ย. 2556].
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2547). **รางวัลศิลปากร 2547**. กรุงเทพมหานคร: กู๊ด ไอเดีย กราฟฟิค แอนด์ อาร์ต.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2548). **รางวัลศิลปากร 2548**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2549). **รางวัลศิลปากร 2549**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2550). **รางวัลศิลปากร 2550**. กรุงเทพมหานคร: สไตส์ครีเอทีฟเฮ้าส์.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2551). **รางวัลศิลปากร 2551**. กรุงเทพมหานคร: อาร์ทเทอรั อาร์ท เมเนจเม้นท์.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2552). **รางวัลศิลปากร 2552**. กรุงเทพมหานคร: เลคแอนด์ฟาวด์เท็น พรินตติ้ง.
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, สำนักงาน. (2553). **รางวัลศิลปากร 2553**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ศิลปะและวัฒนธรรม, สำนักงาน. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. **คู่มือแบบเสนอเพชรสยาม** [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://www.chandra.ac.th/office/culture>. [19 มกราคม 2556]
- ศิลปากรเล็กเล่นพวก. (2554). **ไทยรัฐ** (11 ตุลาคม) : 15.
- ศิลปินรางวัลศิลปากรย้ายทำงานจรรโลงสังคม. (2552). **คม ชัด ลึก** (21 กรกฎาคม) : 21.
- สฎีปหน้า 1 : รางวัลศิลปินร่วมสมัย “ศิลปากร” ผู้ทรงไว้ซึ่งศิลปะดีเด่น. (2553). **เดลินิวส์** (17 กรกฎาคม) : 1,3.
- สมพร พูราจ. 2553. ศิลปกรรมศาสตร์เรียนไปได้อะไร. **วารสารธรรมศาสตร์** 5(ฉบับที่ 1) : 80-82.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2551). สังคมไทย : **ลักษณะการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สศร.เตรียมคลอด 4 ยุทธศาสตร์เคลือบงานศิลปะร่วมสมัยปี 54. (2553). **มติชน** (17 ตุลาคม) : 7.

- สศร.ปรับโครงสร้างเข้าถึงคนทุกระดับเล็งจัดเวทีไซวี่มีมือ. (2552). คม ชัด ลึก (27 ตุลาคม) : 6.
- สศร.บึงแจกเงิน 2 แสนศิลป์ป็นศิลปาธร กระตุ้นผลิตงานสร้างสรรค์ป้อนสังคม. (2553). **เดลินิวส์** (21 ตุลาคม) : 23.
- สศร.ยึดประกาศรางวัลศิลปาธร 2 ปีครั้ง ซึ่ศิลปินร่วมสมัยมีน้อย-ยังไม่ถึงเกณฑ์. (2554). **มติชน** (10 กุมภาพันธ์): 22.
- สศร.เร่งเผยแพร่ทุนทางวัฒนธรรม. (2552). **เดลินิวส์** (23 พฤศจิกายน) : 27.
- สสส.ดึงครูเล็ก ครูช่าง ปั้นเยาวชนทำละครสร้างสรรค์สังคม. (2553). **มติชน** (14 กันยายน) : 25.
- สันติสุข โสภณศิริ , บรรณารักษ์.(2544). **วิถีสังคมไทย : สรรนิพนธ์ทางวิชาการเนื่องในวาระหนึ่งศตวรรษ ปรีดี พนมยงค์ ชุดที่ 1 ภูมิปัญญา กระบวนทัศน์ใหม่ และจินตนาการใหม่**. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สามมิติ สุขบรรจง. (2546). **การศึกษาที่สะท้อนต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงละครเวทีในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สามมิติ สุขบรรจง. หัวหน้าภาควิชาสื่อของสังคมและวัฒนธรรม วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2555, อ้างถึงใน จารุพันธ์ นิลพงษ์ และคณะ. (2555). **ถอดเทป บทสัมภาษณ์อาจารย์**. รายงานการศึกษาวิจัย PFA สรีระศาสตร์เพื่องานนาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สินีนางู เกษประไพ. ศิลปินศิลปาธร ปี 2551 สาขาศิลปะการแสดง, กรรมการสรรหารางวัลศิลปาธร ปี 2553. **สัมภาษณ์**, 3 มีนาคม 2555.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2554). **การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์**. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร: สามลดดา.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). **หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ จำนงสาร. อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **สัมภาษณ์**, 15 ตุลาคม 2555, อ้างถึงใน จารุพันธ์ นิลพงษ์ และคณะ. (2555). **ถอดเทป บทสัมภาษณ์อาจารย์**. รายงานการศึกษาวิจัย PFA สรีระศาสตร์เพื่องานนาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุริชัย หวันแก้ว และกนกพรรณ อยู่ชูชา, บรรณาธิการ. (2552). **ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยบน ความหลากหลายและสับสน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ตีรگانนท์. (2550). **การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสด็จประทานรางวัล ศิลปากร ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นแห่งปี. (2550). **แนวหน้า** (14 กันยายน) : 19.

หน้าต่างงานศิลป์ : นิทรรศการรางวัลศิลปากร. (2552). **กรุงเทพธุรกิจ** (23 สิงหาคม) : 5.

อรพิน โอฬารานนท์. นักวิชาการวัฒนธรรม 7 ว. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวง วัฒนธรรม, กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการอำนวยการรางวัลศิลปากร ปี 2548-2549, กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปากร ปี 2550 -2551. **สัมภาษณ์**, 27 พฤษภาคม 2556.

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2553). **ศิลปากร,แล้วไง?**. **กรุงเทพธุรกิจ** (21 มิถุนายน) : 4บนซ้าย.

เอี่ยมพร เนาวีเย็นผล. อาจารย์ประจำกลุ่มวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. **สัมภาษณ์**, 3 กันยายน 2556.

7 ปีที่ผ่านมา รางวัลศิลปากร. (2553). **เดลินิวส์** (16 มิถุนายน) : 33.

ART EYE VIEW : ส่งกำลังใจให้ “แปดคุณแปด” เมื่อ “แม่น้ำแห่งความตาย” ไชว้ไกลถึงอียิปต์. (2553). **ASTV ผู้จัดการรายวัน** (20 ตุลาคม) : 34.

ASTV ผู้จัดการออนไลน์. **5 ศิลปิน รางวัลศิลปากร ครั้งที่ 2** [ออนไลน์]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/lite/ViewNews.aspx?NewsID=9480000087125>. [11 กุมภาพันธ์ 2556]

ASTV ผู้จัดการออนไลน์. **ความดีประจักษ์จริง เมื่อลงมือทำงาน แสดงความยินดี 5 ศิลปิน รางวัลศิลปากร** [ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: <http://www.mgronline.com/MetroLife/ViewNews.aspx?NewsID=9470000057380>. [11 กุมภาพันธ์ 2556]

HI-CLASS-260: Interview ศ.ดร.อภิรักษ์ โปษยานนท์ ผู้อำนวยการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ประธานและรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน) [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: http://hiclasssociety.com/hiclass/detailcontent.php?sub_id=1272. [12 ธันวาคม 2555]

My way : ครูนาย...ผู้เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ. (2554). **กรุงเทพธุรกิจ** (11 กุมภาพันธ์) : 2.

Plato. Laws. p.688, อ้างถึงใน พระราชวรมุนี (ประยูร ธรรมจิตโต). (2540). **ปรัชญากรีก : บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.

Rangarcharya, A. (1996). The Natyasastra : Enalish Translation with Critical Notes. Delhi: Munshiram Manoharlal, อ้างถึงใน ลูติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์. (2542). **สุนทรียศาสตร์ใน คัมภีร์นาฏยศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2547

ชื่อ สกุล	คณู ยันตระกูล
เกิด	26 มีนาคม พ.ศ.2494
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี วิชาดนตรี เอกการประพันธ์ มหาวิทยาลัยโอเรกอน สหรัฐอเมริกา วิชาการประพันธ์ดนตรี รอยัลคอนเซอร์วาตอรี กรุงเฮก เนเธอร์แลนด์
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ.2520 เริ่มทำงานสอนดนตรีโดยอิสระ พ.ศ.2521 ก่อตั้งวงดนตรี “ภาควัดอรุณ” เสนองงานประพันธ์ ดนตรีร่วมสมัย พ.ศ.2522 ร่วมก่อตั้งบริษัท บัตเตอร์ฟลาย จำกัด สร้างงาน ดนตรีเชิงพาณิชย์ อาทิ เพลงประกอบโฆษณา ดนตรีประกอบภาพยนตร์ และอื่น ๆ พ.ศ.2523 ตั้งโรงเรียนดนตรีศศิธิยะ สอนวิชาดนตรีจนถึงระดับ วิชาชีพ พ.ศ.2528 ก่อตั้งวงดนตรี “ใหม่ไทยออร์เคสตรา” นำเสนอ ผลงานเพลงไทยประยุกต์ พ.ศ.2529 ตั้งบริษัท สองสมิต จำกัด สร้างและจำหน่ายผลงาน บันทึกเสียง พ.ศ.2546 ตั้งบริษัท โหมโรง จำกัด จัดสร้างและนำเสนอ ศิลปะการแสดง
ผลงาน	อัลบั้ม “เรามาร้องเพลงกัน” ในนาม “ภาควัดอรุณ” ปี 2525 เรียบเรียงและอำนวยเพลงกับวงดนตรี “ใหม่ไทย” หลายชุด อัลบั้ม “ที่เล่นที่จริง” (ชุดนี้มีเพลง “ไอ้หนุ่มผมยาว”) อัลบั้ม “เทียบเสียง” อัลบั้ม “เพลงบางกอก” ปี 2544 อัลบั้ม “ลมเหนือ น้ำหนาว” ปี 2546 เพลง “Light of Asia” เพลงปิดงานเอเชียนเกมส์ที่กรุงเทพฯ ปี

การแสดงคอนเสิร์ตทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะในปี 2547 คือ คอนเสิร์ต “Les Voix du Siam” หรือ “เสียงสยาม” ณ Vendome (วองโดม) ประเทศฝรั่งเศส ,คอนเสิร์ต “นิราศบางกอก” ที่กรุงเทพฯ, คอนเสิร์ต “Sound of Siam” ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547: 27-31, 54)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2548

ชื่อ สกุล	บัณฑิต อึ้งรังษี
เกิด	7 ธันวาคม พ.ศ.2513
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปริญญาตรีด้านดนตรี ที่ประเทศออสเตรเลีย ปริญญาโท สาขาวิชาการวาทยากร จาก University of Michigan
ประสบการณ์ทำงาน	
ผลงาน	บัณฑิต อึ้งรังษี ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้อำนวยการเพลงระดับนานาชาติคนแรกแห่งประเทศไทย เป็นศิลปินผู้อำนวยการเพลงด้วยความสุขุมและมั่นใจ ลีลาในการเล่นดนตรีของเขาเต็มไปด้วยความชัดเจนและไม่เร่งรีบ แสดงให้เห็นถึงสัมผัสที่นิ่มนวล แสดงได้อย่างน่าตื่นตื้นตันใจ เป็นผู้นำการแสดงที่ยอดเยี่ยม แนวทางการแสดงเต็มไปด้วยความมั่นใจ แม่นยำ ลงรายละเอียดในทุกตัวโน้ต แม้กระทั่งพลังที่ขับเคลื่อนจังหวะในการนำเสนอ เป็นพลังที่นุ่มนวล จนทำให้ผู้ชมแทบลืมหายใจ ผลงานของบัณฑิตนอกจากจะเปิดการแสดงในประเทศไทยแล้ว บัณฑิตยังมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ด้วยวัยเพียง 30 กว่าปี นับว่าเป็นศิลปินรุ่นใหม่ที่มีฝีมือและประสบความสำเร็จอย่างน่าชื่นชมสมกับเป็นผู้อำนวยการเพลงระดับชาติของประเทศไทย
รางวัล/เกียรติคุณที่ได้รับ	ผู้ชนะร่วมในการแข่งขันวาทยากรระดับโลก (Maazel-Vilar International Conductor's Competition) ปี 2545

คณะกรรมการแข่งขัน International Competition for Young
Conductors กรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส ปี พ.ศ.2542(สำนักงาน
ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2548: 36-43,83)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2549

ชื่อ สกุล	ณัฐ ยนตรรักษ์
เกิด	6 ตุลาคม พ.ศ.2497
ประวัติการศึกษา	เรียนเปียโนกับ อาจารย์พันทิภา ตรีพูนผล, ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา(ศิลปินแห่งชาติ), Gwenneth Pryor, Philip Fowke ปริญญาตรี สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปริญญาตรี ด้านดนตรี (B.Mus) Goldsmiths' College, University of London ประเทศอังกฤษ ปริญญาโทด้านการแสดงเปียโน (M.Mus. Piano Performance) Reading University, ประเทศอังกฤษ
ประสบการณ์ทำงาน	สอนเปียโนและเป็นผู้ก่อตั้ง โรงเรียนดนตรีณัฐ ยนตรรักษ์ โดย ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ) จัดการแสดงดนตรีและการแข่งขันเปียโน Nat Studio Piano Competition ในนาม Nat Studio (ณัฐ ยนตรรักษ์ เป็นผู้ก่อตั้ง)
ผลงาน	งานด้านการสอนเปียโน ก่อตั้งโรงเรียนดนตรีณัฐ ยนตรรักษ์ ในปี พ.ศ. 2528 เพื่อจัดสอน เปียโนตามมาตรฐานสากล ผลิตนักเปียโนและครูสอนเปียโนคุณภาพให้ วงการดนตรีของเมืองไทยอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 21 ปี งานด้านการจัดการแข่งขันและคอนเสิร์ต Nat Studio ซึ่งก่อตั้งโดย ณัฐ ยนตรรักษ์ จัดการแข่งขันเปียโน ระดับชาติ Nat Studio Piano Competition อย่างต่อเนื่องทุก 3 ปี จนถึง ปัจจุบัน การแข่งขันรายการนี้มีความต่อเนื่องและก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ โดยในการแข่งขันครั้งแรก มีนักเปียโนสมัครเข้าร่วมการแข่งขัน 26 คน การแข่งขันครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2549 นี้ มีนักเปียโนสมัครเข้าร่วมการ

แข่งขัน 114 คน และมีนักเปียโนระดับโลกจากหลายประเทศ มาร่วมรับ
เชิญเป็นกรรมการตัดสิน การแข่งขันเปียโนรายการนี้ ปัจจุบันเป็นที่รู้จัก
อย่างดีในระดับชาติและเป็นกิจกรรมที่มีส่วนขับเคลื่อนให้วงการดนตรี
คลาสสิก โดยเฉพาะด้านการบรรเลงเปียโน ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

งานด้านการแสดงดนตรี

ณัฐ ยนตรรักษ์ มีผลงานเปียโนอย่างต่อเนื่อง ทั้งการแสดงเดี่ยว
ในลักษณะ recital และการร่วมบรรเลงกับวงดุริยางค์ทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ เป็นนักเปียโนชาวไทยที่มีฝีมือและผลงานเป็นที่ยอมรับ
ระดับนานาชาติ นับตั้งแต่การแสดงคอนเสิร์ตใหญ่ต่อสาธารณชนครั้ง
แรก (public debut) ในปี พ.ศ. 2518 ที่กรุงเทพฯ – จนถึงปี พ.ศ. 2549
รวมเป็นเวลา 30 ปี แสดงคอนเสิร์ตมาแล้วกว่า 210 รายการ การแสดง
ได้รับการบันทึก CD และ DVD

การแสดงในต่างประเทศ ครอบคลุมการแสดงทั้งในทวีปเอเชีย
ยุโรปและอเมริกา อาทิ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อินเดีย
อินโดนีเซีย จีน ประเทศอังกฤษ รัสเซีย อุซเบกิสถาน อิตาลี ออสเตรเลีย
โรมาเนีย สาธารณรัฐเช็ก เยอรมนี ฝรั่งเศส โครเอเชีย ซิลี แคนาดา
ออสเตรเลีย การแสดงในประเทศครอบคลุมการแสดงในหลายจังหวัด
 อาทิ กรุงเทพมหานคร, เชียงใหม่ และขอนแก่น

ผลงานบทประพันธ์เพลง

ผลงานบทประพันธ์เพลงในช่วงแรกตั้งแต่นั้นยังเป็นนิสิตคณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นเพลงร้องที่
มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีจากสมัยนั้นได้แก่ เพลงคิดถึงเธอ เพลงเพื่อจันทร์
และต่อมาได้นำบทเหล่านี้มาเรียบเรียงเป็นเพลงเดี่ยวเปียโน และนำมา
บันทึกแผ่นเสียง อัลบั้มที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ชุดเพื่อจันทร์ ชุดคนเดียวใน
ดวงใจ และชุด พ-วงเดือน

ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา ได้สร้างสรรค์บทเพลงสำหรับเดี่ยว
เปียโน (concert piece) ที่แสดงลีลาและเอกลักษณ์ของเสียงเปียโน
รวมทั้งแสดงถึงศักยภาพของนักเปียโนฝีมือเลิศ (virtuoso) บทเพลง
เหล่านั้นได้แก่ เพลงไก่อั่ว (Crystal Pheasant) อัจฉลิลลา และ กุหลาบ
แห่งรัก (Rose of Love)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา ได้ประพันธ์เพลงเดี่ยวเปียโนใน โครงสร้างใหญ่แบบโซนาต้า (piano sonata) ซึ่งได้มีการนำออกแสดงใน คอนเสิร์ต ทั้งในและต่างประเทศหลายครั้ง รวมทั้งมีบันทึกเสียงเป็น CD ออกจำหน่ายเผยแพร่ทั่วโลก ได้แก่ เพลงโซนาต้าถวายชัยคีตมหาราชา (Sonata No. 1; Glory to Our Great Kings) เพลงโซนาต้าถวาย บังคมนวมินทรราชา (Sonata No. 2; Homage to HM King Rama the IX) เพลงสยามโซนาต้า (Sonata No. 3; Siam Sonata)

รางวัล/เกียรติคุณ

จากการแสดงคอนเสิร์ตอันประทับใจที่เมือง Terrell รัฐ Texas สหรัฐอเมริกา ผู้ว่าราชการเมือง Terrell ได้ประกาศเกียรติคุณให้วันที่ 16 ตุลาคม 1997 เป็นวัน ‘ณัฐ ยนตรรักษ์’ (Nat Yontarak’s Day)

เนื่องในวาระครบรอบ 150 ปีของบริษัทเปียโน Steinway ในปี ค.ศ. 2003 ณัฐ ยนตรรักษ์ ได้รับการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณเป็น Steinway Artist ประจำปี 2003 นับเป็นศิลปินนักเปียโนชาวไทยคนแรกที่ได้รับเกียรตินี้

ลักษณะเฉพาะ

นักเปียโน นักแต่งเพลงคลาสสิก อาจารย์สอนเปียโนและการ จัดการแข่งขันเปียโนอย่างจริงจังมาเป็นเวลา 20 ปี ได้ผลิตศิษย์และนัก เปียโนฝีมือดีมาให้งานดนตรีไทยอย่างต่อเนื่องตลอดมา มีความ มุ่งมั่นประพันธ์เพลงเดี่ยวเปียโนที่นำเสนอเอกลักษณ์และจิตวิญญาณ ไทย ในกรอบการสร้างสรรค์และวิธีการนำเสนอแบบสากล และสามารถ นำผลงานสร้างสรรค์เหล่านี้ไปนำเสนอออกบรรเลงบนเวทีโลกได้สำเร็จ

การทำงานเพื่อสังคม

ในฐานะคริสเตียนที่ดี ได้มุ่งมั่นประกอบสาธารณกุศล ด้วยการ มอบความสามารถทางดนตรีรับใช้สังคมและพระผู้เป็นเจ้าของตน เช่น คอนเสิร์ตทุกคอนเสิร์ตในประเทศที่เคยจัดและออกแสดง ล้วนมอบรายได้ เพื่อกิจการสาธารณะ ร่วมก่อตั้งและสนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิ ของขวัญแห่งชีวิต (The Gift of Life Foundation) เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ด้วยโรคทางด้านโลหิตวิทยา เช่น มะเร็งในเม็ดโลหิต ธาลัสซีเมีย ไช กระดูกฝ่อ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2549: 39-41, 83-85)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2550

ชื่อ สกุล	ณรงค์ ปรากฏ์เจริญ
เกิด	23 กรกฎาคม พ.ศ.2516
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต (สาขาดูริยางคศาสตร์สากล) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Master of Fine Arts (Composition) Illinois State University, USA Doctorate Candidate in Musical Arts (Composition) University of Missouri at Kansas City, USA
ประสบการณ์ทำงาน	เรียนการประพันธ์เพลงกับ รศ.ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร พ.ศ.2545 นำเสนอผลงานการประพันธ์ของเขาในเวทีระดับนานาชาติเป็นครั้งแรกในงาน Asian Music Week ณ มหาวิทยาลัย Arkansas ในฐานะนักประพันธ์รับเชิญหลักจากนั้นเขาได้รับเชิญเป็นนักประพันธ์รับเชิญ และได้แสดงผลงานการประพันธ์ในหลายที่ ได้แก่ Sichuan Conservatory of Music มหาวิทยาลัยลับเซอวณ ประเทศจีน Illinois State University Normal Illinois USA Texas Tech University Lubbock Texas USA Illinois Wesleyan University Bloomington Illinois, USA อาจารย์สอนวิชาทักษะเปียโนและวิชาการประพันธ์เพลงที่ Community Music and Dance Academy Conservatory of Music University of Missouri-Kansas City USA และเป็นนักประพันธ์เพลง
ผลงาน	ผลงานประเภทวงออร์เคสตรา และวง Wind Symphony 1. เพลง ปรากฏการณ์ (Phenomenon) สำหรับวงออร์เคสตรา ได้รับรางวัลชนะเลิศ Pacific Symphony's American Composer Competition 2005 และรางวัล ที่ 2 ในการแข่งขัน Toru Takemitsu Composition Award 2004 บรรเลงโดยวง Tokyo Philharmonic Orchestra อำนวยเพลงโดย Norichika Limori บรรเลงโดยวง Pacific Symphony Orchestra อำนวยเพลงโดย Carl St. Clarir บรรเลงโดยวง Heartland Philharmonic บรรเลงโดยวง Illinois State University

Orchestra บรรเลงโดยวง Grant Park Orchestra, บรรเลงโดยวง Bohuslar Martina Philharmonic บรรเลงโดยวง Nagoya Philharmonic

2. เพลง ศรัทธา (Sattha) ผลงานสำหรับวงเครื่องสายเป็ยโนและเครื่องเคาะ เป็นบทเพลงที่ผู้ประพันธ์ขึ้นเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์วินาศภัยที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม 2004 บรรเลงโดยวง Pacific Symphony Orchestra อำนวยเพลงโดย Carl St. Clair บรรเลงโดยวง Bohuslar Martina Philharmonic บรรเลงโดยวง Melbourne Symphony

3. เพลง จักรกธา (Chakra) ผลงานสำหรับวงเครื่องลมไม้ขนาดใหญ่ (Wind Symphony) หมายถึง จัก-กรธา ที่เป็นจุดของการเกิดพลังในร่างการของเราซึ่งมีถึง 7 จุด ด้วยกัน ในเชิงดนตรีนรงค์ต้องการจะสื่อความหมายถึงพลังของดนตรี จุดเริ่มของเพลงนี้เริ่มด้วยเสียงที่สับสนวุ่นวายก่อเกิดเป็นแนวคิดและจากแนวคิดเดียวนี้ก็แตกออกและขยายออกเป็นพลังเสียงต่าง ๆ ไปทั่วเพลงจุดเด่นของเพลงนี้คือการเปลี่ยนแปลงของเสียงต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงของสีของเครื่องดนตรีทีละเล็กทีละน้อยและเป็นพลังดนตรีของเพลง บรรเลงโดยวง Illinois State University Wind Symphony อำนวยเพลงโดย Stephen K. Steele

4. เพลง ธรรมจักร (Dharmmachakra) ผลงานสำหรับวงเครื่องสายและวงเครื่องลมไม้ 5 ชิ้น (Woodwind Quintet and String Orchestra) บรรเลงโดยวง Lyrique Quintet กัวงดุริยางค์กรมศิลปากร อำนวยเพลงโดย วณิชย์ ipotวนิชย์

5. เพลง Fata Morgana ผลงานสำหรับวงเครื่องลมไม้ขนาดใหญ่ (Wind Symphony) บรรเลงโดยวง Texas Tech University Wind Ensemble อำนวยเพลงโดย Sarah McKoin บรรเลงโดยวง Illinois State University Wind Symphony อำนวยเพลงโดย Stephen K. Steele

ผลงานประเภทคอนแชร์โต

6. เพลง ภาวังค์ ผลงานสำหรับเป็ยโนกัวงออร์เคสตรา บรรเลงเป็ยโนโดย Bennett Lerner กัวงดุริยางค์กรมศิลปากร อำนวยเพลงโดย วณิชย์ ipotวนิชย์

ผลงานประเภทแชมเบอร์

7. เพลง เงา (Shadow) เป็นผลงานสำหรับวงเครื่องลมไม้ 5 ชิ้น (Woodwind Quintet) บรรเลงโดยวง Lyrique Quintette บรรเลงโดยวง Lyrique Quintette ในงาน Asian Music Festival บรรเลงโดยวง Lyrique Quintette บรรเลงโดยวง Imani Wind ทั่วสหรัฐอเมริกา 16 ครั้ง

ผลงานสำหรับเครื่องดนตรีเดี่ยว

8. เพลง Three Minds เป็นผลงานสำหรับเปียโนเดี่ยว บรรเลงโดย Bennett แสดงที่ประเทศไทย (กรุงเทพฯ) ประเทศญี่ปุ่น (กรุงโตเกียว) และสหรัฐอเมริกา (มลรัฐไมอามี มลรัฐฟิลาเดเฟีย และเมืองแคนซัส มลรัฐมิสซูรี)

9. เพลง Far From Home เป็นผลงานสำหรับเชลโล่ บรรเลงโดย Nick Dinnerstrin ที่ California Summer Music Concert, บรรเลงในเทศกาลเพลง MoMa Music Festival นิวยอร์ก

รางวัล/เกียรติคุณ

รางวัลที่ได้รับจากผลงานการประพันธ์

Second Prize of Toru Takemitsu Composition Award 2004
Tokyo Opera City Cultural Foundation 2004

Second Prize of Alexander Zemlinsky International
Composition Competition Cincinnati 2005

Winner of Pacific Symphony's 2005 American Composer
Competition, Orange County, California

Winner of ACL Yoshio IRINO Memorial Prize Asian
Composers League 2005

Finalist of Annapolis Charter 300 Young Composers
Competition Annapolis 2007 (ยังอยู่ในระหว่างการตัดสิน)

**เกียรติคุณที่ได้รับเชิญให้เป็นนักประพันธ์รับเชิญในมหาวิทยาลัย
ชั้นนำในต่างประเทศได้แก่**

University of Arkansas Arkansas USA, 2004

Sichuan Conservatory of Music Sichuan China, 2005

John Duffy Composers Institute Norfolk Virginia 2005

Illinois Wesleyan University Bloomington Illinois USA 2006

Illinois State University Normal Illinois USA 2006

Texas Tech University Lubbock Texas USA 2006

ทัศนะเกี่ยวกับผลงาน

แรงบันดาลใจในงานแต่ง เช่น บีโธเฟิน ชาร์ลวินสกี คือผลฟังเพลงหลายแนวมากจริงๆ ฟังแทบทุกแนวเลย ทุกอย่างมันก็เหมือนกับเราค่อยๆ เก็บเล็กผสมน้อยจากทุกคนที่เราชอบ จนในที่สุดมันก็รวมแล้วก็ค่อยๆ กลั่นออกมาเป็นตัวของเราเอง ...บางทีผมก็จะสอดแทรกดนตรีไทยเข้าไปด้วย แต่จะไม่ใช้เชิงดนตรีไทยจริงๆ คือสมัยก่อนคนไทยเอาเพลงไทยมาดัดแปลง ประยุกต์ เรียบเรียงเสียงประสานใหม่ให้เครื่องดนตรีฝรั่งเล่นได้ สำหรับผมมันเพราะดี แต่ในฐานะที่เราจะไปสู้กับเขาในตลาดโลกอย่างแรกก็คือเราต้องทำให้เขาเข้าใจในดนตรีของเราแล้วค่อยๆ ใส่นคริไทยไปอย่างละนิด อย่างละหน่อย เพื่อให้คนต่างชาติเขาสามารถยังรับได้ เข้าใจว่าอันนี้เป็นเพลงไทย ... เพื่อให้เขารู้สึกว่ามันมีอะไรที่แตกต่างจากเพลงสากลทั่วไป แต่ในขณะที่เดียวกันเขาก็ยังสามารถ Enjoy ได้

ลักษณะเฉพาะ

นักประพันธ์เพลงคนไทยที่สร้างชื่อเสียงอย่างมากให้กับประเทศ โดยที่ได้รับรางวัลการประกวดการประพันธ์เพลงที่สำคัญในระดับนานาชาติหลายรางวัล และมีผลงานในการแสดงโดยวงออร์เคสตราชั้นนำเกือบทุกทวีปอย่างต่อเนื่อง เป็นนักประพันธ์เพลงที่มีจุดหมายในการผลักดันการศึกษาทางด้านการประพันธ์เพลงให้กับเยาวชนไทย และต้องการยกระดับมาตรฐานของการประพันธ์เพลงในประเทศให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยริเริ่มจัดตั้งโครงการ Thailand Composition Festival ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550 : 85-91)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2551

ชื่อ สกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร

เกิด

25 พฤศจิกายน พ.ศ.2505

ประวัติการศึกษา

คบ. (ดนตรีศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

M.Mus. (Piano Performance) Northwestern University

U.S.A.

M.Mus. (Music Composition) Michigan State University
U.S.A.

Ph.D. (Music Composition) Michigan State University
U.S.A.

ประสบการณ์ทำงาน

รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอนวิชาการประพันธ์เพลงทั้งระดับ
ปริญญาตรีและปริญญาโท

ผลงาน

1. เพลง กลางคืนและรุ่งเช้าในสกลจักรวาล (Night and
Morning in the Spheres) สำหรับวงออร์เคสตรา แต่งใน พ.ศ. 2532
บรรเลงโดย MSU Symphony Orchestra ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา
บรรเลงโดย Bangkok Symphony Orchestra ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง
ประเทศไทย

2. เพลง ธรรมจักร(Dhamachakra) สำหรับวงออร์เคสตราแต่ง
ใน พ.ศ. 2533 บทเพลงนี้ได้้นำปรัชญาทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับ
โครงสร้างของบทประพันธ์เพลง บรรเลงโดย Civic Orchestra of
Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา บรรเลงโดย Japan Symphony
Orchestra ประเทศญี่ปุ่น

3. เพลง จักร (Chakra) ผลงานการประพันธ์เพลงสำหรับคลาวิ
เน็ต ไวโอลิน และเปียโน เป็นผลงานในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย บรรเลง
โดย Verdehr Trio ณ Wharton Center ประเทศสหรัฐอเมริกา บรรเลง
โดย Seoul University Trio ในเทศกาลดนตรี Asian Contemporary
Music '92 ประเทศเกาหลี บรรเลงโดย Kochi Ensemble ในเทศกาล
ดนตรี Musicarama '92 ประเทศฮ่องกง บรรเลงโดย The Zelanian
Ensemble ในเทศกาลดนตรี Asia Pacific Festival ประเทศนิวซีแลนด์
บรรเลงโดย Verdehr Trio ประเทศสหรัฐอเมริกา บรรเลงโดย Verdehr
Trio ณ IRCAM Center Georges-Pompidou ประเทศฝรั่งเศส บรรเลง
ในคอนเสิร์ต Contemporary Music Project '94 ประเทศญี่ปุ่น

4. คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา (Concerto for Orchestra)
แต่งใน พ.ศ.2536 บทประพันธ์นี้เป็นคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา ที่

ได้รับอิทธิพลจากคอนแชร์โตของดนตรีตะวันตกในศตวรรษที่สิบแปด ผสมผสานกับสำเนียงดนตรี แบบไทย บรรเลงโดย Hiroshima Symphony Orchestra ในเทศกาลดนตรีนานาชาติ “Hiroshima Hot Wave” ประเทศญี่ปุ่น บรรเลงโดย Bangkok Orchestra ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

5. เพลง ภาวังก์ (Bhawangkha) สำหรับระนาดเอกและวงอออร์เคสตรา แต่งในพ.ศ.2536 เป็นคอนแชร์โตสำหรับระนาดเอกและวงอออร์เคสตราบทแรก บรรเลงโดย Hiroshima Symphony Orchestra ประเทศญี่ปุ่น บรรเลงโดย Ensemble Stella Nova ในงานคอนเสิร์ต “Songakudo” Asian Traditional /Asian Modern

6. เพลง พุทธชาติ (Bhudhachat) สำหรับฟลูต กีตาร์ และเปียโน แต่งในพ.ศ.2538 บทเพลงบรรยายความสวยงามของดอกไม้ที่ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมอันโหดร้าย บรรเลงโดย Kazuhito Yamashita บรรเลงในคอนเสิร์ต The Bangkok Music Festival '95 โดยดัดแปลงให้บรรเลงด้วยฟลูต เชลโล และเปียโน

7. เพลง ซินโฟเนียจกรี (Sinfonia chakri) ซิมโฟนิคโพเอ็ม สำหรับวงอออร์เคสตรา แต่งใน พ.ศ.2539 เนื่องในวโรกาสครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำบทเพลงพระราชนิพนธ์มาเป็นพื้นฐานในการประพันธ์)บรรเลงโดย Bangkok Symphony Orchestra ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย บรรเลงโดย Melbourne Symphony Orchestra ประเทศออสเตรเลีย บรรเลงโดย Bangkok Symphony Orchestra ประเทศญี่ปุ่น ในงาน Asian Orchestra Week

8. เพลง ไตร (Tri) สำหรับไวโอลินและเปียโน ประพันธ์ใน พ.ศ. 2540 เป็นการดัดแปลงบทเพลง ภาวังก์ สำหรับระนาดเอก และวงอออร์เคสตรา เพื่อสำหรับบรรเลงโดยไวโอลินและเปียโน บรรเลงในเทศกาลดนตรีนานาชาติ Sendai Asian Music Festival '98 ประเทศญี่ปุ่น บันทึกเสียงเป็น CD โดย นรอรธ จันทร์กล้า (ไวโอลิน) และ Kit Young (เปียโน) โดยใช้ชื่ออัลบั้ม “ไตร”

9. เพลง คอนแชร์โตมหาราชา (Concerto Maharaja) สำหรับ กระจนาดเอกและวงออร์เคสตรา แต่งในพ.ศ.2542 เป็นคอนแชร์โตสำหรับ กระจนาดเอกและวงออร์เคสตราบทที่ 2 ของณรงค์ฤทธิ โดยนำบทเพลงไทย จาก 4 ภาคมาผสมผสานกับเนื้อหาดนตรีในแบบคอนแชร์โตตะวันตก บรรเลงโดย Japan Symphony Orchestra ประเทศญี่ปุ่น บรรเลงโดย Bangkok Symphony Orchestra ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

10. เพลง ซิมโฟนีแห่งสกลจักรวาล (Symphony of the Spheres) บรรยายถึงความลึกถึบของระบบสุริยจักรวาลตามความเชื่อ ของกรีกโบราณ แต่งใน พ.ศ. 2545 บรรเลงโดยวงซิมโฟนีแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. เพลง ซิมโฟนีสุวรรณภูมิ (Sinfonia Suvarnabhumi) แต่ง ในพ.ศ. 2548 โดยได้รับแรงบันดาลใจจากสถานที่ เหตุการณ์ และ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับดินแดนสุวรรณภูมิ ผสมผสานกับเทคนิค ดนตรี คลาสสิกร่วมสมัย บรรเลงโดย National Symphony Orchestra of Thailand ในเทศกาลดนตรี The World New Music Festival and Conference 2005 (The 25th festival of the Asian Composer League) กรุงเทพฯ บรรเลงโดยวงซิมโฟนีกรมศิลปากร ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พฤศจิกายน

12. เพลง คอนแชร์โตสังคีตมงคล สำหรับไวโอลินและวงออร์เคส ตรา (Concerto Sankitamankala for Violin and Concerto นับเป็นคอน แชร์โต สำหรับไวโอลินเดียวกับวงดุริยางค์ขนาดใหญ่ บทแรก ที่ประพันธ์ โดยนักประพันธ์เพลงชาวไทย บรรเลงเดี่ยวโดย Karin-Regina florey ร่วมกับวง Bangkok Symphony Orchestra อำนวยเพลงโดย พลเรือตรี วีระพันธ์ วอกกลาง ณ หอประชุมศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

13. คอนแชร์โตเครื่องคู่สำหรับกระจนาดเอก กระจนาดคู้ม และวงออร์ เคสตรา (Double Concerto for Ranad-ek Ranad-toom and Orchestra) บรรเลงในคอนเสิร์ต Unity Project อำนวยเพลงโดยบัณฑิต อึ้งรังษี ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

14. เพลง จาบัลย์ สำหรับวงแจ๊สเบอร์ (Jabalaya) แต่งในปี พ.ศ. 2551 เพื่อร่วมไว้รำลึกจากการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ บรรเลงโดย New York New Music Ensemble ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทัศนะเกี่ยวกับผลงาน เคยมีผู้ฟังให้ความเห็นว่าทำไมเพลงของผมถึงต้องมีแนวคิดแบบไทยๆ ก็เลยอยากจะทำเพลงที่มีแนวคิดแบบไทยๆ นั้น จริงๆ ก็ไม่ได้บังคับตัวเอง อาจจะเป็นเพราะว่าผมเป็นคนไทย พูดภาษาไทย คบคนไทย กินอาหารไทย ถึงแม้จะไปเรียนดนตรีตะวันตกที่อเมริกา แต่ท้ายที่สุดความคิดก็วนเวียนอยู่กับประเทศไทย
- ลักษณะเฉพาะ การผสมผสานลักษณะที่โดดเด่นของดนตรีไทยให้เข้ากับเทคนิคการแต่งเพลงคลาสสิกร่วมสมัยตะวันตก เป็นบทประพันธ์ที่เกิดจากความเชี่ยวชาญในดนตรีตะวันตก และความหลงใหลในดนตรีไทยและความเป็นไทย สิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนในทุก ๆ บทประพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นชื่อบทเพลง แรงบันดาลใจ ทำนอง จังหวะ แต่ยังคงไว้ซึ่งเทคนิคการประสานเสียงดนตรีร่วมสมัยที่มีความเป็นสากล ดังนั้นจึงเป็นผลงานที่เสมือนจุดเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมดนตรีของไทยและวัฒนธรรมดนตรีตะวันตก บทเพลงมีความหมัดจดดงาม สื่อความหมายชัดเจน ไร้อารมณ์ และมีสีสันเสียงจากวงออร์เคสตราที่ไม่เหมือนนักประพันธ์เพลงคนใด ดนตรีของเขาเต็มไปด้วยเสน่ห์ที่น่าติดตาม มีทั้งความเรียบง่าย ความซับซ้อน คลุกเคล้ากันอย่างลงตัว(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2551: 102-105)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2552

ชื่อ สกุล	เด่น อยู่ประเสริฐ
เกิด	23 มีนาคม พ.ศ.2512
ประวัติการศึกษา	Bachelor of Fine Arts in Music (Jazz Piano Performance) Cornish College of the Arts USA Master of Music in Jazz studies (Jazz Piano Performance) University of North Texas USA

- Doctor of Arts in Music (Theory, Composition & Jazz Pedagogy) University of Northern Colorado USA
- ประสบการณ์ทำงาน คณบดีวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต นักดนตรีแจ๊ส (Jazz Musician) นักประพันธ์เพลง (Composer) และวาทยากร (Conductor)
- ผลงาน **ผลงานด้านการแสดงดนตรี**
- คอนเสิร์ต Denny Euprasert Trio featuring Joris Teepe and Steve Altenberg ณ Prince Claus Conservatoire Hanze University, Groningen ประเทศเนเธอร์แลนด์ (the Netherlands)
- คอนเสิร์ต Debby Euprasert Trio featuring Chris Minh Doky ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- แสดงดนตรี ณ เทศกาลดนตรีแจ๊สนานาชาติไทจง (Taichung Jazz Festival) ครั้งที่ 6 ณ สาธารณรัฐไต้หวัน (Taiwan)
- แสดงเปียโนบทเพลง Rhapsody in Blue ผลงานการประพันธ์ของ George Gershwin ร่วมกับวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ (BSO)
- แสดงดนตรีแจ๊สร่วมกับวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ (BSO) ในคอนเสิร์ต คีตราชนิพนธ์ ดนตรีในดวงใจ (Homage to His Majesty: Love Light in Thais' Heart-Royal Compositions of His Majesty the King)
- อำนวยเพลงและกำกับดนตรี ในพิธีเปิด-ปิดการแข่งขัน กีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อน 2007 ครั้งที่ 24 (Universiade Bangkok 2007) แสดง ณ เทศกาลดนตรีแจ๊สหัวหิน 2007
- คอนเสิร์ต An Evening with Mike Stern featuring Denny Euprasert Trio ณ Scalar Theatre
- อำนวยเพลง วงฟิลฮาร์โมนิกออร์เคสตราแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต (Rangsit Philharmonic Orchestra) บทเพลง Suite from the Ballet Pulcinella ผลงานการประพันธ์ของ Igor Stravinsky ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- แสดงดนตรีแจ๊สร่วมกับ บอบ บรูคเมเยอร์ (Bob Brookmeyer), เดโบราห์ บราวน์ (Deborah Brown) และ เคนนี่ เวียเลอร์ (Kenny

Wheeler) ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นโคโลราโด (University of Northern Colorado USA)

คอนเสิร์ต Denny and Friends Jazz Concert II: Crossover Session ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย แสดงดนตรีแจ๊สร่วมกับ มาเรีย ชไนเดอร์ (Maria Schneider) ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นโคโลราโด (University of Northern Colorado USA)

แสดงดนตรีแจ๊สร่วมกับ นิโคลัส เพตัน (Nicholas Payton) ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นโคโลราโด (University of Northern Colorado USA)

แสดงดนตรี ณ เทศกาลดนตรีแจ๊สเมืองกรีนลี (Greeley Jazz Festival USA) ได้รับรางวัลดนตรียอดเยี่ยม (Outstanding Musicianship Award)

ผลงานด้านการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสาน

อัลบั้มเพลง Masterpiece อัลบั้ม-วสันต์

บทประพันธ์เพลง Reflections for Piano Trio ผลงานแสดง ณ คริสตจักรสี่บัพัฒนวงค์

บทประพันธ์เพลง Jazz Portraits for String Quartet ผลงานแสดง ณ Thailand International Composition Festival 2008 มหาวิทยาลัยบูรพา

บทประพันธ์เพลง From Rain to Rivers, from Ocean to Tears (for Piano Cello and Percussion) ผลงานแสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

บทประพันธ์เพลง Generatrix และ Overseas Adventure Travel ผลงานแสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และ Prince Claus Conservatoire, the Netherlands

เรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง Rhapsody on the Themes of His Majesty King Rama IX (for 2 pianos)

บทประพันธ์เพลง Duet for Clarinet and Piano ผลงานแสดง ณ Thailand International Composition Festival 2007 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทประพันธ์เพลง Elegia ผลงานแสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2549 และ Prince Claus Conservatoire the Netherlands วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2552

บทประพันธ์เพลง Dena's Lullaby ผลงานแสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

บทประพันธ์เพลง RSU Fanfare for Brass Ensemble ผลงานแสดง ณ Thailand Brass Festival 2006 มหาวิทยาลัยรังสิต

รางวัล/เกียรติคุณ

รางวัลหลุยส์อาร์มสตรอง(Louis Armstrong Jazz Award), รางวัลนักเปียโนยอดเยี่ยม (Outstanding Musicianship Awards จากเทศกาลดนตรีแจ๊สที่วิทยาลัยซานดิเอโก(San Diego City College Jazz Festival) และเทศกาลดนตรีแจ๊สไลโอนิล แฮมตัน (Lionel Hampton Jazz Festival)

รางวัลนักดนตรียอดเยี่ยม (Outstanding Musicianship Awards) จากเทศกาลดนตรีแจ๊สที่เมืองวิชิทา(Wichita Jazz Festival) และเทศกาลดนตรีแจ๊สที่เมืองกรีลี (Greeley Jazz Festival)

รางวัลการประพันธ์เพลงเดล ไคคินส์ (Dale Dykins Composition Award)

รางวัลดาวนบีทสำหรับวงดนตรียอดเยี่ยม (Down Beat Award)

รางวัล คมชัดลึก อวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยม

การทำงานเพื่อสังคม

เป็นอาจารย์สอนดนตรีที่ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต และมีลูกศิษย์ที่ได้ประสบความสำเร็จในอาชีพดนตรีแจ๊สและการประพันธ์เพลง เป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส และดนตรีคลาสสิกร่วมสมัย ให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เป็นกรรมการด้านวิชาการดนตรีให้กับหน่วยงานต่างๆ เป็นกรรมการตัดสินการประกวดดนตรี(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 94-99)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปิน” สาขาดนตรี ปี พ.ศ.2553

ชื่อ สกุล	ชัยยุทธ โตสง่า
เกิด	10 เมษายน พ.ศ.2509
ประวัติการศึกษา	เรียนดนตรีไทยจากครอบครัวโตสง่า และวิทยาลัยนาฏศิลป์ ปริญญาตรี ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์ทำงาน	ศิลปินอิสระ ทั้งด้านดนตรีไทยแบบฉบับดั้งเดิม และดนตรีร่วม สมัย สอนดนตรีไทยให้แก่ผู้สนใจ
ผลงาน	ประสบความสำเร็จในระดับสูงจากการประลองปีพาทย์ในเวที ต่างๆ ร่วมบรรเลงระนาดเอกประชันวงปีพาทย์ระหว่างคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย หน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 ประพันธ์และบรรเลงเพลงระนาดเอกคอนแชร์โต้ ถวายสมเด็จพระ เจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ร่วมกับวงบางกอกซิมโฟนีออร์เคสตรา เมษายน พ.ศ.2538 ประพันธ์เพลงสำหรับแนะนำสำนักงานใหญ่ธนาคารกสิกรไทย เชิงสะพานพระราม 9 พ.ศ. 2539 ประพันธ์เพลงนำ (ใจหนึ่งดวงเดียว) และเพลงประกอบละคร ขุน ช้างขุนแผน ของ เศรษฐา ศิระฉายา พ.ศ. 2540 ประพันธ์เพลงสำหรับการแสดงเปิดประชุม UNCTAD ที่ศูนย์ ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ พ.ศ.2543 ร่วมกับวงดนตรีกังสดาลและบอยไทยไปแสดงในต่างประเทศ พ.ศ. 2533- พ.ศ.2544 เรียบเรียงร่วมกับเพชร มาร์ และร่วมแสดงเพลงซอหม่ได้ กับ ธงไชย แมคอินไตย์ ที่อิมแพ็คอารีน่า เมืองทองธานี พ.ศ.2547 ก่อตั้งวงดนตรีกำไล (วงดนตรีไทยร่วมสมัยหญิงล้วน) พ.ศ.2548 และประพันธ์เพลง Field of Smile ให้วงกำไลแสดงที่สนามกีฬาราชมั่ง

คลาสิกฟาสถาน ในงานฟุตบอลหญิงชิงแชมป์โลก ที่ประเทศไทยเป็น
เจ้าภาพในปี 2548

ประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเพลง คุณพระประชัน เครื่องดนตรี
ไทยในรูปแบบดนตรีไทยร่วมสมัย ในรายการคุณพระช่วย พ.ศ.2547-
พ.ศ.2553

ร่วมกับวง Bangkok Xylophone แสดงในงานทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ พ.ศ.2545 – ปัจจุบัน

รางวัล/เกียรติคุณที่ได้รับ รางวัลนักระนาดเอกยอดเยี่ยมจากเวทีประกวดวัดพระพิเรนทร์
พ.ศ.2533

รางวัลชนะเลิศแสดงทิพย์ประลองปีพาทย์หน้าพระที่นั่งสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ.2537

รางวัลสี่สันอะวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยมในเพลง A Day
on Sado Ireland จากผลงานชุด Siameas Samba พ.ศ.2539

รางวัลสี่สันอะวอร์ด สาขาเพลงบรรเลงยอดเยี่ยมในเพลง
Tatau จากผลงานชุด Spizy Brazil พ.ศ.2544

ลักษณะเฉพาะ นำศิลปะแม่ไม้เทคนิคทางดนตรีไทยไปผสมผสานกับดนตรี
สากลตะวันตก จนประสบความสำเร็จในระดับสากล อีกทั้งยังคงสามารถ
ดำรงรักษาความเข้มข้นในทางดนตรีไทยแบบฉบับดั้งเดิมไว้ได้ในระดับสูง

การทำงานเพื่อสังคม นำวง Bangkok Xylophone และวงกำไล ร่วมแสดงในงาน
“ด้วยแสงแห่งรัก” จัดโดย GMM แกรมมี่ เพื่อนำรายได้ช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยสึนามิ เมื่อกุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 ที่สวนลุมพินี

การแสดงร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมในต่างประเทศ เพื่อ
เผยแพร่ชื่อเสียงประเทศไทย เช่น เวนิสคานีวัล ประเทศอิตาลี และ
ร่วมกับวงไหมไทยที่เมืองวองโดม ประเทศฝรั่งเศส

การแสดงร่วมกับ ททท. ในต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียง
ประเทศไทยในหลายประเทศรวมทั้งในประเทศไทย

การแสดงคอนเสิร์ตสายใจไทย ร่วมกับอาจารย์หลี่ฮุย – หลี่หยาง
เมื่อประมาณ พ.ศ.2548 ที่ราชนาวิสิโมสร

เป็นผู้หาทุนค่าใช้จ่ายให้กับเวทีประชาชนปีพาทย์ที่วัดพระพิเรนทร์วรจักร เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสขึ้นแสดงฝีมือด้านดนตรีไทยบนเวทีเก่าแก่ของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2538 จนกระทั่งปัจจุบัน

บรรเลงระนาดเอกให้กับเพลง ขวานไทยใจหนึ่งเดียว ร่วมกับศิลปินอื่นๆ อีกหลายคน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ประพันธ์เพลง พระบารมีปกเกล้า และบรรเลงร่วมกับวง Bangkok Xylophone ให้กับอัลบั้มรวมศิลปินของ แอ๊ด คาราบาว (ยืนยง โอภากุล) เพื่อช่วยผู้ประสบภัยสึนามิ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

เผยแพร่ดนตรีไทยดั้งเดิมและวิธีการประยูกต์ดนตรีไทยให้ร่วมสมัยกับผู้สนใจมาเป็นเวลากว่า 20 ปี(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553 : 29-40)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2547

ชื่อ สกุล	ประดิษฐ์ ประสาททอง
เกิด	18 เมษายน พ.ศ.2503
ประวัติการศึกษา	ฝึกฝนและร่วมแสดงนาฏศิลป์ไทย กับแม่ครูสุวรรณีย์ ชลานุกเคราะห์ ที่โรงเรียนนาฏศิลป์สัมพันธ์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฝึกฝนและร่วมแสดงละครเวทีกับชุมชนศิลปะการแสดง ร่วมกับคณะลิเก ทองเจือ โสภิตศิลป์ คณะวินัย ฟิ่งอำนาจ และคณะศักดิ์ชัย บุตรสาคร
ประสบการณ์ทำงาน	เจ้าหน้าที่โครงการสื่อชาวบ้าน (กลุ่มละครมะขามป้อม) ผลิตกำกับการแสดง เขียนบท และร่วมแสดง ละครเวทีเพื่อการศึกษาตระเวนแสดงทั่วประเทศและนานาชาติ
ผลงาน	กำกับการแสดง เรียบเรียงบท และร่วมแสดง ละครเวทีสะท้อนปัญหาโสเภณีเด็กเรื่อง พิษฐาน...เฮย (Daeng Between Two Words)

กำกับการแสดง และเขียนบท ละครเวทีสะท้อนปัญหาวัยรุ่นกับยาเสพติด เรื่อง เจ้าลมหล่อล้า

กำกับการแสดง เรียบเรียงบท และร่วมแสดงละครเวที สะท้อนปัญหาจริยธรรมทางเพศของวัยรุ่นกับโรคเอดส์ เรื่อง มาลัยมงคล

กำกับการแสดง เขียนบท และร่วมแสดงลิเกทรงเครื่อง นำเสนอประเด็นความไร้สาระของสงคราม เรื่อง อิเหนา ตอน ประสันตาท่อนก

กำกับการแสดง เขียนบท และร่วมแสดงลิเกอภิวัฒน์ วีรกรรมต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในปี 2475 ของนายปรีดี พนมยงค์ เรื่อง เปลี่ยนฟ้าแปรดิน

กำกับการแสดง ร่วมเขียนบท และร่วมแสดงละครเวที เรื่อง เหลียวหลังแลหน้า ตุลงตุลา และร่วมมหกรรมลีลันละครกรุงเทพฯ 2002 ที่บางลำพู

กำกับและเรียบเรียงบทละครเยาวชน The Beauty of War เสนอประสบการณ์การต่อสู้ปัญหาชีวิตของวัยรุ่นที่ผ่านกระบวนการ ละครชุมชนเพื่อการพัฒนา

รางวัล/เกียรติคุณที่ได้รับ

รางวัลผู้สร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมเยาวชนดีเด่น จากสภาองค์กรเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

รางวัลศิลปินแห่งชาติ ละครเวที จากภัทราวดีเธียเตอร์

รางวัลผู้ประกอบการทางสังคมดีเด่น (ASHOGA Fellow) จากองค์การโอซาก้า ประเทศอเมริกา

การทำงานเพื่อสังคม

วิทยากรอบรมทักษะละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน ละครเยาวชน เพื่อการพัฒนาชุมชน ละครชุมชนเพื่อการพัฒนา สัจจอบรมและสนับสนุนให้เกิดกลุ่มละครเพื่อการพัฒนา กลุ่มละครเยาวชนเพื่อการพัฒนาชุมชนขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย

วิทยากรในการอบรมทักษะละครเพื่อการศึกษาให้กับศิลปิน นักพัฒนาและผู้สนใจในประเทศเกาหลี

วิทยากรในการอบรมทักษะละครเพื่อการพัฒนาชุมชนให้กับเยาวชน ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน

วิทยากรในการอบรมทักษะละครเพื่อการพัฒนาให้กับนักพัฒนา
ในมณฑลเหอหนาน ประเทศจีน

วิทยากรในการอบรมทักษะละครชุมชนเพื่อการพัฒนา ให้กับ
นักพัฒนาในประเทศฮ่องกง (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2547 :
38-43, 56-57)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปิน” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2548

ชื่อ สกุล	มานพ มีจำรัส
เกิด	24 ตุลาคม พ.ศ.2510
ประวัติการศึกษา	Ballet จากคณะครู Boishoi Ballet Grand Ballet Canadian Modern dance จากLangara College Canada Jazz dance จากคณะครูของ Bob Fosse New York และ New York University โขนพระจากครูธีรยุทธ ยวงศรี โขนยักษ์ จากครูราชม โพนิวช ศิลปะชวาบาลี จากสถาบัน S.T.S.I. อินโดนีเซีย Butoh จากอาจารย์ คัสสุระคัง การแสดงและกำกับการแสดง จากภัทราวดี มีชูธน กำกับลีลา จากLangara College Canada Scenography จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผลงาน	ผลงานการกำกับลีลา กำกับการแสดง และเป็นนักแสดง นิทานข้างวัด (สิงห์ ไกรภพ), จูรี่ In Concert Rock Opera อิเหนาจรกา เงาะป่า ก่องข้าวน้อย กำกับโดย คัสสุระคัง โขนรามเกียรติ์ เรื่องสหัสเดชะ แสดงเป็นอินทรีชิต และมูลพลัม ร่ายพระไตรปิฎก 1 ละครชาตรีร่วมสมัย เรื่อง พจมาร ละครเพลง เรื่อง รุ่งหลังฝน ร่าย พระไตรปิฎก 2 ปฏิจักษ์มูบบาท ละครเพลง เรื่อง เต็มรักให้เต็มรู้ กับ นักแสดงบกพร่องทางร่างกาย ร่ายพระไตรปิฎก 5 สุริยุปราคา การแสดงศิลปวัฒนธรรมในต่างประเทศ

Lord Stressful การแสดงโขนร่วมสมัย ท้าวกับการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทยในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ เยอรมัน อิตาลี และ
ฝรั่งเศส

การแสดง “โขนสหัสสเดชะ” ซึ่งเป็นการแสดงที่ผสมผสาน
ระหว่างโขนและหนังใหญ่ ได้รับเชิญไปร่วมงาน เทศกาลศิลปะ Biennale
de la danse ที่เมือง Lyon ประเทศฝรั่งเศส

ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง Realizing Rama โครงการ
ศิลปะการแสดงสัญจรอาเซียนเพื่อเปิดการประชุม Summit ใน Hanoi
ประเทศเวียดนามและเดินทางแสดงรอบโลก

การแสดงเดี่ยว Return แสดงในเทศกาลละครที่ Berlin

All about basic แสดงในเทศกาลละครที่ Estonia, Hong
Kong, Singapore

การแสดง The Sound of Siam แสดงใน 5 เมืองของประเทศ
สเปน ญี่ปุ่น และ Estonia แสดงในเทศกาล Image of Asia ท้าวก 6 เมือง
ในประเทศเดนมาร์ค

เป็นนักแสดงนำและร่วมกำกับลีลาใน New York –Thai
Production “Blood on the cat’s neck”

รางวัล/เกียรติคุณ

รางวัลศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2557

ลักษณะเฉพาะ

ลีลานาฏศิลป์ร่วมสมัย Dance performance/Musical
plays/performance ออกแบบฉาก ออกแบบท่าเต้น กำกับการแสดง
และสร้างการแสดงร่วมสมัยที่มีพื้นฐานจากนาฏศิลป์ไทยจากการ
รวบรวมความรู้ที่ได้เล่าเรียนจากศิลปศาสตร์ต่างๆมาใช้ในการพัฒนา
นาฏศิลป์ไทยให้มีความหลากหลาย แต่แปลกใหม่ บนพื้นฐานของ
นาฏศิลป์และวรรณคดีไทย

การทำงานเพื่อสังคม

สอนคนพิการ และสร้างการแสดงให้คนพิการ ในโครงการ Art
for all เริ่มโครงการละครกรรมะให้สมเด็จพระสังฆราช(สำนักงาน
ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2548 : 52-59 , 91)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปิน” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2549

ชื่อ สกุล	พิเชษฐ กลั่นชื่น
เกิด	20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2514
ประวัติการศึกษา	ฝึกโขนจากครูชัยยศ คุ่มมณี สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์ทำงาน	ศิลปินอิสระ
ผลงาน	งานแสดงในพิธีเปิด – ปิดกีฬาเอเชียนเกมส์ 2542 (บางกอกเกมส์) ชุดรุ่งอรุณโศก และชุดพระมหาชนก งานแสดง แสง สี เสียง แม่น้ำของแผ่นดินครั้งที่ 1-2 สร้างสรรค์ กำกับและแสดงชุดแรกของ LifeWork Dance Company ชุดอิทัปปัจจยตา ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และโรงละครภาคสวนแก้ว ออกแบบและกำกับการแสดงนาฏศิลป์ไทยและดนตรีสมัย ชุด The Essence เพื่อ นำไปร่วมแสดงในงาน ASEAN Cultura Week ที่ประเทศเวียดนาม ร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม สร้างสรรค์ กำกับการแสดง การแสดงชุดที่สามของ LifeWork Dance Company ชุด ผลเป็นยักษ์ : I am a demon ณ โรงละครช้าง, กรุงเทพฯ แสดงนำในงานแสดงร่วมสมัยของ TheatreWorks ชุด Search : Hamlet ประเทศเดนมาร์ค แสดงเดี่ยวนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด อิทัปปัจจยตา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในฐานะศิลปิน นักเต้นจากประเทศในเทศกาล สร้างสรรค์ กำกับและแสดงการแสดงชุดที่สองของ LifeWork Dance Company ชุดพญาคันคัง : ความเสียสละคือ การให้ที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นนาฏศิลป์รูปแบบละครใน ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย แสดงนำในงานศิลปะร่วมสมัยของ TheatreWorks ชุด The Global Soul แสดงที่ ประเทศเยอรมัน, ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสวีเดน ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศอังกฤษ และประเทศ

สร้างสรรค์ กำกับและแสดงในนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดแรกของ LifeWork Dance Company ชุด อีทส์ปัจจุจตา ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

แสดงนำในงานเต้นร่วมสมัยเรื่อง The Tempest ซึ่งสร้างสรรค์และกำกับการแสดงโดย Marcia Haydeed และ Ismael Lvo นักเต้นและผู้กำกับระดับโลก ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยแสดงเดี่ยวนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด พญาคัททนต์ลงตรง ในเทศกาลต่าง ๆ

ศิลปินนักเต้นจากประเทศไทย ในงาน Copenhagen By Night: 25th anniversary celebration programme for Copenhagen International Theatre ประเทศเดนมาร์ก

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ในเทศกาล Kunsten Festival Des Arts 2005 ณ เมืองบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม โดยเป็นตัวแทนศิลปินไทยในนาม LifeWork Dance Company นำการแสดงไปร่วมเผยแพร่ 3 ชุด คือ Made in Thailand ซึ่งเป็นการทำงานแสดงร่วมกับศิลปินฝรั่งเศส Jerome Belแสดงเดี่ยวในชุด Shoes และแสดงกับกลุ่มนักแสดงของ LifeWork Dance Company ในชุด พญาคัททนต์: ความเสียสละคือ การให้ที่ยิ่งใหญ่

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ในเทศกาล La Biennale Di Venezia โดยรับบท ในเรื่อง Erendiras ณ เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี วันที่ 8-12 มิถุนายน

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยแสดงในชุด Made in Thailand ซึ่งเป็นการทำงานแสดงร่วมกับศิลปินฝรั่งเศส Jerome Bel ในเทศกาลต่าง ๆ ในแถบยุโรป

แสดงนำในงานศิลปะร่วมสมัยของ TheatreWorks ชุด The Global Soul ที่ PACT Zollverein / Choreographischer Zentrumrw ประเทศเยอรมัน

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมโดยเป็นตัวแทนศิลปินไทยในนาม LifeWork Dance Company นำการแสดงชุด ผมเป็นยักษ์ : I am a demon ไปแสดงในเทศกาลต่าง ๆ ในแถบยุโรป

ร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยแสดงในชุด Made in Thailand ซึ่งเป็นการทำงานแสดง ร่วมกับศิลปินฝรั่งเศส Jerome Bel ในเทศกาลต่าง ๆ ในแถบประเทศยุโรป(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2549: 46-53, 86-88; ประวัติการทำงานโดยย่อ : พิเศษฐ์ กลั่นชื่น, 2556: ออนไลน์)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2550

ชื่อ สกุล	นิมิตร พิพิธกุล
เกิด	20 สิงหาคม พ.ศ.2511
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทศิลปะการละคร ศึกษาและแสดงงานด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัยใน ต่างประเทศ ณ ประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สวีเดน ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก ชิคาโก มาเก๊า จีน ศึกษาศิลปะการแสดง จากครุฑมณี โมฆดารารัตนิน ครูคำรณ คุณะดิลก ครูภัทราวดี มีชูธน ศึกษาด้านศิลปะการเชิดหุ่น จากครูวันดี ลิ้มปัทมณา ครูชื่น สกุล แก้ว Michael Meschke ศึกษาด้านการแสดงสำหรับสื่อภาพยนตร์ จากครูบัณฑิต ฤทธิ ถกถ ด้านภาพยนตร์ทดลอง Experimental Film จากสถาบัน วัฒนธรรมไทย – เยอรมัน ด้านงานเขียนบทภาพยนตร์และตัดต่อภาพยนตร์ จากคริสทอพ ยาเนทซ์โค โวล์ฟกัง วิดเมอร์
ประสบการณ์ทำงาน	ผู้กำกับสื่อการแสดงบนเวที ละครเวที การแสดงวัฒนธรรมแสงสี เสียง

ครูใหญ่สอนการแสดง โรงเรียนสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย
สอนการแสดงสำหรับศิลปินหน้าใหม่ให้กับภาพยนตร์ทุกค่ายในเครือ
สมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย

ผู้จัดการ บริษัท มันทาศิลปะการแสดง จำกัด องค์กรรับ
ดำเนินการจัดการ ผลิต และบริหารงานแสดงทางศิลปวัฒนธรรม Art &
Culture Production & management

ผู้อำนวยการคณะหุ่นสายเสมา คณะหุ่นสายส่งเสริมคุณธรรม

ผลงาน

**ผลงานการเขียนบทและกำกับการแสดง ขณะศึกษาอยู่
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**

ละครเวทีแรงบันดาลใจจากงานเขียน อัศศิริ ธรรมโชติ เจ้า
ขุนทองเจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่างภาคปัจฉิมวัย

ละครเวทีจากงานเขียน อัศนี พลจันทร เราชนะแล้วแม่เจ้า
**ผลงานการผลิตและสร้างสรรค์งานสื่อการแสดงร่วมกับกลุ่มละคร
ต่างๆ**

ละครเวที คือ ผู้ก่อวิวัฒน์ (ต้นฉบับ) แต่ง : ชนบทหมายเลข 4, กู
ชื่อ...พญาพาน ความฝันกลางเดือนหนาว มาตามเหมา กระโจมไฟ นาฏ
ปฏิภูม พระมะเหลเถไถ หมู่บ้านจกจ้วง คำปราศรัยของนาย ก. สงคราม
บุปผชาติ Revolutionist 2475 เรื่อง เจ้าลอหล้อล่า

ผู้ริเริ่มโครงการละครชุมชน Community theatre ลานจันทร...
สถานฝันคนเมือง

ผู้ริเริ่มโครงการรวบรวมทำเนียบบทละครเวทีไทย

เปิดการแสดงสัญจรทั่วประเทศ และได้รับเชิญให้ไปแสดง ณ
ประเทศฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ สวีเดน และ 4 มลรัฐ ในสหรัฐอเมริกา
ได้แก่ ซานฟรานซิสโก นิวยอร์ก ชิคาโก ลอสแอนเจลิส

ละครเรื่อง เมืองนิมิต (บทประพันธ์ของ มาลัย ชูพินิจ) ดัดแปลง
บทและกำกับการแสดง

ละครเวที เรื่อง พิษฐานเอย : ร่วมสร้างบทและกำกับการแสดง
ละครเวทีไทยเรื่องแรกในเทศกาลละครโลก Edinburgh Festival ประเทศ
อังกฤษ

ละครเวที เรื่อง มาลัย มงคล : ร่วมสร้างบทและกำกับการแสดง
แสดงในประเทศและออสเตรเลีย

Producer เทศกาลละคร Bangkok Fring Festival ครั้งที่ 1 และ
เทศกาลละคร 100 ดี 1000 ดี

ละครเวที เรื่อง HELENNIUM 2000 : บทและกำกับการแสดง

ละครเพลงพระราชนิพนธ์ รุ่งหลังฝน : บท และกำกับการแสดง

ละครทำวศรีสุตาจันทร์ : นักแสดงนำ

ละครชาตรี พจมาร : นักแสดงนำ

งาน DRAMA – CONCERT LENA MARIA ศิลปินพิการชาว
สวีเดน บทและกำกับการแสดง

ละครวรรณคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเรื่อง อกาลิโก โดย สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ละคร-ร้องการกุศล เรื่อง เพลงบทสุดท้าย เพื่อช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ
เอดส์วัด พระบาทน้ำพุ

ละครส่งเสริมจริยธรรม เรื่อง ขอเป็นลูกที่ดีของแผ่นดิน โดย
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ละครองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก วันทหารผ่านศึก ดอกไม้
ของแก้วตา

รามายณะนานาชาติ เรื่อง ปัจฉิมาร โดยสำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เทศกาลดนตรีพิธีกรรมอาเซียน Music and performance in
ritual สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

การแสดงจินตนาอาภรณ์ ใต้ร่มเงาสมานฉันท์ เครือข่ายลด
ปัญหาความรุนแรง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บริหารจัดการละครเวทีสัญจรส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง ขอแค่พอเพียง ศูนย์คุณธรรมสำนักนายกรัฐมนตรี

งานสุพรรณหงส์ พ.ศ.2550 ณ จังหวัดนครราชสีมา การแสดง
ชุด ทำวสุรนาวิสดุติวิกรม

Arts & Craft Asia 2007 ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่าง
ประเทศ

Asia new singer competition บริหารจัดการ

ละครหุ่นสาย รางวัลส่งเสริมพระพุทธรูปจากเทศกาลละคร
BTF เรื่อง สัทธามหาบุรุษ

ละครหุ่นสาย เรื่อง มหาชนกชาดก

ละครหุ่นสาย เรื่อง นิทานจากโรงธรรม สนับสนุนโดยสำนักงาน
ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

ละครหุ่นสาย เรื่อง มหัทศจรรย์วันของดวงดี โครงการพัฒนาและ
เสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ จังหวัดนนทบุรี

ละครในโครงการ 60 ปี สันติภาพไทย เรื่อง สันติประชาธรรม
แสดงที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

โครงการคิดค้นและพัฒนาหุ่นสายไทย สนับสนุนโดยบริษัท
ฟอร์ด มอเตอร์ ประเทศไทย

โครงการหุ่นสายไร้แอลกอฮอล์ ร่วมกับเครือข่ายละครณรงคังด
เหล้า (Don't Drink Drama Network) สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ละครเวทีเชื่อมความสัมพันธ์ไทย – ญี่ปุ่น เรื่อง ยักษ์ตัวแดง
(AKAONI) กำกับการแสดงร่วมกับผู้กำกับชาวญี่ปุ่น NODA HIDEKI
เปิดการแสดง ณ ประเทศญี่ปุ่น 2540 ประเทศไทย 2541 ประเทศญี่ปุ่น
2547

รางวัล/เกียรติคุณ

รางวัลศิลปินแห่งชาติสาขาการกำกับการแสดง จากภัทราวดี
เธียเตอร์ ปี 2542

รางวัลยุวพุทธภิกษุสมาคมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2528 และ พ.ศ.
2532

รางวัลละครส่งเสริมพระพุทธรูป หุ่นสายสัทธามหาบุรุษ
เทศกาลละครกรุงเทพ

รางวัลละครร่วมสมัยดีเด่นประจำปีจากนักวิจารณ์ ณ ประเทศ
ญี่ปุ่น ยักษ์ตัวแดง Akaoni

ทักษะเกี่ยวกับผลงาน	การทำงานด้วยวิธีคิดเชิงสังคม ผสานกับวิถีเชิงชุมชนชาวบ้าน แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ เรื่องของการใช้ลีลาการเต้นรำ และละครเวที จากทั้งสามแหล่งก็เลยหลอมรวมเป็นองค์ความรู้ที่ได้มา
การทำงานเพื่อสังคม	เป็นผู้ร่วมจุดประกายแนวคิดละครร่วมสมัยกับกลุ่มละครมะขามป้อม และร่วมสรรค์สร้างละครเวทีเพื่อสังคมเผยแพร่แนวคิดเชิงงานรณรงค์บนเวทีท้องถิ่น และระดับเวทีนานาชาติในเทศกาลละครโลก เป็นผู้ดำเนินการและออกแบบการจัดงานเทศกาลละครโลก เป็นผู้ดำเนินการและออกแบบการจัดงานเทศกาลละครตามอย่างมาตรฐานสากลภายใต้ชื่อ fring festival จนประสบความสำเร็จ
	เป็นผู้ริเริ่มโครงการโรงละครชุมชน Community theatre ในนามของโรงละครชุมชนมันตา ดำเนินงานผลักดันศิลปะในระดับท้องถิ่นจนสามารถสร้างศิลปินจากคนในพื้นที่ขึ้นมาได้ ในนามของ คณะหุ่นสายเสมา อันเป็นคณะหุ่นสายส่งเสริมคุณธรรมที่มีผลงานสร้างสรรค์ต่อเนื่อง และภายหลังได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นหนึ่งในเครือข่ายละครรณรงค์งดเหล้า DDD โดยความสนับสนุนของ สสส. (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2550: 48-53, 92-97)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2551

ชื่อ สกุล	สินีนางุ เกษประไพ
เกิด	8 ธันวาคม พ.ศ.2515
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโท สื่อสารมวลชน จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประสบการณ์ทำงาน	กรรมการมูลนิธิไชยvana เจ้าหน้าที่โครงการ PETA Mekong Project ผู้จัดการโครงการคณะละครยายหุ่น (ครูอู่น มาลิก) ร่วมก่อตั้ง กลุ่ม – ฟลอร์ เป็นผู้กำกับ นักแสดง และผู้ควบคุมการผลิต
	ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม สถาบันปริดี พนมยงค์

ผลงาน

นักการละครกลุ่มพระจันทร์เสี้ยวการละคร, ผู้ประสานงาน, ผู้กำกับ, ผู้กำกับศิลป์

ผลงานด้านการแสดง

ละครเรื่อง เสียงกระซิบจากแม่น้ำ แสดงที่ Miami University, Ohio USA และในเทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2550

การแสดง Butoh Dance ชุดCelebrate กำกับโดย Koichi Tamano ที่หอศิลป์ตาดู 2549

ละครเรื่อง ไฟล้างบาป แสดงในงาน PETA Mekong Performing Art Laboratory 2006 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม และแสดงในงานละครกรุงเทพ 2007 ที่สวนสันติไชยปราการ

การแสดงกลางแจ้งชุด นาฏกรรม คำกวี : ลมใต้ปีกนกสีเหลือง ที่กำแพงประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2549

ละครแนว Physical Theatre เรื่อง In ในโครงการ Open the Door 1 : Korea เป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่ม B – Floor และกลุ่ม Theat ที่เมืองอินซอน ประเทศเกาหลีใต้

ละคร “แม่น้ำแห่งความตาย” ของคณะ 8x8 กำกับโดย นิกร แซ่ตั้ง

การแสดงชุด Self Portrait : The angle in a Trap ร่วมในงาน Womanifesto 2003 : Procreation/Post creation ที่สถาบันปรีดี พนมยงค์

ละครริมทาง เรื่อง ปริศนาภาเหว่า แสดงที่ สถาบันปรีดี พนมยงค์ และเข้าร่วมเทศกาลละครกรุงเทพฯ 2002

หนังสือ เรื่อง มัทรี จากเรื่องสั้นของ ศรีดาวเรือง ผลงานของพระจันทร์เสี้ยวการละคร โดยการสนับสนุนโดยโครงการสตรีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2545

“ความตายและหญิงสาว” แสดงที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแสงอรุณ พ.ศ.2538

“Rites” แสดงที่โรงละครคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2536

การแสดงชุด Self Portrait : The Angle a Trip ร่วมในงาน Womanifesto 2003 : Procreation/Post creation ที่สถาบันปรีดี พนมยงค์

การแสดงชุด Ancient Wind ของพระจันทร์เสี้ยวการละคร

“ศตวรรษโศก” (Crying Century) ละครร่วมสมัยของกลุ่มบี พลอร์ ที่สถาบันปรีดี พนมยงค์

“ราโชมอน ; คอนโดมีเนียม” ละครของ Interplay Ex-studio ที่หอศิลป์ตาดู

การอ่านบทกวีและการแสดงสด ชุด “ความทรงจำ” ที่กำแพงประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“ชายขอบ” ละครร่วมสมัยของกลุ่มละคร B – Floor ในเทศกาลละครรุ่นใหม่ ที่หอศิลป์ตาดู

เมื่ออีตเลอรัชโมยลูกหมูสีชมพูของหนูไป ของกลุ่ม B – Floor ที่สถาบันปรีดี พนมยงค์ และหอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“คีตาทำซิม” แสดงที่ลานเงาะป่า ภัทราวดี เชียงเตอร

“ภคว์คีตา” แสดงที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย พ.ศ.2543

“มิดะ” แสดงที่โรงละครมรดกใหม่ ,สตูดิโอ 1 ภัทราวดี เชียงเตอร

ผลงานด้านกำกับการแสดง

“เสียงกระซิบจากแม่น้ำ” แสดงในเทศกาลละครกรุงเทพ 2007 และงานสวนลุมพินี “ปลุกเพลงกลางสวน สร้างสุขกลางใจ”

“แสง” แสดงในงานเทศกาลผู้หญิงในดวงจันทร์ ที่สถาบันปรีดี พนมยงค์ และแสดงในเทศกาลละครกรุงเทพ 2007

“นาฏกรรม คำกวี ลม ใต้ปีกนกสีเหลือง”การแสดงกลางแจ้ง มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

“แอนิโกเน่” แสดงที่หอประชุมสถาบันปรีดี พนมยงค์

“The EDGE : The Lost Girl” แสดงในงานเทศกาล M1 Singapore Fringe Festival 2006 ประเทศสิงคโปร์ และแสดงในงาน B Floor B FES ที่สมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพฯ

“A Dream of Utopia” การแสดงพิธีเปิดงานกีฬามหาวิทยาลัย
ครั้งที่ 36

“หิ้งห้อย” กำกับร่วม แสดงในงานเทศกาลละครกรุงเทพ 2004
และเทศกาลละครหลวงเงา จ.เชียงใหม่

“ละครหุ่นเสรีไทยเพื่อสันติภาพ” แสดงที่อนุสรณ์สถานเสรีไทย
และตระเวนแสดง 10 โรงเรียนในเขตบึงกุ่ม

“Venus's Party” แสดงที่สถาบันปรีดี พนมยงค์ ร่วมเทศกาล
ละคร Asia-Pacific Theatre Conferences of Women in the Arts ณ
กรุงมานิลา ประเทศฟิลิปปินส์ หอศิลป์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เทศกาลละครกรุงเทพฯ House of Indies และเข้าร่วมเทศกาลละครของ
National School of Dram ณ กรุงนิวยอร์ก ประเทศอินเดีย

ละครเรื่อง ฝัน(ร้าย)กลางคืนฤดูร้อน และ นัดบอด เข้าร่วม
เทศกาลละครกรุงเทพฯ 2003

“มาตามเหมา” ผู้ช่วยกำกับ แสดงที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแสง
อรุณ 2539

“ตากอากาศกลางสนามรบ” กำกับร่วม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแสง
อรุณ และ สถาบันปรีดี พนมยงค์ พ.ศ.2538

ผลงานแปลบทละคร

“กำแพงใจ” (แปลจาก Barriers)

“ฝันร้ายกลางคืนฤดูร้อน” (แปลจาก My Two Lovers : A
Midsummer' Nightmare) บทประพันธ์ของ Robert Mauro

“ปริศนาภาเหว่า” (แปลและดัดแปลงจาก The Caucasian
Chalk Circle) บทประพันธ์ของ Bertolt Brecht

“มาตามเหมา” (Madam Mao's Memories) บทประพันธ์ของ
Henry Ong

“ความตายและหญิงสาว” (Death and the Maiden) บท
ประพันธ์ของ Ariel Dorfman

ผลงานเขียนบทละคร

รักบังตา, แสง, ละครหุ่นเสรีไทยเพื่อสันติภาพ, ศตวรรษโซก
(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. 2551 : 103-105)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2552

ชื่อ สกุล	รองศาสตราจารย์ชนประคัลภ์ จันทน์เรือง
เกิด	1 สิงหาคม พ.ศ.2497
ประวัติการศึกษา	วิชาเอกการเขียนบทละคร ที่มหาวิทยาลัยมอนทาน่า (University of Montana) ประเทศสหรัฐอเมริกา
ประสบการณ์ทำงาน	นักแสดง, อาจารย์สอนการแสดง ภาควิชาศิลปะการละคร อักษร ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กำกับการแสดง, เขียนบท
ผลงาน	ผลงานกำกับละครคือเรื่องสังข์ทอง บทละครที่เขียนบทและกำกับการแสดง ลูกโป่ง บอลลูก บทละครโทรทัศน์เรื่อง เหยี่ยวมรดก นักแสดงภาพยนตร์ โทรทัศน์ และผู้กำกับการแสดง เช่น น้ำ เซาะทราย นวลฉวี หย่าเพราะมีชู้ หลังคาแดง ซี่อู๋ ปัญญาชนก้นครัว ระนาดเอก ตั้งคณะละครของตนเองร่วมกับลูกศิษย์ชื่อ คณะละครมรดก ใหม่ ชนประคัลภ์ จันทน์เรืองฝึกฝนลูกศิษย์ผ่านละครคลาสสิก ได้แก่ อีดิ ปุส (Oedipus The King) ก๊วยซัน วณิพกรำพึง (Tortilla Flat) อวสานเชลล์ แมน (Death of a Saleman) รถรางคันนั้นชื่อปรารถนา (Street Car Named Desire) เพื่อนยาก (Of Mice and Men) เฟาสต์ (Faust) เป็นต้น ละครร่วมสมัย อาทิ อาเพศกำสรวล สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน ระนาดเอก พระสุธน – มโนราห์ เจ้าจันทร์ผมหอม ชูฉุนางอ้ว เป็นต้น
ทัศนะเกี่ยวกับผลงาน	การสร้างชาติด้วยละคร นั่นคือ การสร้างวัฒนธรรมการดูละคร ให้กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้งในสังคมไทย เหมือนเมื่อยุคที่คนไทยยังสอน ลูกหลานด้วยเรื่องราวจาก ชาดก นิทานพื้นบ้าน ลิเก หรือเรื่องเล่า เพราะ เมื่อใดที่คนไทยหันกลับมาดูละคร เมื่อนั้นสังคมและผู้คนจะพบกับความ สงบสุขอย่างแท้จริง
การทำงานเพื่อสังคม	โรงเรียนมรดกใหม่โฮมสตูด เป็นการจัดการศึกษาแบบสำนัก แบบพ่อแม่สอนลูกในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนเรียน 8 กลุ่มสาระวิชา ผ่านละครทั้งหมด นักเรียนโรงเรียนมรดกใหม่โฮมสตูด เรียนโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย ต้องการนำพาเยาวชนทั้งหมดไปถึง คือ การมีวัฒนธรรมการดู

ละครและการมีวัฒนธรรมการแสวงหาความรู้อย่างแท้จริง นักเรียนทุกคนของโรงเรียนมรดกใหม่ไฮมสคูลได้รับการเคี่ยวกรำทั้งความรู้ทางโลกและทางธรรม

คณะละครมรดกใหม่ยังมีกระบวนการส่งต่อความรู้เรื่องของศิลปะการละครและปรัชญาการใช้ชีวิตของชุมชนนักการละครสู่เยาวชนในระดับโรงเรียนในนามของ เครือข่ายละครยามเช้า ปัจจุบันมีเครือข่าย 40 โรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคกลาง และกำลังจะขยายไปทั่วประเทศ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552: 38-42, 100-103)

ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปากร” สาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ.2553

ชื่อ สกุล	นิกร แซ่ตั้ง
เกิด	4 มกราคม พ.ศ.2514
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2537 ประกาศนียบัตร International Theatre School Jacques Lecoq กรุงปารีส ฝรั่งเศส
ประสบการณ์ทำงาน	นักการละครเวที หัวหน้าคณะละครแปดคูณแปด วิทยากร อาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
ผลงาน	เขียนบทละครและหรือกำกับการแสดง ละครหน้ากากสำหรับเด็ก แมวจอมข่วน ข่วน ข่วน ข่วน ณ โรงละครกรุงเทพ และ ศาลาเฉลิมกรุง ละครหุ่น อภินิหารมังกรกายสิทธิ์สีรุ้ง ละครเวที ฮิวโก้ผจญภัย ตอน รวมพลังบุกแดนแม่เมด ละครเวที แนวอินเตอร์ แอคทีฟสำหรับครอบครัว ละครเวที สัตว์กระป๋อง ละครเด็กสร้างสรรค์ รูปแบบแฟนตาซี ผลสมการขีดหุ่นแนววิทยาศาสตร์ ในโครงการ DASS MASKS & PUPPETS THEATRE ละครเรื่อง ทารกจกเปเรต บทละครและกำกับการแสดง ละครเวทีร่วมสมัย เรื่องแม่น้ำแห่งความตาย สาวชานา นอนไม่หลับ วันดับฝัน

- รางวัล/เกียรติคุณ ทุนวัฒนธรรม จากกระทรวงการต่างประเทศ ญี่ปุ่น พ.ศ.2543
 ละครส่งเสริมสุขภาพะยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.
 2550
 รางวัลละครยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2550
 รางวัลละครส่งเสริมศิลปะดีเด่น เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.
 2551
 รางวัลละครยอดเยี่ยม เทศกาลละครกรุงเทพ พ.ศ.2552
- ลักษณะเฉพาะ ละครเวทีร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมปัจจุบัน และสามารถ
 เชื่อมโยงได้กับวิถีชีวิตประจำวันสะท้อนความเป็นไปของสังคมโลก และ
 ยังสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ในฐานะและมุมมองความเป็นไทยต่อโลก
 สมัยใหม่
- การทำงานเพื่อสังคม ละครแปดคูณแปดทุกเรื่องสามารถเชื่อมโยงได้ถึงสภาพความ
 เป็นไปของสังคมไทยและสังคมโลก สะท้อนถึงปัญหาของมนุษย์ได้อย่าง
 ร่วมสมัย(สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2553: 41-50)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวปิยวดี มากพา
วัน/เดือน/ปีเกิด	14 ธันวาคม 2522
สถานที่เกิด	สมุทรปราการ
การศึกษา	ปีการศึกษา 2542 ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ปีการศึกษา 2544 ศิลปบัณฑิต(ศ.บ.) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2547 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศศ.ม.) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทุนการศึกษา	พ.ศ. 2541 ทุนมูลนิธิธนินทรานุวัตติวงศ์ พ.ศ. 2542 ทุนหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545 ครูสอนนาฏศิลป์ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา พ.ศ. 2548 นักวิชาการวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2549 อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2550 รองผู้อำนวยการ ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2551 รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร ศูนย์บริการวิชาการ พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการและวิจัย สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ
ผลงานทางวิชาการ	รายงานวิจัย นาฏศิลป์ไทย : การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย รายงานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยทางนาฏศิลป์ไทย รายงานวิจัย การสังเคราะห์องค์ความรู้นักสร้างงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย การสังเคราะห์งานวิจัยทางนาฏศิลป์ไทย. สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ ฉบับที่1(27). ปีที่ 14. 112. ละครพูดในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว: แนวคิดการใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนา. สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ ฉบับที่1(25). ปีที่ 13. 41. Thai Dance: The Synthesis of Knowledge Frome Thai Dance Thesis. ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฉบับที่ 1. ปีที่ 15. 21. Silapathorn Award in Performing Arts: The Role of the Prize to Artists and Society. The Asian Conference on Arts and Cultures 2013 at Srinakharinwirot University Bangkok. June 13-14, 2013. 274. รางวัลศิลปาธร สาขาศิลปะการแสดง. สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ ฉบับที่1(29). ปีที่ 15.